

epravo.cz

MAGAZINE

Rozhovor s JUDr. Petrem Šukem,
místopředsedou Nejvyššího soudu

str. 11

&

Právníká firma roku 2025

str. 9

&

Když společník není dodavatel. NSS znovu řešil
daňový „švarcsystém“ u společníků s.r.o.

str. 31

4
2025

Právní pomoc při problémech s dopravními předpisy či sporech s pojišťovnami.

Sjednejte si právní ochranu řidiče

Komplexní právní služby pro každého, kdo vlastní a řídí vozidlo. Ochráníme Vás při cestách po České republice i v zahraničí.

1.000.000 Kč
na náklady právního
sporu pro každou
pojistnou událost

NONSTOP
právní poradenství
a ochrana

Nezávislí
a specializovaní
právníci

- Když vás obviní z přestupku v dopravě
- Když vás obviní ze zavinění dopravní nehody
- Když vám někdo způsobí škodu a nemá se k jejímu uhrazení
- Když vám pojišťovna nevyplatí nebo sníží plnění
- Když se na dovolené dostanete do potíží

PRÁVNÍ OCHRANA

Pobočka ERGO Versicherung Aktiengesellschaft pro ČR

OBSAH

EDITORIAL

PROFIL

- 5** Advokátní kanceláře MT Legal a Urban Hejduk se spojily pod novou značkou Solkind

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU

- 9** Právnícká firma roku 2025

ROZHOVOR

- 11** Rozhovor s JUDr. Petrem Šukem, místopředsedou Nejvyššího soudu

Z PRÁVNÍ PRAXE

- 19** Judikatura: smluvní sjednání prekluzivní lhůty je obecně platné (FIDIC)
- 23** Digitální dědictví
- 27** Překážka litispendence ve světle kolektivní ochrany práv spotřebitelů a její vliv na individuální žaloby
- 31** Když společník není dodavatel. NSS znovu řešil daňový „švarcsystém“ u společníků s.r.o.
- 33** „Nefot mě, nemáš GDPR“ aneb Jak je důležité mít souhlas
- 37** Nové riziko pro manažery: odpovědnost za kartely
- 39** Zrušení bytového spoluvlastnictví včetně limitů soudní ingerence
- 41** Legitimace drobných podnikatelů v rámci hromadných žalob
- 45** Odstoupení vybraného dodavatele ze zadávacího řízení z pohledu jistoty
- 49** Jednotné měsíční hlášení

- 51** Nabídková povinnost zaměstnavatele a fiktivní nadbytečnost zaměstnance pohledem aktuální judikatury
- 55** Ochrana korporace a jejích členů proti zneužití hlasovacích práv
- 59** Zřízení exekutorského zástavního práva – právní rámec, dopady a judikatura
- 63** Zkušební doba „po novu“ a její dopady do praxe
- 65** Drony v praxi: kde končí hračka a začíná právní odpovědnost?
- 69** Konec zákonné koncentrace řízení? Návrh Nejvyššího soudu před Ústavním soudem
- 71** Podmínečné propuštění po novele trestního zákoníku
- 73** Nejvyšší soud vymezil hranice odpovědnosti za bezpečnost externistů na pracovišti
- 75** Sporná část zákoníku práce před Ústavním soudem obstála, o nucenou práci se nejedná
- 78** Zadržení a zajištění zbraně Policií ČR ze zdravotních důvodů z hlediska narušení svobody obydlí
- 82** Zákon o prověřování zahraničních investic v kontextu nových návrhů Evropské komise
- 89** Použití cenového minima při hodnocení nabídek ve veřejné zakázce
- 90** Pojem „poskytovatel základních

služeb“ v zákoně o kritické infrastruktuře

- 93** Využití institutu předběžných tržních konzultací v praxi
- 95** Námitky proti zadávacím podmínkám v jednacím řízení s uveřejněním v rozhodovací praxi
- 99** Problematika sell-out v českém právním řádu
- 102** Daňové zacházení s podílovými fondy v Česku a na Slovensku: proč slovenské fondy trátí na dividendách ze zahraničí
- 104** S neoprávněnými poplatky u lékařů je konec. Novela posílila ochranu pacientů

JUDIKATURA

- 106** Z aktuální judikatury

LIFESTYLE

- 118** Náklady na úpravy sítě ČEZ Distribuce se letos vyšplhaly na 19,2 mld. korun
- 121** Po svátcích přichází vlna reklamací: Jaká práva mají spotřebitelé?
- 123** Od slibů k implementaci: co skutečně rozhodne o roce 2026
- 125** Rozhodčí řízení u Rozhodčího soudu v roce 2025
- 127** ČEZ provozuje v ČR fotovoltaiky o výkonu 200 MW a zrychluje výstavbu. Během dvou let spustí stovky MW

sokol novák tdpA

EDITORIAL

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

je zde čtvrté letošní číslo EPRAVO.CZ Magazine.

Přinášíme ohlédnutí za osmnáctým ročníkem soutěže Právnická firma roku, jehož galavečer se konal 26. listopadu v secesních sálech pražského Obecního domu. Akce, konaná pod záštitou Ministerstva spravedlnosti a za podpory České advokátní komory, přivítala více než 400 hostů z řad předních představitelů justice, státní správy a advokátních kanceláří. Hlavní cenu pro domácí kancelář si odnesla HAVEL & PARTNERS, která uspěla i v kategoriích Inovativní firma roku a Nejlepší klientské služby. Hlavní cenu pro mezinárodní kancelář získala Dentons. Kompletní přehled laureátů ve všech kategoriích najdete v reportáži uvnitř čísla.

Zvláštní pozornost si zaslouží rozhovor s místopředsedou Nejvyššího soudu Petrem Šukem. Mluví v něm otevřeně o chronickém podfinancování justice, která s rozpočtem kolem 25 miliard ročně patří mezi nejlevnější v Evropě, a přitom zároveň mezi nejrychlejší a nejzatíženější. Vysvětluje, proč se Nejvyšší soud potřebuje proměnit ze třetí přezkumné instance v autoritu skutečně sjednocující judikaturu, a popisuje svou vizi nového dovolacího procesu. Zajímavý je i jeho pohled na systém výběru soudců, který označuje za nepředvídatelný a nevstřícný vůči uchazečům. A nepřehlédněte jeho jasné varování před plíživým omezováním soukromí pod rouškou AML legislativy a jeho obhajobu advokátní mlčenlivosti, kterou považuje za posvátnou podmínku spravedlivého procesu.

Vedle toho vás čeká řada odborných článků a komentářů k aktuálním právním tématům, doplněných o přehled nejnovější judikatury.

Již nyní se těšíme na číslo 1/2026, ve kterém přineseme reportáž z jubilejního dvacátého ročníku galavečera Právník roku.

Přeji inspirativní čtení.

Mgr. Miroslav Chochola, LL.M., MBA,
ředitel mediální a vzdělávací skupiny epravo.cz

epravo.cz

MAGAZINE

Vydává

epravo.cz, a.s.
IČ: 26170761

Sídlo redakce

Dušní 907/10
Praha 1
110 00

Kontakt

Tel. +420 606 761 303
E-mail: info@epravo.cz

Šéfredaktor

Mgr. Miroslav Chochola, LL.M., MBA
miroslav.chochola@epravogroup.com

Šéfreditor

Lucie Chocholová
lucie.chocholova@epravogroup.com

Grafický design a zpracování

Mgr. Pavel Pfauser
studio23.cz

Registrace

MK ČR E 17011 pod č. j. 11769/2006 ze dne 31. 8. 2006, ISSN 1802-1492

Fotografie na obálce

archív Nejvyššího soudu

Vydavatelství využívá fotografického servisu Shutterstock.com a redakce.

Vychází 4x ročně, přetisk povolen jen se souhlasem redakce.

EPRAVO PREMIUM

Nejkomplexnější systém
online právního vzdělávání.

S ročním předplatným EPRAVO Premium získáte přístup k unikátní právní vzdělávací platformě, která je navržena tak, aby vyhovovala potřebám a výzvám dnešního dynamického právního prostředí. Staňte se součástí komunity právních profesionálů, kteří jsou neustále o krok napřed. Váš profesní růst začíná zde.

Součástí předplatného je:

Rozsáhlá knihovna

Interaktivní testy

Certifikace

Záznamy online seminářů

Další vzdělávání advokátů

Expertní lektori

Flexibilita

Aktualizace kurzů

www.epravo.cz/eshop

Advokátní kanceláře MT Legal a Urban Hejduk se spojily pod novou značkou Solkind

Dvě zavedené české advokátní kanceláře MT Legal a Urban Hejduk oznámily spojení do nového subjektu s názvem Solkind. Splynutí nabylo účinnosti 1. ledna 2026. Vznikla tak kancelář s přibližně sedmdesáti lidmi a pobočkami v Praze, Brně a Ostravě.

Zleva: Milan Šebesta, Jan Urban, Jakub Jirovec, Kateřina Malá, Petr Novotný, Tomáš Machurek, Marek Hejduk

MT Legal patřila k předním českým kancelářím specializovaným na veřejné zakázky a veřejné právo. Urban Hejduk se zaměřovala na energetiku, hospodářskou soutěž, litigace a arbitráže. Spojením obou subjektů vznikla advokátní kancelář pokrývající široké spektrum právních služeb s výjimkou trestního práva.

Název Solkind vychází z anglických slov solid (solidní) a kind (laskavý), které reprezentují klíčové hodnoty nové kanceláře. Partneri se rozhodli nepoužít kombinaci osobních jmen, přestože nový subjekt má sedm společníků.

„Naše spojení nejlépe vystihuje pojem splynutí – jde o naprosto rovnocenný

vztah dvou firem, které splynuly v něco většího, silnějšího a stabilnějšího,“ uvedl Tomáš Machurek, partner Solkind.

Solkind: Když přátelství, společné hodnoty a specializace vytvoří novou sílu na advokátním trhu

Obě kanceláře spolu dlouhodobě spolupracovaly na projektech kombinujících veřejné zakázky s energetikou. Spolupráce trvající více než dvacet let a osobní přátelství partnerů byly hlavními motivy pro spojení.

„Nikdy jsme si v ničem nekonkurovali. Vždy jsme se drželi toho, co umíme, a nyní jsme využili příležitost se vzájemně doplnit a nabídnout klientům širší

servis,“ doplnil Marek Hejduk, partner Solkind.

Solkind pokračuje v členství v mezinárodní advokátní síti Grimaldi Alliance, která zajišťuje klientům přístup k právním službám napříč Evropou.

Splynutí, nikoli fúze

„Fúze je vždy složitý proces a u advokátních kanceláří představuje velkou výzvu. U nás je to však velmi jednoduché – základní motivací bylo naše dlouhodobé přátelství a spolupráce,“ vysvětluje Marek Hejduk, partner Urban & Hejduk. Obě kanceláře spolu dlouhodobě kooperují v oblastech, které jedna či druhá strana nepokrývá.

Tomáš Machurek partner / advokát

Tomáš je partnerem a zakládajícím členem advokátní kanceláře. Zaměřuje se zejména na oblast veřejných zakázek. Před založením naší advokátní kanceláře působil v advokátní kanceláři MT Legal. Podílel se na přípravě klíčové legislativy včetně zákona o zadávání veřejných zakázek a je spoluautorem odborných komentářů a metodik (mj. k zákonům č. 134/2016 Sb. a č. 137/2006 Sb.). Působí v rozkladové komisi předsedy ÚOHS pro veřejné zakázky a v expertních skupinách MMR. Je zakládajícím členem a dlouholetým předsedou výkonného výboru Asociace pro veřejné zakázky, členem redakční rady časopisu „Veřejné zakázky v praxi“. V roce 2022 získal ocenění Právník roku v kategorii Správní právo. Od roku 2024 je odborným garantem programu LL.M. Veřejné zakázky.

Marek Hejduk partner / advokát

Marek je zakládajícím partnerem advokátní kanceláře. Zaměřuje se zejména na soudní a rozhodčí řízení, mezinárodní řešení sporů, právo duševního vlastnictví a fúze a akvizice. Před založením naší advokátní kanceláře působil více než 10 let jako zakládající partner v advokátní kanceláři Urban & Hejduk a předtím deset let ve dvou předních českých advokátních kancelářích. Podílel se na řešení stovek sporů u obecných i rozhodčích soudů, včetně případů s mezinárodním prvkem. V desítkách sporů lokálních i mezinárodních také působil jako rozhodce. Dlouhodobě poskytuje komplexní poradenství rovněž v oblasti duševního vlastnictví a při obchodních transakcích.

Solkind

O společnosti Solkind

Solkind je česká advokátní kancelář, která vznikla 1. ledna 2026 spojením MT Legal a Urban & Hejduk. Kancelář poskytuje právní služby v oblastech veřejných zakázek, veřejného práva, energetiky, hospodářské soutěže, M & A, nemovitostí, stavebního práva, insolvenčí, litigací a mezinárodních arbitráží. Působí v Praze, Brně a Ostravě a je členem mezinárodní sítě Grimaldi Alliance.

Mnohaleté vzájemné poznávání nakonec vyústilo v rozhodnutí pracovat pod jednou střechou.

Tomáš Machurek z MT Legal raději volí jiné slovo než fúze: „Naše spojení vystihuje nejlépe pojem splynutí – jde o splynutí dvou naprosto rovnocenných firem, z něhož se rodí nová, větší, silnější a stabilnější firma.“ Dodává, že vytvoření společné firmy bylo pouze otázkou času, neboť obě kanceláře sídlí ve stejné budově, dokonce částečně na stejném patře. „Je to naprosto přirozený a téměř intuitivní proces,“ říká Tomáš Machurek.

Klienti spojení přivítali

Zajímavé je, že dílčí impuls ke spojení přišel i od samotných klientů. MT Le-

gal realizovala několik projektů v oblasti energetiky, kde bylo přirozené přizvat specialisty, kolegy z Urban & Hejduk. „Když klienti viděli, jak organicky funguje propojení těchto našich specializací, ptali se nás: Proč vlastně nespolupracujete úžeji?“ popisuje Tomáš Machurek. Podobných synergických efektů se vyskytlo v minulosti více – ať již šlo o soudní jednání nároků v rámci stavebních veřejných zakázek souvisejících se skokovým zvýšením cen vstupních materiálů způsobených dopady pandemie covidu nebo války na Ukrajině, nebo rozhodčí řízení týkající se uplatňování vad díla ze strany zadavatele veřejné zakázky.

O plánovaném spojení informovaly obě kanceláře koordinovaně a maximálně transparentně své klienty již v červnu

2025, tedy více než půl roku předem. „Odezva byla velmi pozitivní, a to nejen od klientů, ale překvapivě i od kolegů z advokátního prostředí,“ říká Marek Hejduk. „Všichni, kdo nás znají, si uvědomují, že to, co děláme my, nedělají v MT Legal, a naopak. Spojení do sebe zapadá jako puzzle.“

Proč Solkind

Proces hledání nového názvu nebyl jednoduchý a byl časově náročnější. Obě firmy si totiž uvědomovaly, že jejich stávající značky jsou na trhu již poměrně dobře etablované. Nicméně varianta spojení obou názvů do jednoho, potažmo spojení jmen všech sedmi společníků nové kanceláře, nebyla vhodná pro svou délku. Proto si partneři stanovili jinou výchozí

podmínku, a to že nový název musí být krátký.

„Při hledání nového názvu, nejlépe jednoslovného, jsme si položili otázku, jaké základní hodnoty společně vyznáváme?“ vysvětluje Tomáš Machurek. Z diskusí vyplynuly dvě základní hodnoty, které se následně staly i nosnými pilíři nového názvu – solidnost a vldnost. Solidnost reprezentuje stabilitu, důvěryhodnost a kvalitu služeb, vldnost či laskavost pak představuje princip, který se promítá zejména do komunikace s klienty, ale i komunikace dovnitř obou kanceláří. „Tyto dva prvky – solid a kindness – daly vzniknout názvu Solkind,“ dodává Tomáš Machurek. A s úsměvem dodává, že umělá inteligence při hledání mne-motechnické pomůcky pro snazší zapamatování názvu Solkind nabídla mj. i variantu „solidní kinderstube“.

Pro Marka Hejduka znamená nový název úlevu. „S názvem jsme bojovali již při zakládání naší kanceláře před jedenácti lety. Nakonec jsme skončili u nejjednoduššího řešení – ponechali jsme tam naše jména s tím, že to jednou vyřešíme,“ přiznává. Navíc jeho příjmení působí zahraničním klientům potíže s výslovností. „Jsem rád, že to elegantně vyřešíme,“ uzavírá.

Sedm partnerů bez řídícího

Spojením vzniká kancelář se sedmi společníky, což přirozeně vyvolává otázku ohledně vedení a rozhodování. Ani jedna z původních kanceláří však nikdy neměla řídícího partnera a tento model hodlají zachovat i nadále.

„Klíčová rozhodnutí se u nás nikdy nedělají proti vůli některého ze společníků – to utužuje stabilitu,“ vysvětluje Marek Hejduk. „Někdo může být zklamaný, že se jeho nápad neprosadil, to se stane každému. Ale pokud bychom začali o principiálních věcech hlasovat, mohla by se naše unikátní harmonie rozpadnout.“

Partneři se na možné konflikty připravovali dva roky dopředu. „Uvědomovali jsme si, že naše přátelství je třeba pro účely společného podnikání vyztužit předem danými pravidly,“ říká Tomáš Machurek. „Již při tvorbě těchto pravidel bylo krásné vidět naše vzájemné souznění – ať již šlo o diskuse o ekonomice, podílech či provozních záležitostech,“

tech, vždy jsme hovořili téměř jedním hlasem.“

Důležitou roli v celém procesu sehrál i ředitel kanceláře, Michal Hošek, který byl hlavním projektovým manažerem celého procesu spojení.

Zaměstnanci zůstávají

Personální stránka spojení proběhla hladce. „V případě MT Legal nebyl vůbec žádný náznak, že by někdo nebyl schopen se spojením identifikovat nebo by snad chtěl kvůli ní odejít,“ potvrzuje Tomáš Machurek. Zdůrazňuje přitom význam průběžné a transparentní komunikace směrem k zaměstnancům. „Od začátku jsme avizovali, že pokud jde o personální složení, nehodláme dělat žádné změny.“

Specifická situace obou kanceláří celý proces usnadnila – spojují se týmy, které dělají odlišné věci, takže se pro většinu zaměstnanců fakticky nic nemění. „Žádné negativní reakce jsme nezaznamenali,“ potvrzuje Marek Hejduk.

Full servis bez pětiletky

Co může trh od nové kanceláře očekávat? Partneři se shodují, že prioritou je rozvíjet stávající expertízu, nikoli skokově expandovat. „Nikdy jsme nerostli skokově, vždy organicky. Toto spojení je suverénně největší skok v historii obou firem,“ přiznává Marek Hejduk.

Již dnes se však Solkind může považovat za téměř full-servisovou kancelář. Energetika jako sektorová specializace pod sebou zahrnuje celou řadu právních oblastí – od energetické regulatoriky přes M & A, nemovitosti a stavební právo až po korporátní agendu. V procesní oblasti kancelář pokrývá insolvence, litigace i mezinárodní arbitráže. Jedinou výjimkou zůstává trestní právo, kterého se obě firmy dotýkají pouze okrajově. Spojením s MT Legal nyní Solkind získává i veřejnoprávní specializaci, která dosud chyběla.

Konkrétní růstové plány si partneři nestanovili. „Křišťálovou kouli nemám. Nestanovili jsme si žádnou pětiletku ani desetiletku. Chceme rozvíjet to, co umíme, a uvidíme, kam nás to zavede,“ říká Tomáš Machurek.

Praha, Brno, Ostrava

Nová kancelář bude působit ve třech městech – v Praze, Brně a Ostravě. Rozšíření sítě poboček partneři v tuto chvíli neplánují. „Tři pobočky považujeme za dostatečné pokrytí českého trhu,“ říká Marek Hejduk. Pro Urban & Hejduk představuje moravská přítomnost MT Legal novou příležitost. „Těšíme se, že se dostaneme blíže k naší moravské klientele, která to určitě uvítá.“

Solkind bude rovněž pokračovat v členství v mezinárodní síti Grimaldi Alliance pokrývající přes 70 jurisdikcí, což klientům zajistí přístup k právním službám v globálním měřítku.

Jediná obava? Nový brand

Na otázku, zda je něco, z čeho mají partneři obavy, odpovídají oba s nadhledem. „Upřímně jsem nad tím nepřemýšlel a žádný zlý skřítek mi v hlavě nestráší,“ směje se Tomáš Machurek. Jeho jediná aktuální starost souvisí s novým brandem – aby si ho lidé co nejdříve zapamatovali a dokázali identifikovat, že za Solkind stojí MT Legal a Urban & Hejduk. „To je úkol, který před námi na nejbližší období stojí,“ dodává.

Marek Hejduk klade důraz na lidský rozměr celého projektu. „Pro mě je nejdůležitější, aby byli spokojeni lidé v kanceláři. Máme velmi stabilní tým, který je s námi celých jedenáct let. Přál bych si, aby spokojenost, kterou z nich cítím dnes, z nich vyzařovala i za rok,“ říká. Spíše než obavy však u něj převažuje očekávání. „Změna je zdravá – vnese do firmy novou energii, okyslí ji a přinese příležitosti i mladší generaci, která uvidí růstový potenciál a portfolio nových klientů.“

Spojení MT Legal a Urban & Hejduk do advokátní kanceláře Solkind nabylo účinnosti 1. ledna 2026.

MONITORING JUDIKATURY

Váš přehled o aktuální
rozhodovací praxi soudů.

Monitoring judikatury je specializovaná služba poskytující komplexní přehled nejnovějších rozhodnutí Nejvyššího soudu, Nejvyššího správního soudu a vrchních soudů ČR. Databáze obsahuje přes **5 000 judikátů** s měsíční publikací **cca 40 nových rozhodnutí**, včetně exkluzivních judikátů dostupných pouze předplatitelům.

Proč ji potřebujete?

- Získáte okamžitý přístup k aktuální judikatuře bez zdlouhavého vyhledávání
- Neujde vám žádné klíčové rozhodnutí důležité pro vaši praxi
- Ušetříte čas díky odbornému výběru a zpracování relevantních judikátů
- Posílíte svou argumentaci díky znalosti nejnovější rozhodovací praxe

Jak službu získáte?

Registrace je dostupná online s možností výběru mezi e-mailovým servisem (týdenní zpravodaj) nebo online přístupem s intuitivním vyhledáváním. Služba je cenově dostupná a okamžitě přístupná po registraci.

www.epravo.cz/eshop

Právnícká firma roku 2025

Slavnostní vyhlášení proběhlo 26. listopadu 2025 v Obecním domě v Praze. Osmnáctý ročník této výjimečné události, která se konala pod záštitou Ministerstva spravedlnosti ČR a za podpory České advokátní komory, představil Právnícké firmy roku 2025.

„Právnícká firma roku se za osmnáct let své existence stala respektovaným měřítkem kvality a úspěchu v českém právním prostředí. Jsme potěšeni, že jsme mohli i letos ocenit vítěze v jednotlivých kategoriích,“ řekl Miroslav Chochola, předseda představenstva společnosti EPRAVO.CZ, a.s., která je organizátorem soutěže.

Galavečer v Obecním domě přivítal více než 400 hostů z řad předních představitelů justice, státní správy a významných advokátních kanceláří. Ocenění byla udělena v odborných kategoriích pokrývajících klíčové oblasti právní praxe i v hlavních kategoriích Právnícká firma roku pro domácí kan-

celář a Právnícká firma roku pro mezinárodní kancelář.

Slavnostní večer v secesních sálech Obecního domu nabídl kromě samotného ocenění právnických firem také jedinečnou příležitost k setkání osobností české justice a právního byznysu.

Výsledky 18. ročníku firemního žebříčku Právnická firma roku

Hlavní cena / Odborné kategorie / Zvláštní kategorie

HLAVNÍ CENA

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU PRO MEZINÁRODNÍ KANCELÁŘ

VÍTĚZ KATEGORIE: DENTONS EUROPE CS LLP, ORGANIZAČNÍ SLOŽKA

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU PRO DOMÁCÍ KANCELÁŘ

VÍTĚZ KATEGORIE: HAVEL & PARTNERS S.R.O., ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Výsledky odborných a zvláštních kategorií:

PRÁVO OBCHODNÍCH SPOLEČNOSTÍ

Vítěz kategorie:

PORTOS, advokátní kancelář s.r.o.

PRÁVO HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

Vítěz kategorie:

HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář

DEVELOPERSKÉ A NEMOVITOSTNÍ PROJEKTY

Vítěz kategorie:

Advokátní kancelář Brož, Sedlatý s.r.o.

FÚZE A AKVIZICE

Vítěz kategorie:

Dentons Europe CS LLP, organizační složka

RESTRUKTURALIZACE A INSOLVENCE

Vítěz kategorie:

ZIZLAVSKY SIGMUND LEGAL s.r.o.

ŘEŠENÍ SPORŮ A ARBITRÁŽE

Vítěz kategorie:

PORTOS, advokátní kancelář s.r.o.

BANKOVNICTVÍ A FINANCE

Vítěz kategorie:

PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

KAPITÁLOVÉ TRHY

Vítěz kategorie:

PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

TELEKOMUNIKACE A MÉDIA

Vítěz kategorie:

MELKUS KEJLA & PARTNERS advokátní kancelář s.r.o.

PRÁVO INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ

Vítěz kategorie:

ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

Vítěz kategorie:

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

PRACOVNÍ PRÁVO

Vítěz kategorie:

LEGALITÉ advokátní kancelář s.r.o.

TRESTNÍ PRÁVO

Vítěz kategorie:

Sokol, Novák, Trojan, Doleček a partneři, advokátní kancelář s.r.o.

FIREMNÍ COMPLIANCE

Vítěz kategorie:

Sokol, Novák, Trojan, Doleček a partneři, advokátní kancelář s.r.o.

DAŇOVÉ PRÁVO

Vítěz kategorie:

Rödl & Partner, advokáti, s.r.o.

ENERGETIKA A ENERGETICKÉ PROJEKTY

Vítěz kategorie:

DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.

LOGISTIKA A DOPRAVNÍ STAVBY

Vítěz kategorie:

Hartmann Jelínek Malý Moreno a partneři s.r.o., advokátní kancelář

ZDRAVOTNICKÉ PRÁVO

Vítěz kategorie:

Chreněk, Toman, Kotrba advokátní kancelář spol. s r.o.

PRÁVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Vítěz kategorie:

ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

SPRÁVA MAJETKU

Vítěz kategorie:

HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář

REGIONÁLNÍ PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU

Vítěz kategorie:

Advokátní kancelář Petráš Rezek s.r.o.

ČESKÁ FIRMA NA MEZINÁRODNÍCH TRZÍCH

Vítěz kategorie:

DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.

INOVATIVNÍ FIRMA ROKU

Vítěz kategorie:

HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář

PRO BONO / CSR

Vítěz kategorie:

PORTOS, advokátní kancelář s.r.o.

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU 2025 ZA NEJLEPŠÍ KLIENTSKÉ SLUŽBY

Vítěz kategorie:

HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář

Kompletní
výsledková
listina

Rozhovor s JUDr. Petrem Šukem, místopředsedou Nejvyššího soudu

Rozhovor s JUDr. Petrem Šukem, místopředsedou Nejvyššího soudu

Místopředseda Nejvyššího soudu JUDr. Petr Šuk je soudcem Nejvyššího soudu od roku 2008 a místopředsedou od roku 2021. V rozhovoru pro EPRAVO.CZ hovoří o financování justice, výběru soudců, reformě dovolacího řízení i o ochraně soukromí a advokátní mlčenlivosti.

Kdy jste naposled při své rozhodovací praxi viděl nějaký případ či událost, při kterých jste si ještě po tolika letech v soudcovském křesle dokázal říct: „To mi za to stojí, proto to dělám“?

Asi vás překvapím, ale ten pocit mám vlastně pořád. Jsem rád, že jsem soudce, a baví mě to. Je pravda, že do rozhodovací činnosti se nyní dostávám méně, protože většinu mého pracovního času vyplňuje samotná funkce místopředsedy. Ale rozhodování mě baví pořád, na tom se nic nezměnilo.

Když se vrátíme do historie – být soudcem byla vaše první volba? Byl někdo, kdo vás ovlivnil? Co se rodilo v hlavě studenta Petra Šuka na právnické fakultě?

To asi nemůžu úplně veřejně říct, co se rodilo v hlavě studenta Šuka. Pravdou je, že jsem vlastně až do posledních ročníků moc netušil, kde chci pracovat. Neměl jsem to nějak nalajnované. Život běžel, ženil jsem se na konci čtvrtého ročníku, a protože jsem musel živit rodinu, nastoupil jsem do advokacie.

Do praxe mě uváděl můj kamarád, advokát Mirek Nerad, u kterého jsem začínal pracovat. Zůstal jsem v advokacii dva roky. Ale zjistil jsem, že to není práce pro mě, že se v tom necítím komfortně.

Protože jsme se tehdy stěhovali do Liberce, využil jsem možnosti nastoupit k okresnímu soudu jako justiční čekatel. Nicméně ten čas v advokacii pro mě byl vzácný a dodnes z něho čerpám. Vím, jaké to je stát v jedné síni tam dole na jedné ze stran. Vím, jaké to je mít soudce, který se nechová úplně optimálně, který není připraven na jednání, anebo naopak, který jednání vede dobře. Je to moc dobrá zkušenost.

Jakou radu do života by dal dnešní Petr Šuk tomu čerstvě nastoupivšímu k okresnímu soudu?

Já moc rady do života nedávám ani svým vlastním dětem. Respektuji jejich svobodu tvořit si život sami. Svoboda je jednou z hodnot, na kterých stojí nejen náš občanský zákoník, ale které by měly určovat naše životy.

Možná kdybych sám sobě měl něco říkat, zdůrazňoval bych to, co jsem říkal loni novomanželům, když se ženil můj mladší syn: žijte každý den naplno, užívejte si každý den, neztrácejte ani minutu. A myslím si, že jsem se tím zatím víceméně řídil.

Jste hodně vidět jako bojovník za justici – v tématech rozpočtů, financování, podfinancování justice. Je pár týdnů po volbách, téma rozpočtu na příští rok je velmi živé. Jak byste srozumitelně běžnému občanovi vysvětlil problém, na kterém stojí financování české justice, a celou problematiku mandatorních výdajů?

Zkusím to, i když v několika málo větách to nepůjde.

Justice je relativně specifická oblast státu. Nechci říct rezort – není rezortem vlády. Je jednou ze tří samostatných mocí. A lidé, kteří rozhodují o rozpočtu justice, tomu vnitřnímu chodu ne vždy dobře rozumí.

Já dlouhodobě tvrdím, že hlavním problémem podfinancování justice je, že se neúčastníme tvorby našeho rozpočtu. Vlastně za tu justici při tvorbě rozpočtu nikdo nejedná.

Sluší se podotknout, že česká justice patří mezi nejlevnější v Evropě – její rozpočet činí cca 0,3 % HDP, přibližně 25 miliard

korun – současně mezi nejrychlejší v Evropě a současně mezi nejzatíženější v Evropě. A vzhledem k tomu, jak to s tím financováním vypadá, jak to vypadá třeba v oblasti IT, si někdy říkáme, že je zázrak, že zatím fungujeme.

Co se týče mandatorních výdajů – to je jeden z neuralgických bodů rozpočtování. Ty částky nemám přesně v hlavě, ale uvedu příklady. Když stát platí obhajoby ex offio či zastupování v civilních řízeních advokátům – to ročně stojí zhruba 700 milionů korun, plus minus. A v posledních letech, určitě za rok 2024, výrazně narostly výdaje za platby exekutorům za řešení marných exekucí. To jsme na částce nějakých 600 milionů korun.

A na tyto položky je od počátku vyčleněn zcela zjevně nedostatečný objem prostředků. Takže my se vždycky začátkem druhé poloviny roku zastavíme a řekneme si: došly nám peníze, nejsme schopni platit advokátům za náklady obhajoby, svědkům za svědečné, znalcům za znalečné, protože ty peníze prostě nemáme.

Každý rok se justici dosypává do rozpočtu nemalá částka. V roce 2024 to činilo zhruba 10 % celého rozpočtu. Z toho je vidět, že sestavování rozpočtu není dobré.

Řešení je poměrně jednoduché: vtáhnout nás do diskuse a být připraveni na mírné zvýšení rozpočtu justice tak, aby zdroje na provoz odpovídaly tomu, co ta justice reálně poskytuje.

Kdybyste byl manažerem advokátní kanceláře nebo komerční firmy, umím si představit, kde ty kohoutky zavřete, co odložíte, s kým budete vyjednávat. Jak se chová manažer Nejvyššího soudu? Může si dovolit zavřít někde kohout, někomu říct, že peníze nebudou, že musí počkat do příštího roku, nebo službu škrtnout?

V případě Nejvyššího soudu neřešíme velké problémy s mandatorními výdaji, protože se u nás neprovádí dokazování, prakticky nemáme ústní jednání. Takže to, co řeší úplně běžně předsedové okresních a krajských soudů, my u nás neřešíme.

Nemůže-li soud zaplatit advokátovi či znalci za poskytnuté služby, stává se standardním dlužníkem a platí pro něj úplně stejná pravidla jako pro jiné dlužníky. Takže si například nemůže úplně vybírat, komu bude platit a koho ne.

Ale ptáte-li se na to, jak se dá řídit soud obecně, tak mně se moc líbí přirovnání, že řídit soudce je něco jako pást kočky. Ty nejde řídit. A je to dobře, že to nejde. Máme vytvářet podmínky pro to, aby mohli pracovat, ale nedají se řídit. Předseda soudu vlastně ve skutečnosti není standardním manažerem jako v soukromé firmě. Znovu říkám – je to tak dobře, budme rádi, že to tak je.

V debatách o státním rozpočtu samozřejmě slyšíme slova jako škrt, optimalizace, větší efektivita. Lze v justici něco kromě té absence komunikace ještě zlepšit? Kdybych tu otázku položil – řekněte 3 rychlá opatření k tomu, aby problém odpadl.

Na kouzelné proutky nevěřím. Nevěřím na nějaká zázračná opatření, která by přinesla zázračné zlepšení z měsíce na měsíc nebo z roku na rok.

Odpověď zní: ano, my můžeme postupně racionalizovat provoz. Co k tomu ale potřebujeme, jsou na začátku ty zdroje, které nám chybí. Chceme-li dál zvyšovat efektivitu justice, potřebujeme k tomu rozumné IT nástroje – a teď myslím od hardwaru až po softwarová řešení. Nemáme je a – obávám se – dlouho mít nebudeme, protože projekt elektronického spisu, jenž se měl stát úhelným kamenem budoucího modulárního systému, se mírně řečeno zdrhl.

Dneska máme několik desítek IT systémů, které jsou převážně z devadesátých let a které mezi sebou nekomunikují. To by bylo na samostatnou debatu, jak dneska funguje IT v justici. Je to, jak to označil Pavel Pražák, místopředseda Městského soudu v Praze, „digitální pravěk české justice“.

Zefektivnění jistě přinese zvyšování kvalifikace zaměstnanců, na které se kladou velké nároky už dnes. Chceme kvalitní střední personál? Pak ho musíme zaplatit.

Jedno opatření, které dlouhodobě vidím jako velmi významné pro posun kvality fungování české justice, je zavedení pozice takzvaného seniorního asistenta. Člověka, který bude mít za sebou nějakou praxi, bude mít odbornou justiční zkoušku a bude chtít práci asistenta vykonávat jako celoživotní profesi, dlouhodobě. Ne jenom jako zaměstnání, kde počká, než se mu otevřou dveře do taláru nebo někam jinam.

Lidi, kteří by tuhle práci chtěli dělat, mezi sebou máme, ale zatím nejsme schopni je zaplatit. Co potřebujeme, není jen legislativní podchycení této pozice, ale hlavně peníze na ni. Budu-li tam mít člověka, který bude na nějakých 40–50 procentech platu soudce, tak ten je schopen v týmu za soudcem odvést obrovské množství práce.

Mohl bych pokračovat ještě hodně dlouho. Nečekám žádnou revoluci, ani ji nevyhlížím. Myslím si, že česká justice je na tom relativně dobře. Ale v mnohém žijeme z dob minulých. Ten přechod do společnosti 21. století by nás mohl bolet, když nebudeme reagovat na vývoj a na potřeby, které máme. Takže nemám 3 kouzelná opatření, ale řadu drobných ano.

Je to jenom o rozpočtu a penězích, nebo i o změně zákonů? Je to stíhnutelné třeba v horizontu jednoho funkčního období?

Je to stíhnutelné, ano. Je to i o nějakých legislativních změnách, které by bylo dobré přijmout. A primárně je to o rozumnějším rozpočtu, mírně vyšším než dnes.

Zatím žijeme tak trochu z podstaty. A díky tomu, že máme mimořádně obětavé zaměstnance. Ale to za deset let být nemusí. Bavili jsme se tu před začátkem rozhovoru o změně pracovní nálady mladší generace, o změně přístupu k zaměstnání. My se můžeme potýkat s tím, že za pár let prostě nebudeme mít obětavé zaměstnance, kteří jsou schopni a ochotni za relativně málo peněz odvádět obrovsky kvalitní práci.

Jsou podle vašeho názoru soudci v České republice dobře zaplacení?

Ano, soudci jsou zaplacení velmi dobře, adekvátně práci, kterou dělají a zodpovědnosti, kterou mají. A je to tak správně. V evropském srovnání jsme v nějakém širším středu. Najdete v Evropě země, kde jsou soudci v komparaci s průměrnou mzdou v zemi placeni hůře, i kde jsou placeni lépe.

To, co považuji za nešťastné, je neustálé zasahování do platového automatu a neustálé zvedání tohoto tématu. A to, že politici trpí jakýmsi zvláštním druhem masochismu – že se prostě neustále pranyřují za platy, které pobírají, v důsledku čehož se pak rozevírají nůžky mezi platy soudců a platy ostatních ústavních činitelů.

Chceme dobré politiky? Ano. A mají být dobře zaplacení.

Soudce je člověk, který nabízí své vysoce kvalifikované služby státu. Má za to být adekvátně ohodnocen. Ten komerční etalon, který proti tomu stavíme, je advokacie, notářství – a jsou to i další pozice. Obecně velmi dobře placené pozice. Tomu má také odpovídat plat soudce.

Hodně slyším kritiku na způsob výběru soudců a přijímací pohovory, na nejistotu na straně těch lidí. Lidé přece rádi plánují, mají rádi své jistoty. Jak byste na to nahlížel – je to tak? A pokud ano, co s tím lze dělat?

Odpověď zní: ano, je to tak. Co s tím dělat? Na to vůbec jednoduchou odpověď nemám.

U nás dlouho platila jen jakási zvyková pravidla. Nastoupil jste jako justiční čekatel, na tom soudu si vás tři roky „otukávali“, složil jste justiční zkoušky. A když ti starší kolegové soudci viděli, nebo měli důvěru, že z vás může být dobrý soudce, docházelo k návrhům na jmenování.

Já jsem nastoupil jako justiční čekatel. Svým mladším kolegům dneska nemůžu říct, že jsem tři týdny po justiční zkoušce seděl v taláru. To je prostě něco, s čím se už dneska nesetkáme.

Současná pravidla výběru soudců vycházejí z představy, že jste schopen vybrat

ideálního soudce na základě – optimisticky řekneme – hodinového pohovoru před pětičlennou komisí. Přijde vám nějaký uchazeč, který prošel nějakými písemnými sítý, ta pětičlenná komise si s ním hodinu povídá a pak řekne: bude dobrý soudce, nebo nebude dobrý soudce.

Jakékoliv výběrové řízení vám bude fungovat v korporátu, bude vám fungovat i ve státních službách, bude fungovat všude, kde – pokud se seknete – se s tím člověkem rozloučíte. Tady to tak není. Ve chvíli, kdy my na někoho dáme palec a ten člověk je jmenován, tak z velmi dobrých důvodů – a vůbec nevolám po tom, aby se to změnilo – je prakticky neodvolatelný. Nedopustí-li se nějakých fatálních přehmatů, zůstane v taláru do 70 let nebo do doby, než skončí dříve, třeba z vlastní vůle.

To znamená, že před komisí je stavěn úkol: za hodinu máte poznat z rozhovoru s člověkem, kterého vidíte poprvé v životě, jestli z něj bude navěky věků dobrý soudce.

Jako možnou cestu vidíme justiční kandidáty. Vezmete někoho dovnitř systému a rok s ním pracujete. Zjistíte, jak funguje, jak přistupuje k práci, jak diskutuje nad problémy, jak píše. Na konci toho období na něj několik soudců, kterým takhle projde rukama, dá nebo nedá doporučení. Když pak dojde na výběrové řízení na soudce, ta komise má jednodušší život potud, že už ten systém zevnitř toho člověka viděl, že si ho osahal.

To funguje pro lidi zevnitř. Když budete chtít z advokacie do justice, tak tohle je obtížně přijatelná cesta.

Ač říkáme, že chceme ty nejlepší, neumíme pro uchazeče ani srozumitelně nalajnovat celý proces, jasně jim říct, jak bude jejich cesta do taláru vypadat. Oni se přihlásí do výběrového řízení na justičního kandidáta. Pak jim sdělíme, kdy bude termín písemného testu. Oni na něj jedou, ale ještě pořád neví, když uspějí, kdy bude pohovor před komisí. Pak uspějí v ústním výběrovém řízení a často pořád neví, kdy a na který soud nastoupí, protože jim to nejsme schopni říct.

Pak je vezmeme na maximálně 14 měsíců, ale nemáme peníze na to, abychom

je zaměstnali poté, kdy skončí – takže je zase „vyhodíme na ulici“, obrazně řečeno. Řekneme: skvělí lidé, dáváme na vás palec, až jednou budeme dělat výběrové řízení na soudce, přijďte, rádi si vás vybereme. Oni pak čekají na výběrové řízení na soudce, toho se účastní, uspějí, a my jim řekneme: jste skvělí, chceme vás jako soudce, ale vůbec nevíme, kdy a na který soud vás jmenujeme.

A to jsou roky – bavíme se o několikaletém období, kdy procházíte tímhle na-prosto nepředvídatelným a obtížně čitelným systémem.

Ti uchazeči si plánují své životy. Jsou to lidé, kterým je třicet plus, mají často rodiny, nebo je chtějí mít. Zkuste si v tom – teď budu možná nekorektní z hlediska genderu – jako žena plánovat těhotenství a mateřství. To je neuvěřitelně nevstřícný přístup.

Jak z toho ven? Úplně jednoduché řešení nemám. Přesto se o tom musíme bavit a hledat lepší cestu.

Můžete se vrátit k tomu justičnímu kandidátovi?

Justiční kandidát – původně vlastně dobrá myšlenka, ale špatné provedení. Justice na ně měla dostat jak systemizovaná místa, tak peníze. Ani jedno se fakticky nestalo.

Předseda krajského soudu, který má několik systemizovaných míst na pozici tohoto typu, volí mezi tím – a teď se omlouvám kolegům, že to nebude možná hezky znít – jestli vezme koně tažného, nebo koně chovného. Jestli zaměstná asistenta, který mu tam bude odvádět „černou práci“, která je potřeba, anebo si vezme justičního kandidáta, který z povahy věci rotuje po týdnech nebo po jednom či dvou měsících po jednotlivých úsecích. Mnoho práce nemůže vykonat – on je tam proto, abychom my ho poznali a aby současně on poznal justiční systém. Ale neodvede tu práci, nemůžete na něm vystavět fungování soudu.

Tohle je věc, která se nutně musí změnit. A vzhledem k tomu, o jaký typ lidí usilujeme, jim musíme být schopni nabídnout citelně vyšší platy, protože za plat zhruba 40 000 Kč hrubého vám ne každý nastoupí.

Než tohle téma víc rozebereme – vím, že to není tak časté jako u Ústavního soudu, kde si myslím, že pořád většina českého národa úplně nepochopila, na co tu instituci máme. Přesto i u Nejvyššího soudu občas slyším, jestli ta instituce není v našem justičním systému nadbytečná. Jak byste prostému občanovi vysvětlil roli Nejvyššího soudu v našem systému?

Nepotřebujeme Nejvyšší soud jako běžnou třetí instanci, která by přezkoumávala to, co už přezkoumaly dvě instance pod ní.

Neplatí rovnice: čím více instancí, tím více spravedlnosti. S oblibou říkám, že soudci na vyšších soudech nejsou chytrější než soudci na nižších soudech. Mají prostě jenom větší razítko. Tomu má odpovídat role, kterou zastávají.

Nejvyšší soud má být autoritou, která sjednocuje výklad právních předpisů, nebo chcete-li sjednocuje judikaturu.

Proč? Jedná se o jeden ze základních pilířů právního státu. Je to to, čemu říkáme formální spravedlnost – rovnost před zákonem. To znamená, že se můžete spolehnout na to, že ve stejných kauzách ten systém bude rozhodovat stejně. Že ve stejných kauzách se dočkáte stejného řešení.

Aby to mohlo takhle fungovat, potřebujete mít autoritu, která řekne, které z těch v úvahu přicházejících řešení se prosadí. Právo není matematika, není to exaktní věda, kde je jenom jeden výsledek správný. Právo je do značné míry hodnotová disciplína. A víme jako právníci, že řada problémů – neříkám, že všechny, ale řada problémů – má prostě více možných řešení. A my musíme vybrat to, které se pro danou dobu, pro danou situaci jeví nejprůběhavější.

K tomu slouží Nejvyšší soud. To je jeho role. Aby z možných řešení určitých problémů vybíral to nejrozumnější, a to pak justice mohla aplikovat. Nemáme-li autoritu, která sjednocuje, tak vlastně nejsme schopni doručit lidem formální spravedlnost. A to je strašně nebezpečné pro celý systém.

Žádný člověk se nebude cítit bezpečně v zemi, kde se ve stejné věci dočká úplně

obráceného rozhodnutí podle toho, kdo to zrovna rozhoduje. Dlouhodobě poukazují na to, že Nejvyšší soud v současném procesním rámci tuto roli nemůže plnit bezezbytku tak, jak by měl a mohl.

My se pořád pohybujeme někde na dvou židlích a snažíme se na obou sedět. Na žádné nám to nejde dost dobře. Pořád

se tváříme napůl jako třetí přezkumná instance, současně říkáme, že vedle toho jsme schopni sjednocovat judikaturu.

Jako dlouholetý soudce Nejvyššího soudu zodpovědně říkám, že většinu judikatury Nejvyššího soudu neznám. Proč? Protože jí je tolik, že to nejsem schopen ani číst, natož se v tom nějak zoriento-

vat. A vsadím se, že to platí pro kohokoliv z právníků. Není to proto, že bych byl líný, ale prostě proto, že to není v lidských silách.

Tohle je věc, která by se měla změnit. Má-li Nejvyšší soud reálně plnit svou roli – sjednocování výkladu právních předpisů – tak se musí změnit jeho fungování.

Ve vašich očích – jak by měl vypadat ten ideální dovolací proces, aby se tohle podařilo naplnit?

Ideální dovolací proces za mě vypadá tak, že každý má právo obrátit se na Nejvyšší soud poté, kdy vyčerpal první a druhý stupeň – to znamená, má za sebou rozhodnutí odvolacího soudu.

Nejvyšší soud z těch podání, která k němu přijdou, vybere a řekne: tímhle se budeme zabývat, protože to dává smysl, protože tady vidíme nesjednocený výklad. Ve zbytku odvolací soud rozhodl racionálně podle pravidel, která jsme už v minulosti nastavili, a proto ta dovolání odmítne bez jakéhokoliv odůvodnění.

Vím, že to zní strašně – možná povýšeně – jako že nebudeme odůvodňovat, proč nějak rozhodujeme. Je to ale standardní mechanismus, který se v řadě zemí uplatňuje. Říká se tomu filtrace nebo selekce nápadu.

Je to jednoduché: my prostě reálně nejsme schopni současně kvalitně sjednocovat a současně každému podrobně vysvětlovat, proč se jeho podáním nebudeme zabývat. My se dneska tváříme, že to děláme. A když čtete tu produkci, tak samozřejmě vnímáte, že to tak není. Ta odmítnutí dovolání často bývají prefabrikovaná rozhodnutí, která vás jako advokáta spíše naštvou, než že by vám vysvětlila, proč se tím Nejvyšší soud zabývat nebude.

Na druhou stranu řada našich meritorických rozhodnutí pořád ještě nedosahuje kvalit, kterých by mohla a měla. Protože naše limitované lidské a časové zdroje vyčerpáváme tím, že se snažíme sedět na obou židlích.

Jak funguje linka mezi Nejvyšším soudem a Ústavním soudem? Když Ústavní soud změní hřiště, jak se Nejvyšší soud přizpůsobí?

Změní se, protože se tomu přizpůsobí. Ústavní soud je tím nejvyšším hlídačem – měl by být nejvyšším strážcem ústavnosti.

Bohužel mi přijde, že čím dál silněji se maže hranice mezi ústavností a zákoností, mezi ústavností a správností určitého řešení. Soudci Ústavního soudu

čím dál častěji vstupují do problémů, které z mého pohledu nemají s ústavním právem mnoho společného. Čili vlastně vstupují do té role skutečně Nejvyššího soudu.

Mohou to dělat – kde bude ta hranice nakreslena, to je zcela v jejich rukách. Já si nemyslím, že je to šťastné, protože to prostě kapacitně nejsou schopni zvládnout. Je jich patnáct, reálně mají čtyři tříčlenné senáty. Ročně vydají nějakých čtyři tisíce rozhodnutí. Představte si, že jako soudce se podílíte měsíčně na osmdesáti až sto rozhodnutích – a kde byste musel přechíst osmdesát až sto spisů, nastudovat si problematiku, zvážit správné řešení. To je prostě nerealistické.

Vrátíme-li se k té otázce: my samozřejmě respektujeme judikaturu Ústavního soudu, ať už se nám líbí, nebo ne. I my chceme, aby naše rozhodnutí byla obecnou justicí respektována.

Pokud by Ústavní soud dokázal ustoupit za tu hráz ústavnosti, řešil jenom to, co vskutku souvisí s ústavním pořádkem, a nechal obecnou justici trochu dýchat – třeba přijímat rozhodnutí, která kolegově na Ústavním soudu vnímají jako nesprávná, a kdyby seděli v obecné justici, přijali by jiná řešení – tak by to pomohlo naší vzájemné kohabitaci. Vědomě používám tento krásný pojem z francouzské politiky.

Napadne vás nějaké nedávné rozhodnutí Nejvyššího soudu, nad kterým jste si řekl, že to bylo rozhodnutí, které občanům nebo podnikatelům ulehčilo život?

Přiznám se, že nemám rád slovní spojení „přelomové rozhodnutí“.

Já mám radost z každého rozhodnutí, které přinese, anebo nastaví rozumně, srozumitelně, odůvodněně jasná pravidla hry. Z každého. A je to jedno, jestli se to týká drobných problémů typu nákladů řízení – dobře, to nemusí být vždycky drobný problém třeba pro advokacii – anebo jestli se to týká zásadních hodnotových otázek.

Vždycky, když se povede přijmout racionální řešení a odůvodnit ho tak, že praxe ho akceptuje, tak je to dobře. Tam plníme svou roli.

Mohl bych teďka přemýšlet a vytahovat rozhodnutí, která vnímám jako výraznější než jiná. Ale vyhýbám se tomu pojmu „revoluční“ či „převratná“. My máme být předvídatelní. Vy byste měli zhruba tušit, mezi jakými řešeními se Nejvyšší soud bude rozhodovat, až bude přijímat rozhodnutí. Měli bychom být čitelní. To je velká hodnota, kterou máme podle mě přinášet. A vím, že se nám to vždycky nedaří.

Jak je to s rozhodnutími Nejvyššího soudu, která novináři zviditelní víc než jiná – třeba rozhodnutí ohledně povinnosti zveřejňovat skutečné majitele?

To bylo dokonce z dílny našeho senátu, je to tak.

A musím říct, že v mých očích – jako manažera obchodní korporace, člena voleného orgánu, řečeno literou zákona, a zároveň spoluvlastníka několika společností – to byla věc, kterou jsem vnímal nesmírně pozitivně. Ne z pohledu, že bych snad měl potřebu něco skrývat. My jsme i v těch devadesátých letech tu akciovou společnost zakládali se zaknihovanými akciemi na jméno. Nevěřil byste, kolik jízlivých dotazů se na to na přelomu těch devadesátek objevovalo – to bylo velmi neobvyklé. Ale myslím si, že pro řadu lidí třeba v neziskovkách nebo v podobných organizacích mohlo být to veřejné dohledání toho zápisu nepříjemnou skutečností.

Mimochodem, když jsem se připravoval na dnešní rozhovor, překvapil jste mě ještě jednou věcí, kterou ne často úplně slyšíme z úst představitelů justice – a to byla obrana advokátní mlčenlivosti a vztahu mezi advokátem a klientem. To mimochodem bylo téma předchozího vedení České advokátní komory a i teď v tomto funkčním období určitě ten boj za zachování, zejména pod tlakem Evropské unie, bude pokračovat.

Co se týče toho konkrétního rozhodnutí, kde jsme dočasně, lidově řečeno, „vypnuli“ evidenci skutečných majitelů – tam je třeba přiznat, že my jsme nebyli první. S tím začal Soudní dvůr Evropské unie, když zrušil určitou část páté AML směrnice, která ukládala členským stá-

tům, aby zajistily neomezenou veřejnou dostupnost údajů v evidenci skutečných majitelů.

Následovalo rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ve správní linii, kdy společnost, která neměla zapsané skutečné majitele, odmítala tak učinit s argumentem, že tím zasáhne do práva na soukromí, na ochranu rodinného života, na ochranu osobních údajů toho člověka, který je skutečným majitelem. Nejvyšší správní soud té společnosti dal za pravdu a my jsme to vlastně dotáhli do linie samotných zápisů do evidence.

Říkáme: dokud bude ta evidence neomezeně přístupná komukoliv, nelze nutit nejen obchodní korporace, ale zejména obchodní korporace, kde se to řeší nejčastěji, k zápisu jejich skutečných majitelů. Protože se tu střetává jednak povinnost obchodní korporace tak učinit – evidovat skutečné majitele – na druhé straně ale povinnost chránit právo na soukromý a rodinný život a na ochranu osobních údajů těch skutečných majitelů.

A v tomhle střetu jednoznačně to druhé dostává přednost. Je to signál, že si justice velmi cení svobody, ochrany soukromí.

Nepochybuji o tom, že kdybychom se obrátili na Ústavní soud s přezkumem ústavní konformity té úpravy zákona o evidenci skutečných majitelů – té části, která říká, že to musí být všem veřejně dostupné – že by dospěl ke stejnému závěru. To znamená, že by řekl: je to ústavně nekonformní, protože je to neproporcionální.

Dovolím si tady jednu poznámku, než se dostaneme k té advokátní mlčenlivosti nebo k ochraně důvěrnosti vztahu advokáta a klienta.

Považuji za hrozně nebezpečné to, co se nám tu bohužel rozmáhá. Je to takový nešvar – legislativa, která vychází z presumpce, že každý člověk je lump, pokud neprokáže opak. AML legislativa je úplně klasická ukáзка toho, že se říká lidem: my vás všechny podezíráme, že perete špinavé peníze nebo financujete terorismus, a vy musíte dokázat, že to tak není. Já to zjednodušuji, ale ta filozofie je přesně taková.

Není to dobře pro svobodu ve společnosti. A to vidím jako pomalý, plíživý proces,

kdy se nám stát jako mocenský suverén do toho soukromí, do té naší svobody vkrádá víc a víc.

Nepovažuji za obhajitelné, že jenom v zájmu toho, abychom postihli většinu trestných činů, tak popřeme soukromí. Klasickou ukázkou – v médiích teď velmi široce diskutovanou – je snaha Evropské komise, a nejen jí, ale i řady členských států, zavést legislativu, kdy vám bude stát kontrolovat soukromou komunikaci v SMS zprávách, na WhatsAppu, v mailech.

Tím se můžu dostat k advokátní mlčenlivosti, anebo šířeji k ochraně důvěrnosti vztahu mezi advokátem a klientem. Pro mě je to úplně posvátná věc.

A neumím si představit, že budeme schopni poskytovat spravedlivý proces, když nebudeme chránit tento vztah. A když ho nebudeme chránit i za tu cenu, že stát nepostihne všechny trestné činy.

AML legislativa se snaží tvářit vyváženě. Skutečně zatím není tak radikální z hlediska povinností advokátů coby povinných osob. Ale už je to ten první prst, který je vsunut do dveří. Já se bojím, že to bude pokračovat.

A sleduji to s velkou nevolí. A myslím si, že úkolem i obecné justice, nejen té ústavní, do budoucna bude snažit se tomu nastavit rozumnou hráz. My samozřejmě nemůžeme překročit zákon – pořád jsme vázáni zákonem. Ale v mezích zákona musíme hledat výklady, hledat cesty, které budou chránit svobodu jakožto ústavní hodnotu. A platí to i pro vztah mezi advokátem a klientem.

Na závěr našeho povídání jsem pro vás měl připravenou otázku: kdybyste měl kouzelnou hůlku, jaká 3 rychlá řešení byste české justici přičaroval?

Upřímně řečeno, ani v myšlenkách se nechci stavět do pozice toho, kdo si hraje na Boha – ten ostatně obvykle končí jako ďábel. Ale rád přispěji do diskuse tím, co si myslím, že se má zlepšit. A nebude to jedna věc ani jedno kouzelné řešení.

Až se probudíte nějaký den v roce 2030, třeba za pět let – co by vám udělalo radost v české justici, že se za těch pět let podařilo dotáhnout do konce?

Obecně: česká justice je součástí české společnosti. Takže mi udělá radost, když zjistím, že česká společnost, potažmo celá evropská společnost, se nikam radikálně neposouvá – a teď myslím z hlediska společenských vztahů, nikoliv z hlediska technologického vývoje nebo konkurenceschopnosti. Tam naopak doufám, že se posouvat budeme.

A udělá mi radost, když zjistím, že česká justice je na tom vlastně pořád stejně dobře jako teď. A to říkám s vědomím toho, co všechno je potřeba zlepšit.

Ale abych odpověděl konkrétně:

Udělalo by mi radost, kdyby Nejvyšší soud měl nový dovolací proces, v němž by byl vskutku Nejvyšším soudem.

Udělalo by mi radost, kdybychom měli v justici zavedené seniorní asistenty.

Udělalo by mi radost, kdybychom měli v justici aspoň první náznaky skutečných dobrých IT řešení, která budou odpovídat tomu, co je běžné v tom soukromém světě.

A udělalo by mi radost, kdybychom měli pořád tak stejně kvalitní a obětavé zaměstnance – akorát s tím rozdílem, že by konečně už byli dobře zaplacení.

Pane doktore, děkuji za rozhovor. Pevně věřím, že až se tady v roce 2030 uvidíme a přehraji vám tuto závěrečnou pasáž tohoto rozhovoru, zjistíme, že se to podařilo.

Budu se na to těšit. Moc děkuji. ☺

Autor: Miroslav Chochola

Foto: archiv Nejvyššího soudu

P / R / K

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Praha / Bratislava / Ostrava

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU 2025

BANKOVNICTVÍ A FINANCE KAPITÁLOVÉ TRHY

Velmi doporučovaná
nebo Doporučovaná firma
v dalších 18 oblastech praxe

DĚKUJEME.

www.prkpartners.cz

O krok napřed

Judikatura: smluvní sjednání prekluzivní lhůty je obecně platné (FIDIC)

Dne 11. 11. 2025 bylo vydáno zásadní rozhodnutí Vrchního soudu v Praze 1, který se zabýval dispozitivitou ustanovení § 654 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OZ“) v kontextu lhůty 28 dnů pro notifikaci claimu zhotovitele dle Pod-čl. 20.¹ Smluvních podmínek FIDIC ve znění Zvláštních podmínek pro stavby Správy železnic, státní organizace² (dále jen „Smluvní podmínky FIDIC“). Soud konstatoval, že se strany mohou od daného ustanovení smluvně odchýlit a že si platně mohou sjednat lhůtu zániku práva. Rozhodnutí je stěžejní z hlediska posílení právní jistoty kontrahentů, neboť tato otázka doposud nebyla ve světle OZ judikatorně řešena a názory odborné veřejnosti nebyly zcela jednotné.

Úprava prekluze v občanském právu

Prekluze je institutem se závažným právním následkem, a sice propadnutím subjektivního práva osoby v důsledku jeho nevykonání ve stanovené lhůtě. V českém právním řádu je upravena zejména v § 654 odst. 1 OZ, který stanoví: „Nebylo-li právo vykonáno ve stanovené lhůtě, zanikne jen v případech stanovených zákonem výslovně.“

Doposud nevyřešená byla otázka, zda si osoby mohou v souladu se smluvní autonomií prekluzi subjektivního práva sjednat, resp. zda si mohou sjednat prekluzivní lhůtu pro uplatnění práva. Jinými slovy, zda je § 654 odst. 1 OZ kogentní či dispozitivní. V této souvislosti je třeba poukázat na úpravu ve starém občanském zákoníku,³ která byla v podstatě převzata do nového civilního kodexu, přičemž judikatura⁴ ve vztahu k to-

muto ustanovení dovodila, že je striktně kogentní, tj. případné smluvní ujednání od něho se odchylující je absolutně neplatné.

Byť je textace § 654 odst. 1 OZ totožná jako ve starém občanském zákoníku, s ohledem na koncepční změny nového zákoníku je nejasné, zda takový závěr ob-
stojí i ve vztahu k němu. Pokud se týká názorů odborné literatury, ani ta není v této otázce zcela jednotná. Lze však konstatovat, že většina zdrojů⁵ se přiklání k dispozitivnosti ustanovení; příkladmo lze uvést názor L. Brima, dle kterého je smluvní sjednání prekluze zásadně přípustné, byť je třeba zkoumat každé takové právní jednání individuálně.⁶

Podstata sporu a skutkové okolnosti

Analyzované rozhodnutí bylo vydáno v kontextu uzavřené smlouvy o dílo,

jejíž přílohou byly Smluvní podmínky FIDIC. Jedná se o standardizovaný soubor červené knihy smluvních podmínek vydaný Mezinárodní federací konzultantních inženýrů (FIDIC), určený především pro stavební projekty. Tyto komplexně upravují práva a povinnosti stran za účelem řádného vedení a dokončení stavebního projektu mimo jiné alokací rizik mezi objednatelem a zhotovitelem. Pokud jde o rizika, jež jdou k tíži objednatele, mohou se promítnout na straně zhotovitele do vzniku smluvních nároků, tzv. zhotovitelských claimů. Ty mohou být představovány prodloužením lhůty pro dokončení díla, navýšením jeho ceny či obojím. Vznik okolností zakládajících zhotovitelské claimy je u dlouhodobých a objemově významných projektů velmi častý, přičemž tento smluvní mechanismus pomáhá na nastalé situace pružně reagovat a zajistit zdárné dokončení díla.

Předmětem sporu mezi stranami byla platnost ujednání Pod-čl. 20.1 Smluvních podmínek FIDIC, dle kterého je v případě domnělého vzniku claimu zhotovitele tento povinen dát správci stavby⁷ oznámení nároku (claimu) popisující událost nebo okolnost, z které claim vyplývá. Současně dle totožného ujednání platí, že: „Oznámení musí být podáno co nejdříve, jak je to prakticky možné, a ne později než 28 dnů po tom, co si Zhotovitel skutečnost nebo okolnost uvědomil nebo měl uvědomit.“

Co se týče skutkových okolností,⁸ žalobce jako zhotovitel vznesl dopisem ze dne 12. 12. 2020 vůči žalovanému jako objednateli claim na dodatečnou platbu v souvislosti se změnou právních předpisů v období od 30. 9. 2020 do 30. 4. 2021, tj. v období nouzových stavů z důvodu pandemie nemoci COVID-19 a období pro zotavení ve smyslu přílohy usnesení Vlády ČR č. 600 z roku 2021. Žalovaný však uznal jen část vzneseného claimu žalobcem, neboť měl za to, že v souladu s Pod-čl. 20.1 OP FIDIC náleží žalobci nárok pouze za náklady vzniknuvší v období 28 dní před oznámením claimové události. Žalobce se tak žalobním návrhem domáhal zaplacení částky ve výši 5 190 950,77 Kč s příslušenstvím představující žalovaným neuznanou část claimu.

Argumentace soudů

Prvoinstanční soud nárok žalobci přiznal a konstatoval absolutní neplatnost ujednání; primárně vyšel ze striktního gramatického výkladu § 654 odst. 1 OZ, když uzavřel, že sama zákonná dikce dispozitivnost vylučuje. Dále soud argumentoval judikaturou Nejvyššího soudu,⁹ která dovodila kogentnost ustanovení, avšak ve vztahu k předešlé právní úpravě; v této souvislosti soud neseznal důvodnost odchýlení se od této rozhodovací praxe ve vztahu k novému OZ.

Pakliže sjednání promlčecí lhůty kratší než jeden rok zákon v § 630 odst. 1 OZ zapovídá, nabízí se, že sjednání zániku práva jakožto závažnějšího právního následku ve lhůtě kratší by nemělo být přípustné.

Na základě odvolání žalovaného došlo k přezkumu prvoinstančního rozhodnutí. Odvolací soud úvodem připomněl své rozhodnutí¹⁰ ve věci posouzení co do svého významu totožného ustanovení, avšak za účinnosti staré právní úpravy a současně vyzdvihl zcela odlišné zásady, na kterých jsou oba civilní kodexy vystavěny.

Odvolací soud se odchýlil od názoru soudu první instance v otázce kogentnosti předmětného ustanovení, když dle jeho

názoru dikce § 654 odst. 1 OZ paušálně nevylučuje smluvní úpravu vlivu plynutí času na právní poměry stran, tj. možnost sjednání prekluzivní lhůty. To je dle soudu patrné kromě § 654 odst. 1 OZ též z dikce § 603 OZ, který se zánikem práv a povinností v důsledku plynutí času obecně počítá.

Odvolací soud v daném ujednání s odkazem na konstantní judikaturu Nejvyššího soudu¹¹ nespatriil rozpor se smyslem a účelem právní normy, ani s dobrými mravy. V této souvislosti poukázal právě na § 2622 odst. 2 OZ, avšak na rozdíl od soudu první instance s tím, že pokud zákon sám obsahuje materiálně co do smyslu a následků totožné zákonné ustanovení se smluvním ujednáním, obdobná dohoda mezi účastníky nemůže být se zákonem rozporná. Na základě této argumentace odvolací soud shledal platnou v Pod-čl. 20.1 Smluvních podmínek uvedenou 28denní lhůtu pro notifikaci zhotovitelského claimu a změnil proto prvoinstanční rozsudek tak, že nárok žalobce zamítl.

Hodnocení

Dle našeho názoru jsou závěry soudu prvního stupně nesprávné, když mechanicky přebírá judikaturu Nejvyššího soudu ke staré právní úpravě; nelze totiž ignorovat

Vybraná judikatura vysokých soudů k zástavnímu právu

Jak se vyvíjí rozhodovací praxe k zástavnímu právu a jaké závěry z ní plynou pro praxi? Přehled klíčové judikatury Nejvyššího a Ústavního soudu k zásadním otázkám vzniku, trvání i realizace zástavy.

zcela odlišné principy nové úpravy, zejména zásadu smluvní volnosti a důraz na skutečný smysl a účel právní normy oproti striktně formálnímu výkladu.

Stejně tak nelze souhlasit s výkladem § 654 odst. 1 OZ v tom smyslu, že by znění ustanovení paušálně vylučovalo jakékoli smluvní odchýlení.¹² Sousloví o zániku práva „pouze v případech stanovených zákonem výslovně“ poukazuje na skutečnost, že se o zánik práva ve vztahu k zákonným ustanovením může jednat výlučně v případech, že je tak stanoveno výslovně. Jinými slovy dle našeho názoru § 654 odst. 1 OZ v žádném případě nepojednává o omezení práva sjednat si zánik práva odchýlně od zákona, nýbrž se vztahuje výlučně k jednotlivým případům prekluze zákonné.

Stejně tak dle našeho názoru není sjednání lhůty pro notifikaci zhotovitelského claimu rozporné s dobrými mravy či veřejným pořádkem; v této souvislosti lze kvitovat argumentaci odvolacího soudu § 2622 odst. 2 OZ, který stanovuje zánik nároku zhotovitele na zvýšení ceny díla, pokud neoznámí nutnost překročení rozpočtované částky bez zbytečného odkladu poté, kdy se ukázala jeho nevyhnutelnost. Byť je toto ustanovení formálně

ve Smluvních podmínkách FIDIC vyloučeno, fakticky v Pod-čl. 20.1 smluvní strany toto zákonné ustanovení pouze modifikují prostřednictvím úpravy doby, kterou na rozdíl od zákona specifikují na 28 dní. Pokud tedy smluvní ujednání, co se týče jeho materiálního pojetí, resp. co do svého smyslu, účelu a zejména následku odpovídá zákonnému ustanovení, jen stěží může být shledáno jako rozporné s dobrými mravy či dokonce veřejným pořádkem.

Těž je třeba akcentovat skutečnost, jak správně upozornil odvolací soud, že OZ obecně vliv plynutí času na subjektivní práva sám předvídá v § 603 OZ. Pokud si tak mohou smluvní strany sjednat, že právo zanikne uplynutím určitého času, není žádný důvod, proč by jim mělo být upřeno dohodnout se, že totéž právo zanikne uplynutím toliko, přistoupí-li k tomuto předpokladu ještě druhá podmínka, a sice nevykonání práva.¹³

Konečně je nutno se vypořádat s argumentací srovnáním institutů promlčení a prekluze, jak argumentoval nalézací soud. Byť se autoři ztotožňují i s názorem,¹⁴ že omezení možnosti sjednání promlčecí lhůty kratší než jeden rok je z hlediska OZ pravidlem nesystémovým

a nemělo by být rozšiřováno na další smluvní instituty,¹⁵ lze též upozornit na to, že oba instituty nachází v právním řádu své opodstatnění, přičemž jejich smysl a účel se nepřekrývá.

Závěr

Podle našeho názoru odvolací soud správně posoudil 28denní lhůtu uvedenou v Pod-čl. 20.1 Smluvních podmínek FIDIC pro notifikaci claimu jako platnou. Souhlasíme s tím, že OZ nikterak nezakazuje smluvní sjednání prekluzivní lhůty, byť je třeba vyhovět dalším požadavkům zákona z hlediska obsahové kontroly (např. souladu s dobrými mravy, veřejným pořádkem apod.). Opačný názor by podle nás odporoval zásadě smluvní autonomie, neboť v OZ nenalézáme žádnou zákonnou oporu pro obecnou limitaci smluvní vůle ve vztahu ke sjednání vlastní prekluzivní lhůty. ©

Mgr. Jan Česák, advokát

Mgr. Tomáš Stareček, advokátní koncipient
PORTOS, advokátní kancelář s.r.o.

PORTOS

Poznámky:

¹ Viz rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 11. 11. 2025, sp. zn. 4 Cmo 161/2025.

² Smluvní podmínky pro výstavbu pozemních a inženýrských staveb projektovaných objednatelem (FIDIC 1999)-Obecné podmínky“ ve znění „Smluvních podmínek pro výstavbu pozemních a inženýrských staveb projektovaných objednatelem – Zvláštní podmínky pro stavby Správy železnic, státní organizace první vydání 06/2017; schválené Centrální komisí Ministerstva dopravy ČR dne 6. 6. 2017 pod čj.: 78/2017-910-IZD/1 s účinností od 26. 6. 2017.“

³ Viz § 583 odst. 1 OZ: „K zániku práva proto, že nebylo ve stanovené době uplatněno, dochází jen v případech v zákoně uvedených. K zániku soud přihlídně, i když to dlužník nenamítne.“

⁴ Viz rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 12. 10. 2021, sp. zn. 4 Cmo 33/2021: „Řídí-li se závazkový vztah účastníků českým právem, je třeba uzavřenou dohodu o zániku práva v případě jeho neuplatnění ve stano-

vené lhůtě považovat pro rozpor s kogentním ustanovením § 583 ObčZ 1964 za absolutně neplatnou (§ 39 ObčZ 1964). To platí též v případě, je-li taková dohoda obsahem obchodních podmínek, jejichž ideovým vzorem byla tzv. Červená kniha FIDIC (§ 273 ObchZ).“

⁵ K dispozitivnosti ustanovení se přiklání např. L. Brim, L. Tichý či P. Bezouška s B. Havlem.

⁶ Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654), 2. vydání, 2022, s. 2161–2167; L. Brim.

⁷ Osoba jmenovaná objednatelem za účelem řádného vedení díla.

⁸ Autoři se omezili pouze na vymezení skutkového stavu relevantního pro posouzení otázky platnosti smluvního sjednání prekluze práva, byť v rámci sporu soud posuzoval i otázky další (náležitosti oznámení claimu, právní závaznost řídicího aktu vlády...)

⁹ Viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 1. 1998, sp. zn. 2 Cdon 588/97.

¹⁰ Viz rozsudek Vrchního soudu ze dne

12. 10. 2021, sp. zn. 4 Cmo 33/2021.

¹¹ Viz usnesení ze dne 27. 11. 2014, sp. zn. 29 Cdo 3919/2014.

¹² Shodně např. BRIM, Luboš. § 654 [Prekluze]. In: LAVICKÝ, Petr a kol. Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 2164, marg. č. 16.

¹³ Viz např. Lavický, P. a kol. Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 2161–2167. srov. Melzer, F., Těgl, P. a kolektiv: Občanský zákoník – velký komentář. Svazek III. § 419–654. Praha: Leges, 2014, s. 1073–1078.

¹⁴ PRK PARTNERS, BEZOUŠKA, P., HA-VEL, B. Občanský zákoník: Srovnávací komentář. Wolters Kluwer. ASPI_ID KO89_p12012CZ. ISSN 2336-517X.

¹⁵ Autoři dále uvádí, že takové ujednání bude podléhat obsahové kontrole skrze dobré mravy apod.; to je ale v tomto případě bezpředmětné s odkazem na co do důsledků totožnou zákonnou dikci § 2622 odst. 2 OZ.

RÖDL

Právníckou firmou roku
v oboru daňového práva
**již po
čtrnácté**

Velmi doporučovaná kancelář

- zdravotnické právo

Doporučovaná kancelář

- právo obchodních společností
- developerské a nemovitostní projekty
- fúze a akvizice
- logistika a dopravní stavby

Právnícká firma
roku 2012–2025

Děkujeme za vaši důvěru.

Digitální dědictví

V současnosti má dle Českého statistického úřadu v České republice téměř každý člověk starší 16 let přístup k internetu, v minulém roce to bylo celých 88 %, tedy 7,6 milionu osob, což představuje oproti roku 2014 nárůst o 15 %. Ve skupině osob starších 75 let je tento nárůst dokonce 29 % (z 10 % na 39 %).¹ Je tedy patrné, že síla internetu roste a stává se neoddělitelnou součástí našich životů. S tím je pak samozřejmě spojeno i to, že osoby mají v internetovém rozhraní aktivní různé uživatelské účty, portály, aplikace, investiční nástroje či kryptoměnové peněženky. V případě úmrtí původního uživatele však bývá převod těchto přístupů na dědice velmi obtížný, nebo v podstatě nemožný.

Převod, resp. přechod vlastnických (a přístupových) práv k digitálnímu majetku, je jistě lepší vyřešit ex ante, tedy za života původního uživatele, podobně jako je tomu u klasického dědictví.

Druhů digitálního dědictví může být hned celá řada, od e-mailových schránek, účtů na sociálních sítích, přes kryptoměnové peněženky a digitální hudební knihovny, až po účty u sázkových kanceláří nebo věrnostní účty u obchodníků.

V obecné rovině tedy digitálním dědictvím, resp. digitálním aktivem (digital assets), rozumíme dle Á. Juhász „cokoli, co je digitálně uloženo a má hodnotu a zajišťuje svému vlastníkovu práva nebo ještě obecněji zvláštní část majetku určité osoby, která existuje pouze v digitální formě“.²

Mezinárodní ústav pro sjednocování soukromého práva (UNIDROIT), je-

hož posláním je přispívat k harmonizaci mezinárodního soukromého práva, pak digitální aktivum charakterizuje jako „informaci uloženou na elektronickém médiu, kterou je možno ovládat“.³

UNIDROIT se dále zabývá i jednotlivými definičními znaky digitálních aktiv. Nejprve stanovuje, že mohou být předmětem vlastnických práv, tedy že k nim mohou vznikat obdobná práva jako k věcem v právním smyslu. Následně rozvádí určování rozhodného práva, tedy které vnitrostátní právo se aplikuje na vlastnická práva s nimi spojená. Rozhodné právo může být určeno například podle právního řádu uvedeného přímo v digitálním aktivu, nebo podle práva uvedeného v systému, kde je zaznamenáno, případně podle práva státu, v němž má jeho vydavatel statutární sídlo. Mimo jiné řeší i otázky kontroly nad digitálním aktivem a další související problematiku.⁴

Úprava digitálního dědictví v ČR

V právním řádu České republiky doposud právní úprava digitálního dědictví absentuje a přechod digitálního dědictví ze zůstavitele na dědice se tak řídí obecnou právní úpravou dědictví obsaženou zejm. v § 1475 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „OZ“).

Odborná literatura tuto tezi potvrzuje např. konstatováním o právní povaze bitcoinu: „O právní povaze bitcoinu se již nevedou bouřlivé diskuse, jak tomu bylo dříve, a lze tak konstatovat, že bitcoin je věcí ve smyslu § 489 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „o. z.“). Konkrétně se pak jedná o věc nehmotnou (§ 496 odst. 2 o. z.), movitou (§ 498 odst. 2 o. z.), zastupitelnou (§ 499 o. z.) a dělitelnou.“⁵

Bitcoin je tedy vzhledem k výše uvedenému součástí jmění zůstavitele (i když

nehmotnou) a je rovněž schopen ke dni úmrtí tvořit pozůstalost. Bitcoin je tedy možné dědit a pořízovat o něm pro případ smrti.⁶

Ze zahraničí

Přestože v České republice k problematice digitálního dědictví prozatím neexistuje legislativní podklad ani judikatura, v zahraničí, resp. v sousedním Německu, již byla problematika digitálního dědictví soudy řešena. Vzhledem k provázanosti obou právních systémů, které jsou shodně zastřešeny právem Evropské unie, bude tento případ v následujícím textu blíže popsán.

Případ započal smrtí patnáctileté dívky, která se rozhodla svůj život ukončit skokem do kolejiště metra v Berlíně. Její matka se domnívala, že by na jejím účtu na sociální síti Facebook mohly být stopy ukazující důvody, proč se rozhodla dobrovolně ukončit svůj život, a proto se začala soudní cestou domáhat přístupu k tomuto profilu (z pozice dědičky své dcery).

Prvoinstanční soud (Landgericht Berlin) nárok matky vznesený vůči společnosti se sídlem v Irsku, která sociální síť Facebook provozuje, uznal. Odvolací soud (Oberlandesgericht Berlin) se však přiklonil na stranu provozovatele sociální sítě a nárok matky odmítl.

Případ se nakonec dostal až před Spolkový soudní dvůr (Bundesgerichtshof – BGH), který se postavil za matku a společnosti Facebook uložil povinnost matce

zemřelé dívky poskytnout přístup k dceřině profilu na dané sociální síti. Tento soud ve svém rozhodnutí uvedl, že provozovatel s dcerou zůstavitelky uzavřel smlouvu a práva a povinnosti z ní tak (jako u jiných smluv) přecházejí na dědice (v tomto případě na otce a matku), a to v souladu s § 1922 odst. 1 BGB.

Rodiče proto jakožto právní nástupci dcery mají mít oprávnění k přístupu k osobním datům. Takový přechod práv sice může být vyloučen smlouvou, nicméně v tomto případě se tak nestalo a nebyl proto důvod přístup k daným informacím znemožnit. Převedení účtu do režimu „zvěčněného účtu“ (memorialized account)⁷ bylo proto v rozporu s § 307 odst. 2.2 BGB, jelikož tím bylo znemožněno dosáhnout účelu uzavřené smlouvy, protože ke zvěčněnému účtu se již nelze přihlásit, a to ani po zadání správných přístupových údajů, které matka údajně znala. Dovolací soud také uvedl, že tajemství obsažené na profilu nechrání dědice ani provozovatele sociální sítě před nahlédnutím dědiců do obsahu účtu. Nárok žalobkyně není ani v rozporu se zásadami ochrany osobních údajů, jelikož obecné nařízení o ochraně osobních údajů (Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES) se týká výlučně živých osob.⁸

Facebook ovšem nezpřístupnil profil jako celek, nýbrž rodičům zpřístupnil

jen jeho obsah, a to na USB flash disku, který obsahoval 14 000 stran s obsahem profilu. S takovým postupem protistrany se rodiče nespokojili a soudně se nadále domáhali opravdového přístupu přímo na dceřin profil, čemuž soud taktéž vyhověl.⁹

Úprava v rámci obchodních podmínek některých provozovatelů

Samostatnou kapitolou v rámci přechodu digitálního vlastnictví z dědice na zůstavitele je pak úprava obsažená v jednotlivých obchodních podmínkách.

Níže si dovoluujeme nastínit specifika sociálních sítí a jiných frekventovaně používaných aplikací, jež budou jedním z hlavních předmětů zájmu v oblasti digitálního dědictví.

Facebook

Jak již bylo nastíněno výše, Facebook nabízí možnost tzv. zvěčnění účtu. Tedy takového účtu, do kterého se již není možné přihlásit, ale pozůstali skrze něj mohou i po smrti uživatele sdílet např. vzpomínky na zemřelého, fotografie apod.

X

V případě delší neaktivity na síti X (nad 30 dnů) může být uživatelský účet provozovatelem odstraněn, čemuž lze ale předejít delegováním uživatelských práv na jiného uživatele. V případě odstranění účtu zemřelého je nutno kontaktovat technickou podporu sítě X, doložit totož-

Chystaná velká novela stavebního zákona

Co přinese chystaná velká novela stavebního zákona a jak ovlivní povolování záměrů v praxi? Přehled klíčových změn od organizace stavebních úřadů po princip „jedno razítko“ a novinky v územním plánování.

Další online konference a semináře
naleznete na www.epravo.cz

nost žadatele a kopii úmrtního listu zůstavitele uživatelského účtu.

Apple

V rámci platform pro provozovaných společností Apple existuje možnost přidání kontaktní osoby pro pozůstalost. Takto určená osoba tak bude mít po úmrtí původního vlastníka účtu přístup k jeho datům (fotkám, zprávám, poznámkám, souborům, hudbě apod.). Přístup kontaktní osobě bude umožněn po vygenerování přístupového klíče a doložení úmrtního listu původního vlastníka účtu.

Google

Společnost Google nabízí možnost nastavení Správce neaktivního účtu, tedy osoby, která má do účtu přístup a může s ním nakládat. Pokud však zemřelý uživatel takového správce neustanovil, je nutné podat oficiální žádost o zpřístupnění dokumentů, kdy bude záležet na rozhodnutí společnosti Google, zda v konkrétním případě přístup umožní. Společnost Google však v žádném případě neposkytuje přihlašovací údaje ani hesla.

Microsoft

Společnost Microsoft v obecné rovině neposkytuje přístup k účtům zesnulého na svých platformách (Outlook, OneDrive apod.) a po 2 letech nečinnosti účtu automaticky uzavírá. Pokud však jsou přístupové údaje známy i jiné osobě než pouze zemřelému, lze požádat o uzavření účtů i dříve. V případě neznalosti přístupových údajů pak lze účty deaktivovat i prostým ukončením plateb za služby. Pokud by se pozůstalí chtěli domoci přístupu k účtům zemřelého na platformách společnosti Microsoft je třeba tak činit soudně.

Relevantní jsou rovněž následující státem poskytované identifikační služby.

Datová schránka

Nastavení datové schránky jak pro fyzické osoby, právnické osoby i pro fyzické osoby podnikající umožňuje přidání uživatelského účtu pověřené osoby, čímž se lze vyhnout situaci, že by datová schránka zůstala nepřístupná. V případě úmrtí fyzické osoby nebo podnikající fyzické osoby zajistí správce, jímž je Digitální a informační agentura, znepřístupnění

dané datové schránky, a to ke dni úmrtí jejího držitele. To znamená, že do takové schránky od tohoto okamžiku nebude možno zasílat, ani z ní odesílat žádné zprávy, do schránky se nicméně lze přihlásit ještě další 3 roky (může tak činit např. dědic nebo pověřená osoba); pak je schránka zrušena.

V případě podnikající fyzické osoby může přístup získat pokračující osoba, ovšem za předpokladu, že do 3 měsíců ode dne úmrtí původního držitele datové schránky oznámí živnostenskému úřadu, že hodlá pokračovat v provozu živnosti původního podnikatele.

Fyzická osoba musí naopak postupovat v souladu s usnesením o pozůstalosti, tedy vyčkat na oficiální ukončení dědickeho řízení.

V případě úmrtí člena statutárního orgánu právnické osoby pak ke znepřístupnění nedochází, nicméně v případě např. jednočlenných společností může tato skutečnost samozřejmě působit značné komplikace. Jelikož datovou schránku nelze využívat do řádného jmenování nového zástupce (člena statutárního orgánu, likvidátora, opatrovníka...).

Bankovní identita

V případě bankovní identity dochází po úmrtí jejího vlastníka k jejímu automatickému zneplatnění, které proběhne neprodleně poté, co její vydavatel obdrží z registru obyvatel informaci o úmrtí držitele bankovní identity.

Závěr

Z výše uvedeného je patrné, že jistý definiční rámec digitálního dědictví již v obecné rovině v evropském právním prostoru existuje, nicméně by pro vyjasnění situace pomohlo pregnantní zavedení digitálního dědictví do tuzemského právního řádu, resp. alespoň judikturní ukotvení digitálního dědictví v podobě aplikace současné právní úpravy v kontextu současných potřeb společnosti, kdy se část majetku, která se bude neustále zvětšovat, bude nacházet na úložištích, serverech, v aplikacích, obecně v digitálním, a tedy nehmotném prostředí. S ohledem na rozvoj digitalizace a její stále se zvětšující roli ve společnosti lze očekávat dědické spory s digitálním prv-

kem čím dál častěji, a tedy je snad vznik odpovídající tuzemské judikatury i zaktování institutu digitálního dědictví do tuzemského právního řádu nevyhnutelné.

U digitálního dědictví, stejně jako u jakéhokoliv jiného majetku, nelze než doporučit vyjasnění jeho převodu již za života,¹⁰ jelikož pouze jasným rozdělením majetku a práv pořízením pro případ smrti (nebo jiným podobným způsobem) lze dosáhnout jeho hladkého přechodu na dědice a vyhnout se případným sporům nejen mezi dědici, ale i s institucemi či autoritami, které digitální aktiva určitým způsobem spravují. Tímto způsobem lze tedy výrazně snížit riziko zbytečných komplikací spojených s digitálním dědictvím.

Mgr. Petr Sedlatý, společník, jednatel, advokát
Advokátní kancelář Brož, Sedlatý s.r.o.

Poznámky:

- 1 ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ICT v domácnostech a uživatelé ICT. Online. 2025. [cit. 2025-09-30].
- 2 JUHÁSZ, Ágnes, 'Inheriting Digital Assets – A Glimpse Into the Future', Juridical Tribune – Review of Comparative and International Law 14, no. 4 (December 2024): 547-56.
- 3 UNIDROIT Digital Assets and Private Law Principle 2(2).
- 4 UNIDROIT Digital Assets and Private Law Principle 3 (1), 5, 6 (1).
- 5 VANKÁTOVÁ, Iveta. Digitální dědictví – aneb jak se dědí bitcoin. Ad Notam, 2023, č. 4, s. 25–30.
- 6 JAREŠ, A. Kryptoměny a občanské právo. Revue pro právo a technologie, 2020, č. 21, s. 40.
- 7 Jde o účet, do kterého se již není možné přihlásit, ale pozůstalí skrze něj mohou i po smrti uživatele sdílet např. vzpomínky na zemřelého, fotografie apod.
- 8 Rozhodnutí BGH ze dne 12. 7. 2018, sp. zn. III ZR 183/17.
- 9 Rozhodnutí BGH dne 27. 8. 2020 pod sp. zn. III ZB30/20.
- 10 Např. sociální síť Facebook takovou možnost dává přímo v nastavení uživatelského účtu.

HAVEL & PARTNERS

ÚSPĚCH SPOJUJE

OTEVÍRÁME ZASTOUPENÍ VE FRANKFURTU

350

*S týmem 350 právníků
a daňových poradců jsme
největší nezávislou právní-
kou firmou ve střední Evropě.*

110

*Poskytujeme právní a daňové
poradenství ve 12 jazycích ve
více než 110 zemích světa.*

*Máme nejkomplexnější mezi-
národní podporu dostupnou
pro české a slovenské advo-
kátní kanceláře.*

70%

*Až 70 % našich případů
obsahuje mezinárodní prvek.*

NEJVĚTŠÍ ČESKO-SLOVENSKÁ ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ S MEZINÁRODNÍM DOSAHEM

Překážka litispendence ve světle kolektivní ochrany práv spotřebitelů a její vliv na individuální žaloby

Právní úprava ochrany spotřebitele zaujímá v právním řádu důležité místo, přičemž klíčovou roli v této otázce hraje právo Evropské unie („EU“).¹ To lze demonstrovat odkazem na čl. 4 odst. 2 písm. f) Smlouvy o fungování Evropské unie, který ochranu spotřebitele stanoví jako jednu z hlavních činností EU vůbec. Jednotlivé otázky ochrany spotřebitele, ať již v rovině práva hmotného či práva procesního, jsou posléze regulovány právem sekundárním, zejména nařízeními a směrnicemi.

Jedním z posledních přírůstků do této množiny právních předpisů, které k ochraně spotřebitele slouží, je směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/1828 ze dne 25. listopadu 2020 o zástupných žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů a zrušení směrnice 2009/22/ES („Směrnice“). Provedením Směrnice do českého právního řádu je zákon č. 179/2024 Sb., o hromadném občanském řízení soudním („ZHR“), zákon č. 180/2024 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o hromadném občanském řízení soudním a vyhláška č. 181/2024 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o hromadném občanském řízení soudním. Všechny tyto předpisy nabyly účinnosti 1. 7. 2024.

Právní úprava kolektivní ochrany práv spotřebitelů má směřovat k usnadnění prosazení těch nároků, jejichž vymáhání cestou individuálních žalob by bylo nedostatečné, neefektivní či nevhodné.² Je třeba zdůraznit, že před přijetím výše uvedených předpisů v českém právním řádu institut kolektivní ochrany práv spotřebitelů v podstatě neexistoval. Jakousi kvazi kolektivní ochranu práv spotřebitelů představovala ustanovení § 83 odst. 2 písm. b) a § 159a odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád („OSŘ“) ve znění účinném do 30. 6. 2024, tedy zvláštní úprava negativních procesních podmínek, jejíž koncepce stavěla na rozšíření okruhu subjektů, na něž se překážka litispendence, respektive překážka rei iudicatae, vztahovala. O kolektivní ochraně práv v pravém slova smyslu však nemohla být řeč, spíše šlo o snahu zákonodárce legislativně podchytit případy, jejichž řešení standardní cestou by mohlo přinášet obtíže.³

Tato právní úprava byla v zásadě uniformně napříč právníkou obcí kritizována, a to zejména z důvodu, že jednotliví spotřebitelé byli v konečném důsledku deprimováni o jejich právo na přístup k soudu.⁴ Smyslem tohoto článku je tedy osvětlit, do jaké míry se zákonodárci podařilo dojet k nápravě těchto vytýkaných nedostatků. Předmětem zájmu je toliko úprava překážky litispendence ve vztahu k individuálním žalobám dotčených spotřebitelů v kontextu právní úpravy kolektivní ochrany práv.

Dvoukolejnost kolektivní ochrany práv (exkurz)

Již bylo naznačeno, že právní úprava kolektivní ochrany práv není v České re-

publice koncentrována do jednoho předpisu. Česká právní úprava zná hromadné řízení dle ZHR a řízení o žalobě na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů, která je upravena v § 181 a násl. OSŘ.⁵ Existence dvou odlišných procesních úprav má své opodstatnění v částečné odlišnosti nároků, jichž je možné se v rámci toho kterého řízení domáhat. Jde o konkrétní provedení požadavků Směrnice, která odlišuje jednak opatření na zdržení se jednání (injunctive measures) dle čl. 7 odst. 4 písm. a), resp. čl. 8 a opatření ke zjednání nápravy (redress measures) dle čl. 7 odst. 4 písm. b), resp. čl. 9. Je patrné, že Směrnice sama mezi jednotlivými nároky odlišuje a tomuto se přizpůsobil i český zákonodárce.⁶

V řízení dle OSŘ se lze domáhat dvou nároků, a to nároku na zdržení se proti-právního jednání (tzn. negatorní nárok) a nároku na určení, že žalovaný svým jednáním porušil právní povinnost. Důležité je upozornit, že žaloba na určení, že žalovaný svým jednáním porušil právní povinnost, je co do své povahy tzv. žalobou na určení právní skutečnosti. Tu je však třeba odlišit od standardní určovací žaloby dle § 80 OSŘ. Klíčovým rozdílem je, že žalobce není povinen tvrdit a prokazovat, že má na podání žaloby naléhavý právní zájem.⁷ Tam, kde totiž zákon výslovně připouští podání určovací žaloby, tam žalobce není povinen naléhavý právní zájem prokazovat, jelikož ten je de facto kompenzován již samotným zákonným připuštěním takové žaloby.

V hromadném řízení se žalobce může v souladu s § 2 odst. 1 písm. a) ZHŘ domáhat splnění povinnosti nebo určení, zda tu právní poměr je či není. Těžiště právní úpravy tak leží v možnosti domáhat se nároků na plnění, typicky ve formě náhrady škody či práv z vadného plnění.⁸ Nutné je však upozornit v tomto ohledu na částečný překryv mezi hromadnou žalobou a žalobou na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů v tom smyslu, že v rámci obou řízení je možné uplatnit negatorní nárok. Naproti tomu je třeba odlišovat žalobu na určení právní skutečnosti dle § 181 a násl. OSŘ a nárokem na určení, zda tu právní poměr je či není dle ZHŘ. V mezích ZHŘ jde o standardní určovací žalobu, jejíž uplatnění je podmíněno splněním předpokladů § 80 OSŘ, zejména naléhavého právního zájmu.⁹

Řízení o žalobě na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů

Právní úprava negativních procesních podmínek v rámci řízení dle § 181 a násl. OSŘ navazuje na dosavadní kritizovanou právní úpravu. Je třeba podotknout, že jde o setrvačnost vědomou, k níž se zákonodárce v důvodové zprávě hlásí.¹⁰ Toto rozhodnutí lze těžko pochopit, tím méně jej obhájit vzhledem k tomu, že předcházející právní úprava byla takřka jednotně označována za rozpornou s právem na spravedlivý proces.

Překážka litispendence je upravena v § 184 OSŘ, který stanoví, že „zahájení řízení o žalobě na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů brání tomu, aby proti témuž žalovanému bylo zahájeno další řízení o návrzích jiných osob požadujících z téhož jednání nebo stavu stejný nárok“. Aplikační rozsah překážky litispendence je tedy velmi široký. Výjimku z něj představují řízení, která byla zahájena před zahájením tohoto řízení.¹¹ Překážka litispendence se tak vztahuje i na individuální žaloby dotčených spotřebitelů. Uvedené je třeba vnímat v kontextu § 185 OSŘ, dle něhož dotčení spotřebitelé nejsou účastníky ani vedlejšími účastníky řízení. S podáním žaloby navíc nemusí ani žádným způsobem souhlasit.¹² Jinými slovy spotřebitelé v tomto řízení žádným způsobem nefigurují, přesto je podání žaloby překážkou litispendence i pro jejich potenciální individuální žaloby. Současná právní úprava tedy nadále odpírá dotčeným spotřebitelům právo na přístup k soudu.¹³ Současná právní úprava navíc s ohledem na § 185 OSŘ dává spotřebitelům nižší standard ochrany, než tomu

bylo doposud. Za dřívější právní úpravy byl tento nedostatek řešen různými procesními nástroji, například vznikem účastenství v řízení ex lege či přistoupení do řízení.¹⁴ Jelikož však spotřebitelé nemohou být v řízení o žalobě na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů účastníky ani vedlejšími účastníky, taková řešení již v intencích současné právní úpravy přípustná nejsou.

Hromadné řízení

Pojednává-li tento článek o vlivu překážky litispendence na individuální žaloby, je na tomto místě třeba vytknout před závorku specifickou definici individuálního řízení v § 2 odst. 1 písm. f) ZHŘ, dle něhož se individuálním řízením rozumí „občanské soudní řízení sporné zahájené žalobou podle občanského soudního řádu před soudem nebo řízení před správním orgánem, který podle jiných právních předpisů projednává a rozhoduje spory vyplývající z poměrů soukromého práva, bez ohledu na to, zda se tato řízení týkají práv nebo oprávněných zájmů dvou nebo více osob“. Pojem individuální řízení je tedy v kontextu ZHŘ legislativní zkratkou, kam lze mj. zařadit například i řízení o žalobě na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů, ale rovněž řízení před správními orgány v rámci tzv. zúžené pravomoci civilních soudů.¹⁵

Nutno podotknout, že ZHŘ k otázce litispendence k individuálním řízením přistupuje přesně opačně, než jak činí OSŘ, jelikož v souladu s § 28 odst. 1 ZHŘ zahájení hromadného řízení překážku litispendence pro individuální řízení nevytváří. Je tedy ponecháno na

Novinky v IT právu, které nás čekají v roce 2026

Jaké změny v IT právu přinese rok 2026? Stručný přehled klíčových legislativních novinek v digitální regulaci, kybernetické bezpečnosti a AI.

Další online konference a semináře
naleznete na www.epravo.cz

úvaze dotčených spotřebitelů, zda budou jejich nárok uplatňovat cestou individuální žaloby, či zda se přihlásí do hromadného řízení. Je však třeba mít na paměti ustanovení § 37 odst. 2 ZHŘ. Přihlášku do hromadného řízení je překážka litispendence vůči jiným řízením již založena. Jakmile se tedy spotřebitel do hromadného řízení přihlásí, již nemůže svůj nárok uplatňovat jinou cestou, a to jak v jiném hromadném řízení, tak ani cestou individuální žaloby, ledaže vezme svou přihlášku zpět v souladu s § 36 ZHŘ. Spotřebitel, který zahájil individuální řízení se může do hromadného řízení přihlásit v souladu s § 28 odst. 2 ZHŘ, přičemž soud či orgán, který individuální řízení vede, toto řízení přerušuje dle § 29 odst. 1 ZHŘ. Další procesní postup je odvislý od výsledku hromadného řízení (viz § 29 odst. 2 a 3 ZHŘ).

Diskutovanou otázkou je (nejen) v tomto ohledu potenciální riziko zneužití právní úpravy a obrany proti němu.¹⁶ V rovině překážky litispendence, respektive výji-

mek z ní, lze spatřovat riziko v účelovém přihlašování, respektive odhlašování se z hromadného řízení (například za účelem zjištění procesní strategie žalovaného a následné přípravy obrany proti ní, zjištění důkazní situace a podobně). Zákonodárce tuto situaci řeší poměrně efektivně skrze zakotvení lhůt pro přihlášení, respektive zpětvzetí přihlášky z hromadného řízení.¹⁷ Ustanovení § 31 odst. 1 ZHŘ normuje, že dotčení spotřebitelé se mohou do řízení přihlásit ve stanovené lhůtě, která počíná běžet právní mocí usnesení o přípustnosti hromadné žaloby.¹⁸ V souladu s § 36 ZHŘ se táž lhůta uplatní i pro případ zpětvzetí přihlášky do hromadného řízení. Co do své povahy jde o lhůtu smíšenou, jejíž délku stanoví vzhledem k okolnostem daného případu soud.¹⁹ Zákon stanoví minimální délku lhůty dva měsíce, maximální délka potom činí měsíce čtyři. Jde o lhůtu procesní.²⁰ Spotřebitelům je tedy ponecháno na vůli, jakým způsobem budou svůj nárok uplatňovat, nicméně tato svoboda není s ohledem na časovou limitaci v podobě těchto lhůt bezbřehá.

Závěr

Právní řád byl s přijetím institutu kolektivní ochrany práv jistě obohacen a přiblížil se moderním evropským procesním úpravám. Nicméně je třeba konstatovat, že právní úprava není prosta nedostatků, jichž bylo možno se vyvarovat. Lze doufat, že s postupem času dojde k jejich napravení tak, aby byly skutečně naplněny ty cíle, k nimž má právní úprava skutečně sloužit, tedy k prohloubení ochrany spotřebitele. Zákonodárci se ve světle překážky litispendence tohoto cíle podařilo efektivně dosáhnout bohužel jen napůl. I přes to lze však doufat, že si kolektivní ochrana práv obecně nalezne v právním řádu své místo.²¹

Mgr. Tomáš Hokr, LL.M., partner, advokát
Bříza & Trubač, s.r.o., advokátní kancelář

BŘÍZA & TRUBAČ
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ — ATTORNEYS AT LAW

Poznámky:

- ¹ V detailu viz např. nález Ústavního soudu ze dne 27. 11. 2017, sp. zn. I. ÚS 1844/17.
- ² DVOŘÁK, Bohumil. Kolektivní ochrana práv a procesní legitimize. Acta Iuridica Olomucensia, 2016, Vol. 11, No. 1, s. 61.
- ³ Blíže viz např. BALARIN, Jan. Kolektivní ochrana práv v civilním soudním řízení. Centrum právní komparatistiky Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze: Praha, 2011, s. 170 a násl.
- ⁴ Viz např. BALARIN, Jan, TICHÝ, Luboš. Kolektivní ochrana procesních práv v ČR: sen či skutečnost? Bulletin advokacie, 2013, č. 3, s. 17 či HAMULÁKOVÁ, Klára, PETROV KŘÍVÁČKOVÁ, Jana, Reprezentativní žaloba v českém civilním procesu. Acta Iuridica Olomucensia, č. 1/2016, s. 52.
- ⁵ Zákon užívá pro obě tyto žaloby legislativní zkratku „zástupná žaloba“ – srov. § 2 odst. 1 písm. v) zákona č. 624/1992 Sb., o ochraně spotřebitele.
- ⁶ V detailu viz např. HORNKOHL, Lena. Up – and Downsides of the New EU Directive on Representative Actions for the Protection of the Collective Interests of Consumers – Comment on Key Aspects. Journal of European Consumer and Market Law, 2021, Vol. 10, No. 5, s. 11-18.

- ⁷ HAMULÁKOVÁ, Klára In: ŠFNOVÁ, Renáta, HAMULÁKOVÁ, Klára a kol. Civilní proces. Obecná část a sporné řízení. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2020, s. 179; viz v kontextu ZHŘ rovněž JANOUŠKOVÁ, Anežka In: JANOUŠKOVÁ, Anežka a kol. Zákon o hromadném občanském řízení soudním. Komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2021, s. 465.
- ⁸ Srov. bod 37 recitálu Směrnice.
- ⁹ JANOUŠKOVÁ, Anežka In: JANOUŠKOVÁ, Anežka, op. cit., s. 21.
- ¹⁰ Důvodová zpráva k zákonu č. 180/2024 Sb., II. Zvláštní část, 3, k § 184 až 186.
- ¹¹ SVOBODA, Karel. § 184 [Zákaz litispendence]. In: SVOBODA, Karel, SMOLÍK, Petr, LEVÝ, Jiří, DOLEŽÍLEK, Jiří a kol. Občanský soudní řád. 3. vydání (3. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2024, marg. č. 1. Dostupné na beck-online.cz.
- ¹² Viz čl. 8 odst. 3 Směrnice.
- ¹³ HAMULÁKOVÁ, Klára In: JANOUŠKOVÁ, Anežka, op. cit. s. 491.
- ¹⁴ Viz např. nález Ústavního soudu ze dne 10. 3. 2009, sp. zn. IV. ÚS 1106/08 či usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 9. 2010, sp. zn. 29 Cdo 4918/2009.
- ¹⁵ Může jít např. o řízení před finančním arbitrem, Českým telekomunikačním úřadem,

- ¹⁶ Energetickým regulačním úřadem apod. Na tyto případy posléze dopadá § 30 ZHŘ.
- ¹⁶ Viz např. ZÁBRANSKÝ, Petr. Zneužití hromadné žaloby a obrana proti němu. Jurisprudence, 2023, č. 4, s. 26. Otázka zneužití a prevence proti němu je akcentována již v čl. 1 odst. 1 Směrnice.
- ¹⁷ V tomto ohledu lze odkázat rovněž na důvodovou zprávu k zákonu č. 179/2024 Sb., k § 31 a § 36, kde je jako důvod pro zakotvení těchto lhůt uvedena právě obrana proti zneužití ze strany spotřebitelů.
- ¹⁸ Přihlašovat se lze však již od podání hromadné žaloby.
- ¹⁹ HAMULÁKOVÁ, Klára In: JANOUŠKOVÁ, Anežka, op. cit. s. 182.
- ²⁰ PRAŽÁK, Pavel, VLČKOVÁ, Petra In: JANOUŠKOVÁ, Anežka, op. cit. s. 143.
- ²¹ Ke dni sepsání tohoto článku byla podána toliko jedna hromadná žaloba, žaloba na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů nebyla dosud podána žádná. Seznam hromadných řízení je dostupný na <https://hromadnerizeni.justice.cz/rizeni-mezipodnikateli-a-spotrebiteli/>, seznam řízení na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů je dostupný na <https://hromadnerizeni.justice.cz/>.

AegisLaw

www.aegislaw.cz

#rostemesvami

Když společník není dodavatel. NSS znovu řešil daňový „švarcsystém“ u společníků s.r.o.

Nejvyšší správní soud se v aktuálním rozsudku¹ zabýval povahou příjmů společníků s.r.o., kteří společnosti fakturovali za poskytování služeb. NSS navázal na svou stávající judikaturu a vysvětlil, kdy se v těchto případech jedná o legitimní příjmy ze samostatné činnosti,² a kdy jde ve skutečnosti o příjmy ze závislé činnosti.³ Rozsudek představuje další důrazné varování pro společnosti, které využívají své společníky jako „dodavatele“ odborných služeb. Oproti klasickému švarcsystému jsou totiž právní předpisy ke společníkům s.r.o. podstatně přísnější.

Společník může vykonávat práci pro svou společnost jako součást svého postavení společníka. V takovém případě se příjmy za jeho práci daní jako příjmy ze závislé činnosti (tj. stejným způsobem jako např. u zaměstnanců). V praxi společníci často poskytují svým společnostem služby jako OSVČ na základě dodavatelsko-odběratelského vztahu. V takovém případě se jejich příjem daní jako příjmy ze samostatné činnosti, které podléhají podstatně výhodnějšímu zdanění a odvodům. Problém nastává za situace, kdy finanční úřad dojde k závěru, že se navzdory formálnímu dodavatelsko-odběratelskému vztahu ve skutečnosti jedná o příjmy za práci společníka pro společnost a doměří příslušnou daň ze závislé činnosti.

Skutkový stav

NSS řešil případ společnosti, která se zabývala projektováním a inženýrskými činnostmi ve výstavbě. Společníci vykonávali pro společnost činnosti, které zahrnovaly projektové práce, autorský dozor, zajištění výběrových řízení na dodavatele stavby a controlling realizované

stavby. Svou práci společníci fakturovali společnosti jako samostatné OSVČ.

Společnost se domnívala, že příjmy vyplácené společníkům měly povahu příjmů ze samostatné činnosti. S tím ale nesouhlasil finanční úřad, který došel k závěru, že se jednalo o činnost, která má povahu práce pro společnost. Podle finančního úřadu se tedy příjmy společníků měly zdanit jako příjmy ze závislé činnosti a uložil společnosti povinnost uhradit dlužnou daň ve výši převyšující 1 milion Kč. Věc se následně dostala až k NSS.

Kdy jde podle NSS o „práci pro společnost“, tedy o příjem ze závislé činnosti?

NSS zdůraznil, že „práci pro společnost“, která má ve smyslu § 6 odst. 1 písm. b) zákona o daních z příjmů podléhat zdanění jako příjem ze závislé činnosti, jsou i živnostensky prováděné dodávky služeb prováděné společníkem, které jsou v souladu s předmětem podnikání společnosti, protože touto činností (prací) společník objektivně naplňuje podstatu společnos-

ti, tj. její podnikání, a získává příjem. Jinak řečeno, jde o činnost, kterou společník vykonává pro společnost právě proto, že je jejím společníkem, a kterou by mohl obdobně vykonávat například zaměstnanec dané společnosti.

Mezi indikátory, které svědčí o tom, že jde o práci pro společnost, tj. o příjem ze závislé činnosti, patří podle NSS zejména:

1. Míra příbuznosti činností. Čím je míra příbuznosti činností vykonávanou společníkem a činností, kterou se zabývá společnost větší, tím více to svědčí o tom, že jde v daném případě o práci pro společnost.
2. Shodnost předmětu podnikání a živnostenských oprávnění. Při posouzení míry příbuznosti činností společníka a společnosti je dle NSS nutné posoudit i shodnost (příp. podobnost) předmětu podnikání a živnostenských oprávnění daného společníka a společnosti.
3. Rozsah poskytování služeb společností. Podle NSS je dále třeba posuzovat, jak velkou (a zda podstatnou) část příjmů společníků tvoří činnosti fakturované jejich společností, ne-

boť je to ukazatelem tzv. ekonomické provázanosti. Pokud společník poskytuje služby pouze (nebo převážně) své společnosti, svědčí to o tom, že jde o práci pro společnost.

Podle NSS naopak není relevantní, že společník vykonává svou činnost nezávisle na pokynech společnosti. Uplatnění toto kritéria by u společníků nebylo logické, protože ti z titulu svého postavení společnost fakticky řídí a museli by se tak řídit pokyny sebou samých.

NSS v tomto směru zdůraznil, že příjmy společníků podléhají režimu zdanění jako příjem ze závislé činnosti i v případě, že by se na daný příjem za jiných okolností nahlíželo jako příjem z nezávislé činnosti. Pro posouzení příjmů společníků tedy nejsou podstatná standardní kritéria pro rozlišení mezi závislou a nezávislou činností, ale jde výhradně o to, zda se v daném případě jedná o „práci pro společnost“.

Posouzení NSS

V posuzovaném případě NSS zjistil, že činnosti vykonávané společníky byly úzce propojeny s činností samotné společnosti. Společnost tyto činnosti nabízel svým klientům jako ucelený soubor služeb, přičemž společníci osobně plnili jejich podstatné části. NSS také shledal významnou příbuznost a podobnost činností vykonávaných společnostmi a společníky, což dokládá i skutečnost, že společníci i společnost disponovali stejným živnostenským oprávněním a měli stejný předmět podnikání.

Jeden ze společníků od společnosti pobíral 99,4 % svých příjmů a druhý 78 %. Pro oba společníky byl tedy osobní vý-

kon práce pro společnost převažujícím zdrojem příjmů, což svědčí o ekonomické provázanosti společnosti a společníků.

NSS také poukázal na skutečnost, že oba společníci byli současně autorizovanými osobami, které podle zákona vykonávají svou činnost „jménem společnosti a na její účet“.⁴

Za dané situace došel NSS k názoru, že se v případě činnosti společníků jednalo o práci pro společnost, která měla být zdaněna jako příjem ze závislé činnosti.

Společnosti nepomohla ani argumentace, že se jednalo o menšinové společníky, jejichž podíly na společnosti činily pouze 10 %. Uvedená skutečnost na posouzení povahy činnosti společníků nemá žádný vliv.

Závěr a doporučení pro praxi

Zatímco u klasického švarcsystému musí kontrolní orgány u dané OSVČ prokázat naplnění všech znaků závislé práce,⁵ ke společníkům s.r.o. jsou právní předpisy přísnější. Pro posouzení příjmů společníků dokonce nejsou podstatná standardní kritéria pro rozlišení mezi závislou a nezávislou činností, ale jde výhradně o to, zda se v daném případě jedná o „práci pro společnost“. O práci pro společnost přitom jde zejména v případě, kdy společnost a její společníci vykonávají tutéž nebo podobnou (příbuznou) činnost, přičemž jde o významný zdroj příjmů společníků.

Společnosti, které využívají své společníky jako dodavatele odborných služeb, by se měly zamyslet, jestli se takovým nastavením právních vztahů nedostávají na „tenký led“. Společník může společnosti

legitimně poskytovat služby jako OSVČ. V takovém případě by ale (a) mělo ideálně jít o zcela jinou činnost, než vykonává sama společnost (např. poskytování účetních služeb společnosti provozující autoservis) a (b) společník by měl ve značné míře poskytovat tyto služby i třetím osobám.

Mgr. Václav Bělohoubek, advokát

Mgr. Barbora Autratová, advokátní koncipientka
act Řanda Havel Legal advokátní kancelář s.r.o.

Poznámky:

- ¹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 11. 2025, sp. zn. 4 Afs 166/2024.
- ² Příjmy spadající pod kategorii příjmů podle § 7 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o daních z příjmů“).
- ³ Příjmy společníka vyplacené mu společností spadající pod kategorii příjmů ze závislé činnosti podle § 6 odst. 1 písm. b) zákona o daních z příjmů.
- ⁴ Viz § 15c odst. 2) zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě.
- ⁵ Závislou prací je práce, která je vykonávána ve vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti.

AI pro práci se smlouvami

Další online konference a semináře
naleznete na www.epravo.cz

„Nefot' mě, nemáš GDPR“ aneb Jak je důležité mít souhlas

Ve své praxi, ale i osobním životě opakovaně slýchám méně či více humorné, dotčené i stroje přednášené věty typicky reagující na situaci, kdy jedna osoba zamýšlí vyfotografovat jinou osobu. Obvykle zní asi takto: „nepodepsal/a jsem ti GDPR“, „podle GDPR mě nesmíš fotit“, „tohle je proti GDPR“, nebo asi nejužívanější „nefot' mě, nemáš GDPR“.

Tento příspěvek a zamyšlení si klade za cíl vysvětlit, proč jsou taková a obdobná tvrzení v mnoha případech zcela lichá.

Osobní údaje a jejich ochranu upravuje na jedné straně zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník,¹ na druhé straně pak nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů,² doplněné zákonem č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů.

V době, kdy GDPR nabylo účinnosti,³ vzbudilo významný rozruch; ten díky periodicky prováděným přezkumům, testům a analýzám do určité místy stále přetrvává. Lze se domnívat, že podstatná část adresátů této právní úpravy ji přijala spíše s nevolí, a to už kvůli přinejmenším v počátku značné administrativní zátěži. V běžné řeči se mezitím stalo GDPR univerzální zkratkou pro vyjádření pocitu nelíbí se mi to, nikoliv však validním právním argumentem.

Jak ochranu osobních údajů vnímá občanský zákoník

V kontextu občanského zákoníku spadá ochrana osobních údajů pod ochranu osobnosti člověka. Právo na ochranu osobnosti patří mezi absolutní práva člověka, tedy působící proti každému. Současně se jedná o práva základní, která existují, aniž by je musel stát zvlášť udělovat nebo upravovat. V rámci ochrany osobních údajů jsou chráněny hodnotami především soukromí člověka a jeho projevy osobní povahy.

Podle § 84 OZ je možné zachytit jakýmkoli způsobem podobu člověka, aby podle zobrazení bylo možné určit jeho

totožnost, jen s jeho svolením. Není pochyb o tom, že v případě pořízení fotografie člověka zařízením, které snímku poskytne dostatečnou kvalitu a rozlišení, z přiměřené vzdálenosti, půjde o typický případ takového zobrazení. Svolení může mít podobu souhlasu ústního, písemného i konkludentního, a je vyžadováno vždy, s výjimkou takzvaných zákonných licencí,⁴ aplikovatelných ve specifických případech (typicky pořízení a přiměřené použití podobizny člověka pro účely tiskového nebo jiného zpravodajství). Optikou zkoumaného tématu tak můžeme zjednodušeně řečeno říci, že vyfotografovat jiného je možné jen s jeho souhlasem.

Kdy tedy do hry vstupuje GDPR? Inu, v řadě případů nikdy.

Ochrana osobních údajů v rámci GDPR

GDPR je jakožto (evropské) nařízení všeobecně závazným a aplikovatelným právním předpisem, který ve vztahu k ochraně osobnosti působí jako speciální zákon, a proto mu také v některých aspektech a v některých případech občanskoprávní ochrana (ve světle zásady lex specialis derogat legi generali) ustoupí. Až potud

by se mohlo zdát, že požadavky „nefotit bez GDPR“ proto mohou být oprávněné. Zvlášť proto, že jedním z právních titulů, na základě kterých je možné osobní údaje v souladu s GDPR zpracovávat, je také souhlas (čl. 6 odst. 1 písm. a) GDPR). Kroky, které budou popsány dále, však zpravidla v běžných životních situacích bude aplikace GDPR vyloučena.

1. Pojem zpracování

Zatímco občanský zákoník upravuje, s jistou dávkou nadsázky, běžná práva a povinnosti stran vznikající v každodenních situacích, GDPR se uplatní – pokud jde o nakládání s osobními údaji – v komplexnějších právních vztazích. Definice zpracování, podle které je zpracováním osobních údajů jakákoliv operace nebo soubor operací prováděných s osobními údaji nebo jejich soubory, je obsažena v čl. 4 odst. 2 GDPR. Zpracováním osobních údajů tak může být (například) jejich shromáždění, zaznamenání, uspořádání, strukturování, uložení, přizpůsobení nebo pozměnění, vyhledání, nahlédnutí, použití, zpřístupnění přenosem, šíření nebo jakékoliv jiné zpřístupnění, seřazení či zkombinování, omezení, výmaz nebo zničení osobních údajů. Aby se jednalo

PORTOS

„Ono už to nějak dopadne.“

Martin P., ex-CEO

**Strategic
Legal Advisory**

o zpracování, není podstatné, zda činnost je, nebo není prováděna pomocí automatizovaných postupů (viz dále).

Úřad pro ochranu osobních údajů, který je ústředním správním úřadem pro oblast ochrany osobních údajů,⁵ tuto definici koriguje a upozorňuje, že zpracováním osobních údajů je pouze systematická, nikoli nahodilá činnost, prováděná za určitým účelem.⁶ Například vedení personální agendy, plnění účetních povinností, udržování databáze obchodních kontaktů a podobně. Prosté pořizování fotografií mezi známými uvedený prvek sofistikovanosti naplňovat nebude, neboť zpravidla půjde o jednorázovou, z pohledu nakládání s osobními údaji náhodnou činnost.

2. Automatizované/zařazené do evidence

Když jsme si vymezili definici zpracování, je důležité poukázat také na čl. 2 GDPR, který říká, na jaké případy se nařízení vůbec vztahuje. Stanovuje tedy věcnou působnost nařízení jako jedno z hlavních kritérií pro určení, zda je vůbec určitá činnost nebo oblast regulována GDPR. Podle čl. 2 odst. 1 GDPR se nařízení vztahuje 1) na zcela nebo částečně automatizované zpracování osobních údajů a 2) na neautomatizované zpracování těch osobních údajů, které jsou obsaženy v evidenci nebo do ní mají být zařazeny.

Automatizaci lze v kontextu GDPR spojit s použitím výpočetní techniky, zpravidla za využití počítače nebo elektronického systému. Podstatné je, že takové zpracování je realizováno částečně nebo zcela prostřednictvím automatizovaných postupů. Oproti tomu evidenci ve smyslu druhé alternativy je podle čl. 4 odst. 6 GDPR jakýkoliv strukturovaný soubor osobních údajů přístupný podle zvláštních kritérií, centralizovaný, decentralizovaný, nebo rozdělený podle funkčního či zeměpisného hlediska.⁷ „Lidskou řečí“ můžeme evidenci chápat jako seznam, kartotéku či databázi (obecně půjde zpravidla o seznam seřazený podle více kritérií), ať už vedený v klasickém šanonu, v informačním systému nebo v mobilním telefonu. To znamená, že pouze v případech, kde je zpracování prováděno alespoň částečně automatizovaně, anebo v případech, kdy jsou osobní údaje promítány nebo řazeny do evidence, se uplatní právní úprava

GDPR. Tento bod v popisovaném případě může, ale nemusí být splněn, podle toho, je-li výstupem zpracování například fotoalbum, či nikoliv.

3. Osobní či domácí činnosti

Třetím podstatným bodem, kterým je potřeba se zabývat při zjišťování, zda na právní vztah nařízení GDPR dopadne, či nikoliv, jsou oblíbené i nenáviděné výjimky. Jakkoliv by běžný adresát normy mohl vnímat opak, cílem právní úpravy není zahltit povinnostmi tam, kde to není nutné ani vhodné. A tak evropský zákonodárce z věcné působnosti GDPR článkem 2 odst. 2 písm. c) vyčlenil zpracování, které fyzická osoba provádí v průběhu výlučně osobních či domácích činností. Podle Rámiše⁸ není ani podstatné to, zda je činnost prováděna v soukromí, ovšem musí být vždy realizována výlučně ve prospěch osoby, která s osobními údaji nakládá. Pokud se tedy jedná například o fotografování přátel na společném výletě, aby pak pořízené fotografie sloužily pro účely zpracování osobní fotoknihy, půjde o osobní (domácí) činnost. U rozsáhlejšího publikování fotografií na sociálních sítích, sdílených s širokým či neomezeným okruhem osob, o osobní ani domácí činnost zpravidla nepůjde. Tenká hranice mezi tím, co ještě je, a co už není výlučně osobní či domácí činností, existuje například v případě kamerových systémů. To je však téma, které přesahuje rozsah tohoto příspěvku.

Co z toho všeho vyplývá?

Především to, že působnost GDPR není tak široká, jak by se mohlo zdát. Zvlášť v rámci běžných mezilidských vztahů a každodenní komunikace pro jeho aplikaci spíše nebude místo. To samozřejmě neznamená, že bychom s osobními údaji mohli nakládat dle svého uvážení. Osobnost člověka a jeho soukromí patří mezi nejvýznamnější hodnoty, které právní řád chrání. Kde se neuplatní GDPR, bude působit ochrana osobnosti v občanském zákoníku. Ta oproti GDPR není nijak méněcenná; naopak může být v praxi její vymáhání bezprostřednější a efektivnější. Konečně i v případech, ve kterých se GDPR uplatní, koncové povinnosti dopadající na jeho adresáty zpravidla nebývají tak dramatické, jako se na první pohled mohou zdát. GDPR je právní úprava jako každá jiná, která má svůj systém i logiku

a také již poměrně bohatou zavedenou a rozhodovací praxi tuzemských orgánů veřejné moci i jim obdobných orgánů na úrovni členských států Evropské unie.

V kontextu příkladu uvedeného v úvodu tohoto článku to prakticky znamená, že člověk, kterého chci vyfotografovat, s tím musí souhlasit. Takový souhlas ale obvykle nebude mít s GDPR co do činění. Znát alespoň v základních rysech rozdíl mezi oběma popisovanými právními úpravami je praktické, a pro osoby pohybující se v právním prostředí nezbytné. Zvlášť vezmeme-li v úvahu, že GDPR už není novou, neprobádanou právní úpravou, ale svébytným systémem, jehož pravidla nabyla účinnosti již bezmála před osmi lety. Zastřešujícím prvkem je však vždy respekt a ochrana soukromí a osobnosti člověka.

Mgr. Karolína Volčíková,
trvale spolupracující advokátka
HSP & Partners advokátní kancelář s.r.o.

HSP ADVOKÁTNÍ
KANCELÁŘ

Poznámky:

- ¹ Dále jen jako „OZ“ nebo „občanský zákoník“.
- ² Dále jen jako „GDPR“.
- ³ Dne 25. 5. 2018.
- ⁴ Viz § 88 a § 89 OZ.
- ⁵ § 50 odst. 1 zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů.
- ⁶ Úřad pro ochranu osobních údajů. Základní příručka k ochraně údajů – Nejdůležitější pojmy. Dostupné na: <https://uoou.gov.cz/verejnost/zakladni-prirucka-k-ochrane-udaju>, citováno ke dni 7. 1. 2026 v 13:10 hod.
- ⁷ NULÍČEK, M., DONÁT, J., NONNE-MANN, F., LICHNOVSKÝ, B., TOMÍŠEK, J. GDPR. Obecné nařízení o ochraně osobních údajů. Praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 66.
- ⁸ RÁMIŠ, Vladan. Článek 2 [Věcná působnost]. In: UŘIČAŘ, Miroslav, RÁMIŠ, Vladan a kol. Obecné nařízení o ochraně osobních údajů. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 79-80.

ROWAN® LEGAL

Děkujeme našim
klientům.

Vítěz kategorií

Duševní vlastnictví
Právo informačních technologií
Právo životního prostředí

Velmi doporučovaná kancelář

Bankovníctví a finance
Daňové právo
Developerské a nemovitostní projekty
Energetika a energetické projekty
Fúze a akvizice
Firemní compliance
Logistika a dopravní stavby
Pracovní právo
Právo hospodářské soutěže
Právo obchodních společností
Restrukturalizace a insolvence
Řešení sporů a arbitráže
Telekomunikace a média
Trestní právo
Veřejné zakázky

rowan.legal

Nové riziko pro manažery: odpovědnost za kartely

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) představil nedávno plán na zavedení pravděpodobně nejcitlivější změny v historii českého soutěžního práva. Chce zavést osobní odpovědnost fyzických osob za účast na kartelových dohodách. Pokud bude návrh přijat, budou manažeři čelit zcela novému riziku. Co je podstatou návrhu a jak se na plány ÚOHS díváme?

Ceské (ale i unijní nebo slovenské) soutěžní právo je tradičně založeno na odpovědnosti společností (právnických osob) za protisoutěžní jednání. Jsou to tedy společnosti, které dostávají za svou účast v kartelech nebo za zneužití dominance (sta) milionové pokuty nebo čelí nárokům na náhradu škody. Zároveň se ukazuje, že tyto pokuty nemusejí mít dostatečně odstrašující efekt: některé společnosti se dopouštějí soutěžních deliktů opakovaně.

Na vině může být morální hazard manažerů plynoucí z konfliktu mezi vlastním a manažerem: je to manažer, který páchá protisoutěžní jednání, avšak následky (v podobě pokuty, náhrady škody nebo poklesu hodnoty akcií) nesou téměř výhradně akcionáři (kteří o protisoutěžním jednání často nevědí).

Proto řada evropských států postupně zavádí individuální odpovědnost manažerů s cílem odstrašit je od protisoutěžního jednání. V českém právním řádu máme již 15 let trestní odpovědnost fyzických osob za účast na kartelech. Minimální počty odsuzujících rozsudků však vedou ÚOHS k závěru, že trestní odpovědnost k odstrašení nevede. Co s tím?

Co se navrhuje?

ÚOHS na zářijovém setkání se Soutěžní komisí ICC potvrdil, že připravovaná novela soutěžního zákona má poprvé zavést osobní (správní) odpovědnost manažerů a dalších jednotlivců za účast na kartelových dohodách. Konkrétně se počítá s těmito prvky:

- **Rozsah:** Odpovědnost se má vztahovat jen na horizontální kartelové dohody (dohody o cenách, bid rigging, rozdělení trhu, bojkot apod.). Na rozdíl od loňského návrhu zůstanou vertikální dohody (dodavatel–distributor) mimo.
- **Sankce:** Mohou být uloženy pokuty až do výše 10 milionů Kč a zákaz činnosti až na pět let.

- **Forma zavinění:** Odpovědnost se má vztahovat jen na úmyslné jednání; samotná nedbalost postihována nebude.
- **Sankcionované jednání:** Do působnosti mají spadat nejen přímá účast, ale i pokusy či napomáhání.
- **Leniency:** Fyzické osoby budou moci využít leniency program. V této souvislosti ÚOHS zdůraznil, že cílem zavedení odpovědnosti fyzických osob není primárně trestat jednotlivce, ale využít je jako zdroj informací pro odhalování kartelů.

Z uvedených prvků vyplývá, že ÚOHS směřuje k systému, jehož cílem je nejen odrazovat od nezákonného jednání, ale především motivovat zasvěcené osoby k podání podnětů vedoucích k odhalení kartelu.

Rizika pro manažery

Poprvé v historii se mají do přímého zorného pole dostat nejen společnosti, ale i jejich manažeři a zaměstnanci:

- **Finanční odpovědnost:** Pokuty až do 10 milionů Kč mohou zatížit jednotlivce a nemusí být kryty společností ani pojištěním.
- **Dopad na kariéru:** Zákaz činnosti může znemožnit výkon manažerských nebo řídicích funkcí na několik let.
- **Vyšetřovací tlak:** Manažeři mohou čelit častějším výslechům, větší odpovědnosti při vysvětlování kroků společnosti a vyššímu tlaku na osobní spolupráci s ÚOHS.
- **Právní zastoupení:** Manažerům budou hrozit citlivé sankce a jejich zájmy se mohou dostat do rozporu se zájmy zaměstnavatele. Bude třeba, aby byli sami zastoupeni advokátem se zkušenostmi se soutěžním právem.

Co to znamená pro firmy

Navrhovaná úprava představuje zásadní změnu pravidel hry. Soutěžitelé proto musí věnovat compliance ještě větší pozornost než dosud:

- **Posílení školení:** Manažeři by měli jasně rozumět tomu, že jim hrozí osobní odpovědnost.
- **Příprava na šetření:** Protokoly a postupy pro dawn raidy by měly reflektovat, že pozornost může být zaměřena i na jednotlivce.
- **Rozdílné zájmy:** Společnosti se musejí připravit na variantu, že strategie manažerů a společnosti ve vztahu k vyšetřování soutěžního úřadu se může lišit. Zatímco jeden může chtít se obhajovat, druhý může s úřadem spolupracovat. To může přinášet dosud nepoznané napětí.
- **Funkční interní reporting:** Spolehlivé a důvěryhodné kanály mohou zabránit tomu, aby zaměstnanci řešili situaci přímo s ÚOHS.

Komentář

Plánovaná novela ukazuje, že soutěžní compliance už není jen korporátní otázkou, ale i osobní odpovědností manažerů a zaměstnanců. Nově hrozí nejen finanční postihy, ale i profesní dopady a vyšší tlak při vyšetřování. Společnosti by proto měly posílit školení, nastavit důvěryhodné interní kanály a přizpůsobit postupy pro dawn raidy tak, aby pokryly i rizika jednotlivců. Nejlepším štítem proti firemní i osobní odpovědnosti bude proaktivní a důsledná compliance. ÚOHS se novou úpravou snaží dostat manažery a jejich zaměstnavatele do kontradiktorní pozice, což bude nutně přinášet napětí a rizika, jejichž rozsah a důsledky je však těžké nyní odhadnout.

JUDr. Robert Neruda, Ph.D.,
Partner

JUDr. Petra Joanna Pipková, Ph.D., LL.M.,
Senior advokátka

HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář

BŘÍZA & TRUBAČ

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ — ATTORNEYS AT LAW

WWW.BRIZATRUBAC.CZ

Zrušení bytového spoluvlastnictví včetně limitů soudní ingerence

Zrušení bytového spoluvlastnictví představuje situaci, kdy vlastníci jednotek usilují o návrat od režimu jednotek k „celistvé“ nemovité věci, typicky do podílového spoluvlastnictví nebo do výlučného vlastnictví jediného vlastníka.

Motivace bývá zpravidla ekonomická a provozní: dochází-li ke koncentraci vlastnictví jednotek do rukou jednoho, případně několika málo vlastníků, mohou být režim jednotek a související správa domu v tomto režimu pro tyto vlastníky neúčelnými. Obdobně se zrušení bytového spoluvlastnictví používá jako právně-technický předstupeň rozsáhlých stavebních úprav, po nichž má být bytové spoluvlastnictví zřízeno znovu v nové dispozici a s novými podíly.

Z hlediska možnosti zániku bytového spoluvlastnictví je rozhodující, že bytové spoluvlastnictví není „pouhou“ variantou obecného spoluvlastnictví, nýbrž zvláštním věcněprávním režimem.

Právní rámec a uzavřenost způsobů zrušení

Základní úprava zrušení bytového spoluvlastnictví je obsažena v ustanoveních § 1217 až § 1219 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku („občanský zákoník“). § 1217 občanského zákoníku upravuje přeměnu bytového spoluvlastnictví v podílové spoluvlastnictví nemovité věci na základě dohody všech vlastníků jednotek; zároveň stanoví, že ke změně dochází až vkladem do katastru nemovitostí a zavádí domněnku, že velikost spoluvlastnických podílů po zrušení bytového spoluvlastnictví odpovídá dosavadním podílům na společných částech. Vlastníci se ale mohou na velikosti spoluvlastnických podílů dohodnout jinak.

Ustanovení § 1217 občanského zákoníku dále pamatuje na zvláštní případ, kdy jsou všechny jednotky ve společném jmění manželů, a umožňuje přeměnu na vlastnictví nemovité věci ve společném jmění. § 1218 občanského zákoníku pak řeší situaci, kdy všechny jednotky vlastní jediný vlastník; v toto případě dochází ke zrušení podílového spoluvlastnictví prohlášením jediného vlastníka a vkladem do katastru nemovitostí.

Limit soudní ingerence

K výkladu režimu zrušení bytového spoluvlastnictví se vyjádřil Nejvyšší soud v usnesení ze dne 18. 10. 2023, sp. zn. 26 Cdo 2019/2023. Nejvyšší soud v něm potvrdil, že bytové spoluvlastnic-

tví je zvláštním druhem spoluvlastnictví upraveným v občanském zákoníku jako ucelený režim a že zrušení bytového spoluvlastnictví lze provést pouze postupy předvídanými v § 1217 a § 1218 občanského zákoníku. Zákodárce nepřipustil ani subsidiární, ani přiměřené použití obecné úpravy o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví. Jinými slovy: absentuje-li dohoda všech vlastníků jednotek (případně podmínky pro postup jediného vlastníka), nelze zrušení bytového spoluvlastnictví dosáhnout „obcházením“ přes žalobu na zrušení spoluvlastnictví podle obecných ustanovení, ani cestou analogie.¹ Tento závěr je pro praxi zásadní zejména v případech, kde je konsensus vlastníků nedosažitelný; právní řád zde nenabízí soudní substituci vůle vlastníků ve smyslu „zrušení bytového spoluvlastnictví rozhodnutím soudu“.

Dohoda všech vlastníků jednotek a její náležitosti z hlediska katastru

Dohoda vlastníků jednotek podle § 1217 odst. 1 občanského zákoníku je svým základem konsenzuálním právním jednáním, jehož nezbytným předpokladem je účast všech vlastníků jednotek. Z hlediska obsahu musí být dohoda obsahovat identifikaci všech jednotek, které bytové spoluvlastnictví tvoří, a identifikaci nemovité věci, jež bude po přeměně předmětem podílového spoluvlastnictví. Z dohody musí rovněž vyplývat vůle bytového spoluvlastnictví zrušit.

Dohoda dále může obsahovat dohodu spoluvlastníků na velikosti spoluvlastnických podílů na nemovité věci po zrušení bytového spoluvlastnictví; pokud dohoda takové ustanovení neobsahuje, pak platí, že výše spoluvlastnických podílů na nemovité věci odpovídá velikosti podílů na společných částech před zrušením bytového spoluvlastnictví.

Věcná práva váznoucí na jednotkách a souhlas oprávněných osob

Nejčastější praktickou překážkou zrušení bytového spoluvlastnictví domu bývá zatížení některé jednotky věcným právem; typicky zástavním právem ve prospěch financující banky, případně služebnostmi či věcnými předkupními právy. Zákonný rámec zde poskytuje § 1219 občanského zákoníku, jehož smyslem je ochrana

oprávněných osob před zhoršením právního postavení v důsledku přeměny režimu jednotek.

Povinnou přílohou návrhu na vklad při zrušení bytového spoluvlastnictví je písemný souhlas osoby oprávněné z tohoto věcného práva.² Bez doložení tohoto souhlasu nelze vklad povolit.

Věcné právo, které dosud vázlo na jednotce, se při zrušení bytového spoluvlastnictví zapisuje katastrálním úřadem i bez samostatného návrhu na vklad k odpovídajícímu spoluvlastnickému podílu na nemovité věci, a to v rozsahu odpovídající velikosti podílu, který měl vlastník zatížené jednotky na společných částech. V případě služebnosti zatěžující jednotku se tato služebnost zapisuje rovněž bez návrhu, avšak s vazbou k celé nemovité věci a s odpovídajícím vymezením obsahu práva.³

V případě, že je nemovitost, která je v bytovém spoluvlastnictví nebo je společnou částí, zatížena věcným břemenem nebo je v její prospěch zřízeno oprávnění z věcného břemene a realizace těchto práv je spojena výhradně s užitnou hodnotou této nemovitosti, ponechá se jejich zápis při zrušení bytového spoluvlastnictví beze změny.

Prohlášení jediného vlastníka

Má-li ke všem jednotkám vlastnické právo jediný vlastník, poskytuje § 1218 občanského zákoníku technicky nejjednodušší cestu: vlastník učiní prohlášení o změně vlastnického práva k jednotkám na vlastnické právo k nemovité věci a následně navrhne vklad do katastru.

Zrušení společenství vlastníků jednotek

Zrušení bytového spoluvlastnictví má přímé důsledky pro existenci společenství vlastníků jednotek. Podle ustanovení § 1215 občanského zákoníku se společenství vlastníků zrušuje dnem zániku vlastnického práva ke všem jednotkám v domě; v souladu s ustanovením § 1216 občanského zákoníku se při zrušení společenství vlastníků neprovádí likvidace a práva a povinnosti společenství přecházejí dnem jeho zániku na vlastníky jednotek podle podílů na společných částech. Tato praxe byla potvrzena usne-

sením Vrchního soudu v Olomouci ze dne 27. 11. 2019, sp. zn. 5 Cmo 217/2019, ze kterého vyplývá, že rejstříkový soud musí posoudit splnění zvláštních zákonných předpokladů pro výmaz společenství v návaznosti na zánik bytového spoluvlastnictví a případně společenství vymazat z veřejného rejstříku. ©

Mgr. Pavla Krejčí,
trvale spolupracující advokát
DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.

Poznámky:

¹ Viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 10. 2023, sp. zn. 26 Cdo 2019/202: „V důsledku této specifické povahy je bytové spoluvlastnictví jako celek (tj. od vzniku až po zánik) upraveno v samostatném Oddílu 5, Dílu 4, Hlavě II., Části čtvrté občanského zákoníku. Zrušit jej lze tudíž pouze dohodou všech vlastníků jednotek podle § 1217 odst. 1 o. z. [resp. v tam vymezených situacích způsoby uvedenými v § 1217 odst. 2 o. z. a 1218 o. z.]. Jinou možnost zákonodárce nepřipouští a neodkazuje ani na subsidiární či přiměřené užití úpravy o spoluvlastnictví, což by jistě učinil, měl-li by takové analogické použití na mysli (jako např. v ustanovení § 1239 větě za středníkem o. z.).“

² Návod pro správu katastru nemovitostí (č. j. ČÚZK-049406/2025, sp. zn. ČÚZK-03030/2016-22 – kapitola 5. 5. 1. 4. 2.)

³ Návod pro správu katastru nemovitostí (č. j. ČÚZK-049406/2025, sp. zn. ČÚZK-03030/2016-22 – kapitola 5. 5. 1. 4. 3.)

Legitimace drobných podnikatelů v rámci hromadných žalob

Dne 1. července 2024 nabyl účinnost zákon č. 179/2024 Sb., o hromadném občanském řízení soudním (dále jen „ZHOŘ“).

Hromadnou žalobu může podle § 8 odst. 1 ZHOŘ podat pouze osoba (nebo společně více takovýchto osob), která je podle zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele¹ zapsána na:

- českém seznamu oprávněných osob vedeném Ministerstvem průmyslu a obchodu,² nebo
- evropském seznamu oprávněných osob vedeném Evropskou komisí.³

K dnešnímu dni jsou na českém seznamu zapsány pouze dvě organizace – dTest, o. p. s. a OnlineADR.cz, z. ú. (dříve Spotřebitelský ombudsman, z. ú.).

ZHOŘ dále počítá se zvláštními subjekty hromadného řízení – zúčastněnými členy skupiny (tzv. hromadníky) – kteří de facto vystupují na straně žalobce, který zastupuje zájmy těchto spotřebitelů v souladu s § 9 ZHOŘ. Hromadníci však účastníky řízení de iure dle § 10 ZHOŘ nejsou.

Geneze zákona

Kontroverze kolem ZHOŘ se soustředí krom jiného i na vymezení drobného podnikatele (tzv. mikropodniku) jako možného člena skupiny. Rozšíření ak-

tivní legitimace nad rámec spotřebitelů se totiž neobjevilo v původním vládním návrhu, ale až v Poslanecké sněmovně prostřednictvím pozměňovacího návrhu, a to bez jakékoliv důvodové zprávy.

Vládní návrh zákona, předložený Poslanecké sněmovně dne 25. srpna 2023 jako sněmovní tisk č. 523,⁴ původně počítal pouze s tradičním pojetím spotřebitele jako fyzické osoby vystupující mimo rámec svého podnikání nebo povolání. Takto byl zákon koncipován v důvodové zprávě, prošel připomínkovým řízením včetně legislativní rady vlády a byl navržen vládou.

Situace se však zásadně změnila během parlamentního projednávání. Dne 27. února 2024, při druhém čtení návrhu zákona na 94. schůzi Poslanecké sněmovny, předložil poslanec Mgr. Josef Cogan pozměňovací návrh č. 4038,⁵ který mimo jiné rozšiřoval definici spotřebitele. Obhajoba tohoto kroku se opírala o inspiraci Spolkovou republikou Německo. Podle návrhu jsou mikropodniky často ve stejné slabší pozici jako spotřebitelé – například při koupi automobilu nebo služeb od velkých korporací.⁶ Návrh však vyvolal kritiku. Například poslankyně prof. JUDr. Helena Válková, CSc. upozorňovala na možné zneužití a nedostatečnou finanční, perso-

nální a organizační připravenost institucí, čímž měla pravděpodobně na mysli Městský soud v Praze, který má o hromadných žalobách rozhodovat.⁷

Aktivní a pasivní legitimace drobných podnikatelů

Výsledkem legislativního procesu je, že § 2 odst. 2 ZHOŘ stanoví, že „za spotřebitele podle tohoto zákona se považuje i podnikatel, který zaměstnává méně než 10 osob a jehož roční obrat nebo bilanční suma roční rozvahy nepřesahují 50 000 000 Kč.“

Pokud je tedy mikropodnik považován za spotřebitele, spotřebitel je definován jako fyzická osoba, která nepodniká a žalovaným má být pouze podnikatel, nabízí se logická úvaha, že mikropodnik nemůže být žalován hromadnou žalobou.

Doporučení Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 rozlišuje v rámci SMEs (malých a středních podniků) drobné podniky či mikropodniky (méně než 10 zaměstnanců, obrat do 2 mil. eur), malé podniky (méně než 50 zaměstnanců, obrat do 10 mil. eur) a střední podniky (méně než 250 zaměstnanců, obrat do 50 mil. eur či rozvaha do 43 mil. eur). Znění ZHOŘ se tak skutečně inspirova-

Solkind

Advokátní kanceláře MT Legal a Urban & Hejduk vstoupily do nové etapy svého profesního působení. Od 1. ledna 2026 se obě kanceláře spojily do jednoho celku a vystupují **pod novým názvem Solkind**. Spojením vznikl silnější tým s komplexním odborným zázemím.

Právní specializace

- Veřejné zakázky, regulace a veřejný sektor
- Energetické právo
- Soudní spory
- Arbitráž a mezinárodní právo
- Kybernetická a informační bezpečnost
- Restrukturalizace a insolvence
- Fúze a akvizice
- Právo dopravní obslužnosti
- Sportovní právo
- Nemovitosti a stavebnictví
- Duševní vlastnictví a právo ICT
- Bankovnictví a kapitálové trhy
- Pracovní právo
- Právo obchodních korporací
- Právo životního prostředí
- Trestní právo
- Rodinné právo

Solkind s.r.o., advokátní kancelář

www.solkind.cz, info@solkind.cz

lo německou úpravou hromadných žalob (Verbandsklagen), když § 1 odst. 2 Verbraucherrechtsetzungsgesetz (VDuG) přidává „kleine Unternehmen“ (mikropodnik ve smyslu čl. 2 odst. 3 doporučení Komise 2003/361/ES).

V německém kontextu však toto rozšíření prošlo řádným legislativním procesem včetně důvodové zprávy a odborné diskuse o jeho opodstatněnosti. Německý Spolkový sněm (Bundestag) v legislativním procesu odůvodnil zvolení této hranice, tedy mikropodniků, tím, že společnosti přesahující tuto hranici již disponují dostatečnými prostředky k samostatnému vymáhání pohledávek, a tudíž jejich zájmy nejsou natolik srovnatelné se zájmy spotřebitelů.⁸

V návaznosti na to vzniká zásadní otázka: Do jaké míry je tento podnikatel také pasivně legitimován (tj. může být žalován v hromadném řízení)?

Podle německé doktríny, pokud jsou drobní podnikatelé z důvodu své ochrany zákonodárcem považováni za rovnocenné spotřebitelům, bylo by v rozporu se systémem a zcela nelogické považovat je na druhé straně za protistrany spotřebitelů. Výjimečně je však pasivní legitimace dána, pokud nároky nebo právní vztahy uplatněné zástupnou žalobou vznikly v B2C konstelaci v době jejich vzniku a podnikatel se teprve následně stal drobným podnikatelem (nebo nepodnikatelem v důsledku ukončení podnikání).⁹

Jinými slovy, není možné, aby byli drobní podnikatelé na jedné straně chráněni stejně jako spotřebitelé, a na druhé straně proti nim mohlo být hromadné řízení vedeno. Z daných důvodů jsou v Německu hromadné žaloby proti drobným podnikatelům nepřípustné, tedy pasivní legitimace, až na výjimku uvedenou výše, v hromadném občanském řízení soudním není u drobných podnikatelů dána.¹⁰

Závěr

Pokud se v průběhu hromadného řízení, ať už v certifikační fázi nebo i kdykoli později, ukáže, že na straně žalované vystupuje drobný podnikatel (mikropodnik), měl by soud řízení zastavit podle § 17 odst. 2 ZHOŘ pro neodstranitelný nedostatek podmínek řízení. V takové situaci se totiž vůbec nejedná o řízení v režimu ZHOŘ.

Systematický výklad ZHOŘ, který vychází z německé inspirace, totiž nevyhnutelně vede k závěru, že drobný podnikatel nemůže být pasivně legitimován v hromadném řízení. Zákonodárce považuje drobné podnikatele za subjekty nacházející se ve srovnatelně slabší pozici jako spotřebitelé a poskytuje jim proto stejnou ochranu. Bylo by tedy v přímém rozporu se smyslem a účelem zákona, kdyby byl závěr opačný.

Není vyloučeno, že se s touto problematikou otázkou budou české soudy muset vypořádat v blízké budoucnosti. Teprve judikatura ukáže, jak bude ustanovení

§ 2 odst. 2 ZHOŘ interpretováno v kontextu pasivní legitimace. Ale existuje logická argumentace, proč by mikropodnik hromadnou žalobou žalován být neměl.

Mgr. Michal Sylla, Associate Partner
PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

P / R / K

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Poznámky:

- ¹ Viz § 25 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele.
- ² Viz <https://mpo.gov.cz/cz/ochrana-spotrebitele/hromadne-řízení/seznam-opravněných-osob/seznam-opravněných-osob--281743/>.
- ³ Viz <https://representative-actions-collaboration.ec.europa.eu/cross-border-qualified-entities>.
- ⁴ Viz <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=9&t=523>.
- ⁵ Viz <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=240822>.
- ⁶ Viz <https://www.psp.cz/eknih/2021ps/stenprot/094schuz/s094026.htm>.
- ⁷ Tamtéž.
- ⁸ Viz Kommentar Köhler/Bornkamm/Feddersen/Scherer, 42. vydání, 2024, § 1 VDuG.
- ⁹ Tamtéž.
- ¹⁰ Viz Münchener Kommentar zur ZPO, 7. vydání 2025, § 1 VDuG.

Základy práce s AI pro právníky a poradce

Základní průvodce umělou inteligencí pro právníky, kteří chtějí pracovat rychleji a jistěji. Naučíte se prakticky používat AI nástroje bezpečně, smysluplně a bez technického balastu – s okamžitým přínosem pro každodenní praxi.

Další online konference a semináře
naleznete na www.epravo.cz

GLATZOVA & Co.

DEFINING EXCELLENCE

for 30 years

**TI NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ
PRACUJÍ S NÁMI**

www.glatzova.com

Odstoupení vybraného dodavatele ze zadávacího řízení z pohledu jistoty

Článek se věnuje problematice odstoupení účastníka zadávacího řízení / vybraného dodavatele ze zadávacího řízení bez práva na zajištění jistoty a analyzuje praktické dopady institutu jistoty dle § 41 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek. Autor upozorňuje na nejčastější způsoby, jimiž se dodavatelé snaží vyhnout ztrátě složené jistoty, a nabízí doporučení, jak se zadavatelé mohou těmto praktikám účinně bránit.

Zadavatel může v zadávacím řízení využít institut jistoty dle § 41 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“). Zadavatel tak stanoví v zadávací dokumentaci požadavek, aby účastník v zadávacím řízení poskytl jistotu. Dle § 41 odst. 2 zákona může být výše jistoty stanovena v absolutní částce ve výši do 2 % předpokládané hodnoty veřejné zakázky nebo do 5 % předpokládané hodnoty veřejné zakázky, jestliže má být v zadávacím řízení použita elektronická aukce. Účastník zadávacího řízení prokáže v nabídce poskytnutí jistoty způsobem stanoveným dle § 41 odst. 4 zákona a poskytne jistotu formou peněžní jistoty, bankovní záruky nebo pojištění záruky.

V souvislosti s předchozím požadavkem také zadavatel stanoví v zadávací doku-

mentaci zadávací lhůtu, která je s jistotou velmi úzce spjata, představuje totiž dobu, po kterou musí být jistota poskytnutá účastníkem platná. Jak výslovně stanoví zákon, zadávací lhůtu stanoví zadavatel přiměřeně s ohledem na druh zadávacího řízení a povahu předmětu veřejné zakázky (dle § 40 odst. 1 zákona).

Účelem zadávací lhůty je stanovení časového úseku, kdy jsou účastníci vázáni svými nabídkami. Zadávací lhůta i jistota tak účastníkům zadávacího řízení znemožňuje bezdůvodně odstoupit ze zadávacího řízení či neuzavřít se zadavatelem smlouvu, a mařit tak účel samotného zadávacího řízení. Zadávací lhůta tak slouží k ochraně zájmů zadavatele, ale současně i k ochraně účastníků, jelikož předvídá časový rámec, ve kterém mohou účastníci očekávat rozhodnutí o výsledku zadávacího řízení. V zájmu zadavatele je uza-

vření smlouvy v průběhu zadávací lhůty, a to právě z důvodu, aby účastníci dostáli svým povinnostem vůči zadavateli vycházejících z účasti v zadávacím řízení.

Z funkčního hlediska lze na jistotu nahlížet jako na nástroj:

- selekční, kdy odrazuje spekulativní dodavatele;
- zajišťovací, která motivuje k řádnému plnění zákonných povinností vyplývajících z účasti v zadávacím řízení;
- sankční a uhrazovací, umožňující zadavateli sankcionovat účastníka jejím prostřednictvím za porušení zákonem stanovené povinnosti a dosáhnout náhrady případné újmy mu takto způsobené v průběhu zadávacího řízení;
- test finanční způsobilosti, kdy neschopnost složit jistotu ve výši do 2 %, resp. do 5 % u elektronické aukce

z předpokládané hodnoty, může indikovat nedostatečnou ekonomickou stabilitu uchazeče, a z toho vyplývající pochybnost nezpůsobilosti splnit řádně a včas veřejnou zakázku.

Zadávací lhůta a jistota představují klíčové právní instituty, jejichž prostřednictvím se v zadávacím řízení vyvažují práva a povinnosti obou stran. Zatímco zadávací lhůta přináší právní stabilitu a předvídatelnost rozhodovacího procesu, na jistotu se dá nahlížet jako na pojistku vážného zájmu o veřejnou zakázku a jako prostředek eliminace rizik spojených s nedodržením zákonných povinností.

V souvislosti s požadavkem na jistotu stanoveným v zadávací dokumentaci a za předpokladu, je-li požadovaná jistota složena, vzniká zadavateli nárok na splnění podmínek ustanovení § 41 odst. 7 zákona. To znamená, že nárok vzniká tehdy, jestliže v průběhu zadávací lhůty zanikne účast vybraného dodavatele v důsledku jeho vyloučení dle § 122 odst. 7 nebo § 124 odst. 2 zákona. Zadavateli tedy nevzniká nárok na plnění jistoty při jakémkoli vyloučení účastníka ze zadávacího řízení, nýbrž výlučně, pokud je vybraný dodavatel českou právnickou osobou a není zapsán v evidenci skutečných majitelů, nepředloží-li požadované doklady dle § 122 odst. 3, 4 nebo 6 zákona, neprokáže zkouškou vzorku splnění požadavků zadávacích podmínek, nebo odmítne uzavřít smlouvu na veřejnou zakázku. Zároveň musí účast takto vyloučeného vybraného dodavatele skutečně zaniknout, není tedy možné jistotu zajistit ihned po vyloučení, nýbrž až po uplynutí lhůty na námitky proti vyloučení.

Z výše uvedeného vyplývá hrozba ztráty jistoty složené účastníkem, resp. v pokročilé fázi zadávacího řízení již vybraným dodavatelem. Právě zde narážíme na právní slabinu zákona, která spočívá v nedostatečně přesné úpravě podmínek pro uvolnění nebo zajištění jistoty.

V praxi se objevují případy, kdy dodavatelé sice složí jistotu, ale nabídku podají s vědomím, že teprve po případném vyhodnocení jako nejvýhodnější se rozhodnou, zda smlouvu uzavřou či nikoli. Typickým postupem těchto účastníků je záměrné podání neúplné nabídky, což

zadavatele staví do situace, kdy zašle účastníkovi žádost o objasnění nabídky dle § 46 odst. 1 zákona. Účastník se tak následně může rozhodnout, zda se k žádosti vyjádří či nikoli. Neodpoví-li účastník na žádost o objasnění, dá tím zadavateli důvod k vyloučení dle § 48 odst. 2 zákona, uvedené vyloučení však nesouvisí se zajištěním jistoty účastníka. Účastník se tedy snaží dosáhnout svého vyloučení z jiných důvodů dle zákona, které se ztrátou jistoty spojeny nejsou.

Obranou zadavatele v takovém případě může být zaslání výzvy k objasnění nabídky dle § 46 zákona a současně výzvy k předložení dokladů dle § 122 zákona. Pokud účastník požadované doklady nedoloží, může být vyloučen z obou těchto důvodů. Tím by zadavatel mohl vyloučit dodavatele z důvodu dle § 122 odst. 8 zákona, zadavatel tak má nárok na plnění z jistoty. Obdobná situace může nastat, požádá-li zadavatel účastníka o zdůvodnění mimořádně nízké nabídkové ceny spolu s výzvou k předložení dokladů dle § 122 zákona.

Dalším často využívaným způsobem, jak se vyhnout ztrátě jistoty, je oznámení změny, resp. ztráty kvalifikace podle § 88 zákona. Vybraný dodavatel ve své nabídce prokáže splnění kvalifikace dle rozsahu zadávacích podmínek, nicméně krátce před uzavřením smlouvy oznámí, že přestal splňovat kvalifikační požadavky, a to například z důvodu dlouhodobé pracovní neschopnosti člena realizačního týmu či rozvázání pracovního poměru. Takové oznámení nezakládá automaticky povinnost k vyloučení dle § 88 odst. 2 zákona. Správným postupem zadavatele je ověřit, zda ke ztrátě kvalifikace skutečně došlo a zda nejde jen o účelové oznámení.

Možnosti obrany zadavatele jsou v těchto případech velmi omezené, avšak je možné posoudit, zda skutečně došlo ke ztrátě kvalifikace, pokud zadavatel nemá postaveno najisto, může vyzvat dodavatele k doplnění dokladů prokazujících ztrátu kvalifikace nebo k podpisu smlouvy. Pokud tak neučiní, lze ho vyloučit právě z důvodu, který se ztrátou jistoty spojen je.

Např. pokud dodavatel tvrdí, že nyní nedokáže prokázat kvalifikaci, jelikož rozvázal poměr s členem realizačního

týmu, doporučujeme prověřit, zda nejde o situaci, kterou mohl sám ovlivnit, a to například přeražením osoby na jinou pracovní pozici; uvedené totiž není objektivní překážkou. Nabídka je závazná jako celek a vztahuje se i na osoby uvedené v souvislosti s realizací předmětu veřejné zakázky.

Další situace může nastat, pokud účastník prokazuje kvalifikaci pomocí poddodavatele, který před podpisem smlouvy odstoupí. V takové situaci většinou nezůstává jiná varianta než vybraného dodavatele vyloučit. I v takovém případě však nejprve doporučujeme vyzvat dodavatele k doplnění dokumentů, které by uvedenou ztrátu kvalifikace prokazovaly, aby měl zadavatel ohledně ztráty kvalifikace postaveno najisto, případně dát dodavateli prostor pro získání nového kvalifikačního poddodavatele.

Specifická situace v praxi nastává v okamžiku, kdy dodavatel opakovaně prodlužuje součinnost k podpisu smlouvy, přičemž se blíží ke konci zadávací lhůty. Zadavatel se tak dostává do situace, kdy zvažuje vyloučení vybraného dodavatele pro nesplnění povinnosti dle § 124 odst. 1 zákona a právo zajistit tak jistotu vybraného dodavatele před koncem zadávací lhůty. Či dále vyčkávat na zaslání podepsané smlouvy ze strany dodavatele, tím nechat uplynout zadávací lhůtu a ztratit tak závazek vybraného dodavatele k uzavření smlouvy, a také mít povinnost vrátit jistotu. Zadavatel se tím dostává do pozice, kdy se snaží vyhovět dodavateli, uzavřít smlouvu a zahájit realizaci předmětu plnění, avšak právě tím může promarnit právo na zajištění jistoty.

V takovém případě může dokonce nastat situace, kdy vybraný dodavatel využije blížíící se konec zadávací lhůty a těsně před jejím koncem oznámí zadavateli nemožnost prokázání kvalifikace z důvodu odstoupení poddodavatele. V tom okamžiku zadavatel již nemá časový prostor na žádost o objasnění pro doplnění dokladů prokazujících odstoupení poddodavatele či možnost dání lhůty dodavateli na získání nového poddodavatele, jímž by prokázal kvalifikaci. Zadavatel tak musí vybraného dodavatele vyloučit dle § 48 zákona a zůstane tak bez podepsané smlouvy a současně bez zajištěné jistoty.

Doporučení pro praxi: 4 kroky, jak se zadavatel může účinně bránit ztrátě jistoty

Koordinace výzev podle § 46 a § 122 zákona

- Pokud zadavatel žádá účastníka o objasnění nabídky, měl by současně požádat i o předložení dokladů prokazujících splnění kvalifikace. Tím se minimalizuje riziko, že účastník dosáhne vyloučení z důvodu, který není spojen se ztrátou jistoty.

Důsledné sledování běhu zadávací lhůty

- Zadavatel by měl průběžně monitorovat konec zadávací lhůty a vyžadovat od vybraného dodavatele součinnost k podpisu smlouvy s dostatečným časovým předstihem. Vyčkávat na reakci dodavatele až do konce lhůty může vést ke ztrátě práva zajistit jistotu.

Prověřování oznámené ztráty kvalifikace

- V případě, že dodavatel oznámí ztrátu kvalifikace, je nezbytné ověřit, zda se jedná o objektivní překážku, nebo o účelové jednání. Zadavatel by měl vyžádat konkrétní doklady a zhodnotit, zda ztrátu kvalifikace nemohl dodavatel sám ovlivnit.

Přiměřené nastavení zadávací lhůty a výše jistoty

- Zadávací lhůta by měla být dostatečně dlouhá, aby umožnila vyhodnocení nabídek i případné právní kroky (námitky, vyloučení, uzavření smlouvy). Současně by výše jistoty měla odpovídat rozsahu a složitosti zakázky tak, aby měla skutečně preventivní a zajišťovací účinek.

Institut jistoty představuje v systému zadávání veřejných zakázek významný nástroj ochrany zadavatele, jehož účelem je zajistit seriózní účast dodavatelů a předcházet zmaření zadávacího řízení z důvodu jejich nečinnosti či účelového jednání. V praxi však dochází k situacím, kdy vybraní dodavatelé zneužívají nedostatečně přesnou zákonnou úpravu a snaží se vyhnout ztrátě složené jistoty prostřednictvím taktického chování, například podáním neúplné nabídky, účelovým oznámením ztráty kvalifikace či obstrukcemi při uzavírání smlouvy. Zákon č. 134/2016 Sb. sice v § 41 odst. 7 vymezuje případy, kdy zadavateli vzniká nárok na plnění z jistoty, avšak tato úprava nepostihuje všechny formy jednání dodavatelů, které reálně narušují průběh zadávacího řízení a ohrožují jeho hospodárnost a efektivitu. Slabším

místem právní úpravy je skutečnost, že jistotu lze zajistit pouze ve vymezených situacích spojených s vyloučením podle § 122 odst. 8 nebo § 124 odst. 2 zákona, zatímco jiné formy nečinnosti nebo obstrukcí dodavatele tuto možnost zadavatel neposkytuje. Zadavatel se proto musí aktivně bránit již v průběhu zadávacího řízení a využívat procesní nástroje, které mu zákon dává. Například může koordinovat výzvy podle § 46 a § 122 zákona, důsledně vyžadovat doklady o kvalifikaci a sledovat běh zadávací lhůty, aby nedošlo k jejímu marnému uplynutí. Včasné a procesně správné jednání zadavatele může v praxi rozhodnout o tom, zda mu vznikne nárok na plnění z jistoty, nebo zda zůstane bez uzavřené smlouvy i bez finančního zajištění.

Mgr. Martin Juřík, LL.M.,
advokát a partner
Barbora Števcová,
specialista veřejných zakázek
Advokátní kancelář Petráš Rezek s.r.o.

PETRÁŠ REZEK
PRÁVO-TRANSAKCE-DANĚ-ÚČETNICTVÍ-MEDIACE

Gemini a NotebookLM od A do Z v právní praxi

Jak proměnit hromady právních dokumentů v přehlednou znalostní bázi a ušetřit hodiny práce? Praktický průvodce nástroji Gemini a NotebookLM ukáže, jak využít Google AI ekosystém naplno v každodenní právní praxi.

Další online konference a semináře
naleznete na www.epravo.cz

DBK PARTNERS®

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Excellence.
That is what we deliver.

Komplexní právní služby

- Energetické právo
- Transakční poradenství
- Fúze a akvizice
- Právo obchodních společností
- Daňové právo
- Správa a řízení společností
- Veřejné zakázky
- Právo investičních společností a investičních fondů
- Trestní právo
- Kapitálové trhy
- Mezinárodní trhy
- Právo hospodářské soutěže
- Developerské a nemovitostní projekty
- Restrukturalizace a insolvence
- Soudní spory, rozhodčí a jiná řízení
- Bankovníctví a finance
- Telekomunikace a média
- Logistika a dopravní stavby
- Zdravotnické právo

DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.

Vinohradská 938/37, 120 00 Praha 2

T: +420 244 912 463, E: ak@dbkp.cz

www.dbkp.cz

Jednotné měsíční hlášení

Jednotné měsíční hlášení zaměstnavatelů (dále jen „JMHZ“) přináší jednu z největších digitalizačních reforem v oblasti mzdové a personální agendy. Reforma si klade za cíl radikálně snížit administrativní zátěž podnikatelskému sektoru a zajistit výběr kvalitnějších dat pro efektivnější výkon státní správy. Zákonná úprava, jejímž základem je zákon č. 323/2025 Sb., o jednotném měsíčním hlášení zaměstnavatele, nabývá účinnosti k 1. lednu 2026. Hlavní povinnosti a podávání prvních hlášení nicméně vstoupí v platnost až o tři měsíce později – tedy od 1. dubna 2026.

Konec formulářové byrokracie?

Hlavní přínosy reformy budou spočívat v masivní úspoře času a nákladů pro zaměstnavatele, kterým JMHZ nahradí až 25 různých hlášení na úřady a instituce. Dosavadní praxe totiž vyžaduje (mnohdy i duplicitní) odesílání údajů v různých termínech institucím jako je Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ), Finanční správa, Úřad práce ČR, Český statistický úřad (ČSÚ) nebo Státní úřad inspekce práce. Podle nového systému však budou data předávána jen jedné instituci, a to Ministerstvu práce a sociálních věcí (MPSV), přičemž ostatní úřady si potřebné údaje automaticky předají mezi sebou.

Tato centralizace sběru dat by měla vést k ústřední ve zmenšení administrativní zátěže

pro zaměstnavatele, snížení chybovosti, odstranění duplicitního sběru dat, a v neposlední řadě i v získávání kvalitnějších dat. Z centralizované databáze bude těžit i stát, jemuž se zlepší podmínky pro analýzu trhu práce a poskytování služeb občanům. Úřady budou mít k dispozici například údaje potřebné pro předvyplňování daňových přiznání nebo rychlejší zpracování žádostí o sociální dávky.

Pro zaměstnavatele je patrně největší úlevou zrušení každoroční povinnosti vyplňovat a odevzdávat Evidenční listy důchodového pojištění (ELDP). ČSSZ si veškeré údaje potřebné pro sestavení ELDP zjistí sama z JMHZ. JMHZ ovšem nahradí i řadu dalších oznámení, jako třeba oznámení o nástupu do zaměstnání či o ukončení zaměstnání, potvr-

zení o zdanitelných příjmech ze závislé činnosti, měsíční hlášení záloh na daň a roční vyúčtování daně pro Finanční správu, statistické výkazy pro ČSÚ atd.

Nové procesy i nové povinnosti

Povinnost podávat JMHZ se dotkne všech zaměstnavatelů, bez ohledu na jejich právní formu, velikost či počet zaměstnanců. Povinnost registrace a zasílání měsíčních hlášení se nebude týkat pouze OSVČ, které nezaměstnávají žádné zaměstnance. JMHZ bude obsahovat základní identifikační údaje zaměstnavatele, specifikaci období, za které se hlášení podává, dále informace o odvodech a v neposlední řadě i informace o každém zaměstnanci a jeho pracovní právní vztahu. Tyto údaje z JMHZ pak budou automatizovaným způsobem

sdíleny mezi jednotlivými úřady (jako uživatel dat).

Součástí reformy je rovněž zřízení dvou základních evidencí – evidence zaměstnavatelů a evidence zaměstnanců. Evidence zaměstnavatelů bude shromažďovat klíčové údaje o zaměstnavateli, jako např. jeho název, IČO, právní formu nebo typy pracovněprávních vztahů, které se zaměstnanci uzavírá. Povinnost přihlásit se do této evidence bude platit pro všechny zaměstnavatele (fyzické i právnické osoby), a to nejpozději 2 pracovní dny před nástupem prvního zaměstnance do zaměstnání. Vedle toho bude mít zaměstnavatel povinnost ve stejné lhůtě přihlásit i každou svou mzdovou účtárnu, včetně specifikace okruhu zaměstnanců, pro které mzdová účtárna zpracovává mzdy.

Naopak evidence zaměstnanců bude shromažďovat detailní údaje o jednotlivých zaměstnancích. Zaměstnanec bude do této evidence přihlašovat zaměstnavatel, a to nejpozději před jejich nástupem do zaměstnání. V případě jakýchkoliv změn v evidenci zaměstnavatelů či evidenci zaměstnanců (např. dojde-li ke změně evidovaných údajů o zaměstnanci či zaměstnavateli, zaměstnanec nenastoupí do práce, dojde ke skončení

zaměstnání apod.), vznikne zaměstnavateli povinnost změny oznámit do 8 kalendářních dnů od jejich vzniku.

Elektronická komunikace se státem a harmonogram přechodu

JMHZ bude možné podávat pouze elektronicky – listinná podání nebudou možná. V této souvislosti budou k dispozici tři hlavní komunikační kanály, a to moderní API rozhraní pro automatizovanou komunikaci se mzdovými systémy zaměstnavatelů, dále zasílání podání prostřednictvím datové schránky nebo prostřednictvím interaktivního online formuláře. Pravidelné měsíční hlášení se bude podávat vždy do 20. dne měsíce následujícího po měsíci, za který budou údaje hlášeny. První hlášení za měsíc duben 2026 tak budou zaměstnavatelé podávat do 20. května 2026. Ačkoliv nová právní úprava začne platit už od 1. ledna 2026, v prvních třech měsících (tj. od ledna do března 2026) nastane jakési přechodné období, v němž zaměstnavatelé nebudou posílat výkazy pojistného. Pojistné však budou povinni hradit v zákonné lhůtě. V období od dubna do června 2026 pak budou muset zaměstnavatelé chybějící data za první čtvrtletí roku 2026 dodat prostřednictvím tří samostatných hlášení.

Závěrem

JMHZ představuje zásadní změnu v oblasti mzdové a personální agendy, na kterou bude potřeba se zodpovědně připravit. Zejména u středně velkých a velkých zaměstnavatelů, u nichž bude docházet k podávání JMHZ prostřednictvím API, bude nutné zajistit kompatibilitu mzdového software a přizpůsobit ji novému systému. Taková adaptace může trvat i několik měsíců, a proto je nutné se na změny začít připravovat včas. V případě porušení zákonných povinností totiž hrozí zaměstnavatelům nemalé sankce. Například pokud zaměstnavatel nesplní povinnost přihlásit sebe nebo svého zaměstnance do příslušné evidence, může mu být uložena pokuta až do výše 100 tis. Kč. Alternativně pokud zaměstnavatel nepodá JMHZ včas, vystavuje se riziku pokuty ve výši až 5 tis. Kč za každého dotčeného zaměstnance.

JUDr. Jiří Matzner, Ph.D., LL.M., advokát
Advokátní kancelář Matzner & Vitek

 Matzner & Vitek

 online

Převodní ceny v ČR aktuálně a výhled na rok 2026 – přístup finanční správy a povinnost dokumentace

Jaká jsou aktuální rizika převodních cen v ČR a jak se připravit na kontrolu finanční správy v roce 2026? Praktický přehled přístupu správy, povinné dokumentace a klíčových metod stanovení převodních cen.

Další online konference a semináře
naleznete na www.epravo.cz

Nabídková povinnost zaměstnavatele a fiktivní nadbytečnost zaměstnance pohledem aktuální judikatury

Stav tzv. fiktivní nadbytečnosti – jak by označení mohlo napovídat – nastává, když fakticky neexistuje důvod pro aplikaci výpovědi podle § 52 písm. c) zákoníku práce, avšak zákon s určitými okolnostmi spojuje fikci jeho naplnění. Jedním z takových případů je právě situace podle § 73a odst. 2 zákoníku práce, jíž se tento článek věnuje. Nejprve však krátký úvod do problematiky.

Právní kontext

Jmenováním se pracovní poměr zakládá jen ve specifických případech. Jedná se o vedoucí pracovní místa v případech stanovených zvláštním právním předpisem nebo v dalších případech ve smyslu § 33 odst. 3 zákoníku práce – např. u některých vedoucích organizační složky státu, jejího útvaru či organizačního útvaru státního podniku. V jiných případech jmenování konstitutivní účinky vzhledem k pracovnímu poměru nemá.

Zaměstnavatelé mimo uvedenou „veřejnou“ sféru však mohou tento režim do jisté míry smluvně nasimulovat. Zaměstnavatel se může se zaměstnancem, jehož pracovní poměr vznikl pracovní smlouvou a který vykonává (bude vykonávat) práci na vedoucím pracovním místě, dohodnout, že zaměstnanec bude možné z tohoto pracovního místa odvolat a zaměstnanec se jej naopak bude moci vzdát.

Tento systém však není možné sjednat pro všechna vedoucí pracovní místa. Jejich okruh je vymezen v § 73 odst. 3 zákoníku práce. Přestože se dříve objevovaly názory, že úprava není kogentní a lze tento rozsah rozšířit či zúžit,¹ lze se vzhledem ke změnám provedeným novelou č. 285/2020 Sb. od těchto úvah odklonit. V důsledku novely došlo k výslovnému zahrnutí slova „pouze“ do ustanovení § 73 odst. 3 zákoníku práce. Za takového stavu by pak výklad o možnosti rozšíření tam uvedeného výčtu směřoval contra verba legis.

V režimu § 73 odst. 1 a 2 zákoníku práce může oprávněná osoba zaměstnance z vedoucího pracovního místa odvolat.

V takovém případě však nedochází automaticky k ukončení pracovního poměru. V návaznosti na odvolání § 73a odst. 2 zákoníku práce obsahuje tzv. nabídkovou povinnost zaměstnavatele. Ten je po odvolání povinen navrhnout odvolanému (odvolávanému) zaměstnanci změnu v jeho pracovním zařazení a nabídnout mu práci odpovídající jeho zdravotnímu stavu a kvalifikaci.

Z této povinnosti plynou čtyři základní situace. Zaměstnanec nabídku zaměstnavatele přijme nebo se se zaměstnavatelem dohodne jiným způsobem – tedy „pozitivní“ vyústění situace.

Alternativou je pak „negativní“ vyústění, kdy zaměstnavatel „nabídnutelné“ místo nemá, anebo zaměstnanec nabídku odmítne. Nutno podotknout, že Nejvyšší soud zdůraznil, že nemůže jít o kombinaci těchto důvodů – buď místo existuje a bylo odmítnuto, anebo místo neexistuje. Logicky tedy nelze odmítnout pozici, která neexistuje.

Oba „negativní“ případy mají za následek překážku v práci na straně zaměstnavatele ve smyslu § 208 zákoníku práce. Současně umožňují aplikaci tzv. fiktivní nadbytečnosti jako výpovědního důvodu dle § 52 písm. c) zákoníku práce. Je třeba zdůraznit, že i po dobu výpovědní doby trvá překážka na straně zaměstnavatele – tedy překážka z pohledu zaměstnance „placená“.

S ohledem na aplikaci výpovědního důvodu ve smyslu § 52 písm. c) zákoníku práce je nasnadě, aby se aplikoval režim § 67 zákoníku práce – tedy vznik práva na odstupné. Na to však reaguje § 73a odst. 2 poslední věta, dle níž odstupné

náleží dotčenému zaměstnanci pouze v případě, že dochází k rozvázání pracovního poměru po odvolání z místa vedoucího zaměstnance v souvislosti se zrušením tohoto místa v důsledku organizační změny.

Aby však bylo možné fiktivní nadbytečnost uplatnit, musí zaměstnavatel splnit již zmiňovanou nabídkovou povinnost. Ta spočívá v nabídce změny jednoho ze základních prvků pracovního poměru – druhu práce. Změna však může být spojena i se změnou dalších prvků – např. místa výkonu práce, typicky v případě, že v původním areálu zaměstnavatele není vhodné místo dostupné. Podle judikatury Nejvyššího soudu nabídka nemusí mít písemnou formu.²

Nabídková povinnost tak ve své podstatě představuje nabídku (ofertu) změny obsahu pracovního poměru podle § 40 odst. 1 zákoníku práce. Nabídka je pak návrhem na uzavření smlouvy ve smyslu § 1731 občanského zákoníku, jehož prostřednictvím si zaměstnavatel zjišťuje zájem zaměstnance na dalším pracovním působení. V tomto smyslu je důležité zdůraznit, že je to rozhodnutí zaměstnance (nebo objektivní skutečnost – absence „nabídnutelného“ pracovního místa) vyjadřující vůli ke změně obsahu pracovního poměru, která je podstatná, nikoliv tedy vůle zaměstnavatele.

Nabídka může být časově limitována, kdy zaměstnavatel může určit lhůtu k jejímu přijetí. Ta však nesmí být nepřiměřeně krátká. Takovou pak je dle Nejvyššího soudu doba, která zaměstnanci objektivně neumožňuje opatřit si potřebné informace o podmínkách výkonu nabízené práce, tyto informace

Make better decisions when it counts.

Správná rozhodnutí v klíčových momentech.

act legal — na 400 špičkových právníků, daňových poradců
a obchodních expertů poskytujících služby náročné klientele

vyhodnotit a na návrh smysluplně reagovat.³ Zároveň se po zaměstnavateli nevyžaduje nabízet pracovní zařazení, při němž by nebyla vůbec využita dosažená kvalifikace, a nesmí jít o práci, k níž zaměstnanec kvalifikaci nemá a nemůže ji získat ani zaškolením nebo jinou průpravou.⁴

V tomto ohledu je také vhodné doplnit, že relevantním je stav v době výpovědi (resp. jejího doručení druhému účastníku pracovního poměru).⁵ Zaměstnavatel a zaměstnanec si také mohou předem ujednat, že v případě odvolání z vedoucího pracovního místa (nebo vzdání se tohoto místa) bude zaměstnanec zařazen na práci, kterou vykonával před jmenováním (potažmo na jinou práci).⁶ Pokud taková dohoda se zaměstnancem uzavřena byla, nabídková povinnost zaměstnavatele odpadá.⁷

Závěry Nejvyššího soudu

Shora popsanou problematikou se nedávno zabýval Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí sp. zn. 21 Cdo 1850/2024, kde přinesl několik podstatných (a zajímavých) závěrů.

První otázkou, kterou se Nejvyšší soud zabýval, bylo, zda (a případně nakolik) jsou rozhodné ty skutečnosti, jimiž zaměstnavatel ve výpovědi vymezí splnění podmínky fiktivní nadbytečnosti ve smyslu § 73a odst. 2 zákoníku práce. Nejvyšší soud v tomto ohledu došel k závěru, že skutečnost, že zaměstnavatel ve výpovědi výslovně neuvede, že odvolaný zaměstnanec nabídku odmítl, resp. uvede, že jej nemůže dále zaměstnávat, nezakládá důvod neplatnosti. Zaměstnavatel příčinu fiktivní nadbytečnosti může (v případném řízení o neplatnost výpovědi) prokazovat i na základě jiných skutečností, než kterými ji vymezil ve výpovědi, neboť jejich dodatečným uvedením – vzhledem k tomu, že se jedná stále o tentýž výpovědní důvod – nedochází k nepřipustnému měnění důvodu výpovědi. Omyl zaměstnavatele při popisu okolností naplňujících fiktivní nadbytečnost proto sám o sobě nepovede k neplatnosti výpovědi.

Druhou – neméně zajímavou – otázkou, kterou se Nejvyšší soud zabýval, pak bylo, zda se zaměstnanec může nabídkové povinnosti „fakticky vzdát“, tedy

obecně odmítnout jiné pracovní místo ještě předtím, než mu jej zaměstnavatel konkrétně nabídne.

Dle Nejvyššího soudu lze obecně připustit situace, že předtím, než zaměstnavatel přistoupí k nabídce nového pracovního zařazení, zaměstnanec dá jednoznačně (nepochybně) najevo, že výkon jiné práce (odpovídající jeho zdravotnímu stavu a kvalifikaci) odmítá. V takovém případě zaměstnavatel není povinen nabídkovou povinnost plnit. Stejně by byla posouzena situace, kdy zaměstnanec požaduje (výhradně) pracovní pozici (zařazení), kterou zaměstnavatel není povinen nabídnout (např. z kvalifikačních důvodů). V tomto ohledu je zajímavé poukázat na způsob, kterým zaměstnanec (v řešeném případě žalobce) měl projevit vůli, která vedla k odpadnutí nabídkové povinnosti. Na schůzce měl prohlásit, že nebude vykonávat ve společnosti žádnou nižší pozici a při jiném jednání pak, že o nižší pozici, než je ředitel závodu, nemá zájem. Nejvyšší soud tak uzavřel, že za určitých okolností je možné se nabídkové povinnosti de facto vzdát.

Je vhodné poznamenat, že výše uvedený závěr se neuplatní v případě, že zaměstnanec své stanovisko změní a tuto změnu zaměstnavateli sdělí. Vzhledem k tomu, že nabídka ani případné vzdání se této nabídky nemusí mít ze zákona písemnou formu, je třeba upozornit na rizika prokazatelnosti této situace. Zejména zaměstnavatel bude muset prokázat, že svoji nabídkovou povinnost splnil, případně předložit důkazy o tom, že ji splnit nebyl povinen.

Co z toho plyne?

Judikatura Nejvyššího soudu ukazuje, že při posuzování těchto situací není rozhodující formální vymezení důvodů ve výpovědi, ale faktické naplnění podmínek § 73a odst. 2 zákoníku práce. Zaměstnavatel tedy nemusí přesně „trefit“ formulaci, pokud je z okolností zřejmé, že podmínky pro vznik fiktivní nadbytečnosti byly naplněny.

Zároveň je však patrné, že klíčovým bodem zůstává nabídková povinnost – její splnění (nebo zánik) určuje, zda bude výpověď platná. Zaměstnanec, který předem kategoricky odmítne jakoukoli jinou pozici, fakticky sám vytváří situa-

ci, kdy se zaměstnavatel může oprávněně dovolávat fiktivní nadbytečnosti.

V praxi to znamená jediné: i zdánlivě (ne)formální kroky učiněné po nebo při odvolání z vedoucího pracovního místa mohou zásadně ovlivnit platnost či neplatnost výpovědi. Proto se vyplatí věnovat jim maximální pozornost – zaměstnavatelé by měli pečlivě promyslet formulaci nabídky, zaměstnanci zase její vyhodnocení a případné diskuse o dalším působení u zaměstnavatele.

JUDr. Vojtěch Hanzal, advokát

Aegis Law, advokátní kancelář, s.r.o.

AegisLaw

Poznámky:

- ¹ Srov např. PTÁČEK, L. In: BĚLINA, M., DRÁPAL, L. a kol. Zákoník práce. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 496, marg. č. 11. Jakož i například usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 1073/2017 ze dne 15. 8. 2018.
- ² Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 4930/2016 ze dne 14. 3. 2018.
- ³ Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 2088/98 ze dne 24. 3. 1999.
- ⁴ K tomu srov např. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 4897/2009 ze dne 11. 3. 2011.
- ⁵ Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 3980/2011 ze dne 9. 10. 2012.
- ⁶ Srov např. Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 2376/2015 ze dne 5. 5. 2016.
- ⁷ PTÁČEK, L. In: PICHT, J. a kol. Zákoník práce. Zákon o kolektivním vyjednávání. Praktický komentář. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2022, s. 244.

BRODEC & PARTNERS

— L A W F I R M —

Advokátní kancelář, která Vás bezpečně
provede světem paragrafů a pomůže
Vám čelit novým výzvám.

www.akbrodec.cz

Ochrana korporace a jejích členů proti zneužití hlasovacích práv

Vztah (obchodní) korporace a jejího člena může mít různou povahu. Některé typy korporací od svých členů vyžadují vysokou míru angažovanosti a běžně se u nich počítá s tím, že se členové podílí na jejich každodenním fungování (např. u osobních společností). Naopak u ryze kapitálových společností se mnohdy majetková účast člena redukuje na čistou investici. Rozsah vzájemných práv a povinností korporace a jejích členů tak v závislosti na typu osoby může být i diametrálně odlišný. Společnou členům všech druhů korporací je však tzv. povinnost loajality a z ní pramenící zákaz zneužití hlasovacích práv, která v korporaci vykonávají, k újmě celku. Otázkou ale je, jaké jsou následky porušení tohoto zákazu a jak se případně mohou dotčení členové, popř. korporace samotná bránit.

Podle § 212 odst. 1 o. z.¹ se přijetím členství v korporaci každý člen zavazuje vůči dané korporaci „chovat se čestně a zachovávat její vnitřní řád.“ Tato povinnost je standardně označována jako tzv. korporační loajalita a jejím obsahem je povinnost člena jednat tak, aby přispíval k dosažení účelu korporace stanovenému zákonem a vnitřním řádem korporace a zdržel se všeho, co by dosažení tohoto cíle ohrozilo.²

V navazujícím § 212 odst. 2 o. z. je pak obsažen výslovný zákaz jednoho z případů porušení povinnosti loajality, a to zneužití hlasů k újmě celku (myšleno ke škodě korporace jako takové a/nebo jejích jednotlivých členů).³ Co představuje zneužití hlasů, bude pochopitelně vždy záviset na okolnostech konkrétního pří-

padu. Zjednodušeně řečeno by ale člen korporace při hlasování na schůzi jejího nejvyššího orgánu neměl upřednostňovat své zájmy či zájmy třetích osob před oprávněnými zájmy korporace.

Jestliže ke zneužití hlasovacích práv ze strany některého člena korporace přesto dojde, jsou korporace, ostatní členové a případně další osoby, jejichž právní postavení bylo v důsledku zneužití hlasů dotčeno, oprávněni podat příslušnému soudu návrh na vydání rozhodnutí, že se ke zneužitým hlasům nepřihlíží. K řízení o takovém návrhu bude příslušný krajský soud, u něhož je příslušná korporace zapsána ve veřejném rejstříku.⁴

Zneužití hlasů ale může být a často také bude důvodem neplatnosti rozhodnu-

tí nejvyššího orgánu, jestliže bez přihlídnutí ke zneužitým hlasům takové rozhodnutí přijato nebylo. V takovém případě může některá z k tomu oprávněných osob podat též návrh na vyslovení neplatnosti dotčeného rozhodnutí. K řízení o návrhu bude příslušný stejný soud, který případné řízení zahájené ve věci zneužití hlasovacího práva s řízením o vyslovení neplatnosti rozhodnutí obligatorně spojí.⁵

Komentářová literatura se pak shoduje na závěru, že samostatné řízení ve věci zneužití hlasů není v tomto případě třeba zahajovat.⁶ Jestli ke zneužití hlasů ze strany člena korporace došlo a zda k těmto hlasům přihlížet, si totiž soud rozhodující o (ne)platnosti konkrétního přijatého rozhodnutí může posoudit jako otázku

předběžnou. A dospěje-li k závěru, že ano, může odevzdané hlasy odpovídajícím způsobem přepočíst a podle toho vyslovit, zda napadené rozhodnutí bylo přijato platně. Existence separátního rozhodnutí o tom, že se ke zneužitým hlasům nepřihlíží, není v tomto případě vyžadována.

Nastat ale pochopitelně může i opačná situace, a to že člen korporace zneužitím svých hlasů přijetí určitého rozhodnutí zabrání (např. odmítne schválit pro korporaci výhodný převod části jmění na třetí osobu, jelikož o ní má sám zájem). Ostatní členové korporace v takovém případě nemohou navrhopvat vyslovení neplatnosti rozhodnutí, jelikož žádné přijato nebylo. Nezbyvá jim tudíž než se podle § 80 o. s. ř.⁷ domáhat určení, že rozhodnutí navzdory hlasování protiprávně jednajícího člena korporace přijato bylo.

Tento postup nebudí větší kontroverze a je v praxi běžně uplatňován.⁸ Je však třeba si dát pozor na to, že i v tomto případě příslušný soud nemůže sám po-

soudit, jestli došlo ke zneužití hlasů či nikoliv. Jakkoli se totiž jedná o obdobné situace, povaha řízení o vyslovení neplatnosti rozhodnutí orgánu korporace se od řízení o určení existence takového rozhodnutí zásadním způsobem odlišuje.

Rozhodnutí, jímž soud vyslovuje neplatnost usnesení valné hromady, je rozhodnutím konstitutivním. Soud jím tudíž zakládá nové hmotněprávní poměry či subjektivní práva a povinnosti, popř. dosavadní hmotněprávní poměry mění či ruší. K takovému zásahu veřejné moci do soukromých práv a povinností je ve všech případech zapotřebí výslovné zákonné zmocnění.⁹

Zákon jednoznačně předvídá vyslovení neplatnosti rozhodnutí orgánu korporace soudem. Obdobné zmocnění k rozhodnutí o určení přijetí usnesení valné hromady (na rozdíl od rozhodnutí o neplatnosti usnesení valné hromady) se ale ze zákona nepodává. Soudní rozhodnutí určující přijetí usnesení je proto rozhodnutím deklaratorním.¹⁰ Soud v takovém

řízení toliko autoritativně deklaruje, jaké hmotněprávní poměry v době vydání rozhodnutí panují, a žádné nové poměry nezakládá ani ty existující nemění či neruší.

Zde je zapotřebí si uvědomit, že rozhodnutí soudu podle § 212 odst. 2 o. z. o tom, že se k hlasům určitého člena korporace nepřihlíží, má konstitutivní povahu.¹¹ K sistaci těchto hlasů dochází až následně rozhodnutím soudu (na rozdíl od situace, kdy zákon upravuje preventivní sistaci hlasů, ke kterým se nepřihlíží přímo ze zákona, jako např. v § 173 z. o. k.¹² pokud jde o hlasování na valné hromadě společnosti s ručením omezeným).¹³ Jinak řečeno, rozhodnutí soudu doposud neexistující stav, kdy se k určité části odevzdaných hlasů nepřihlíží, nově zakládá.

S ohledem na konstitutivní povahu rozhodnutí soudu o vyslovení neplatnosti rozhodnutí orgánu korporace tedy může soud v řízení, které vydání takového rozhodnutí předchází, jako prejudiciální otázku posoudit také následnou sistaci

online

Svěřenské fondy a fundace – právní a daňové aspekty dispozic s majetkem a plnění obmyšleným

Jak efektivně chránit, spravovat a předat rodinný či firemní majetek pomocí svěřenských fondů a fundací? Praktický přehled právních i daňových souvislostí vám ukáže, jak tyto nástroje využít bezpečně a s dlouhodobým efektem.

Další online konference a semináře
naleznete na www.epravo.cz

hlasovacích práv. Soud totiž případným rozhodnutím o vyslovení neplatnosti napadeného usnesení dosavadní právní poměry ruší. Jeho rozhodnutí proto je s to v sobě absorbovat i jiná konstitutivní rozhodnutí, a to včetně rozhodnutí, kterým by soud zvlášť podle § 212 odst. 2 o. z. rozhodl, že se k hlasům určitého člena korporace pro daný případ nepřihlíží.

Z uvedeného je zřejmé, proč je tomu v případě rozhodnutí soudu o určení, zda rozhodnutí bylo přijato či nikoliv, jinak. Deklaratorní povaha takového rozhodnutí brání tomu, aby pod něj konstitutivní rozhodnutí podle § 212 odst. 2 o. z. bylo subsumováno. Soud si může sám posoudit nanejvýše to, zda neměla být hlasovací práva některého z členů sistována a priori ze zákona (např. podle již zmiňovaného § 173 z. o. k. nebo podle obdobného § 426 z. o. k. v poměrech akciových společností). Aby mohl k hlasům určitého člena korporace pro účely posouzení nastolené otázky nepřihlížet podle § 212 odst. 2 o. z., musí o tom nejprve být vydáno autoritativní rozhodnutí v samostatném řízení.

V praxi to znamená, že postup pro odkližení následků zneužití hlasovacích práv se bude lišit v závislosti na tom, jaké tyto následky jsou. Jestliže si člen korporace protiprávně prosadí přijetí rozhodnutí, které je k újmě celku, postačí podat návrh na vyslovení neplatnosti takového rozhodnutí. Současně sice lze zahájit i řízení podle § 212 odst. 2 o. z. Jelikož ale obě řízení budou stejně nutně spojena, nejeví se takový postup jako nezbytný ani účelný.

Jestliže ale naopak zneužívající člen silou svých hlasů přijetí pro korporaci či ostatní členy nezbytného rozhodnutí zablokuje, nezbyvá dotčeným osobám, než návrh podle § 212 odst. 2 o. z. podat. Bez závazného rozhodnutí o takovém návrhu by totiž soud rozhodující v řízení podle § 80 o. s. ř. o určení, že dané rozhodnutí bylo přijato, nemohl od zneužitých hlasů odhlédnout, a to i kdyby porušení zákonné povinnosti loajality v dané situaci bylo sebevíce evidentním. V této souvislosti je třeba mít na paměti, že návrh podle § 212 odst. 2 o. z. musí být podán v tříměsíční prek-

luzivní lhůtě. Samotné podání určovací žaloby, aniž by současně v samostatném řízení bylo požadováno vydání konstitutivního rozhodnutí o nepřihlížení k potenciálně zneužitým hlasům, tudíž může mít pro práva dotčených členů korporace, popř. korporace jako takové fatální následky, které s odstupem času již zpravidla nebude možné zhojit.

Mgr. Tomáš Fárník, advokát
Glatzová & Co., s.r.o.

GLATZOVÁ & Co.
DEFINING EXCELLENCE

Poznámky:

- ¹ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- ² ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J. a kol. Občanský zákoník: Komentář, Svazek I, (§ 1-654). [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2025-10-24]. ASPI_ID KO89_a2012CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.
- ³ HRABÁNEK, Dušan. § 212 [Vztah korporace a člena]. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. Občanský zákoník. 2. vydání (3. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2024, marg. č. 10. Dostupné na beck-online.cz.
- ⁴ Ustanovení § 85 písm. a) ve spojení s § 86 odst. 1 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů.
- ⁵ Ustanovení § 88 odst. 4 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů: „S řízením ve věci zneužití hlasovacího práva v soukromé korporaci k újmě celku je spojeno řízení o vyslovení neplatnosti rozhodnutí orgánu soukromé korporace, je-li tvrzeným důvodem neplatnosti stejný případ zneužití hlasovacího práva.“
- ⁶ LOKAJÍČEK, Jan, JOSKOVÁ, Lucie. § 428 [Neplatnost usnesení valné hromady]. In: LOKAJÍČEK, Jan a kol. Zákon o obchodních

korporacích. Vybraná ustanovení. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2024, marg. č. 9. Dostupné na beck-online.cz.

- ⁷ Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.
- ⁸ Viz usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 13. září 2018, sp. zn. 27 Cdo 3439/2017, publikované v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek NS, 1/2021, pod č. C 17830: „Navrhovatel přitom má k dispozici způsobné prostředky právní ochrany. Jednak se může domáhat podle § 80 o. s. ř. určení, že valná hromada přijala usnesení o odvolání M. Š. z funkce člena představenstva (má-li za to, že akcionáři M. Š. a PROTON, s. r. o. měli sistována hlasovací práva, a k jejich hlasům proto nelze přihlížet), jednak může iniciovat řízení ve věci zneužití hlasovacího práva k újmě celku podle § 212 odst. 2 o. z. (dovozuje-li, že akcionáři M. Š. a PROTON, s. r. o. zneužili svá hlasovací práva k újmě celku, a proto by se k jejich hlasům nemělo přihlížet).“
- ⁹ Viz rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 16. května 2005, sp. zn. 22 Cdo 1438/2004 „Konstitutivní rozhodnutí tedy nedeclaruje již existující práva a povinnosti,

ale zasahuje do hmotněprávní sféry účastníků tak, že zakládá, mění nebo ruší subjektivní práva a povinnosti. K takovému zásahu je třeba výslovného ustanovení zákona, který výjimečně dovoluje soudu z podnětu žalobce zasáhnout do soukromých práv a povinností.“

- ¹⁰ Srov. usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 13. září 2018, sp. zn. 27 Cdo 3439/2017.
- ¹¹ KOVAŘÍČEK, K. Místo § 212 odst. 2 ObčZ v českém právním systému a hmotněprávní podmínky jeho aplikace. Právní rozhledy. 2020, č. 5, str. 162 a násled.
- ¹² Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů.
- ¹³ Viz usnesení Vrhniho soudu v Praze ze dne 17. října 2022, č. j. 14 Cmo 68/2022-198: „Absence podání návrhu podle § 212 odst. 2 o. z. není v poměrech projednávané věci na překážku uplatnění nyní řešeného nároku, neboť z díky § 173 odst. 1 písm. c) z. o. k. výslovně vyplývá, že k tam řešené sistaci hlasovacího práva dochází bez dalšího ex lege. K dovození sistace hlasovacího práva není zapotřebí samostatného autoritativního výroku soudu.“

Brož Sedlatý

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

ODVÁŽNÁ ŘEŠENÍ NELEHKÝCH ÚKOLŮ

Advokátní kancelář Brož, Sedlatý s.r.o.

Palác Flora – Budova A, Vinohradská 2828/151, 130 00 Praha 3,

Česká republika, tel.: +420 246 028 028,

e-mail: info@broz-sedlaty.cz

www.broz-sedlaty.cz

Zřízení exekutorského zástavního práva – právní rámec, dopady a judikatura

Článek se věnuje institutu exekutorského zástavního práva podle českého exekučního řádu. Vysvětluje jeho právní rámec, procesní postup a praktické dopady pro věřitele, povinného i třetí osoby. Zvláštní pozornost je zaměřena na otázku pořadí zástavních práv a omezení nakládání s nemovitostmi. Součástí textu je i rozbor aktuální judikatury Nejvyššího soudu (29 Cdo 1463/2022), která zdůrazňuje zajišťovací a preventivní povahu tohoto institutu. Článek nabízí praktický přehled pro právníky i širší odbornou veřejnost.

Exekutorské zástavní právo (EZP) je významným nástrojem v českém exekučním právu, který umožňuje efektivní zajištění pohledávky věřitele (oprávněného) bez okamžitého zpeněžení. Díky své rychlosti a relativní šetrnosti vůči dlužníkovi (povinnému) nachází v praxi široké využití. Zároveň však nese řadu právních i praktických důsledků, které je třeba znát.

Co je exekutorské zástavní právo?

Exekutorské zástavní právo je speciální forma zástavního práva, která vzniká v rámci exekučního řízení na základě

rozhodnutí exekutora. Cílem je zajistit pohledávku věřitele tím, že nemovitost dlužníka je zatížena zástavním právem, což věřiteli zajišťuje možnost uspokojení jeho pohledávky z případného budoucího prodeje nemovitosti v exekuci.

Tento typ zástavního práva je právně zakotven v exekučním řádu (zákon č. 120/2001 Sb.), který upravuje postup exekutora v exekučním řízení. Exekutorské zástavní právo se zapisuje do katastru nemovitostí a je účinné vůči třetím osobám. Jeho účelem je zajistit nemovitost pro případ, že bude později nařízena exekuce prodejem nemovité věci pro uspokojení pohledávky věřitele. Exeku-

tor nejprve vyrozumí katastr nemovitostí o podaném návrhu na zřízení exekutorského zástavního práva, a po získání exekučního příkazu věřitel sám podá návrh na vklad zástavního práva do katastru nemovitostí.

Předpokladem pro zřízení exekutorského zástavního práva je (i) vykonatelná pohledávka věřitele, ať již na základě soudního rozhodnutí, notářského zápisu se svolením k vykonatelnosti dle § 71b zák. č. 358/1992 Sb., notářský řád, či jiného vykonatelného titulu dle § 40 odst. 1 exekučního řádu, a dále (ii) nemovitá věc ve vlastnictví dlužníka. Pro vyloučení pochybností je třeba uvést, že exekutor-

ské zástavní právo lze zřídit pouze k nemovitým věcem ve vlastnictví dlužníka, proti němuž má věřitel vykonatelnou pohledávku. Exekutorské zástavní právo nelze zřídit k jiným než nemovitým věcem, tj. není možné zřídit exekutorské zástavní právo k movitým věcem či k podílu v obchodní korporaci. Přestože je družstevní podíl nemovitou věcí, exekutorské zástavní právo nelze zřídit ani k tomuto podílu.

Kdy vzniká exekutorské zástavní právo?

Exekutorské zástavní právo k nemovitým věcem ve vlastnictví dlužníka (povinného) se zřizuje na návrh oprávněného podaný exekutorovi. Přílohou exekučního návrhu musí být originál či úředně ověřená kopie exekučního titulu opatřeného potvrzením o vykonatelnosti, či stejnopis notářského zápisu se svolením k přímé vykonatelnosti, a dále výpis z listu vlastnictví, na kterém jsou evidovány nemovité věci ve vlastnictví dlužníka. Exekuce zřízením exekutorského zástavního práva je provedena právní mocí exekučního příkazu, kterým se exekutorské zástavní právo zřizuje. Výrok exekučního příkazu musí mimo jiné obsahovat označení nemovité věci, k níž má být exekutorské zástavní právo zřízeno, včetně případného spoluvlastnického podílu, označení zástavního věřitele, které se zapisují do katastru nemovitostí, označení zajištěné pohledávky, a dále údaj o dni, který je rozhodný pro pořadí exekutorského zástavního práva. Náklady exekučního řízení, které činí částku ve výši 6 655 Kč, nese v plné výši oprávněný, který nemá nárok na jejich náhradu. Exekutorské zástavní právo vzniká dnem právní moci exekučního příkazu, nikoliv vkladem do katastru nemovitostí, což mnozí věřitelé ocení.

V případě, že se návrh na zřízení exekutorského zástavního práva týká nemovité věci evidované v katastru nemovitostí, exekutor vyrozumí o podání takového návrhu katastrální úřad. Do katastru nemovitostí se v souladu s § 23 odst. 1 písm. a) zák. č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí, zapíše poznámka o podaném návrhu na zřízení exekutorského zástavního práva, která však není zápisem exekutorského zástavního práva. Exekuční příkaz má účinky i vůči osobám, které

nabýly nemovité věci po zápisu poznámky o podaném návrhu na zřízení exekutorského zástavního práva.

Návrh na vklad do katastru nemovitostí podává sám věřitel, jakmile má k dispozici exekuční příkaz, kterým se zřizuje exekutorské zástavní právo, s doložkou právní moci. Věřitel nesmí spoléhat na skutečnost, že návrh na vklad podá do katastru nemovitostí exekutor či bude exekutorské zástavní právo vloženo do katastru nemovitostí automaticky na základě zapsané poznámky o podaném návrhu na zřízení exekutorského zástavního práva. Návrh na vklad se podává na stanoveném formuláři, jehož přílohou je exekuční příkaz.

Nabytím právní moci exekučního příkazu ke zřízení exekutorského zástavního práva je exekuce provedena a soudnímu exekutorovi zaniká pověření k jejímu dalšímu vedení. Provedením exekuce a zánikem pověření nezaniká zřízené exekutorské zástavní právo. Tímto úkonem je pro soudního exekutora řízení ukončeno a žádné další úkony již nečiní. Údaj o doložce provedení exekuce se nezapisuje do rejstříku zahájených exekucí ani do centrální evidence exekucí.

Důležité je zmínit, že v případě výmazu exekutorského zástavního práva z katastru nemovitostí, vystavuje potvrzení o zániku věřitel, v jehož prospěch je zástavní právo zřízeno, nikoliv exekutor, který vydal exekuční příkaz.

Oprávněný na základě pravomocného exekučního příkazu zřízením exekutorského zástavního práva podá na katastru návrh na vklad exekutorského zástavního práva.

Pro věřitele, který má zájem o zajištění své pohledávky, je důležité pořadí exekutorského zástavního práva. Pro pořadí exekutorského zástavního práva je rozhodující den, v němž exekutorovi došel exekuční návrh na zřízení exekutorského zástavního práva. Pro případ, kdy by došlo exekutorovi více návrhů v jeden den, mají zástavní práva stejné pořadí. Exekuční řád rovněž stanoví pořadí pro případ, kdy bylo pro pohledávku věřitele již dříve zřízeno zákonné nebo smluvní zástavní právo, s tím, že pořadí exekutorského zástavního práva se v souladu s § 73a odst. 6 exekuční-

ho řádu řídí pořadím tohoto již dříve zřízeného zástavního práva. Výhodou exekutorského zástavního práva je, že pořadí se řídí dnem doručení exekučního návrhu exekutorovi a není závislé na zahájení vkladového řízení v katastru nemovitostí.

Další výhodou exekutorského zástavního práva jsou relativně nízké náklady na jeho zřízení a zápis do katastru nemovitostí (náklady exekuce 6 655 Kč vč. DPH a správní poplatek za návrh na vklad do katastru nemovitostí ve výši 2 000 Kč). Současně je pro věřitele podstatné, že zřízení exekutorského zástavního práva ani jeho vkladu do katastru nemovitostí nebrání v katastru nemovitostí již evidovaný zákaz zatížení. Specifický význam má exekutorské zástavní právo rovněž pro věřitele v případě rozhodnutí o úpadku dlužníka, jelikož věřitel je v takovém případě uspokojován odděleně, jako věřitel zajištěný, a dochází tedy k uspokojení pohledávky věřitele z výtěžku zpeněžení.

Nevýhody EZP pro dlužníka:

- Omezení nakládání s nemovitostí: Dlužník nemůže nemovitost volně převádět na jiné osoby nebo ji zatížit dalšími právy bez souhlasu exekutora.
- Zástavní právo zůstává na nemovitosti: Pokud dlužník prodá nemovitost, exekutorské zástavní právo zůstává na nemovitosti i po změně vlastníka. Kupující tak přebírá nemovitost zatíženou zástavním právem. Nemovitosti zatížené exekutorským zástavním právem jsou pro kupující méně atraktivní, což snižuje jejich tržní hodnotu. V praxi je prodej takové nemovitosti obtížný.
- Možnost prodeje v exekuci: Pokud dlužník nesplní své závazky, může být nemovitost prodána v rámci exekučního řízení, a její zpeněžení je využito na uhrazení závazku dlužníka.

Výhody EZP pro věřitele:

- Přednostní uspokojení: Věřitel má díky exekučnímu zástavnímu právu přednostní právo na uspokojení své pohledávky z výtěžku prodeje nemovitosti před ostatními věřiteli.
- Zajištění pohledávky: Zápis exekučního zástavního práva poskytuje věřiteli právní jistotu, že jeho pohledávka bude v budoucnu uspokojena z hodnoty nemovitosti.

Jak zaniká exekutorské zástavní právo?

Judikatura

Exekutorské zástavní právo zaniká v následujících případech:

- Zánikem zajištěné pohledávky
 - Pokud dlužník splní své závazky, nebo pohledávka jiným způsobem zanikne, zaniká i zástavní právo. Následně je možné podat návrh na výmaz zástavního práva z katastru nemovitostí prostřednictvím vkladu.
- Dohoda mezi stranami
 - Věřitel a dlužník se mohou dohodnout na alternativním způsobu řešení dluhu, což může vést k odstranění zástavního práva.
- Prodej nemovitosti v exekuci
 - V případě, že nemovitost byla prodána v exekučním řízení, zástavní právo zaniká v okamžiku, kdy je pohledávka věřitele uspokojena z výtěžku prodeje.
- Konec exekučního řízení
 - Pokud skončí předmětné exekuční řízení, exekutorské zástavní právo ze zákona rovněž zaniká.

I po splacení dluhu a zániku závazku zůstává zástavní právo zapsáno v katastru nemovitostí. Abyste dosáhli výmazu exekutorského zástavního práva, je nutné podat návrh na výmaz zástavního práva z katastru nemovitostí.

Z hlediska praktického významu stojí za zmínku rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 1463/2022 ze dne 31. 8. 2022. Nejvyšší soud v něm uzavřel, že exekutorské zástavní právo na nemovitých věcech zřízené podle ustanovení § 69a exekučního řádu, ve znění účinném do 30. června 2015, neplní přímo uhrazovací funkci zástavního práva. Jeho účelem je zajištění pohledávky oprávněného do doby, než bude realizován jiný způsob exekuce; jeho význam spočívá nejen v zaražení vymáhané pohledávky do přednější skupiny a zajištění lepšího pořadí pro uspokojení v případě rozvrhu výtěžku

Tento judikát může být uveden jako inspirativní případ, neboť ilustruje, jak institut funguje - jako preventivní mechanismus, nikoli jako konečné řešení. Nejvyšší soud se zde zabýval povahou exekutorského zástavního práva podle § 69a exekučního řádu (ve znění účinném do 30. 6. 2015). Soud výslovně zdůraznil, že exekutorské zástavní právo není samostatným způsobem uspokojení pohledávky. Nemá tedy vlastní „uhrazovací“ funkci – věřitel z něj nemůže být uspokojen přímo. Hlavním účelem je tedy zajišťovací funkce. Institut slouží k tomu, aby se oprávněný věřitel mohl domoci svého práva v případě, že povinný neplní dobrovolně, a aby si zajistil lepší pořadí pro budoucí uspokojení z výtěžku případného prodeje. Nejvyšší soud rovněž poukázal na to, že samotná existence exekutorského zástavního práva

může povinného motivovat k úhradě dluhu, aby se vyhnul zpeněžení nemovitosti.

Tento rozsudek potvrzuje, že exekutorské zástavní právo je spíše procesním nástrojem než hmotněprávním institutem, a vnáší do praxe potřebnou právní jistotu ohledně jeho účelu a limitů.

Závěr

Exekutorské zástavní právo je v exekučním právu účinným právním nástrojem pro zajištění pohledávek věřitelů, ale zároveň představuje významnou zátěž pro dlužníky. Dá se říci, že jde o „prostřední cestu“ mezi neefektivní exekucí a drastickým zpeněžením nemovitostí. Umožňuje účinné zajištění pohledávky, snižuje náklady a tlak na soudní proces. Na druhou stranu může výrazně ovlivnit možnosti povinného i právní pozici nabyvatele nemovitosti. Správné pochopení právních důsledků a možností řešení je klíčem k minimalizaci negativního dopadu exekučního řízení.

Mgr. Kateřina Chocholová, advokátka
PADĚRA & PARTNEŘI s.r.o. advokátní kancelář

PADĚRA & PARTNEŘI
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Novinky v soutěžním právu

Stručný a srozumitelný přehled nejdůležitějších novinek v soutěžním právu za poslední půlrok. Získejte klíčové informace o rozhodovací praxi, regulatorních trendech a rizicích, aniž byste museli sledovat vývoj každý den.

Další online konference a semináře
naleznete na www.epravo.cz

Poskytujeme právní poradenství korporátní klientele v celé střední Evropě

Jsme mezinárodní advokátní kancelář a na trhu působíme přes 20 let. Máme pobočky v ČR, na Slovensku i v Polsku. Díky tomu můžeme nabídnout pokrytí hned tří právních řádů v jednotné kvalitě, přístupu i komunikaci.

Zajišťujeme mezinárodní transakce, ale i day-to-day poradenství, zejména kontrolu a vytváření smluv, korporátní změny, řešení pracovně-právních otázek, implementaci koncernových směrnic či compliance.

Ať už se jedná o vstup na cizí trh, přeshraniční fúzi či přípravu smluvní dokumentace, vždy nabídneme právně i nákladově optimální řešení.

Dlouhodobě se soustředíme na zahraniční klientelu. Typickým klientem naší kanceláře je dceřiná společnost zahraniční korporace, rádi však navážeme spolupráci s kýmkoliv, kdo od právního poradenství očekává nejvyšší kvalitu a profesionalitu ruku v ruce jdoucí s lidským přístupem.

www.dolezalpartners.com

Rozšiřujeme řady našich právníků

Do naší mezinárodní kanceláře hledáme nové kolegy či kolegyně. V případě zájmu o práci v přátelském kolektivu, pod dohledem zkušených mentorů a s možností kariérního růstu zasílejte životopisy na e-mail kariera@dolezalpartners.com nebo využijte QR kód.

Zkušební doba „po novu“ a její dopady do praxe

Dne 1. 6. 2025 vstoupila v účinnost tzv. „flexinovela“ zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákoník práce“), jež přinesla řadu dlouho očekávaných změn v oblasti pracovního práva. Jedním ze zásadních počínů této novely je významná změna právní úpravy zkušební doby. Zkušební doba je nástroj sloužící k tomu, aby zaměstnavatelé a zaměstnanci mohli zvážit a posoudit, zda mají zájem v pracovním poměru i po zkušební době setrvat nebo jednoduše pracovní poměr ve zkušební době ukončit (zvláště pro zaměstnavatele jde oproti jiným způsobům rozvázání pracovního poměru, při kterých je zákoník práce velmi striktní, o velmi užitečný nástroj). Nová právní úprava přináší stranám pracovního poměru nejen více možností, jak se zkušební dobou pracovat a jak ji pružněji aplikovat na nastalé situace v rámci „života“ pracovního poměru, ale rovněž objasňuje některé výkladové otázky týkající se zkušební doby, které nebyly z původní právní úpravy zcela zřejmé. Cílem tohoto článku je shrnutí těchto změn rovněž s poukazem na jejich využití v praxi.

Délka zkušební doby a její smluvní prodloužení

Před účinností novely (tj. ve znění zákoníku práce účinném do 31. 5. 2025) platilo ve vztahu k délce zkušební doby pravidlo, že zkušební doba nesmí být delší než 3 měsíce po sobě jdoucí ode dne vzniku pracovního poměru u „řadových“ zaměstnanců, přičemž u vedoucích zaměstnanců¹ byl tento limit stanoven na 6 měsíců. Podle původní právní úpravy nesměla být sjednaná zkušební doba dodatečně prodloužována – tj. zaměstnavatel a zaměstnanec byli nuceni nejpozději v den nástupu sjednat přesnou a pevně danou délku zkušební doby, kterou již v průběhu jejího trvání nebylo možné smluvně prodloužit. Tato právní úprava se i nadále uplatní na pracovní poměry, u nichž byla zkušební doba sjednána před nabytím účinnosti flexinovely zákoníku práce, tj. do 31. 5. 2025.²

S účinností uvedené novely došlo od 1. 6. 2025 (u pracovních poměrů, u nichž byla zkušební doba sjednána od 1. 6. 2025)³ ve vztahu k délce zkušební doby k jejímu prodloužení, a to u „řadových“ zaměstnanců až na 4 měsíce, resp. u vedoucích zaměstnanců až na 8 měsíců. Vedle toho je pak oproti předchozí právní úpravě explicitně zakotveno oprávnění stran písemnou dohodou prodloužit původně sjednanou délku zkušební doby, a to až do výše uvedených zákonných maximálních limitů. Dle důvodové zprávy pak nové maximální hranice pro délku zkušební doby reflektují požadavky

z praxe, poukazující na nedostatečnost původních limitů pro délku zkušební doby,⁴ přičemž nadále respektují požadavky na maximální délku zkušební doby dle čl. 8 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1152 ze dne 20. června 2019 o transparentních a předvídatelných pracovních podmínkách v Evropské unii, která u „řadových“ zaměstnanců obecně nesmí být delší než 6 měsíců.

Nové hranice pro sjednání zkušební doby pak mají vlivem nové právní úpravy dvě významné role, a to nastavit nejdéle přípustnou hodnotu délky zkušební doby 1) při jejím sjednání, ale také 2) v případě jejího prodloužení. V obou uvedených případech musí být zachováno pravidlo pro případy pracovních poměrů na dobu určitou, kdy zkušební doba sjednaná / dodatečně prodloužená nesmí přesáhnout polovinu délky sjednané doby trvání pracovního poměru na dobu určitou.

Strany pracovního poměru i nadále mohou užívat v pracovních smlouvách délku zkušební doby 3 měsíce, resp. 6 měsíců u vedoucích zaměstnanců, kdy však nově v případech, kdy budou mít strany v průběhu trvání zkušební doby za to, že dosavadní délka zkušební doby nenaplnila cílený výsledek, tj. ze strany zaměstnavatele dostatečně prověřit vhodnost výběru nového zaměstnance a jeho schopností a dovedností a ze strany zaměstnance posouzení, zda mu daná pracovní pozice, pracovní podmínky a prostředí zaměstnavatele vyhovují, mohou strany při-

stoupit ke smluvnímu prodloužení délky zkušební doby, a to v nových zákonných limitech. Vedle tohoto případu prodloužení zkušební doby má pak nová právní úprava zakotvující toto nové oprávnění stran další významný přínos pro případy, kdy zaměstnanec nastoupí k zaměstnavateli do práce jako „řadový“ zaměstnanec, přičemž toto postavení zaměstnance reflektuje i délka sjednané zkušební doby, která v daném případě může činit maximálně 4 měsíce. V průběhu trvání zkušební doby však u zaměstnavatele mohou nastat okolnosti, které povedou strany k tomu, že zaměstnavatel zaměstnance „povýší“ na některou z manažerských pozic naplňující definici vedoucího zaměstnance ve smyslu § 11 zákoníku práce, u nichž platí delší hranice délky zkušební doby, a to až 8 měsíců. V důsledku nového oprávnění stran pracovního poměru pak tyto mohou původní délku zkušební doby v důsledku změny pracovní pozice prodloužit, a to až na 8 měsíců (při zachování pravidla, že délka zkušební doby nesmí přesáhnout polovinu délky sjednané doby trvání pracovního poměru na dobu určitou).

I nadále platí, že zkušební doba může být sjednána v pracovní smlouvě či samostatné dohodě. Totéž platí i o jejím prodloužení, a to např. formou dodatku k pracovní smlouvě, dohody o prodloužení zkušební doby či dodatku k samostatné dohodě o zkušební době. V rámci implementace změn týkající se zkušební doby u zaměstnavatelů se naše advokátní kancelář v praxi setkává s dotazy klientů,

zda je možné sjednat v pracovní smlouvě např. v případě „řadového“ zaměstnance zkušební dobu v délce 3 měsíců společně s dovětkem, že může být zkušební doba některou ze stran jednostranně prodloužena, a to až do zákonného maximálního limitu. Touto situací by docházelo k jednostrannému prodloužení zkušební doby, což by dle názoru autora odporovalo požadavku nového ustanovení na písemnou dohodu stran o prodloužení zkušební doby – jinými slovy by došlo k ujednání mechanismu, že prodloužení zkušební doby je možné, avšak prodloužení zkušební doby bude činěno dle uvážení pouze jedné ze stran – tzn. nikoli na základě dohody s druhou stranou k tomuto konkrétnímu prodloužení. Takový postup dle autora proto není možný.

Prodloužení délky zkušební doby v případech, kdy zaměstnanec nekoná práci

Kromě výše uvedených významných koncepčních změn dopadajících na zkušební dobu dále flexinovela zákoníku práce přináší objasnění aplikačních a výkladových problémů spojených s automatickým prodloužováním délky zkušební doby o dny, kdy zaměstnanec nekoná pro zaměstnavatele práci z důvodu celodenních překážek v práci a celodenní dovolené. Zákoník práce ve znění účinném do 31. 5. 2025 neobsahoval explicitně zakotvené pravidlo, zda se trvání délky zkušební doby v takových případech prodloužuje bez dalšího o dny kalendářní či pracovní. S účinností k 1. 6. 2025 je pak postaveno najisto, že se zkušební doba prodloužuje o pracovní dny zaměstnance, a nikoli o kalendářní dny – tj. o dny, na které zaměstnanci připadá směna (což mohou být i víkendové dny).

Oproti původní právní úpravě dále dochází k rozšíření situací, pro které dochází k automatickému prodloužení délky zkušební doby – vedle zmíněných překážek v práci či dovolené nově rovněž i na neomluvené absence zaměstnance. Právě výslovné zakotvení neomluvených absencí do výčtu případů, pro které je délka zkušební doby automaticky prodloužována, je dle autora zcela logickým krokem, jelikož i v tomto případě nedochází na straně zaměstnance k výkonu práce (zde dokonce vinou zaměstnance) a zejména tak zaměstnavatel nemá možnost ve dnech, ve kterých neomluvená absence

trvá, posoudit vhodnost daného zaměstnance.

Prodloužení zkušební doby pak opouští mechanismus existence celodenní překážky anebo celodenní dovolené, kdy k tomu, aby mohlo dojít k prodloužení délky zkušební doby, musela být splněna podmínka celodenní absence právě pouze z důvodu překážky v práci nebo pouze z důvodu dovolené – tj. nebylo možné dané důvody nepřítomnosti pro účely prodloužení délky zkušební doby kombinovat. Od 1. 6. 2025 se jednotlivé důvody, pro které zaměstnanec v daný den nepracoval, mohou vzájemně kombinovat, přičemž základním časovým hlediskem pro účely prodloužení délky zkušební doby je absence zaměstnance z těchto důvodů po dobu celé směny zaměstnance – nový postup je možné znázornit na následujícím příkladu.

Příklad

Zkušební doba byla u zaměstnance sjednána od 1. 7. 2025 na dobu do 31. 10. 2025. Zaměstnanec má pracovní dobu rovnoměrně rozvrženou do 8 hodinových směn od Po do Pá. Zaměstnanec v této době neodpracoval 3 celé směny z důvodu dočasné pracovní neschopnosti, čerpal půlden dovolené a v ten samý den neomluveně zameškal půl směny. Zaměstnanci se tak bude zkušební doba prodloužovat o 4 pracovní dny (3 + 0,5 + 0,5). Zkušební doba uplyne 6. 11. 2025 (kdy sobota 1. 11. a neděle 2. 11. jsou pro zaměstnance nepracovní dny, a proto se pro účely prodloužení zkušební doby nepočítají).

Závěr

Flexinovela zákoníku práce přináší řadu významných změn v pracovněprávních vztazích. Podrobnější výklad autor věnuje klíčovým a koncepčním změnám zkušební doby, která je nově pojata flexibilněji jak pro zaměstnavatele, tak i zaměstnance, kdy reaguje na potřeby plynoucí z denní praxe stran pracovního poměru. Za velmi pozitivní změnu autor vnímá primárně oprávnění stran pracovního poměru ke smluvnímu prodloužení zkušební doby, což nejenom při změně pracovní pozice zaměstnance během zkušební doby z „řadového“ na vedoucího zaměstnance v praxi najde uplatnění. Rovněž explicitní zakotvení „automatického“ prodloužování zkušební doby o pra-

covní dny je přínosným důsledkem změny právní úpravy zkušební doby, který zamezí výkladovým sporům, zda se má jednat o kalendářní dny či dny pracovní. V neposlední řadě pak výslovné zařazení neomluvené absence mezi situace, které zapříčiňují prodloužení zkušební doby, je krok správným směrem, jelikož zaměstnanec pro zaměstnavatele svým zaviněním nekoná po danou část zkušební doby práci a zaměstnavateli by pak taková situace neměla být na škodu faktickým zkrácením zkušební doby o dny neomluvených absencí zaměstnance.

Mgr. Pavel Svoboda, advokát

Doležal & Partners s.r.o., advokátní kancelář

Poznámky:

- ¹ Dle § 11 zákoníku práce: „Vedoucími zaměstnanci zaměstnavatele se rozumí zaměstnanci, kteří jsou na jednotlivých stupních řízení zaměstnavatele oprávněni stanovit a ukládat podřízeným zaměstnancům pracovní úkoly, organizovat, řídit a kontrolovat jejich práci a dávat jim k tomu účelu závazné pokyny. Vedoucím zaměstnancem je nebo se za vedoucího zaměstnance považuje rovněž vedoucí organizační složky státu.“
- ² Přejícná ustanovení k zákonu č. 120/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, čl. II bod 1.
- ³ V případech, kdy byla zkušební doba sjednána před datem účinnosti flexinovely zákoníku práce, tj. do 31. 5. 2025, avšak pracovní poměr vznikl až po účinnosti flexinovely zákoníku práce, byly strany oprávněny zkušební dobu „přesjednat“ a podřadit ji tímto pod pravidla flexinovely zákoníku práce, a to až do sjednaného dne nástupu zaměstnance do práce (tj. vzniku pracovního poměru).
- ⁴ Důvodová zpráva k zákonu č. 120/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, č. 120/2025 Dz.

Drony v praxi: kde končí hračka a začíná právní odpovědnost?

Ještě před několika lety byly drony spíše zajímavým technologickým doplňkem. Dnes se z nich stává standardní pracovní nástroj využívaný v průmyslu, dopravě, stavebnictví, zemědělství, ale i v právní a správní praxi. Jakmile ale dron váží víc než 250 gramů a pohybuje se v zastavěném prostředí, začíná do hry vstupovat i letecké právo. S rostoucím rozšířením však přichází otázka: jaký právní rámec platí pro provoz dronů a jaké povinnosti mají jejich uživatelé?

Právní rámec provozu dronů v EU a ČR

Základ právní úpravu tvoří nařízení Evropské unie č. 2019/947 a nařízení Evropské unie č. 2019/945, která sjednocují pravidla pro provoz bezpilotních systémů v celé EU, kam drony spadají.

V České republice pak působnost doplňuje zákon č. 49/1997 Sb., o civilním letectví (dále jen „zákon o civilním letectví“), a prováděcí předpisy Úřadu pro civilní letectví (dále jen „ÚCL“).

Provoz bezpilotních systémů v Evropě se dělí do 3 hlavních kategorií podle míry rizika:

- Otevřená kategorie – nízké riziko, typicky hobby létání nebo jednoduché komerční činnosti;
- Specifická kategorie – provoz s vyšším

rizikem, který vyžaduje provozní povolení od ÚCL;

- Certifikovaná kategorie – provoz s vysokým rizikem (např. přeprava osob nebo těžkého nákladu); vyžaduje certifikaci dronu, pilota i provozovatele.

Registrace provozovatele dronu

Nyní si nastíníme průběh registrace provozovatele dronu:

- registrace je povinná, pokud není stanoveno jinak,
- provádí se u ÚCL, a to dle § 54a zákona o civilním letectví,
- probíhá online na portálu ÚCL, k přihlášení postačí e-identita (NIA),
- po registraci obdržíte unikátní identifikátor, kterým se musí označit všechny drony provozovatele a i případné systémy dálkové identifikace (tzv. remote ID).

Provozovatel se nemusí registrovat, pokud dron váží méně než 250 g a přitom:

- a) nemá kameru nebo jiný senzor schopný jakkoli zachycovat osobní údaje, nebo
- b) se jedná o hračku. Tou se rozumí dron, který je identifikován základním označením CE a je na něm uvedeno, že odpovídá směrnici č. 2009/48/ES (o bezpečnosti hraček).

Ověření způsobilosti pilota

Každý, kdo dron ovládá, musí mít odpovídající způsobilost pilota. Právní úprava rozlišuje několik úrovní požadovaných znalostí podle rizika provozu.

Způsobilost pilota v otevřené kategorii

V tzv. otevřené kategorii, kam spadá většina běžných letů (rekreační či základní

Máme advokacii rádi, i když je to náročná a stresující práce. Děláme ji moderně, lidsky s odpovědným přístupem a slušně. Máme ostré lokty tam, kde je jich třeba, ale zároveň rádi strany přívětivým a smířlivým jednáním přivedeme ke smírnému řešení jejich problémů.

Stavební právo & nemovitosti • Trestní právo & compliance
Obchodní právo s mezinárodním prvkem • Veřejné zakázky

komerční provoz), musí pilot absolvovat výuku a test u ÚCL. Po úspěšném absolvování obdrží osvědčení o způsobilosti k řízení bezpilotního systému pro podkategorie A1/A3, případně A2.¹ To potvrzuje, že pilot zná základní pravidla bezpečnosti, omezení vzdušného prostoru i zásady ochrany osobních údajů.

Způsobilost pilota ve specifické kategorii

U složitějších letů v tzv. specifické kategorii, například při letech mimo přímý dohled nebo nad hustě osídlenými oblastmi, je nutné mít potvrzení o způsobilosti k řízení bezpilotního systému ve specifické kategorii provozu.

Z praxe doporučujeme, aby si zejména firmní provozovatelé dronů vedli vnitřní evidenci proškolených pilotů a uchovávali kopie jejich certifikátů, což se může hodit při správní kontrole nebo v případě vzniku škody.

Praktické využití dronů

V praxi se drony uplatňují ve stále širším spektru činností. Nejde jen o letecké snímkování, ale dnes pomáhají i například při:

- mapování stavebních projektů a dokumentaci pro stavební řízení,
- monitoringu zemědělských ploch (např. přesné dávkování hnojiv, ochrana porostů),
- kontrole infrastruktury (energetické sítě, dopravní stavby, mosty),
- čištění fasád (efektivnější a bezpečnější řešení),
- ochraně životního prostředí (např. při sledování nelegálních skládek),
- zásahových a záchranných akcích (integrováný záchranný systém, př. hašení požárů).

Rostoucí trend lze pozorovat i v korporátní a právní sféře. Drony se využívají například k dokazování porušení vlastnických práv, stavebních závad či environmentálních škod nebo jako podklad pro znalecké posudky.

Ochrana osobních údajů a soukromí

Velkým právním rizikem při používání dronů je ochrana osobních údajů. Pokud dron pořizuje obrazový nebo zvukový

záznam, dochází ke zpracování osobních údajů podle GDPR.

Provozovatel je tedy v postavení správce osobních údajů a musí dodržet zásady zákonnosti, přiměřenosti a informování dotčených osob.

V praxi to znamená zejména:

- jasné vymezení účelu zpracování,
- zajištění bezpečnosti dat (např. šifrování, omezení přístupu),
- vyloučení zbytečného snímání veřejných prostranství nebo sousedních pozemků,
- v některých případech i vedení záznamu o činnostech zpracování.

Pokud dron snímá soukromý prostor (např. zahrady, okna domů), může se jednat o zásah do osobnostních práv podle § 81 a násl. občanského zákoníku. Zásadní je tedy pečlivé vyhodnocení, zda převažuje oprávněný zájem provozovatele, nebo právo na soukromí.

Odpovědnost a pojištění

Každý provozovatel dronu odpovídá za škodu způsobenou provozem podle § 2924 občanského zákoníku (škoda z provozní činnosti). U provozů nad určitou hmotnostní hranici nebo s rizikem se vyžaduje i povinné pojištění odpovědnosti podle evropských předpisů.

V praxi to znamená, že i u malého dronu může být vhodné sjednat dobrovolné pojištění pro případ poškození majetku či zdraví třetích osob – a to i u hobby pilotů.

Co přinese budoucnost: doručování zásilek i právní otázky AI

Evropská legislativa připravuje rámec pro tzv. U-space – digitální vzdušný prostor umožňující automatizovaný a koordinovaný provoz většího množství dronů. To otevírá cestu k doručování zásilek, inspekcím bez přítomnosti pilota nebo autonomním letům řízeným umělou inteligencí.

Z právního hlediska tak vznikají nové otázky, například:

- Kdo ponese odpovědnost za autonomní rozhodnutí dronu?
- Jak se bude dokazovat zavinění v případě nehody?

- Jaký prostor dostane etická a právní regulace umělé inteligence?

Závěr

Drony již dávno nejsou pouhou technickou hračkou – staly se běžným nástrojem podnikání i veřejné správy. Jejich provoz však vyžaduje znalost nejen technických pravidel, ale i právních limitů, které chrání soukromí, bezpečnost i odpovědnost provozovatele. Každý, kdo drony využívá – ať už v komerční či nekomerční praxi – by proto měl mít jasno v tom, kdy potřebuje registraci, povolení, pojištění nebo souhlas dotčených osob.

JUDr. Ing. Jan Vych, advokát

Mgr. Lucie Špičková, advokátka

Advokátní kancelář Vych & Partners, s.r.o.

Poznámky:

¹ Kategorie „otevřeného“ provozu bezpilotních systémů se dělí na tři podkategorie A1, A2 a A3 na základě provozních omezení, požadavků na dálkové řídicího pilota a technických požadavků na bezpilotní systém.

Slepá
spravedln()st

Podcast o vině a trestu. A také o trestu bez viny.

Konec zákonné koncentrace řízení?

Návrh Nejvyššího soudu před Ústavním soudem

Nejvyšší soud České republiky podal Ústavnímu soudu návrh na zrušení ustanovení § 118b a § 114c odst. 5 občanského soudního řádu (OSŘ). Tato ustanovení upravují tzv. zákonnou koncentraci řízení, která stanoví pevný okamžik, po němž účastníci nemohou před soudem uvádět nové skutečnosti ani označovat důkazy. Podle Nejvyššího soudu tato úprava představuje nepřiměřený zásah do práva na spravedlivý proces a neobstojí v testu proporcionality.

Podstata koncentrace řízení

Koncentrace řízení byla do českého civilního procesu zavedena novelou OSŘ v roce 2000 a od roku 2009 platí v obecné podobě. Účastníci mohou uvádět rozhodné skutečnosti a důkazy pouze do skončení přípravného, nebo prvního jednání, případně do uplynutí lhůty stanovené soudem. Pozdější návrhy jsou přípustné jen ve výjimečných případech. A to například pokud účastník nemohl skutečnost uvést bez své viny. Cílem této úpravy je zrychlení řízení, minimalizace průtahů a motivace účastníků k procesní aktivitě.

Argumentace Nejvyššího soudu

Nejvyšší soud zdůrazňuje, že současná právní úprava koncentrace řízení podle § 118b OSŘ představuje nepřiměřený zásah do práva na spravedlivý proces garantovaného čl. 36 odst. 1 Listiny a čl. 6 Úmluvy, protože omezuje právo účastníků být slyšen a porušuje zásadu rovnosti zbraní vyplývající z čl. 37 odst. 3 Listiny a čl. 96 odst. 1 Ústavy. Rigidní „stopstav“ brání úplnému zjištění skutkového stavu a může vést k nesprávným rozhodnutím, jelikož účastníci nemohou reagovat na vývoj dokazování ani na nové skutečnosti, které se objeví v průběhu řízení. Soudci tak chybí možnost flexibilně reagovat na průběh sporu. Paušální zákaz přihlížet k opožděným návrhům nebere v úvahu, zda by jejich připuštění skutečně způsobilo průtahy. Nadto účinky koncentrace nelze, mimo stanovené podmínky, prolomit ani při změně žaloby.

V praxi tato rigidita vede k taktizování stran, které z procesní opatrnosti předkládají nadbytečné důkazy již na počátku řízení. Tvzení a důkazy „z procesní opatrnosti“ paradoxně mohou řízení prodloužit. Současná podoba koncent-

race navíc vytváří prostor pro strategické chování, kdy účastníci mohou předkládat klíčová tvrzení nebo důkazní návrhy až v poslední den lhůty, čímž znemožňují protistraně adekvátně reagovat. Tento postup narušuje princip rovnosti zbraní a může vést k překvapivým rozhodnutím, která nejsou výsledkem plně kontraktorního procesu. Neboli koncentrace místo zajištění efektivity a předvídatelnosti paradoxně podporuje strategické chování stran, jež je v rozporu s jejím původním cílem – zrychlením a zjednodušením soudního řízení.

Koncentrace řízení ovšem není pouze technickým nástrojem pro zrychlení civilního procesu, ale také prostředkem k ochraně některých základních práv účastníků. Především naplňuje právo na projednání věci bez zbytečných průtahů, zakotvené v čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv, protože omezuje odročování a zdržování řízení. Současně posiluje princip právní jistoty a předvídatelnosti řízení vyplývající z čl. 1 odst. 1 Ústavy tím, že stanoví jasné hranice pro uplatnění tvrzení a důkazů. Pokud jsou pravidla koncentrace správně aplikována a účastníci řádně poučeni, zajišťuje rovnost zbraní, neboť obě strany mají stejnou možnost přednést své tvrzení v určeném časovém rámci. Tyto aspekty ukazují, že koncentrace řízení může být vnímána nejen jako nástroj efektivity, ale také jako prostředek ochrany ústavně garantovaných práv.

Dopady případného zrušení

Pokud Ústavní soud návrhu Nejvyššího soudu vyhová, civilní řízení sice získá větší flexibilitu, protože soudy budou moci přihlížet k novým skutečnostem a důkazům i v pozdějších fázích, avšak

tento krok přináší značná rizika. Otevření prostoru pro neomezené doplňování tvrzení může vést k opakovanému odročování jednání, ztrátě koncentrace sporu a výraznému prodloužení řízení, což je v přímém rozporu s právem na projednání věci bez zbytečných průtahů garantovaným Listinou i Úmluvou. Bez náhrady v podobě soudcovské koncentrace či jiné procesní brzdy by se soudní řízení mohlo stát nepředvídatelným a chaotickým, což by oslabilo princip právní jistoty. Navíc zrušení § 118b a § 114c odst. 5 by vyvolalo nutnost zásadní legislativní reakce, zejména úpravy ustanovení o neúplné apelaci (§ 205a OSŘ), jinak hrozí, že odvolací řízení ztratí svou funkci a stane se prostorem pro nekontrolované doplňování důkazů. Kritici proto upozorňují, že odstranění koncentrace bez jasné koncepce náhrady může vést k efektu opačnému, než Nejvyšší soud zamýšlí – nikoli k posílení spravedlivého procesu, ale k jeho prodloužení a destabilizaci.

Závěr

Nejvyšší soud otevřel zásadní debatu o rovnováze mezi rychlostí řízení a právem na spravedlivý proces. Pokud Ústavní soud návrhu vyhová, bude nutné hledat novou koncepci koncentrace řízení – pravděpodobně formu soudcovské koncentrace, která by zohledňovala skutečně hrozící průtahy, nikoli paušální zákaz. ☺

JUDr. Lucie Šimová, advokátní koncipientka
Rödl Legal, s.r.o.

RÖDL

MELKUS KEJLA & PARTNERS

TELEKOMUNIKAČNÍ PRÁVO

MEDIÁLNÍ PRÁVO

PRÁVO DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ

BANKOVNÍ A LEASINGOVÉ PRÁVO

POJIŠŤOVACÍ PRÁVO

FINANČNÍ PRÁVO

NEMOVITOSTNÍ A STAVEBNÍ PRÁVO

ZDRAVOTNICKÉ PRÁVO

PRACOVNÍ PRÁVO

ŘEŠENÍ SPORŮ A ARBITRÁŽE

DAŇOVÉ PRÁVO

FIREMNÍ COMPLIANCE

PRÁVO HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

KAPITÁLOVÉ TRHY
PRACOVNÍ PRÁVO
FIREMNÍ COMPLIANCE
DAŇOVÉ PRÁVO

TELEKOMUNIKACE A MÉDIA

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ
ZDRAVOTNICKÉ PRÁVO

Podmínečné propuštění po novele trestního zákoníku

Od 1. 1. 2026 vstoupí v účinnost novela zákona č. 270/2025 Sb. trestního zákoníku, která podstatně změní dosavadní právní úpravu podmíněčného propuštění. Obecně je institut podmíněčného propuštění prostředkem, jak odsouzené motivovat k dobrému chování při výkonu trestu odnětí svobody, ale i následně v životě po propuštění z výkonu trestu. Dosavadní právní úprava však byla založena nejen na splnění podmínek pro podmíněčné propuštění, ale rovněž na volné úvaze soudu.

Podle dosavadní právní úpravy podmíněčného propuštění obsažené v ustanovení § 88 odst. 1 trestního zákoníku platilo následující: Soud může odsouzeného podmíněně propustit na svobodu, jestliže odsouzený po právní moci rozsudku, zejména ve výkonu trestu svým chováním a plněním svých povinností prokázal polepšení a může se od něho očekávat, že v budoucnu povede řádný život nebo soud přijme záruku za dovršení nápravy odsouzeného, a

- odsouzený vykonal alespoň polovinu uloženého nebo podle rozhodnutí prezidenta České republiky zmírněného trestu odnětí svobody, nebo
- odsouzený, jenž nebyl odsouzen za zvlášť závažný zločin,
 - kterým byla nebo měla být způsobena smrt, nejde-li o trestný čin zabítí podle § 141 odst. 1,
 - kterým byla nebo měla být způsobena těžká újma na zdraví,
 - jehož znakem je spáchání na těhotné ženě nebo na dítěti,
 - který spáchal jako člen organizované skupiny, ve spojení s organizovanou skupinou nebo ve

prospěch organizované zločinecké skupiny, nebo zvlášť závažný zločin účasti na organizované zločinecké skupině (§ 361),

- který spáchal v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání teroristického trestného činu, trestného činu účasti na teroristické skupině (§ 312a), financování terorismu (§ 312d), podpory a propagace terorismu podle § 312e odst. 3 nebo vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f), nebo
- který je uveden v hlavě třetí, sedmé, deváté, dvanácté a třinácté zvláštní části tohoto zákona nebo v odstavci 4,
- a který dosud nebyl ve výkonu trestu odnětí svobody, vykonal alespoň třetinu uloženého nebo podle rozhodnutí prezidenta České republiky zmírněného trestu odnětí svobody.

Z výše uvedeného ustanovení vyplývá, že bylo na zvážení soudu, zda odsouzeného i při splnění všech zákonem předpokládaných podmínek odsouzeného podmíněně propustit.

Dosud tedy bylo běžnou praxí, že i v případech, kdy odsouzený splnil výše uvedené podmínky pro podmíněčné propuštění, nebyl propuštěn, a to ani po opakované žádosti o podmíněčné propuštění. Podmínečné propuštění tak dle současné právní úpravy představovalo pouze možnost, nejednalo se však o subjektivní právo odsouzeného na podmíněčné propuštění.

Od 1. 1. 2026 však dochází k podstatné změně tohoto ustanovení, kdy ustanovení § 88 odst. 1 bude nově znít následovně: Soud odsouzeného podmíněně propustí na svobodu, jestliže odsouzený vykonal stanovenou část trestu, svým chováním a plněním svých povinností po právní moci rozsudku prokázal polepšení a může se od něho očekávat, že v budoucnu povede řádný život nebo soud přijme záruku za dovršení nápravy odsouzeného.

Novelou trestního zákoníku tak dochází k vypuštění slova „může“, což znamená pro odsouzené podstatnou změnu. Pokud odsouzený podá žádost o podmíněčné propuštění s tím, že splnil všechny

zákonem stanovené podmínky nebude moci soud tuto žádost o podmíněčné propuštění zamítnout. Od 1. 1. 2026 již nebude na volné úvaze soudu, zda odsouzeného podmíněčně propustí, ale odsouzenému na podmíněčné propuštění vznikne de facto právní nárok. Tato změna by tak měla jednoznačně zvýšit procenta úspěšnosti žádostí o podmíněčné propuštění.

Novelou trestního zákoníku nedochází ke změnám ohledně délky dosud vykonaného trestu, i nadále tak bude platit, že žádost o podmíněčné propuštění může být podána po vykonání alespoň poloviny uloženého trestu, případně při splnění dalších podmínek třetiny uloženého trestu. Novelou zákona však dochází ke zpřesnění formulací ohledně délky vykonaného trestu. Úprava podmínek bude nově obsažena v ustanovení § 88 odst. 2, který bude znít následovně: Stanovenou částí trestu, kterou podle odstavce 1 musí odsouzený vykonat před tím, než může být podmíněčně propuštěn, se rozumí

- polovina uloženého nebo podle rozhodnutí prezidenta České republiky zmírněného trestu odnětí svobody,
- třetina uloženého nebo podle rozhodnutí prezidenta České republiky zmírněného trestu odnětí svobody, jde-li o odsouzeného, který dosud nebyl ve výkonu trestu odnětí svobody a který nebyl odsouzen za zvlášť závažný zločin,
 - kterým byla nebo měla být způsobena smrt, nejde-li o trestný čin zabití podle § 141 odst. 1,
 - kterým byla nebo měla být způsobena těžká újma na zdraví,
 - jehož znakem je spáchání na těhotné ženě nebo na dítěti,
 - který spáchal ve prospěch organizované zločinecké skupiny, nebo zvlášť závažný zločin účasti na organizované zločinecké skupině (§ 361),
 - který spáchal v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání teroristického trestného činu, trestného činu účasti na teroristické skupině (§ 312a), financování terorismu (§ 312d), podpory a propagace terorismu podle § 312e odst. 3 nebo vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f), nebo
 - který je uveden v hlavě třetí, sedmé, deváté, dvanácté a třinácté zvláštní části tohoto zákona nebo v písmenu c),

- dvě třetiny uloženého nebo podle rozhodnutí prezidenta České republiky zmírněného trestu odnětí svobody, jde-li o pachatele odsouzeného za trestný čin vraždy (§ 140), zabití podle § 141 odst. 2, těžkého ublížení na zdraví podle § 145 odst. 3, mučení a jiného nelidského a krutého zacházení podle § 149 odst. 4, nedovoleného přerušení těhotenství bez souhlasu těhotné ženy podle § 159 odst. 3, 4, neoprávněného odebrání tkání a orgánů podle § 164 odst. 3, 4, obchodování s lidmi podle § 168 odst. 4, 5, zbavení osobní svobody podle § 170 odst. 2, 3, loupeže podle § 173 odst. 3, 4, braní rukojmí podle § 174 odst. 3, 4, vydírání podle § 175 odst. 3, 4, znásilnění podle § 185 odst. 3, 4, sexuálního útoku podle § 185a odst. 3, 4, sexuálního nátlaku podle § 186 odst. 5, 6, pohlavního zneužití podle § 187 odst. 2, 3, obecného ohrožení podle § 272 odst. 2, 3, neoprávněné výroby a jiného nakládání s omamnými nebo psychotropními látkami, s rostlinami nebo houbami je obsahujícími nebo s jedy podle § 283 odst. 4, získání kontroly nad vzdušným dopravním prostředkem, civilním plavidlem a pevnou plošinou (§ 290), zavlčení vzdušného dopravního prostředku do ciziny podle § 292 odst. 3, vlastizrady (§ 309), rozvracení republiky (§ 310), teroristického útoku (§ 311), teroru (§ 312), sabotáže (§ 314), vyzvědačství podle § 316 odst. 3, 4, válečné zrady (§ 320), násilného překročení státní hranice podle § 339 odst. 3, organizování a umožnění nedovoleného překročení státní hranice podle § 340 odst. 4, genocidia (§ 400), útoku proti lidskosti (§ 401), apartheidu a diskriminace skupiny lidí (§ 402), agrese (§ 405a), přípravy útočné války (§ 406), styků ohrožujících mír (§ 409), použití zakázaného bojového prostředku a nedovoleného vedení boje podle § 411 odst. 3, válečné krutosti (§ 412), perzekuce obyvatelstva (§ 413), plenění v prostoru válečných operací (§ 414) nebo zneužití mezinárodně uznávaných a státních znaků podle § 415 odst. 3, nebo k výjimečnému trestu odnětí svobody nad dvacet až do třiceti let, a
- dvacet let, jde-li o pachatele odsouzeného k trestu odnětí svobody na doživotí.

Novela mimo délky vykonaného trestu a obecného požadavku na polepšení odsouzeného udává další výslovné podmínky, které soud bude hodnotit. V novém ustanovení § 88 odst. 4 bude povinností soudu zkoumat, zda odsouzený projevil dostatečnou snahu k napravení následků způsobených jeho trestnou činností. Zejména budou soudy zkoumat, zda odsouzený nahradil způsobenou škodu nebo jinou újmu způsobenou trestným činem, zda vydal bezdůvodné obohacení získané trestným činem, anebo odstranil jiné škodlivé následky své trestné činnosti. Rovněž budou soudy zkoumat postoj odsouzeného k výkonu ochranného léčení. Soudy i dle předchozí právní úpravy tyto aspekty zkoumaly, nicméně novela tyto aspekty přímo zakotvuje v zákoně, čímž dochází ke zdůraznění důležitosti snahy odsouzeného o nápravu následků jeho trestných činů.

Z výše uvedeného tak vyplývá, že novela trestního zákoníku přináší zcela zásadní změny v oblasti podmíněčného propuštění. Od nového roku by tak již nemělo docházet k situacím, kdy odsouzení nebudou podmíněčně propuštěni, i když splnili všechny zákonné podmínky. Novelou tak dochází k posílení právní jistoty odsouzených a možná i k větší motivaci k řádnému výkonu trestu odnětí svobody. Novelou by rovněž mělo dojít k rovnějšímu přístupu napříč soudy, kdy dosud se procenta podmíněčně propuštěných v rámci regionů markantně lišila. Novela rovněž zcela zásadně upřesňuje jednotlivé podmínky, což pro odsouzené dává jednoznačný návod, jakým způsobem se mají ve výkonu trestu chovat, aby podmínky pro podmíněčné propuštění splnili. Pro odsouzené tak bude novela trestního zákoníku zcela zásadní s ohledem na jejich šance na podmíněčné propuštění. ☺

JUDr. Josef Moravec,
advokát

Mgr. Sandra Chmelík Grätzová,
advokátní koncipient
PPS advokáti s.r.o.

Nejvyšší soud vymezil hranice odpovědnosti za bezpečnost externistů na pracovišti

Nedávný rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 9. 2025 sp. zn. 21 Cdo 1325/2025 přináší zásadní posun v pohledu na odpovědnost zaměstnavatelů za bezpečnost práce osob, které nejsou jejich zaměstnanci, ale pohybují se v jejich prostorách – typicky OSVČ nebo pracovníci subdodavatelů. Tento rozsudek je důležitý nejen pro právníky, ale i pro všechny osoby, které využívají externí spolupracovníky, ať už na úklid, servis nebo jiné činnosti.

Úraz v transformovně

V tomto konkrétním případě šlo o úraz externího pracovníka (OSVČ), který byl najat přes jinou společnost a plnil subdodávku úklidu v transformovně. Při práci utrpěl vážný úraz elektrickým proudem.

Klíčové v tomto případě bylo, že externí pracovník nebyl dostatečně proškolen o rizicích a bezpečnostních pravidlech v objektu. Dostal sice helmu proti pádu, ale do místnosti s přívodem elektřiny vstoupil sám a navíc použil zcela nevhodné pomůcky – kovový žebřík a kbelík s vodou. Řídil se přitom pokynem zaměstnance společnosti: „uklízej všude, kde jsou otevřené dveře“ – bez dalšího upozornění na nebezpečí nebo zajištění dozoru.

Společnost se bránila tím, že za bezpečnost OSVČ odpovídá jeho přímý smluvní partner (tj. dodavatel společnosti), případně samotný OSVČ. Dále společnost zdůraznila, že se do „nebezpečných“ prostor dostal sám, bez jakéhokoli pokynu ze strany společnosti.

Kdo odpovídá za bezpečnost?

Nejvyšší soud se musel vypořádat s otázkou, zda povinnost zajistit bezpečnost a ochranu zdraví při práci dopadá i na osoby, které nejsou zaměstnanci, ale pohybují se v prostorách zaměstnavatele s jeho vědomím.

Podle § 101 odst. 5 zákoníku práce platí, že „povinnost zaměstnavatele zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví při práci se vztahuje na všechny fyzické osoby, které se s jeho vědomím zdržují na jeho pracovištích.“ Nejvyšší soud tento výklad potvrdil a rozvedl:

- Povinnost se nevztahuje jen na zaměstnance, ale i na všechny další osoby, kte-

ré se v prostorách zaměstnavatele pohybují s jeho vědomím – bez ohledu na to, zda je mezi nimi a zaměstnavatelem smluvní vztah.

- Okolnost, že tato osoba uvedenou činnost vykonává samostatně, vlastním jménem a na vlastní účet a odpovědnost, na jejím postavení z hlediska ustanovení § 101 odst. 5 zákoníku práce nic nemění.
- Pracoviště není jen místo, kde zaměstnanci běžně pracují, ale každý prostor pod kontrolou zaměstnavatele, kde se s jeho vědomím pohybují osoby a kde existuje riziko ohrožení zdraví (například chodby, sklady, technické místnosti apod.).
- Odpovědnost za bezpečnost není smluvně přenositelná na jiný subjekt. Pokud má zaměstnavatel nad prostorem kontrolu a ví, že se tam někdo pohybuje, odpovídá za jeho bezpečnost.

Praktický dopad a co dělat

Rozsudek Nejvyššího soudu pro praxi znamená, že zaměstnavatelé musí vě-

novat zvýšenou pozornost školení a dohledu nejen u svých zaměstnanců, ale i u všech dalších osob, které se v jejich prostorách pohybují. Nestačí se spoléhat na to, že odpovědnost nese dodavatel nebo OSVČ. Pokud dojde k úrazu v prostorách zaměstnavatele a zaměstnavatel měl nad prostorem kontrolu a věděl o přítomnosti osoby, nese odpovědnost za bezpečnostní opatření primárně on. Je také na místě prověřit smluvní dokumentaci s dodavateli za účelem omezení výše uvedených rizik.

Ondřej Šudoma,
counsel

Karolína Karalová,
advokátní koncipientka
Eversheds Sutherland, advokátní kancelář, s.r.o.

EVERSHEDS
SUTHERLAND

EFEKTIVNÍ ŘEŠENÍ, JASNÉ VÝSLEDKY.

Nabízíme řešení, nikoli jen stanoviska. Efektivně a včas vyřešíme komplikované případy, které vyžadují kreativní přístup i běžné právní záležitosti. Poskytneme právní poradenství ušité na míru konkrétního klienta, ať už je to renomovaná banka nebo menší firma.

FÚZE & AKVIZICE | BANKOVNICTVÍ & FINANCE | INSOLVENCE & RESTRUKTURALIZACE
KORPORAČNÍ PRÁVO, SMLOUVY | SOUDNÍ SPORY & ROZHODČÍ ŘÍZENÍ | NEMOVITOSTI
STAVEBNICTVÍ & ENERGETIKA | COMPLIANCE & PRACOVNÍ PRÁVO | IT, IP, MÉDIA

www.dunovska.cz | office@dunovska.cz

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELAR

Sporná část zákoníku práce před Ústavním soudem obstála, o nucenou práci se nejedná

Ústavní soud se v nálezu Pl. ÚS 31/24 zabýval otázkou, zda dočasné převedení zaměstnance na jinou práci podle § 41 odst. 3 zákoníku práce představuje nepřipustnou nucenou práci ve smyslu čl. 9 Listiny. Návrhu Nejvyššího soudu nevyhověl, když dovodil, že zaměstnanci v takové situaci reálně nehrozí „trest“ v podobě ztráty odstupného a že se jedná pouze o provizorní řešení reagující na ztrátu zdravotní způsobilosti k dosud vykonávané práci. Současně však zdůraznil, že převedení musí být časově omezené, racionálně odůvodněné a nesmí sloužit k obcházení povinnosti poskytnout odstupné či k „zbavení se“ zaměstnance.

Nejvyšší soud (dále i jako „navrhovatel“) argumentoval tím, že se jedná o výjimku ze základní zásady soukromého práva, a to principu autonomie vůle. Zaměstnanec je dle výše uvedeného ustanovení nucen i k výkonu jiné práce, než ke které se smluvně zavázal. Dle navrhovatele tak právní úprava koliduje se zákazem nucených prací¹ ve spojení se svobodnou volbou povolání,² zákazem otroctví a nucené práce,³ nevolnictví⁴ a nucených prací.⁵

Navrhovatel vycházel z řešeného sporu obecných soudů, kdy zaměstnanec utrpěl pracovní úraz, ztratil zdravotní způsobilost k dosavadní práci a zaměstnavatel jej na základě lékařského posudku převedl

na jinou, méně kvalifikovanou či hůře placenou práci. V takovém případě podle Nejvyššího soudu fakticky hrozí, že pokud zaměstnanec novou práci odmítne, přijde o nárok na odstupné. V této hrozbě spatřoval „pohrůžku trestu“ typickou pro nucenou práci.

Ústavní soud vyšel z mezinárodní definice nucené práce podle Úmluvy Mezinárodní organizace práce č. 29, která ji chápe jako práci nebo službu, jež je vyvíjena pod pohrůžkou trestu a k níž se osoba dobrovolně nezavázala.

Zároveň zdůraznil, že ne každá nedobrovolně vykonávaná práce je ústavně zakázanou nucenou prací. Aby činnost spadala do rozsahu čl. 9 odst. 1 Listiny,

musí být naplněno několik podmínek současně:

- jde o osobní výkon práce nebo služby,
- výkon je nedobrovolný,
- nedobrovolnost plyne z určité formy donucení,
- tíživost břemene pro dotčenou osobu přesahuje minimální práh závažnosti,
- na věc nedopadá žádná z výjimek, které Listina připouští.

Ústavní soud tak jasně vyslovil, že zákaz nucené práce není absolutním zákazem jakékoli nedobrovolné činnosti, ale chrání před tak závažným donucením, které dosahuje určité intenzity a je spojeno s reálnou hrozbou sankce. Stejným kritériem při rozhodování Ústavního soudu

KLB LEGAL

Mgr. Vojtěch Láska, LL.M.

JUDr. David Kuboň

Specialisté na kapitálový trh

- Investiční společnosti
- Investiční fondy
- Burza a trh START
- Prospekt cenných papírů
- Compliance

info@klblegal.cz
+420 739 013 183
Letenská 121/8
118 00 Praha 1

www.klblegal.cz

byla skutečnost, zda zaměstnanci hrozí jakýkoliv trest.

Nejvyšší soud primárně argumentoval, že „trestem“ pro zaměstnance je ztráta práva na odstupné, pokud zaměstnanec převedení na jinou práci odmítne. Ústavní soud však poukázal na ustálenou judikaturu samotného Nejvyššího soudu, podle níž zaměstnanec při nedobrovolném převedení na jinou práci z důvodu pracovního úrazu o nárok na odstupné nepřichází.

Samotné převedení bez souhlasu je označováno za prozatímní řešení, díky kterému má dojít k překlenutí doby, než se zaměstnanec se zaměstnavatelem dohodnou na dalším pracovním uplatnění případně, než dojde k rozvázání pracovního poměru.

Z toho Ústavní soud dovodil, že odmítnutí práce, na kterou byl zaměstnanec dočasně převeden, samo o sobě nevede ke ztrátě odstupného. Neexistuje tedy „trest“ v podobě definitivní ztráty ekonomického zajištění a není tak naplněna jedna z podmínek nucené práce.

Ústavní soud zároveň posuzoval, zda na zaměstnance není kladeno břemeno, které by vzhledem k okolnostem pokračovalo přijatelnou mírou. Zdůraznil, že napadené ustanovení se uplatní pouze ve specifických situacích, zejména když zaměstnanec v důsledku pracovního úrazu nebo nemoci z povolání nesmí dál vykonávat dosavadní práci, zaměstnavatel mu není schopen přidělovat jinou práci v rámci sjednaného druhu práce, převedení na jiný druh práce je v zásadě časově omezené a směřuje k nalezení dlouhodobého řešení.

V takové situaci je podle soudu legitimní, aby zaměstnavatel dočasně přiděloval jinou, třeba i méně kvalifikovanou práci, pokud tím reaguje na zdravotní stav zaměstnance do doby, než bude pracovní právní vztah upraven. Tíživost břemene nedosahuje stupně nucené práce, zejména protože, zaměstnanec může převedení odmítnout, může iniciovat rozvázání pracovního poměru a nepřichází o odstupné.

Nález Ústavního soudu poskytuje zaměstnavatelům relativní jistotu, a to tak, že možnost dočasně převést zaměstnan-

ce na jinou práci podle § 41 odst. 3 ZP není v rozporu s platnou právní úpravou. Neznamená to však neomezené oprávnění zaměstnavatele k libovolnému přearozování zaměstnanců. V souladu s judikaturou Nejvyššího soudu by mělo jít o provizorium, nikoli o definitivní změnu druhu práce. Zaměstnavatel by měl průběžně vyhodnocovat, zda je možné sjednat novou pracovní smlouvu, změnu druhu práce dohodou, nebo zda je na místě ukončit pracovní poměr s odstupným. Převedení na jinou práci nesmí být zneužíváno k obcházení zákonné povinnosti vyplatit odstupné. Při následném rozvázání pracovního poměru z důvodu zdravotní nezpůsobilosti je třeba nárok na odstupné posuzovat v souladu s judikaturou, z níž vychází i Ústavní soud.

Z pohledu zaměstnanců je podstatné, že nález potvrzuje jejich právo bránit se proti zneužití institutu převedení, nečiní z práva na setrvání na konkrétní pracovní pozici absolutní právo, posiluje jistotu zaměstnance v rámci jeho nároku na odstupné a zdůrazňuje, že převedení má být časově omezené a racionálně odůvodněné – pokud by zaměstnanec byl dlouhodobě držen na „provizorní“ pozici bez snahy situaci vyřešit, byl by takový postup v rozporu s judikaturou, na kterou Ústavní soud ve svém nálezu odkazuje.

Nález Pl. ÚS 31/24 přináší důležitý výklad k ust. § 41 odst. 3 ZP. Ústavní soud odmítl absolutizovat smluvní svobodu v pracovněprávních vztazích a zdůraznil, že tyto vztahy mají inherentně nerovnovážný charakter, který odůvodňuje určitý prostor pro jednostranné zásahy zaměstnavatele. Zároveň však explicitně vytyčil podmínky, za nichž takový zásah nepřerůstá v nucenou práci.

Pro praxi to znamená, že institut převedení na jinou práci podle § 41 odst. 3 zákoníku práce byl v souladu s právním pořádkem, ale jeho další používání stále bude pod drobnohledem soudů i dozorových orgánů. Zaměstnavatelé by jej měli chápat jako nástroj ke korektnímu vyřešení situace zaměstnance, který už nemůže vykonávat svoji smluvně stanovenou práci, nikoli jako nástroj ke „zbavení se“ nepohodlného zaměstnance.

Nález tak nabízí nejen odpověď na otázku, co ještě není nucenou prací, ale i praktické vodítko, jak v dané situaci postupovat.

Mgr. Tomáš Vágner, advokátní koncipient
Sokol, Novák, Trojan, Doleček a partneři,
advokátní kancelář s.r.o.

**sokol
novák**
advokátní kancelář
tdpA

Poznámky:

- ¹ Čl. 9 odst. 1 Listina základních práv a svobod vyhlášená usnesením Předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb. jako součást ústavního pořádku České republiky.
- ² Čl. 26 odst. 1 Listina základních práv a svobod vyhlášená usnesením Předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb. jako součást ústavního pořádku České republiky.
- ³ Čl. 4 sdělení č. 209/1992 Sb., federálního ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazujících.
- ⁴ Čl. 8 vyhlášky č. 120/1976 Sb., ministra zahraničních věcí o Mezinárodním paktu o občanských a politických právech a Mezinárodním paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech.
- ⁵ Čl. 5 odst. 2 Listina základních práv Evropské unie.

Zadržení a zajištění zbraně Policií ČR ze zdravotních důvodů z hlediska narušení svobody obydlí

V souvislosti se skutečností, že počet legálních držitelů zbraní se každoročně zvyšuje, lze zaznamenat i větší aktivitu policie při jejich zadržování, a to primárně z důvodu změny zdravotního stavu držitele zbrojního průkazu (typicky v důsledku tvrzené psychické poruchy).

Podmínky pro preventivní zadržení zbraně byly formulovány poměrně široce v původní právní úpravě¹ (dále jen „ZoZ 2002“), což je zachováno i v novém zákoně o zbraních a střelivu² (dále jen jako „Zákon“), účinném od 1. ledna 2026. Právě vzhledem k široce definovanému oprávnění policie zadržet zbraně se s tímto opatřením může řada držitelů zbrojního průkazu dostat do situace, že bude muset prokazovat svoji zdravotní kompetenci.

Právě s ohledem na skutečnost, že před několika dny začala platit nová právní úprava a vzhledem k počtu osob, kterých se rizika spojená s držením zbraně týkají, analyzujeme podmínky zadržení a zajištění zbraně a následná práva držitele zbrojního průkazu. Ten, pokud se domnívá, že byly jeho zbraně zajištěny neoprávněně, se může proti tomuto úkonu bránit odvoláním a eventuálně následně i správní žalobou (typicky za okolností, kdy policie zadrží zbraně přímo v bydlíšti držitele zbrojního průkazu, tedy pokud

výzva k vydání zbraní bude adresována jejich držiteli současně s povinností zbraně policii vydat).

Rozdíl mezi zadržením a zajištěním zbraně je pak v Zákoně primárně regulován faktickým charakterem zásahu, kdy v případě zadržení je zbraň držiteli odňata fakticky, nikoli v rámci správního řízení, které následuje až v případě zajištění zbraně (tj. u zajištění zbraně je předpoklad odnětí zbraně po delší časové období).

Právní úprava zadržení a zajištění zbraně ze zdravotních důvodů

Podle dříve platného ustanovení § 56 odst. 2) písm. a) ZoZ 2002 byl příslušník policie oprávněn „zadržet zbraň (...), pokud existovalo důvodné podezření, že u držitele zbrojního průkazu došlo k takové změně zdravotního stavu, která může v souvislosti s nakládáním se zbraní představovat ohrožení jeho života nebo zdraví anebo života nebo zdraví jiných osob.“

Aktuální právní úprava obsažená v ustanovení § 122 odst. 1 nového Zákona uvádí, že: „Příslušník policie může zadržet zbraň, střelivo nebo související doklad nebo listinu, je-li to nezbytné, aby jejich držiteli zabránil v jednání při nakládání se zbraní nebo střelivem, kterým porušuje povinnost nebo nedodržuje zákaz stanovený tímto nebo jiným zákonem nebo které může představovat ohrožení života nebo zdraví“. Současně platí dle odst. 2 stejného ustanovení, že „pokud nejsou zbraň nebo střelivo, které mají být zadrženy, na výzvu příslušníka policie neprodleně vydány a je-li to nezbytné pro ochranu života nebo zdraví, může příslušník policie za účelem jejich zadržení vstoupit do obydlí, jiných prostor nebo na pozemek, má-li důvodné podezření, že se zde zbraň nebo střelivo nalézají“.

Dle ustanovení § 123 odst. 1 písm. c) Zákona dále platí, že „Krajské ředitelství policie může rozhodnout o zajištění zbraně (...), je-li podezření, že zdravotní stav osoby, která s nimi nakládá, představuje v souvislosti s tímto nakládáním

ohrožení života nebo zdraví“. Nově je tedy o zajištění zbraně vydáváno rozhodnutí, proti kterému je přípustné odvolání (viz ustanovení § 123 odst. 2 Zákona).

K zadržení a zajištění zbraně tedy musí existovat důvodné podezření, že u držitele zbrojního průkazu došlo k takové změně zdravotního stavu, která může v souvislosti s nakládáním se zbraní představovat ohrožení jeho života nebo zdraví anebo života nebo zdraví jiných osob.

Policie má pak na výběr, zda držitele zbrojního průkazu preventivně vyzve k odevzdání zbraně a umožní mu tak zbraně odevzdat dobrovolně nebo zda převezme zbraně přímo v místě jejich uložení, bez předchozí výzvy.

V praxi je vzhledem k podezření na změnu zdravotního stavu držitele běžnější druhá varianta. Ta je i předmětem naší další analýzy.

Odnětí zbraně v obydlí držitele zbrojního průkazu

Policie se při zadržení zbraně na místě jejího uložení dostaví do bydlíště držitele zbrojního průkazu a vyzve jej k vydání zbraně. Pokud není držitel zbrojního průkazu na místě, policie je oprávněna do jeho bydlíště přesto vstoupit, např. se souhlasem rodinných příslušníků držitele zbrojního průkazu, event. i bez souhlasu kohokoli (viz ustanovení § 122 odst. 2 Zákona).

V praxi běžně policie po vstupu do bydlíště prostřednictvím rodinných příslušníků kontaktuje držitele zbrojního průkazu telefonicky s dotazem, zda souhlasí se zadržením/zajištěním zbraně. Pokud držitel souhlasí, policie zbraně na místě převezme a následně vydá rozhodnutí o zajištění zbraně. Současně držitele zbrojního průkazu vyzve k podrobení se lékařské prohlídce za účelem prokázání způsobilosti nadále držet zbraně. Pokud v mezidobí pominou důvody, které vedly k zadržení zbraně, a nebylo-li dosud rozhodnuto o jejich zajištění, policie bez zbytečného odkladu vrátí zbraň jejímu držiteli (viz § 124 odst. 1 písm. a) Zákona).

V rovině ústavního práva dle článku 4 odst. 2 Listiny základních práv a svobod

obecně platí, že meze základních práv a svobod mohou být za podmínek stanovených Listinou upraveny pouze zákonem. Speciálně pro právo na ochranu soukromí a nedotknutelnosti obydlí jsou tyto meze vymezeny v článku 7 odst. 1 Listiny „omezena může být jen v případech stanovených zákonem“ a článku 12 odst. 3 Listiny „jiné zásahy do nedotknutelnosti obydlí mohou být zákonem dovoleny, jen je-li to v demokratické společnosti nezbytné pro ochranu života nebo zdraví osob, pro ochranu práv a svobod druhých anebo pro odvrácení závažného ohrožení veřejné bezpečnosti a pořádku“. Co se týče podmínek pro užívání zbraní, ustanovení § 1 odst. 1 Zákona vymezuje, že „právo nabývat, držet a nosit zbraň je zaručeno za podmínek stanovených tímto zákonem.“

V návaznosti na to tedy zadržení a zajištění zbraně dle ustanovení § 122 a § 123 Zákona nepochybně představuje zákonem omezení zmíněných ústavních práv občanů. Podle důvodové zprávy k zákonu č. 229/2016 Sb., který precizoval kompetenci policie v oblasti zadržování zbraní a který zůstal zachován i v současné úpravě, byla účelem „navrhovaného ustanovení ochrana života a zdraví občanů před neoprávněným použitím střelných zbraní a dalších uvedených věcí osobami, které k tomu nejsou oprávněné, nebo u nichž je dáno důvodné podezření, že další nakládání s těmito věcmi může představovat ohrožení života nebo zdraví této nebo dalších osob, ať už z důvodu změny zdravotního stavu (psychického nebo somatického), nebo z důvodu zahájení trestního stíhání pro trestné činy (...) nebo z důvodu zahájení správního řízení pro vybrané přestupky dle tohoto zákona.“

Odnětí zbraně je tedy zákonem odůvodňováno potřebou ochrany života a zdraví osob v návaznosti na podezření na změnu zdravotního stavu držitele zbraně. Podle názoru zákonodárce je zadržení zbraně vhodným, potřebným a přiměřeným nástrojem omezení dotčených lidských práv a svobod za účelem ochrany veřejného zájmu.

Soudní praxe pak dovozuje, že stěží lze sledovaného účelu dosáhnout za situace podezření na zdravotní nezpůsobilost jinak či mírnějším způsobem, než faktickým odebráním zbraně i bez souhlasu

jejich držitele. Lze mj. odkázat na názor Krajského soudu v Brně, který v rozsudku ze dne 13. 8. 2020, č. j. 29 A 79/2018-315 vyložil, že tento institut je způsobilý přispět k ochraně veřejného zájmu na tom, aby osoba, u níž je podezření na změnu zdravotní způsobilosti, po nějakou dobu nedisponovala zbraní, střelivem nebo příslušným dokladem. Toto preventivní opatření pak trvá do doby, než držitel absolvuje lékařskou prohlídku a předloží policii nový posudek o zdravotní způsobilosti.

Pakliže oprávněný obyvatel nemovitosti (tj. nemusí se jednat o držitele zbrojního průkazu), umožní policii vstup do bytu, nedojde tím dle justiční praxe k porušení nedotknutelnosti obydlí. Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 29. 10. 1996, sp. zn. 2 Tzn 179/96 vyložil, že „nedotknutelnost obydlí je zakotvena v čl. 12 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Podle tohoto článku není do obydlí dovoleno vstoupit bez souhlasu toho, kdo v něm bydlí. Z toho a contrario vyplývá, že pokud osoba vstoupí do obydlí se souhlasem toho, kdo v něm bydlí, neporušuje nedotknutelnost obydlí... Kritériem nedotknutelnosti obydlí tedy není souhlas či nesouhlas osoby, která je vlastníkem objektu, nýbrž souhlas či nesouhlas osoby, která v objektu oprávněně bydlí.“

Takový vstup do obydlí dle soudní praxe nepředstavuje nucený vstup policie do obydlí dle příslušných ustanovení Zákona, ale vstup na základě souhlasu osob, které v bytě oprávněně bydlí v souladu s článkem 12 odst. 1 Listiny.

Rovněž podle ustanovení § 11 zákona č. 273/2008 Sb., o policii platí, že „policista a zaměstnanec policie jsou povinni a) dbát, aby žádné osobě v důsledku jejich postupu nevznikla bezdůvodná újma, b) dbát, aby jejich rozhodnutím neprovozní úkon nevznikla osobám, jejichž bezpečnost je ohrožena, bezdůvodná újma, c) postupovat tak, aby případný zásah do práv a svobod osob, vůči nimž směřuje úkon, nebo osob nezúčastněných nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného úkonem.“ Justiční praxe deklaruje, že vzhledem k zjištěným důvodům a účelu zadržení/zajištění zbraní je vhodné, aby mezi výzvou držiteli zbrojního průkazu a zadržením/zajištěním jeho zbraní, střeliva a průkazů uplynula co nejkratší doba.

JSME SILNÁ REGIONÁLNÍ KANCELÁŘ S TRADICÍ

Právo nás baví více než 20 let!

Hradec Králové / Praha / Vysoké Mýto / Rychnov n. Kněžnou / Kolín

Předpoklady pro zákonnost zadržení a zajištění zbraně z hlediska jejich důkazní přesvědčivosti

Základní podmínkou pro zadržení a zajištění zbraně dle ustanovení § 213 odst. 1 písm. c) Zákona je tedy existence důvodného podezření o změně zdravotního stavu držitele zbrojního průkazu. Obecně platí, že pouhé oznámení o přestupku a úřední záznam vyhotovený policií o nevhodném chování držitele zbrojního průkazu jsou sice důkazy přípustné (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 9. 2010 č. j. 1 As 34/2010 - 73, publikovaný pod č. 2208/2011), nicméně pro potřeby správního trestání nemohou takové důkazy dle soudu postačovat. Obsahem úředního záznamu standardně bývá jen jakási předběžná informace o věci, která slouží správnímu orgánu ke zvážení dalšího postupu. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2009 č. j. 1 As 96/2008 - 115, publ. pod č. 1856/2009). Ačkoliv tedy správní orgán může při svém rozhodování vzít informace obsažené v úředním záznamu či oznámení o přestupku do úvahy pro jisté podpůrné dokeslení situace, jako rozhodující důkazy tyto dokumenty nemohou ze své povahy postačovat (např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. ledna 2009, č. j. 1 As 96/2008 - 115, č. 1856/2009 Sb. NSS; ze dne 22. května 2013, č. j. 6 As 22/2013 - 27, bod 11; ze dne 24. července 2014, č. j. 10 As 108/2014 - 25, bod 11; ze dne 26. ledna 2015, č. j. 8 As 109/2014 - 70, bod 30).

Dokazování o zákonnosti zadržení a zajištění zbraně tak nemůže spočívat pouze na úředních záznamech, je-li možné vyslechnout ve věci svědka (k tomu srov. např. i rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 6. 2007, č. j. 1 As 16/2007-106). V praxi pouhé oznámení o event. konfliktních incidentech, kterých se měl účastnit držitel zbrojního průkazu, samozřejmě nepostačuje k prokázání právní odpovědnosti držitele zbrojního průkazu za takové jednání. Obsah těchto oznámení však dle soudu má určitou vypovídající hodnotu pro další postup správního orgánu a zejména ve spojení s výsledkem svědků opravňuje policii k provedení zadržení/zajištění zbraně. Policii tak v praxi postačuje pro splnění této zákonné podmínky prokázání skutečnosti, že se

držitel zbrojního průkazu účastnil konfliktních situací s jinými osobami, tj. aniž by došlo k meritornímu vyřešení těchto incidentů, resp. žádné správní ani trestní řízení s držitelem zbrojního průkazu nemusí být ani zahájeno. Preventivní zadržení/zajištění zbraně tedy předchází okamžiku pravomocného určení viny držitele zbrojního průkazu za vznik nebo průběh takového konfliktního jednání, resp. předchází okamžiku event. dovození přestupkové nebo trestní odpovědnosti.

Závěr

Rozhodování o zadržení/zajištění zbraně je vzhledem k závažnosti jeho dopadu na svobodu konkrétního držitele zbrojního průkazu prováděno velkou zodpovědností správního orgánu, v tomto případě policii.

Zpravidla platí, že policie preferuje preventivní zabránění zbraně ještě před pravomocným prokázáním skutečnosti, že držitel zbrojního průkazu se dopustil nějakého přestupku nebo dokonce trestného činu. Její postup je nezávislý na tom, zda vůbec nějaké šetření přestupku nebo trestného činu probíhá.

Zákon o zbraních takový postup policii umožňuje prostřednictvím oprávnění zadržet a zajistit zbraň v situaci podezření, že zdravotní stav držitele zbrojního průkazu ohrožuje život nebo zdraví (tj. bez ohledu zda se ohrožení života nebo zdraví týká samotného držitele zbraně nebo třetí osoby). Samotné podezření na změnu zdravotního stavu ve srovnání se stavem, kdy byl zbrojní průkaz držiteli vydán, je záměrně v zákoně o zbraních formulován takto široce, což umožňuje policii teoreticky odebírat zbraně při jakékoli konfliktní situaci, které se držitel zbrojního průkazu účastní.

Vedle příslušného oznámení o podezření jednání držitele zbrojního průkazu k odebrání zbraně v praxi stačí jakýkoli další důkaz, osvědčující takové podezření, typicky výpověď svědka, zvuková nahrávka apod., k prokázání závažného jednání držitele zbraně (např. impulsivity). Nařízení vlády č. 351/2025 Sb. (resp. Příloha č. 1 k tomuto nařízení)³ stanoví seznam stavů, které vylučují nebo omezují zdravotní způsobilost držitele zbrojního průkazu, obsahuje i zcela obecné položky, jako např. impulsivita

nebo narušená schopnost předvídat vývoj sociálních situací.

Bude úkolem budoucí soudní praxe a profesní integrity příslušných lékařů, aby byla respektována práva držitelů zbraní a policie reflektovala jasné mantinely, při jejichž překročení bude dovozena nezákonnost zadržení zbraně.

Na druhé straně vzhledem k šíři zákonného zmocnění zbraň odebrat taková úprava klade vysoké nároky na chování každého držitele zbrojního průkazu, aby jednal vždy s vědomím odpovědnosti za držení zbraně, a to i v situacích, které jinak s držením zbraní nemusí souviset.

Držitel zbraně je totiž zodpovědný za jakékoli své chování, bez ohledu na jeho bezprostřední provázanost s držením zbraně. Z hlediska dodržování právních předpisů by měl držitel zbraně vždy pamatovat na to, že jeho jednání může být následně hodnoceno z hlediska naplnění požadavků na zdrženlivost a sebekontrolu jeho jednání.

JUDr. Bc. Pavel Martiník, Ph. D., advokát
PhDr. Mgr. Martin Krahulík, advokát
Martiník advokátní kancelář, s.r.o.

Poznámky:

- ¹ Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu, ve znění pozdějších předpisů.
- ² Zákon o zbraních a střelivu č. 90/2024 Sb.
- ³ Nařízení č. 351/2025 Sb., o stanovení seznamu nemocí, vad nebo stavů, které vylučují nebo omezují zdravotní způsobilost, a o náležitostech lékařského posudku podle zákona o zbraních a střelivu a podle zákona o municích.

Zákon o prověřování zahraničních investic v kontextu nových návrhů Evropské komise

Od doby nabytí účinnosti zákona č. 34/2021 Sb., o prověřování zahraničních investic (dále též „FDI zákon“) uplynuly více než 4 roky. Tento zákon, který byl od svého přijetí novelizován až v návaznosti na změny regulace kritické infrastruktury a kyberbezpečnosti,¹ navazuje na unijní úpravu v Nařízení č. 2019/452² z 19. března 2019 (dále též „Nařízení“), kterým byl mj. stanoven okruh prověřovaných zahraničních investic na unijní úrovni a zaveden tzv. mechanismus spolupráce sloužící pro sdílení informací ohledně přímých zahraničních investic učiněných zahraničními investory na území Unie mezi členskými státy a Evropskou komisí. Od doby přijetí Nařízení bylo v rámci mechanismu spolupráce konzultováno mnoho zahraničních investic směřujících do EU, jen v roce 2024 bylo požádáno o konzultaci ve 477 případech celkem.³

Narůstající počet prověřovaných zahraničních investic, rozdílná úprava v jednotlivých členských státech EU, politická situace, a také nedostatky současné regulace přiměly Evropskou komisi k přepracování současného Nařízení. Na konci ledna minulého roku byl tak představen nový návrh Nařízení v rámci balíčku legislativních návrhů k ekonomické bezpečnosti (dále též „Návrh Nařízení“),⁴ který je nyní projednáván v unijním legislativním procesu a měl by vstoupit v platnost ve druhém čtvrtletí roku 2026. Očekává se, že Návrh Nařízení plně nahradí stávající úpravu. Navržené změny mají za cíl především zefektivnit stávající systém prověřování zahraničních investic napříč členskými státy EU. Za tímto účelem je v něm stanovena povinnost zavést prověřovací mechanismus, pokud ještě nebyl v jednotlivém členském státě EU zaveden. Kromě toho Návrh Nařízení zavádí okruh prioritních a klíčových odvětví, v nichž bude nutné prověřit plánované zahraniční investice před jejich uskutečněním.

Po ukončení veřejné konzultace k Návrhu Nařízení, která probíhala do 29. dubna 2024, byl návrh následně projednáván v Evropském Parlamentu a Radě EU. Po jeho schválení v Evropském parlamentu dne 8. května 2025⁵ a následném schválení mandátu Radou EU pro vyjednávání s Evropským parlamentem dne 11. června 2025,⁶ byl Návrh Nařízení od 16. června 2025 projednáván v rámci interinstitucionálního dialogu (tzv. trilogue) mezi Evropským parlamentem, Evropskou ra-

dou a Komisí EU.⁷ 11. prosince 2025 pak došlo k uzavření politické dohody mezi Radou EU a Evropským parlamentem. Předpokládá se, že nové nařízení začne platit nejdříve od druhého čtvrtletí roku 2026 po jeho formálním schválení a odhlasování v unijních orgánech.

Cílem tohoto článku je zejména představit nejdůležitější návrhy změn v unijní regulaci a zamyslet se nad některými úskalími stávající regulace, např. dopady FDI zákona na vnitřní restrukturalizace, které by měly být novou úpravou zmírněny.

Východiska právní úpravy

Regulace prověřování zahraničních investic v EU je založena na předpokladu, že ač mohou mít investice plynoucí z nečlenských zemí EU do EU pro členské státy příznivé ekonomické dopady (a zpravidla přinášejí výhody pro hostitelské země, jako je vznik nových pracovních míst a technologický rozvoj), mohou také představovat bezpečnostní rizika z hlediska zajištění bezpečnosti a veřejného pořádku, zejména pokud spadají do strategických sektorů, kterými jsou obrana, provoz kritické infrastruktury či média a další odvětví významná pro daný členský stát EU. Regulace také reaguje na změnu globálního prostředí a podmínek pro uskutečňování přeshraničních investic celosvětově. EU byla jedním z posledních globálních aktérů, který přijal tento nástroj regulace přeshraničního obchodu a investic umožňující kontrolu přílivu zahraničních investic do klíčových oblastí ekonomiky.

Přijetím unijní úpravy tak EU narovнала svůj právní rámec s globálními obchodními partnery, zejména USA a Čínou.

Dle Nařízení je samotný proces prověřování zahraničních investic v kompetenci členských států, na jejichž území dochází k uskutečnění plánované zahraniční investice. Evropská komise má však konzultační a koordinační roli a k plánovaným zahraničním investicím může zaujmout stanovisko. Dotčený členský stát je povinen náležitě zohlednit stanovisko Evropské komise ve svém rozhodnutí o povolení zahraniční investice v souladu se zásadou loajální spolupráce zakotvenou v čl. 4 odst. 3 SEU.⁸

Návrh Nařízení stávající regulaci dále rozvíjí a stanoví nové povinnosti členským státům EU. Kromě čl. 207 SFEU upravujícího společnou obchodní politiku je právním základem pro přijetí Návrhu Nařízení nově i čl. 114 SFEU upravující pravidla vnitřního trhu EU. Doplnění právního základu se navrhuje z více důvodů. Předně byla zohledněna skutečnost, že investoři z mimounijních zemí často rozšiřují svoje působení na vnitřním trhu EU nepřímo prostřednictvím své existující dceřiné společnosti v jednom z členských států EU a taková zahraniční investice by mohla potenciálně uniknout přezkumnému režimu. Dalším hlediskem je nutná harmonizace a přiblížení jednotlivých právních úprav členských států EU v otázce prověřování zahraničních investic, jelikož jsou uskutečňovány na vnitřním trhu EU. Pravidla členských států EU by tak v této oblasti

měla být co nejvíce konzistentní, aby nedocházelo k neodůvodněným rozdílům v právní regulaci a uplatnil se co nejvíce podobný režim. V tomto směru pak Návrh Nařízení stanoví i povinnost přijetí zákona o prověřování investic všem členským státům EU, včetně požadavků na jeho minimální obsah.⁹

Návrh Nařízení ponechává stávající rozdělení kompetencí mezi členskými státy EU a Evropskou komisí: členské státy rozhodují o tom, zda dojde k prověření předmětné investice, Evropská komise má koordinační a konzultační roli. Došlo však k zásadní úpravě pravidel pro fungování mechanismu spolupráce a sjednocení řízení o prověření investice v členském státě EU.

K některým z navržených změn

Změny týkající se prověřovaných zahraničních investic a osob na unijní úrovni

Návrh Nařízení zavádí zásadní změny jak v oblasti prověřovaných zahraničních investic, tak v oblasti osob, na které Návrh Nařízení dopadá.

Ve vztahu k zahraničním investicím došlo k určitému zpřesnění a změně definic, co se považuje za přímé a nepřímé investice ve smyslu Návrhu Nařízení. Nově se stanoví, že se o zahraniční investici bude jednat v případě, pokud jejím prostřednictvím dojde ke vzniku skutečné účasti na řízení nebo kontrole cílového subjektu v Unii.¹⁰ Oproti současnému Nařízení, které dopadá na jakékoliv zahraniční investice, včetně těch se skutečnou účastí na řízení nebo kontrole cílového subjektu v Unii, se z tohoto hlediska jedná o potenciální zúžení okruhu posuzovaných a prověřovaných zahraničních investic na unijní úrovni pouze na ty, vůči kterým zahraniční investor může uplatňovat skutečný vliv, a to buďto na řízení anebo kontrole cílového subjektu v Unii. Zároveň Návrh Nařízení výslovně stanoví, že se za zahraniční investici považuje i investice učiněná prostřednictvím dceřiné společnosti zahraničního investora v Unii.

V odůvodnění k Návrhu Nařízení¹¹ se k tomuto zmiňuje, že bezpečnostní rizika by se neměla vyskytovat v případě zahraničních investorů, kteří mají majetkovou účast na subjektu v Unii, ale

tato účast není kontrolní. Výslovně se pak uvádí, že „nařízení se nevztahuje na transakce bez účasti zahraničního investora nebo na transakce, jejichž úroveň účasti nevede k přímé nebo nepřímé kontrole subjektu z Unie“.¹² Stejně je tomu dle Evropské komise i v případě portfoliových investic a vnitřních restrukturalizací, při nichž nedochází ke změně skutečné účasti na řízení či kontrole subjektu v Unii.¹³

Návrh Nařízení ani jeho úvodní ustanovení však dále nestanoví, jak se posuzuje hledisko skutečného vlivu zahraničního investora na řízení či kontrole cílového subjektu (v terminologii FDI zákona se jedná o „účinnou míru kontroly“)¹⁴ a jaká kritéria se uplatní při takovém posuzování. Návrh Nařízení v tomto směru neobsahuje žádná podrobnější hodnotová kritéria, ani blíže nespécifikuje, že tyto pojmy je potřeba vykládat v souladu s národní právní úpravou prověřování zahraničních investic členského státu EU. Pozměňovací návrhy Rady EU v této části obsahují alespoň příklady uplatňování účinné míry účasti na řízení nebo kontrole unijního subjektu, ale taktéž neobsahu-

ZIZLAVSKY

SIGMUND > **35** years

RESTRUKTURALIZACE & INSOLVENCE

síla praxe

www.zizlavsky.cz | ak@zizlavsky.cz

Praha 1, Široká 5, 110 00

je žádné prahové či jiné hodnoty.¹ Toto by zohledňovalo skutečnost, že členské státy EU pro stanovení a posouzení „účinné míry kontroly“ či „skutečného vlivu“ vycházejí z jiných prahů či předpokladů a úprava podmínek pro určení, zda se jedná o zahraniční investici, vůči které je nutné zahájit řízení o prověřování, je stanovena rozdílně napříč členskými státy.¹⁵

Z textu Návrhu Nařízení a jeho úvodních ustanovení tak vyplývá, že z hlediska aplikace Návrhu Nařízení na prověřované zahraniční investice v členských státech EU se o skutečný vliv zahraničního investora na řízení či kontrole cílového subjektu bude jednat pouze v případech, že jeho prostřednictvím dochází k přímé nebo nepřímé kontrole subjektu z Unie. Nabytí menšinové účasti v cílových subjektech z Unie bez přímé či nepřímé kontroly zahraničních investorů již zřejmě nebude předmětem posuzování na unijní úrovni. Nicméně jak bylo uvedeno výše, co se považuje za přímou či nepřímou kontrolu, ani za skutečný vliv na řízení, není v Návrhu Nařízení prozatím nijak blíže definováno. Na unijní úrovni se ale nejedná o úplně nové pojmy, pojem kontroly byl již do jisté míry konkretizován v jiných předpisech, zejména těch týkajících se kontroly spojování podniků,¹⁶ sankčních a protiteroristických opatření¹⁷ či v mezinárodních dohodách o ochraně investic.¹⁸

Domníváme se, že za účelem jednotné aplikace a zamezení různým výkladům do budoucna by bylo vhodné v Návrhu Nařízení stanovit, jaká kritéria jsou rozhodující pro určení skutečného vlivu („účinné míry kontroly“) na řízení či kontrole subjektu v EU a taková zahraniční investice podléhá prověřování na unijní úrovni.

Současně s úpravou definice zahraniční investice došlo i k úpravě okruhu osob, na něž dopadají povinnosti stanovené v Návrhu Nařízení. Nově je v Návrhu Nařízení obsažena i definice „dceřiné společnosti zahraničního investora v Unii“, jíž se rozumí podnik vykonávající hospodářskou činnost přímo či nepřímo ovládaný zahraničním investorem, který je fyzickou či právnickou osobou ze třetí země.¹⁹ Zavedení této definice a rozšíření osob, a potažmo zahraničních investic, na které dopadá unijní úprava prověřování zahraničních investic reaguje na rozhodnutí Soudního dvora EU (dále také „SDEU“) ve věci Xella.²⁰ V tomto rozhodnutí SDEU uzavřel, že zahraniční investice uskutečněné prostřednictvím unijního subjektu kontrolovaného osobou ze třetího státu nespádají pod rozsah stávajícího nařízení, pokud se nejedná o uměle vytvořené konstrukty neodrážející hospodářskou realitu a s cílem obejít prověřovací mechanismus.²¹ Vzhledem k tomu, že některé z unijních společností, tedy společnosti založené v souladu s právním

řádem jednoho z členských států EU, uskutečňující investice v jiných členských státech EU, mohou být vlastněny či kontrolovány osobami ze třetích států, nejedná se o čistě vnitrouijní situace a takové investice mohou taktéž představovat bezpečnostní riziko. Doplnění odpovídá i národním úpravám členských států EU, které běžně dopadají na tyto situace, včetně úpravy v České republice.²² Z tohoto hlediska se jedná o jisté napravení legislativního rámce s cílem, aby obdobné situace neunikly přezkumnému režimu na unijní úrovni.

Rozšíření oznamovací povinnosti členských států EU

Mezi další navržené změny náleží i rozšíření okruhu zahraničních investic a klíčových hospodářských činností, s nimiž se pojí povinnost notifikace plánovaných zahraničních investic prostřednictvím mechanismu spolupráce. Povinnost notifikace se bude týkat všech zahraničních investic, které jsou součástí projektu nebo programu v zájmu Unie, nebo se týkají hospodářské činnosti mající zvláštní význam pro bezpečnost nebo veřejný pořádek Unie. Konkrétní seznam projektů a oblastí je uveden v přílohách k Návrhu Nařízení.²³

Mezi klíčové hospodářské činnosti jsou zařazeny zahraniční investice např. do biotechnologií, stěžejních farmaceutic-

Od obalu po původ zboží: EU regulace a retail 2025

Jak nové evropské regulace obalů a původu zboží změní retail už v roce 2025? Praktický přehled dopadů PPWR a EUDR na obchodníky, dodavatele i potravinářský retail a návod, jak se na nové povinnosti připravit.

Další online konference a semináře
naleznete na www.epravo.cz

kých výrobků, technologií v energetice, robotice či autonomních systémech a mnoho dalších. Již nyní je zřejmé, že okruh klíčových hospodářských činností, v nichž bude nutné prověřovat zahraniční investice, je širší než činnosti uvedené v § 7 FDI zákona, a lze tak předpokládat novelizaci zákona i v této části.

Posílení a zefektivnění mechanismu spolupráce

Návrh Nařízení rozvíjí a zefektivňuje stávající mechanismus spolupráce prostřednictvím zavedení nových prvků mj. s cílem sjednotit paralelně probíhající řízení v různých členských státech EU, pokud daná zahraniční investice přesahuje hranice jednoho členského státu EU, a stanovuje lhůty pro zaslání připomínek jiných členských států EU či stanoviska Evropské komise k plánované zahraniční investici. Návrh Nařízení dále počítá i s vytvořením nové šifrované databáze pro ukládání informací o probíhajících řízeních v rámci mechanismu spolupráce, a také o všech ukončených řízeních o prověření zahraniční investice uskutečněných v členském státě EU, včetně vydaných rozhodnutí ve věci. Návrh Nařízení počítá i se zamezením přístupu k informacím a dokumentům sdíleným mezi členskými státy EU a Evropskou komisí prostřednictvím databáze. Členské státy EU a Komise musí v tomto směru zajistit, že prostřednictvím příslušných předpisů o svobodném přístupu k informacím nedojde k poskytnutí jakýchkoli informací, které by mohly ohrozit účel šetření prováděného dle Návrhu Nařízení. Omezení přístupu k informacím dle FDI zákona je řešeno v § 21 FDI zákona, zejména co se týče poskytování informací a stanovisek poskytovaných dle tohoto zákona. Ve vztahu k poskytování ostatních dokumentů, zejména samotných rozhodnutí, uplatní se obecná úprava stanovená v zákoně č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Návrh Nařízení dále zavádí možnost iniciovat zapojení mechanismu spolupráce i z podnětu jiného členského státu EU než toho, ve kterém dojde k uskutečnění zahraniční investice. Lze tak učinit nejpozději do 15 měsíců po dokončení dané zahraniční investice, pokud jiný členský stát v ní spatřuje potenciální riziko

pro jeho bezpečnost a veřejný pořádek, a taková investice nebyla oznámená prostřednictvím mechanismu spolupráce.²⁴ Stejnou možností disponuje v omezenějším rozsahu Evropská komise.²⁵ Vedle toho Návrh Nařízení klade nové požadavky na administrativní aparáty členských států, např. zajištění dostatečného počtu pracovníků pro vyřizování agendy, aby aplikace Návrhu Nařízení probíhala co nejefektivněji a účelně.

Nové sjednocující prvky kladou požadavky i na zahraniční investory, kteří v případě, že se prověření transakce bude týkat více členských států EU, by taktéž měli zvolit koordinovaný postup při vyřizování žádostí o prověření zahraniční investice ve všech příslušných členských státech EU.

Výslovné vynětí vnitřní restrukturalizace z působnosti Návrhu Nařízení

Jak bylo zmíněno výše, úvodní ustanovení k Návrhu Nařízení výslovně zmiňují, že Návrh Nařízení nedopadá na vnitřní (vnitroskupinovou) restrukturalizaci zahraničního investora, pokud při ní nedochází ke změně faktické účasti na řízení či kontrole subjektu v Unii. Dle právní praxe se termín „vnitroskupinová restrukturalizace“ používá nejčastěji pro transakci (ať již ve formě share deal či asset deal či jejich kombinaci) mezi dvěma či více obchodními společnostmi, které jsou podrobeny téže kontrole. Vnitroskupinové restrukturalizace se provádějí z různých důvodů, i když hlavní motivací je ve většině případů zvýšení administrativní, provozní nebo ekonomické efektivity skupiny.

Z pohledu velkých korporátních skupin se jistě jedná o přínosnou změnu. Tato otázka totiž není dostatečně řešena ani v FDI zákoně a při jeho aplikaci se mohou objevovat jisté výkladové potíže vzhledem k tomu, že současný § 4 FDI zákona²⁶ ukládá povinnost prověřit i uskutečněnou a schválenou zahraniční investici,²⁷ pokud následně dojde ke změně osoby ovládající a pokud tato změna také umožní přímo či nepřímo ovládat zahraničního investora fyzické či právnické osobě pocházející mimo EU bez ohledu na to, že touto změnou ve skutečnosti nedochází ke změně osoby konečného investora, ani k přemísťování ovládající osoby do třetí země.

Ke změně osoby ovládající v rámci skupiny však může často dojít právě prostřednictvím vnitroskupinové restrukturalizace, což v kontextu českého práva nemusí být nijak výjimečná situace vzhledem k tomu, že české právo obchodních korporací připouští existenci více ovládajících osob i v rámci jedné skupiny.²⁸ I takovou restrukturalizaci ale v současnosti stíhají omezení a nutnost dodržet postupy dle FDI zákona. Dle důvodové zprávy FDI zákona bylo cílem této úpravy umožnit postihnout možné negativní dopady té části transakce prováděné v zahraničí, která má vazbu na bezpečnost České republiky nebo vnitřní či veřejný pořádek (příkladem může být zahraniční investice do mateřské společnosti hospodářského subjektu sídlící mimo území České republiky). Na transakci prováděnou nepřímo je díky ustanovení § 4 FDI zákona pohlíženo jako na de facto novou zahraniční investici a platí pro ni stejné postupy.²⁹

Přijaté řešení v FDI zákoně dává smysl pouze v některých případech, např. že prostřednictvím vnitřní restrukturalizace dojde k přeskupení kontroly nad zahraniční investicí v České republice do třetí země, která může představovat riziko pro bezpečnost České republiky nebo její vnitřní či veřejný pořádek (např. z důvodu politického zřízení v daném státě). V mnohých případech však nová „ovládající osoba“ v rámci skupiny bude sídlit buďto ve stejném státě nebo ve třetí zemi nepředstavující jakékoli riziko pro bezpečnostní zájmy České republiky. Z tohoto důvodu se domníváme, že výslovné vynětí vnitřních restrukturalizací z působnosti nového nařízení může být podnětem ke změně současného § 4 FDI zákona, který dle našeho názoru jen částečně sleduje současný smysl a účel tohoto ustanovení, a bylo by vhodné jej legislativně upravit, či alespoň zúžit jeho potenciální aplikační dosah. Lze poukázat i na úpravu v jiných členských státech EU, např. Německa, která eventuality vnitroskupinových restrukturalizací zohledňuje. Pokud kupující a prodávající německé cílové společnosti jsou ovládány stejným konečným mateřským subjektem a jejich koncový management se nachází v téže zemi mimo EU, nejedná se ve většině případů o situaci podléhající povinnému zahájení řízení o prověření zahraniční investice.³⁰

Závěr

Úprava prověřování zahraničních investic na unijní a české úrovni je stále rozvíjející se oblastí, o čemž svědčí téměř kompletní přepracování stávajícího Nařízení, které by mělo začít platit od druhého čtvrtletí roku 2026 po formálním schválení v unijních orgánech. Změna unijní úpravy bezesporu povede k přepracování (či přijetí) úprav členských států EU a lze očekávat změny i v české úpravě, i s ohledem na rozšíření oblastí

podléhajících povinnému prověřování zahraničních investic v celé Evropské unii. Na přizpůsobení stávajících národních úprav nové unijní úpravě budou mít členské státy EU 18 měsíců po vstupu návrhu nařízení v platnost - nová úprava tak nabude účinnosti až po uplynutí této doby. Z hlediska právní praxe doufáme, že plánované změny povedou ke větší harmonizaci a sjednocení národních úprav prověřování zahraničních investic EU, a tímto k lepšímu investičnímu prostředí pro zahraniční

investory mající zájem o uskutečnění investice v EU.

Tereza Naučová, Counsel

Anna Bilanová, Associate

WOLF THEISS Rechtsanwälte GmbH & CO KG,
organizační složka

Wolf Theiss

Poznámky:

¹ Návrh nového úvodního odstavce 16a k Návrhu Nařízení Evropského parlamentu a Rady o prověřování zahraničních investic v Unii a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/452 obsaženém v mandátu pro vyjednávání s Evropským parlamentem ze dne 6. června 2025. K dispozici na <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9517-2025-INIT/en/pdf>.

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/452, kterým se stanoví rámec pro prověřování přímých zahraničních investic směřujících do Evropské unie ze dne 19. 3. 2019.

³ Report from the Commission to the European Parliament and the Council, Fifth Annual Report on the screening of foreign direct investments into the Union, COM(2025) 632 final, 14. 10. 2024, str. 16.

⁴ Návrh Nařízení Evropského parlamentu a Rady o prověřování zahraničních investic v Unii a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/452.

⁵ Evropský parlament schválil Návrh Nařízení dne 8. května 2025, k dispozici na <https://oeil.europarl.europa.eu/oeil/en/document-summary?id=1813301>.

⁶ Coreper schválil vyjednávací mandát Rady EU ve věci Návrhu Nařízení: Trade: Coreper endorses the Council's negotiating position on FDI screening revision - Consilium.

⁷ Interinstitucionální dialog zahájen ve věci Návrhu Nařízení: Interinstitutional talks begin on EU's revised FDI screening mechanism - European Commission.

⁸ Ze statistických dat Evropské komise vyplývá, že Evropská komise vydala své stanovisko k méně než 3 % případům, jež posuzovala v rámci mechanismu spolupráce, z nichž přibližně 20 % se týkalo projektů a programů v zájmu Evropské unie, str. 12. Vyhodnocení Nařízení (Dokument SWD(2024) 23 final).

⁹ Čl. 4 Návrhu Nařízení.

¹⁰ Čl. 2 odst. 1 Návrhu Nařízení stanoví, že „zahraniční investici“ je přímá zahraniční investice nebo investice v Unii se zahraniční kontrolou, která umožňuje skutečnou účast na řízení nebo kontrole cílového subjektu v Unii.

¹¹ Odst. 11, str. 20 Úvodních ustanovení k Návrhu Nařízení.

¹² Ibid.

¹³ Odst. 16 Úvodních ustanovení k Návrhu Nařízení.

¹⁴ § 5 FDI zákona.

¹⁵ Navrhované nařízení se vztahuje na investory ze zemí mimo EU s „účinnou účastí na řízení nebo kontrole cílové společnosti“, včetně investic, které vytvářejí „trvalé a přímé vazby“ mezi zahraničním investorem a cílovou společností se sídlem v EU, nebo investic prováděných prostřednictvím dceřiné společnosti se stejným účinkem. Kontrola však není definována odkazem na konkrétní minimální podíl v cílové společnosti nebo podíl na hlasovacích právech v cílové společnosti. To lze porovnat s pravidly pro prověřování v mnoha členských státech, která stanoví buď 10 % v nejcitlivějších odvětvích a 25 % v ostatních důležitých odvětvích, jako například v Rakousku nebo na Slovensku.

¹⁶ Čl. 3 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 139/2004, o kontrole spojování podniků týkající se posuzování uplatňování rozhodujícího vlivu v určitém podniku.

¹⁷ Pojem kontroly, také do češtiny překládáno jako ovládání je např. blíže vymezen v bodě 55b v Pokynech Rady EU k provádění a vyhodnocování omezujících opatření (sankcí) z 4. května 2018, dokument 5664/18.

¹⁸ Např. čl. 3. 1. odst. 2 písm. c) Dohody o ochraně investic mezi Evropskou unií a jejími členskými státy na jedné straně a Singapurskou republikou na straně druhé podepsané dne 15. a 19. října 2018 konkretizující společnost založenou v hostující zemi (tzv. locally established company). Text dohody je dostupný

na <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:52018PC0194>.

¹⁹ Čl. 2 odst. 7 Návrhu Nařízení.

²⁰ Rozsudek Soudního dvora EU ze dne 13. července 2023 ve věci C-106/22, Xella Magyarszág Építőanyagipari Kft. v. Innovációs és Technológiai Miniszter.

²¹ Ibid., bod 29 a 39 rozsudku.

²² V souladu s § 2 odst. 1, písm. c) je zahraničním investorem i osoba, která je přímo či nepřímo ovládaná osobou, která není státním občanem České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie, anebo osobou, která nemá sídlo v České republice nebo v jiném členském státě Evropské unie.

²³ Příloha II k Návrhu Nařízení.

²⁴ Čl. 9 Návrhu Nařízení.

²⁵ Čl. 9 odst. 3 a 4 Návrhu Nařízení.

²⁶ § 4 FDI zákona zní následovně: Dojde-li po uskutečnění zahraniční investice ke změně osoby ovládající zahraničního investora a umožní-li tato změna přímo či nepřímo ovládat zahraničního investora osobě podle § 2 odst. 1 písm. a) nebo b), uplatní se postup stanovený v § 7 nebo 8 obdobně.

²⁷ V této souvislosti se bude jednat buďto o povinné prověření zahraniční investice ve smyslu § 7 FDI zákona, nebo prověření investice na základě konzultace ve smyslu § 10 FDI zákona, či na základě řízení o prověření zahraniční investice zahájené z úřední povinnosti dle § 8 FDI zákona.

²⁸ ŠVEC, Martin. § 2 [Zahraniční investor]. In: KUPČÍK, Jan, DUFKOVÁ, Barbara, ŠVEC, Martin. Zákon o prověřování zahraničních investic. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, ISBN 978-80-7400-918-1.

²⁹ Vláda: Důvodová zpráva k zákonu č. 34/2021 Sb., o prověřování zahraničních investic a o změně souvisejících zákonů (zákon o prověřování zahraničních investic), č. 34/2021 Dz.

³⁰ Viz § 55 odst. 1b předpisu Außenwirtschaftsverordnung (zkráceně AWV).

Eversheds Sutherland - globální advokátní kancelář

Zakládáme si především na vysoké kvalitě námi
poskytovaných služeb

Eversheds Sutherland patří mezi 10 největších globálních advokátních kanceláří. Poskytuje poradenství mj. 72 % společností z amerického žebříčku Fortune 100 a 62 % společností z britského indexu FTSE 100.

Chambers
AND PARTNERS

IFLR1000

fúze a akvizice · pracovní právo · právní audit kybernetické bezpečnosti ·
GDPR · nemovitostní právo a stavební právo · financování a kapitálový trh ·
mezinárodní obchod a přeprava · energie a energetické projekty · životní prostředí
a odpady · ESG · imigrační služby · regulatorika · insolvence a restrukturalizace

eversheds-sutherland.cz

Eversheds Sutherland, advokátní kancelář, s.r.o., Pobřežní 394/12, Praha 8 – Karlín
T: +420 255 706 500, E: paha@eversheds-sutherland.cz

Použití cenového minima při hodnocení nabídek ve veřejné zakázce

Zhodnocení nabídek s využitím kritéria ceny prochází v posledních letech jistým vývojem. Aktuálně se například můžeme setkat s modelem hodnocení, kdy zadavatel stanoví cenové horní či dolní limity kritéria nabídkové ceny. Tento článek rozebírá především recentní rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „ÚOHS“), který se k použití cenového minima vyjádřil a stanovil mantinely pro jeho využití.

K použití cenového minima

Oborná literatura i komentáře k zákonu č. 134/2016 Sb. o zadávání veřejných zakázek (dále jen „ZZVZ“) obecně připouštějí možnost stanovení cenových limitů v rámci hodnocení, pokud je tento postup uplatněn transparentně a se zásadou přiměřenosti. Zadavatel tak může určit jak maximální přípustnou cenu (horní strop), jejíž překročení vede k vyřazení nabídky, tak i minimální hranici (spodní strop), pod níž další snižování ceny nepřináší bodový zisk. Horní limit chrání rozpočet zadavatele, avšak nesmí být nastaven výrazně nad tržní úroveň, zatímco spodní limit má zabránit neúměrně nízkým nabídkám, které by mohly vést ke snížení kvality plnění či k dodatečným nákladům.

Tento přístup nově konkretizovalo rozhodnutí ÚOHS ve věci veřejné zakázky „Poskytování externích právních služeb pro potřeby MHMP – Část 1 – Administrace veřejných zakázek (včetně související problematiky)“ (ÚOHS-S0087/2025/VZ, 14. 4. 2025; rozklad ÚOHS-R0058/2025/VZ, 27. 6. 2025). Zadavatel stanovil rozpětí hodinové sazby právních služeb od 2000 do 3000 Kč, přičemž sazba 2000 Kč znamenala maximální bodový zisk a vyšší ceny byly sankcionovány vyloučením. ÚOHS seznal, že tento mechanismus odpovídá povaze zakázky a že cenové minimum je přípustné, neboť u intelektuálních plnění může zabránit tzv. spekulacím nabídkám s nereálně nízkou sazbou, které by mohly vést k obcházení smluvních podmínek či poklesu kvality. Předseda ÚOHS sice označil cenové minimum za méně vhodný nástroj než klasické posouzení mimořádně nízké ceny, nicméně jeho použití v daném případě považoval za přiměřené a zákonné.

Obdobný princip ÚOHS posuzoval ve věci „Úklidové služby pro objekty MPO

(2022–2026)“ (ÚOHS-01203/2023/500, 20. 4. 2023). Ministerstvo průmyslu a obchodu stanovilo hodnotící kritérium „minimální hodinová sazba“ s bodem zlomu při 150 Kč, přičemž vyšší bodové hodnocení bylo dosažitelné až od 165 Kč. ÚOHS potvrdil, že takové nastavení neomezuje soutěž, jelikož minimální mzda po započtení odvodů a režie reálně převyšuje 150 Kč, a tedy nižší nabídky by byly neproveditelné. Tímto postupem zadavatel předešel nutnosti opakovaně zkoumat mimořádně nízké ceny.

Obě rozhodnutí dokládají, že stanovení cenových limitů je možné i z hlediska zásad hospodárnosti a přiměřenosti, pokud je jejich výše věcně odůvodněna, zveřejněna a ponechává prostor pro skutečnou hospodářskou soutěž.

Jaká bude aplikace do budoucna?

Z dikce rozhodnutí rozhodně lze vyčíst po-
voir zadavatelům u všech řízeních o určení minimální nabídkové ceny v rámci zadávacích podmínek. Na tzv. spodní limit má mířit především institut mimořádně nízké nabídkové ceny, případně existuje možnost zadavatele cenu určit pevně a hodnotit jiná kritéria.¹ Jak vyplynulo například na říjnové konferenci AVZ z příspěvku Mgr. Ivety Pospíšilikové, ředitelky Odboru druhostupňového rozhodování ÚOHS, která vnímá možnost omezit dolní nabídkovou cenu jen ve zvlášť odůvodněných případech zejména veřejných zakázek na služby, ale například uplatnění této metody dost dobře nespátuje například ve veřejných zakázkách na dodávky. Cekově akcentovala institut mimořádně nízké nabídkové ceny oproti spodní hranici určenou zadavatelem.

Závěr

Cenové limity, ať už horní či dolní, lze vnímat jako flexibilní nástroj, který je

však nutné využívat s velkou obezřetností. Horní hranice slouží k ochraně hospodářského nakládání s veřejnými prostředky, zatímco dolní limit může zabránit vzniku spekulacím nabídek, které by mohly vést k neproveditelnému nebo nekvalitnímu plnění. ÚOHS takové postupy připouští, pokud jsou řádně odůvodněny, vycházejí z podstaty veřejné zakázky a z objektivních potřeb zadavatele a jsou transparentně vymezeny v zadávací dokumentaci.

Lze uzavřít, že úprava hodnotícího kritéria ceny umožňuje v definovaných případech přizpůsobit soutěžní mechanismus povaze a potřebám konkrétní zakázky. Při správném a otevřeném nastavení umožňuje tento přístup dosáhnout rovnováhy mezi hospodárností a kvalitou plnění, a tím naplnit požadavek na skutečně nejvýhodnější nabídku ve smyslu ZZVZ.

JUDr. Aneta Hourová, advokátní koncipient
JUDr. Miroslav Kučerka, LL.M., advokát a partner
KGS legal s.r.o., advokátní kancelář

KGS
LEGAL

Poznámky:

¹ Zde například odkazují autoři na veřejnou zakázku s názvem „Poskytování právních služeb“ jejímž zadavatelem byla Technická správa komunikací hl. m. Prahy, VVZ č. Z2021-046912, kde právě cena byla stanovena jako pevná a 100 % hodnotících kritérií tvořily jen ukazatele kvality dodavatele.

Pojem „poskytovatel základních služeb“ v zákoně o kritické infrastruktuře

19. srpna 2025 vstoupil v účinnost zákon č. 266/2025 Sb., o odolnosti subjektů kritické infrastruktury a o změně souvisejících zákonů (zákon o kritické infrastruktuře), který stanovuje řadu práv a povinností pro poskytovatele základních služeb v odvětvích kritické infrastruktury. Stávající poskytovatelé jsou mj. do 1. března 2026¹ povinni předat příslušným správním úřadům informace pro účely jejich zařazení na seznam subjektů kritické infrastruktury. Zákon ovšem uvádí pouze odvětví, v nichž poskytovatelé působí. Teprve připravované prováděcí nařízení vlády poskytuje bližší pohled na tyto subjekty.

Aktuálně se ve fázi skončeného připomínkového řízení nachází návrh nařízení vlády o základních službách a kritériích významnosti (dále jen „Návrh nařízení“),² který na základě ust. § 10 odst. 2 zákona o kritické infrastruktuře (dále jen „Zákon“) vymezuje kritéria pro zařazení konkrétního poskytovatele základních služeb na seznam subjektů kritické infrastruktury.

Poskytovatel základní služby vs. subjekt kritické infrastruktury

Nejprve je na místě rozlišit, jaký je rozdíl mezi poskytovatelem základní služby a subjektem kritické infrastruktury. Podle ust. § 2 odst. 1 písm. b) Zákona se poskytovatelem základní služby rozumí každý, kdo poskytuje alespoň jednu základní službu³ na území České republiky a splňuje kritérium významnosti. Kritická infrastruktura dle písm. c) cit. ustanovení představuje aktivum, zařízení, vybavení, síť nebo systém anebo jejich část, které jsou nezbytné pro poskytování základní služby.

Poskytovatel základní služby je povinen ve lhůtě uvedené v ust. § 9 odst. 2 Zákona předat příslušným správním úřadům uvedeným v příloze Zákona a Ministerstvu vnitra⁴ informace o poskytované základní službě, naplnění alespoň jednoho kritéria významnosti, o jeho kritické infrastruktuře na území České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie a o tom, zda případně poskytuje základní služby i na území jiného členského státu Evropské unie, a to pro účely vydání rozhodnutí o zařazení na seznam subjektů kritické infrastruktury.

Jinými slovy, poskytovatel základní služby je povinen sám sebe identifikovat jako poskytovatele základní služby a poskytnout o tom odůvodněnou informaci správnímu úřadu příslušnému dle jednotlivých odvětví, jak je uvedeno v příloze Zákona, a to prostřednictvím portálu kritické infrastruktury.⁵

Subjektem kritické infrastruktury se podle ust. § 2 odst. 1 písm. d) Zákona rozumí poskytovatel základní služby, jehož kritická infrastruktura se nachází na území České republiky a je zařazen Ministerstvem vnitra⁶ na seznam subjektů kritické infrastruktury na podnět příslušného správního úřadu, který obdržel uvedené informace od poskytovatele základní služby.

Rozlišování mezi poskytovatelem základní služby a subjektem kritické infrastruktury v této podobě je tak zcela nadbytečné. Zákonodárce vytváří dvě kategorie subjektů splňující tytéž materiální předpoklady, ale lišící se pouze v existenci či neexistenci registrace. Z ust. § 11 Zákona přitom vyplývá, že rozsah správního uvážení příslušných správních úřadů při rozhodování o zařazení na seznam subjektů kritické infrastruktury se omezuje v prvé řadě toliko na posouzení splnění kritérií významnosti a otázky, zda daný subjekt spravuje kritickou infrastrukturu.

Ministerstvo vnitra tedy ve skutečnosti posuzuje, zda subjekt, který se identifikuje jako poskytovatel základní služby, skutečně takovým poskytovatelem je, a na základě toho provede registraci do seznamu subjektů kritické infrastruktury, protože se takový poskytovatel stane subjektem kritické infrastruktury.

Není bez zajímavosti, že směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2557 ze dne 14. prosince 2022, o odolnosti kritických subjektů a o zrušení směrnice Rady 2008/114/ES (dále jen „Směrnice CER“) s pojmem „poskytovatel základní služby“ operuje jen ve své preambuli. Vlastní právní úprava užívá toliko pojmu „kritický subjekt“, který podle čl. 2 bodu 1) a dále zejména čl. 6 Směrnice CER v zásadě odpovídá souhrnu definice poskytovatele základních služeb a subjektu kritické infrastruktury podle Zákona.

Lze tak shrnout, že není žádného důvodu pro takové dělení subjektů dle současného znění Zákona. Dělicí linií mezi poskytovatelem základních služeb a subjektem kritické infrastruktury je pouhá právní moc rozhodnutí Ministerstva vnitra o zařazení do seznamu subjektů kritické infrastruktury, aniž by existoval jakýkoli důvod pro nezařazení subjektu, který naplňuje materiální předpoklady pro jeho označení jako poskytovatele základních služeb, mezi subjekty kritické infrastruktury.

Kritéria významnosti dle Návrhu nařízení

Příloha Návrhu nařízení koncepčně vychází z přílohy Zákona, je tudíž členěna podle jednotlivých odvětví a jejich případných pododvětví. V jejich rámci pak vymezuje jednotlivé kategorie základních služeb, pro které definuje konkrétní kritéria významnosti. Vzhledem k tomu, že nelze předjímat konečnou podobu Návrhu nařízení ke schválení vládou, text tohoto článku se konkrétním kritériím významnosti a jejich opodstatněnosti nevěnuje.

Návrh nařízení ve své současné podobě však jasně demonstruje nesmyslnost potřeby členění subjektů na poskytovatele základních služeb a subjekty kritické infrastruktury v podobě upravené ust. § 2 Zákona. Ust. § 2 Návrhu nařízení uvádí, že základní služby v jednotlivých odvětvích a pododvětvích jsou uvedeny v příloze k Návrhu nařízení. Ust. § 3 Návrhu nařízení pak uvádí, že kritéria významnosti pro zařazení poskytovatele základní služby na seznam subjektů kritické infrastruktury jsou uvedena v příloze k tomuto nařízení.

Tím textace Návrhu nařízení odhlíží od skutečnosti, že kritéria významnosti jsou dle ust. § 2 odst. 1 písm. b) Zákona rozhodná již pro naplnění definice poskytovatele základní služby. Návrh nařízení tak v rozporu se Zákonem vytváří zdání, že poskytovatelem základních služeb je jakýkoli subjekt, který poskytuje základní služby uvedené v příloze Návrhu nařízení, a teprve při splnění alespoň jednoho kritéria významnosti uvedeného u každé základní služby je poskytovatel povinen nepřímo iniciovat proces registrace v seznamu subjektů kritické infrastruktury poskytnutím informací o své činnosti příslušnému správnímu úřadu podle ust. § 9 odst. 1 Zákona.

Úprava Návrhu nařízení a jeho přílohy tedy naráží na důsledky duplicity materiálních předpokladů pro podřazení do více kategorií subjektů vymezených Zákonem. Způsob, kterým Návrh nařízení zdánlivě rozlišuje poskytovatele základních služeb od subjektů kritické infrastruktury na základě kritérií významnosti jako dělicí linie, je ale paradoxně logičtější, byť v rozporu se Zákonem.

Subjekt, který poskytuje služby v odvětvích a pododvětvích uvedených v příloze Zákona, a prováděcí právní předpis řadí jím poskytované služby mezi služby základní, je přirozeně poskytovatelem základních služeb. Alespoň v rámci nabízejícího se obecného chápání takového pojmu, jak jej užívá i preambule Směrnice CER. Racionální úvahou by bylo dále možné dojít k závěru, že pokud takový poskytovatel při své činnosti naplňuje alespoň jedno z kritérií významnosti stanovených prováděcím předpisem, měl by být povinen iniciovat svou registraci v seznamu subjektů kritické infrastruktury.

Zákonodárce se však při transpozici Směrnice CER do českého právního řádu takovým myšlenkovým postupem neřídil a vytvořil tak v Zákoně bez jakéhokoli logického opodstatnění dvojjedinou kategorii subjektů, když kritéria významnosti váže jak na poskytovatele základních služeb, tak na subjekt kritické infrastruktury.

Závěr

Z textace přijatého Zákona a chystaného Návrhu nařízení lze usuzovat, že poskytovatel základních služeb je pojmem nadřazeným subjektům kritické infrastruktury, které představují užší skupinu poskytovatelů s ohledem na význam jejich činnosti, na které se teprve vztahuje stěžejní část práv a povinností podle Zákona. Nekvalitní legislativní práce při přípravě a přijetí Zákona má však za následek, že každý, kdo naplňuje zákonnou definici poskytovatele základních služeb, je zároveň subjektem povinným k iniciování procesu registrace v seznamu subjektů kritické infrastruktury.

Takové rozlišování přitom jen znepřehledňuje právní úpravu a již při přípravě Návrhu nařízení zjevně vyvolává aplikační obtíže. Návrh nařízení totiž s pojmem poskytovatel základních služeb operuje nastíněným způsobem, který však odporuje znění Zákona. Pokud je účelem právní úpravy Zákona a Návrhu nařízení v návaznosti na Směrnici CER posílení odolnosti subjektů kritické infrastruktury, její obsah musí být jasný a srozumitelný, nikoliv vyvolávat interpretační obtíže a těžkopádné postupy správních úřadů v důsledku nedomyšlených definic pojmů.

Aby tato právní úprava dávala skutečný smysl, je třeba přistoupit k novelizaci Zákona a v jejím rámci přinejmenším odstranit podmínku naplnění kritéria významnosti z definice poskytovatele základních služeb a ponechat ji výhradně mezi důvody pro zařazení poskytovatele základních služeb do seznamu subjektů kritické infrastruktury.

Otázkou prozatím zůstává, jaká bude konečná podoba kritérií významnosti v příloze Návrhu nařízení, zda nedojde k opomenutí některých subjektů strategicky významných z hlediska jejich činnosti, nebo naopak ke kladení další ad-

ministrativní zátěže na subjekty, jejichž význam je v tomto ohledu přinejmenším diskutabilní.

Mgr. Vojtěch Kozel, advokátní koncipient
MELKUS KEJLA & PARTNERS advokátní
kancelář s.r.o.

MELKUS KEJLA
& PARTNERS

Poznámky:

- ¹ Ust. § 30 odst. 5 ve spojení s ust. § 9 odst. 1 Zákona.
- ² K dispozici na <https://odok.gov.cz/portal/veklep/material/KORNDHKBKWJY/>.
- ³ Základní službou se rozumí služba, která je nezbytná pro zachování základních funkcí státu, hospodářských činností, bezpečnosti, veřejného zdraví nebo životního prostředí, poskytovaná v odvětvích nebo pododvětvích podle přílohy Zákona.
- ⁴ § 9 odst. 1 ve spojení s § 4 Zákona. V odvětví dopravy je např. příslušným správním úřadem Ministerstvo dopravy. Působnost dle jednotlivých odvětví vykonávají v příloze Zákona uvedené ústřední správní úřady nebo Česká národní banka.
- ⁵ § 9 odst. 2 Zákona.
- ⁶ § 11 odst. 1 Zákona.

Z PRÁVNÍ PRAXE

HSIP

ADVOKÁTNÍ
KANCELÁŘ

více než

30

let zkušeností

PRAHA • OLOMOUC • PŘEROV • OSTRAVA • ČADCA

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

akhsp.cz

Využití institutu předběžných tržních konzultací v praxi

Zadavatelé dnes stojí před složitým úkolem – obstarávat plnění k zajištění svých potřeb efektivně, transparentně a zároveň s ohledem na rychle se měnící trh. Zorientovat se v aktuálních technologiích, trendech či cenových hladinách však nebývá jednoduché, zejména plánuje-li zadavatel složitější nebo inovativní zakázku. Právě v této fázi může sehrát důležitou roli předběžná tržní konzultace (PTK), která umožňuje zadavateli vést dialog s potenciálními dodavateli ještě před samotným vyhlášením zadávacího řízení. Zásadním je však správné pojetí PTK, neboť pouze je-li vedena správně a účelně, přinese zadavateli kýžený výsledek.

Zadavatel musí mít vždy na paměti, že je tím, kdo nese plnou odpovědnost za správnost, úplnost a přiměřenost zadávací dokumentace (ZD). Každá nepřesnost, nerealistický požadavek nebo technické omezení může vést nejen ke zpochybnění transparentnosti řízení, ale i k následným námitkám, prodlení či zrušení zakázky. PTK proto představuje příležitost, jak tyto rizikové situace předem eliminovat, neboť umožňuje ověřit, zda jsou požadavky proveditelné, zda odpovídají možnostem trhu a zda neomezuji hospodářskou soutěž.

Průzkum trhu a PTK

Je však třeba uvést, že PTK není jediným nástrojem, kterým může zadavatel získat přehled o podmínkách trhu již ve fázi přípravy zadávacího řízení. Zadavatel může zcela legitimně využít i průzkum trhu, který není v ZZVZ výslovně upraven.

Průzkum trhu představuje méně formální a administrativně jednodušší způsob, jak zadavatel může získat představu o situaci na trhu, o dostupnosti plnění či orientační cenové hladině. Může probíhat například prostřednictvím analýzy veřejně dostupných informací, analýzy ceníků či záznamů o již realizovaných zakázkách nebo přímou komunikací s potenciálními dodavateli.

Na rozdíl od PTK nemá ale průzkum trhu zákonem stanovený rámec, a proto není nutné jej formálně oznamovat či zveřejňovat. Na druhé straně právě absence jasného procesního rámce představuje i určitý limit. Zadavatel musí být

obezřetný, aby komunikace s dodavateli nevedla k poskytnutí neodůvodněné výhody některému z účastníků trhu a aby zůstaly zachovány zásady rovného zacházení a transparentnosti.

Rozdíl mezi PTK a průzkumem trhu se zabýval zejména rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 9. 12. 2022, sp. zn. 62 Af 22/2022, který uvádí, že za průzkum trhu je možno bezpečně označit především pasivní sběr veřejně dostupných informací (webové stránky, konference, veletrhy...) bez přímé komunikace s dodavateli, případně obecné dotazy na dodavatele. Jakmile jsou ale předmětem komunikace konkrétní (např. zadavatelem uvažované) zadávací podmínky, bude se zpravidla jednat o PTK se všemi povinnostmi z tohoto vyplývajícími.

Jakým způsobem by měl zadavatel PTK pojmout?

Zadavatel by měl nejprve jasně vymezit účel a rozsah PTK a zveřejnit oznámení o jejich konání, čímž umožní účast co nejširšímu okruhu dodavatelů. Lze tak učinit prostřednictvím Věstníku veřejných zakázek (v případě nadlimitní veřejné zakázky rovněž prostřednictvím Úředního věstníku EU), formou výzvy či oznámení uveřejněným na profilu zadavatele. Zadavateli je však samozřejmě ponechána i možnost přímého oslovení vybraných dodavatelů (či dodavatele).

Forma vedení PTK se může lišit právě v závislosti na charakteru plánované veřejné zakázky, nicméně obecně lze doporučit využití několika ověřených metod.

Nejčastější podobou jsou individuální konzultace s dodavateli, které poskytují prostor pro detailní technickou diskusi a ověření proveditelnosti zvažovaných řešení, přičemž klíčová je jednotná sada otázek (resp. jejich osnova) a transparentní záznam průběhu. Alternativu tvoří otevřené workshopy či konference, kde lze v jednom čase oslovit širší okruh dodavatelů a získat přehled o běžně dostupných řešeních. Otázkou však zůstává, zda a do jaké míry budou dodavatelé ochotni sdílet citlivější informace.

Zadavatel může samozřejmě zvolit pro projednání osobní formu, ale i dnes v praxi často využívanou elektronickou formu (videokonference, telekonference, online workshopy apod.). Součástí některých PTK mohou být také technické demonstrace či prezentace, typicky u technologických nebo inovativních zakázek (např. ukázky softwarových řešení, informačních systémů, laboratorních přístrojů apod.).

V některých případech mohou být vhodnou formou písemné konzultace formou dotazníku, které umožňují porovnat parametry, technologie či nastavení cen jednotlivých dodavatelů strukturovaným způsobem.

V praxi se nezřídka uplatňuje i kombinace uvedených forem, kdy písemná fáze slouží k předběžnému zmapování trhu a následná individuální jednání k upřesnění detailů.

Formu uspořádání PTK a konkrétní prostředek by měl zadavatel zvolit nejen s ohledem na předmět veřejné zakázky, ale rovněž s přihlédnutím k okruhu potenciálních dodavatelů.

Elektronická forma umožňuje interaktivní diskusi a rychlou výměnu informací bez nutnosti fyzické účasti, což zvyšuje dostupnost zejména pro zahraniční či vzdálené dodavatele. Písemná forma je naopak vhodná pro strukturované získání srovnatelných odpovědí od více subjektů a zároveň usnadňuje archivaci a zpětné vyhodnocení podnětů.

PTK lze vést jak pouze s jedním dodavatelem, tak s více dodavateli.

Pokud zadavatel potřebuje detailní odborné informace k úzce specializovanému řešení, může být účelné oslovit konkrétního odborníka nebo jednoho dodavatele s hlubokou znalostí dané oblasti. Ve většině případů je však vhodnější zapojit více dodavatelů, aby byly získané informace vyvážené a reprezentativní pro celý trh. Konzultace s více subjekty pomáhají předejít riziku zvýhodnění jednoho účastníka a posilují transparentnost i důvěru v proces přípravy veřejné zakázky. Zadavatel by měl za každých okolností zajistit, aby všichni zúčastnění měli stejné podmínky, přístup ke stejným informacím a možnost rovného zapojení. Otevřený a pluralitní přístup tak podporuje hospodářskou soutěž a přispívá k získání objektivního přehledu o možnostech trhu.

Obecně se v praxi účast dodavatelů na těchto konzultacích považuje za dobrovolnou a bez nároku na finanční odměnu. Účastníci z ní často sami nepřímo profitují tím, že mají možnost představit své produkty, služby či technologické přístupy a včas se seznámit s plánovanou zakázkou. Lze si představit situaci, kdy se zadavatel může rozhodnout o poskytnutí přiměřené odměny nebo náhrady nákladů za účast na PTK. Zejména tomu tak bude za situace, kdy po dodavatelích požaduje zpracování podrobnějších podkladů či technických návrhů, které mohou být časově náročné.

V takovém případě by měl zadavatel předem jasně a transparentně stanovit podmínky, výši i způsob poskytnutí odměny, aby nedošlo k narušení rovného zacházení či hospodářské soutěže. Odměna by měla být přiměřená rozsahu požadovaných prací a nikdy by neměla působit jako motivace pro budoucí zvýhodnění konkrétního účastníka v následném zadávacím řízení. Zároveň by měly být

všechny podklady a výstupy, za které byla odměna poskytnuta, využitelné zadavatelem k obecné přípravě zakázky, nikoliv jako konkurenční výhoda pro jediného dodavatele. Nutno zde dodat, že není známo, že by uvedený postup (tedy poskytnutí finanční kompenzace) byl předmětem přezkumu ze strany Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.

Ať již zadavatel bude postupovat při vedení PTK jakkoliv, o jejich průběhu by měl být vždy pořízen písemný záznam či souhrnná zpráva, která zajistí transparentnost a doložitelnost zvoleného postupu.

Povinnosti zadavatele spojené s vedením PTK

Zadavatel by měl při přípravě ZD využít získané poznatky nestranně, bez zvýhodnění konkrétního dodavatele, přičemž v souvislosti s uskutečněnými PTK je povinen postupovat dle § 36 odst. 4 ZZVZ a, za předpokladu, že ZD obsahuje informace, které jsou výsledkem PTK, tuto skutečnost v ZD zachytit (zadavatel označí v ZD tyto informace, identifikuje osoby, které se na PTK podílely, a uvede všechny podstatné informace, které byly obsahem PTK). Je na uvážení zadavatele, jakým způsobem naplní uvedený zákonný požadavek – zda vybere pouze ty informace, které považuje za skutečně podstatné, nebo zda zveřejní téměř celý zaznamenaný obsah PTK.¹

I pokud ZD neobsahuje informace, které jsou výsledkem PTK, a tedy informace o realizovaných PTK není v ZD uvedena, měl by zadavatel informace a podklady z PTK uchovat obdobně jako dokumentaci o zadávacím řízení dle § 216 ZZVZ, aby mohl prokázat, že tyto byly realizovány řádně a v souladu se ZZVZ.

Závěr

S ohledem na výše uvedené lze shrnout, že v prostředí veřejných zakázek, v němž se stále častěji ukazuje, že úspěch zadávacího řízení nestojí pouze na přesně formulovaných požadavcích, ale i na důkladné znalosti trhu, technologií a možnostech dodavatelů, může dobře uchopená realizace PTK zadavateli umožnit lépe porozumět trhu, správně nastavit parametry požadovaného plnění či rozhodnout, jaký druh zadávacího řízení k po-

řízení požadovaného plnění zvolit. PTK navíc umožňují zadavateli získat cit pro to, jak soutěživý a vyspělý je trh, což výrazně pomáhá při nastavení realistických očekávání.

Zadavatelé by se proto neměli využití PTK obávat, neboť jde o plně legitimní a zákonem podporovaný nástroj, který jim navíc může pomoci odhalit potenciální problémy ještě dříve, než se promítnou do ZD a vyvolají námitky či dokonce návrh na přezkum úkonů zadavatele. Nutno ovšem také poznamenat, že se nejedná o nástroj všespásný a vzhledem k omezené kapacitě dodavatelů se PTK účastnit, by měl být užíván s rozmyslem.

Závěrem navíc je nutno podotknout, že účast na PTK nepřináší výhody pouze zadavateli, ale i samotným dodavatelům. Ti díky konzultacím získávají cennou příležitost aktivně ovlivnit podobu budoucí veřejné zakázky ještě před jejím oficiálním vyhlášením. Mohou zadavatelé představit své produkty, technologie, inovativní přístupy či alternativní řešení a tím přispět k tomu, aby zadávací podmínky lépe odrážely reálné možnosti trhu. Zároveň mají možnost včas identifikovat budoucí obchodní příležitost, připravit se na ni strategicky i technicky a optimalizovat své nabídky.

Mgr. Karel Masopust, advokát a partner
BRODEC & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář

BRODEC & PARTNERS
— LAW FIRM —

Poznámky:

¹ Šebesta, M., Novotný, P., Machurek, T. a kol.
Zákon o zadávání veřejných zakázek. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 256.

Námitky proti zadávacím podmínkám v jednacím řízení s uveřejněním v rozhodovací praxi

Jednací řízení s uveřejněním je druh zadávacího řízení, který se vyznačuje značnou mírou flexibility. V jeho průběhu lze do určité fáze z pozice zadavatele změnit téměř jakékoliv zadávací podmínky a z pozice účastníků upravovat předběžné nabídky, a to až již v návaznosti na změněné zadávací podmínky, či v reakci na vyvíjející se jednání se zadavatelem. V důsledku této flexibility, resp. možnosti jednání o předběžných nabídkách a zadávacích podmínkách však z rozhodovací praxe vyplynula určitá specifika týkající se míry detailu zadávacích podmínek, jejich vysvětlování a především možnosti namítání jejich nezákonnosti. Cílem tohoto článku je představení této rozhodovací praxe a jejích důsledků pro zadavatele, ale zejména pro dodavatele.

Bez ohledu na druh zadávacího řízení má zadavatel povinnost dle § 36 odst. 3 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZZVZ“), stanovit zadávací podmínky v podrobnostech nezbytných pro účast¹ dodavatele v zadávacím řízení.

Jsou-li zadávací podmínky pro dodavatele nesrozumitelné, může, též v jakémkoliv druhu zadávacího řízení, podat žádost o vysvětlení zadávací dokumentace a zadavatel je povinen toto vysvětlení zadávací dokumentace poskytnout (§ 98 ZZVZ). Považuje-li dodavatel zadávací podmínky za nezákonné, může proti nim postupem dle § 241 ZZVZ a násl. ZZVZ podat námitky. Žádné z uváděných ustanovení neobsahuje jakékoliv rozdíly pro různé druhy zadávacích řízení, právní úprava je tedy totožná například pro otevřené řízení i jednací řízení s uveřejněním (dále jen „JŘSU“).

Dílí odlišnost se týká toliko námitek proti kvalifikaci v zadávacích řízeních, v nichž je podávána žádost o účast (tedy i JŘSU), když v § 242 odst. 3 ZZVZ stanoví, že „pokud je v zadávacím řízení stanovena lhůta pro podání žádostí o účast, musí být námitky proti podmínkám vztahujícím se ke kvalifikaci dodavatele doručeny zadavateli nejpozději do skončení této lhůty“.

Jde-li o lhůtu pro podání námitek proti zadávacím podmínkám, které nejsou zadávacími podmínkami vztahujícími se ke kvalifikaci, pak opět v ZZVZ není žádná odchylka pro podání námitek proti zadá-

vacím podmínkám v JŘSU proti ostatním druhům řízení. Taková odchylka zde byla před novelizací ZZVZ zákonem č. 166/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů. Do 15. 7. 2023 zněl § 242 odst. 4 ZZVZ takto: „Pokud je v zadávacím řízení stanovena lhůta pro podání nabídek, musí být námitky proti zadávací dokumentaci doručeny zadavateli nejpozději do skončení této lhůty; v případě jednacího řízení s uveřejněním musí být námitky proti zadávací dokumentaci doručeny zadavateli nejpozději do skončení lhůty pro podání předběžných nabídek.“ Nyní však § 242 odst. 4 ZZVZ omezení podání námitek proti zadávacím podmínkám jen do skončení lhůty pro podání předběžných nabídek neobsahuje, když zní: „Je-li v zadávacím řízení stanovena lhůta pro podání nabídek, musí být námitky proti zadávacím podmínkám doručeny zadavateli nejpozději do skončení této lhůty; tím není dotčena lhůta pro podání námitek podle odstavce 3. (...)“. V JŘSU tedy mohou dodavatelé zadávací podmínky (s výjimkou kvalifikace) namítat až do konce lhůty pro podání nabídek – tzv. finálních nabídek (ZZVZ nepoužívá pojem finální nabídka, v tomto článku ho používáme k odlišení předběžné nabídky, o které lze dále jednat, od nabídky finální, o které již zadavatel s dodavatelem jednat nemůže).

Jak je tedy patrné z výše uvedeného, povinnost precizního zpracování zadávacích podmínek, povinnost zadávací podmínky na dotaz vysvětlit a lhůta pro podání námitek proti nim se u JŘSU v ZZVZ z hlediska zákonné textace ne-

odchylují například od úpravy pro prototevřené řízení. A přesto se v důsledku rozhodovací praxe Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) možnosti využití (oprávněnosti) námitek liší.

Jde-li o míru detailu zpracování zadávacích podmínek, dovodil Úřad, že „míra podrobností se odvíjí mj. od použitého druhu zadávacího řízení. V případě těch druhů řízení, v rámci kterých zákon předpokládá jednání s účastníky, je umožněno dotvářet zadávací podmínky až při jednání s dodavateli.“. Jednalo se o rozhodnutí Úřadu sp. zn.: ÚOHS-S0817/2024/VZ ze 9. 12. 2024,² v němž se Úřad zabýval námitkou, že zadavatel nestanovil zadávací podmínky dostatečně precizně. Navrhovatel především zadavateli vytýkal účel a obsah dokumentu Rizika a opatření, kterým zadavatel dle svého tvrzení zamýšlel upozornit dodavatele na potenciální rizika v technickém řešení podle DPS, přičemž dodavatelé museli uváděná rizika posoudit a vyjádřit se k nim. Navrhovatel v tom shledal přenášení odpovědnosti za správnost zadávací dokumentace na účastníky. Navrhovatel se vyjádřil v tom smyslu, že zadavatel „nemá řádně zpracovanou ZD, část DPS je zjevně nekvalitní a zadavatel, místo toho, aby tuto situaci řešil s projektantem, přenáší tento problém dále na dodavatele.“. Úřad danou situaci posoudil a jeho závěry jde v podstatě parafrázovat tak, že JŘSU slouží zejména pro zadávání složitých předmětů veřejných zakázek, u kterých zadavatel má potřebu zadávací podmínky projednávat a dotvářet s kvalifikovanými dodavateli. Proto je akceptovatelná menší míra podrobnosti

Advokátní kancelář Vych & Partners je tu pro Vás již 20 let.

Od samotného začátku je cílem kanceláře poskytovat komplexní právní poradenství tuzemské a zahraniční korporátní klientele, které souvisí s realizací jejich obchodních a investičních aktivit. Při poskytování právních služeb vycházíme z toho, že právo má být podporou byznysu a nikoliv naopak.

Stavíme na spolehlivosti, osobním přístupu a vzájemné důvěře.

Specializujeme se na:

- infrastrukturní právo
- M&A, hospodářskou soutěž
- veřejné zakázky
- letecké právo
- korporátní právo
- pracovní právo
- rodinné právo
- stavební právo
- právo nemovitostí
- správu privátního majetku
- sportovní právo
- compliance
- právo duševního vlastnictví, IT právo
- správní a municipální právo

www.ak-vych.cz

Lazarská 11/6, Praha 2

+420 222 517 466

office@ak-vych.cz

CONSULT BEFORE FIGHT

zadávacích podmínkách, než by byla akceptovatelná v těch druhých zadávacích řízeních, které neobsahují prvek jednání.

Poučením pro zadavatele z tohoto rozhodnutí je, že pokud budou v JŘSU namítány nedostatečně konkrétní zadávací podmínky, může se zadavatel v určitých případech bránit tím, že se jedná o podmínky, které v JŘSU potřebuje projednat. To by však rozhodně nemělo vést k rezignaci na řádné zpracování zadávacích podmínek. Dodavatele pak toto rozhodnutí nutně musí vést k úvaze, zda po odmítnutí námitek proti nedostatečně definovaným zadávacím podmínkám má smysl podávat návrh na zahájení přezkumného řízení Úřadem, neboť ten může být z výše uvedených důvodů zamítnut (s tím, že dodavateli propadne kauce).

Dodavatelé to ovšem „nemají jednoduché“ ani v situaci, kdy se zadávací podmínku rozhodnou nenamítat, ale požádají o její vysvětlení. Úřad se v rámci rozhodnutí sp. zn.: ÚOHS-S0489/2023/VZ ze dne 21. 2. 2024,³ potvrzeného rozhodnutím předsedy Úřadu sp. zn.: ÚOHS-S-R0042/2024/VZ ze dne 3. 5. 2024,⁴ zabýval situací, kdy navrhovatel požádal zadavatele ve fázi kvalifikační (tj. během lhůty pro podání žádosti o účast) o vysvětlení zadávacích podmínek, přičemž zadavatel uvedl, že se „nejedná (...) o podmínky, které by měly dopad pro podávání žádostí o účast a prokazování kvalifikace. V dalším průběhu zadávacího řízení může být v případě přetrvávajících nejasností upřesněno.“ Tento postup, tedy nevyřízení žádosti o vysvětlení zadávací dokumentace konkrétní odpovědí, navrhovatel namítal, ale se svým návrhem neuspěl. I tento návrh Úřad zamítl, nicméně navrhovateli alespoň nepropadla složená kauce. Úřad totiž dovodil, že nebyl k podání návrhu aktivně legitimován. Z neposkytnutí konkrétních odpovědí mu totiž dle jeho názoru nemohla vzniknout újma. Dle Úřadu dané informace pro podání žádosti o účast navrhovatel „nepotřeboval vědět“ a mohl je získat v jednací fázi JŘSU. Jestliže tedy navrhovateli nemohla vzniknout újma, nebyl aktivně legitimován k podání návrhu, a proto byl jeho návrh zamítnut.

Poučením pro zadavatele by každopádně nemělo být, aby v kvalifikační fázi veškeré dotazy v rámci žádosti o vysvětlení zadávací dokumentace „odbýval“ tím,

že pro danou fázi nejsou relevantní. Pokud totiž odpověď na daný dotaz zná, není důvod tuto odpověď dodavatelům upírat. Dané rozhodnutí pak rozhodně nelze chápat tak, že by dodavatelům bylo zapovězeno se v kvalifikační fázi dotazovat na zadávací podmínky nesouvisející s kvalifikací. Nic jim ani nebrání nedostatečnou odpověď napadnout námitkami, nicméně se svým návrhem u Úřadu pravděpodobně nebudou úspěšní (bude chápán jako předčasný).

Tím se již dostáváme i k samotným námitkám proti zadávacím podmínkám. V případech, kdy zadávací podmínka je jednoznačná, ale dle názoru dodavatele nezákonná (typicky nepřiměřená, diskriminační atp.), totiž v důsledku rozhodovací praxe nemůže podat námitky proti takové nezákonnosti dodavatel kdykoliv, ale až v okamžiku, kdy je zřejmé, že o takové zadávací podmínce nebude jednáno. Zmínit lze například rozhodnutí Úřadu sp. zn.: ÚOHS-S0460/2024/VZ ze dne 23. 7. 2024.⁵ V daném případě navrhovatel napadal námitkami konkrétní zadávací podmínky (např. způsob ocenění licencí, odpovědnost dodavatele za dodržení kybernetických předpisů bez jednoznačného nároku na úhradu víceprací, požadavek na výhradní licence), přičemž tyto námitky podal v době běhu lhůty pro podání žádosti o účast. Podobně jako v případě žádosti o vysvětlení zadávací dokumentace v kvalifikační fázi Úřad dospěl k závěru, že takové námitky jsou v kvalifikační fázi předčasné. Jelikož o nich může být v jednací fázi jednáno, nemůže do doby, kdy o nich lze jednat, dodavateli vzniknout žádná újma (lapidárně řečeno má možnost v jednání zadavatele přesvědčit k jejich změně). Nemůže-li mu vzniknout újma, není aktivně legitimován k podání návrhu. Proto Úřad návrh zamítl (v případě chybějící aktivní legitimace však nepropadá složená kauce).

Z uvedeného rozhodnutí a ZZVZ plyne následující.

Námitky proti zadávacím podmínkám vztahujícím se ke kvalifikaci lze podat pouze ve lhůtě pro podání žádosti o účast (§ 242 odst. 3 ZZVZ).

Námitky proti minimálním technickým podmínkám lze podat kdykoliv od zahájení zadávacího řízení do konce lhůty pro podání (finálních) nabídek, neboť o těchto

nelze jednat a nelze je změnit; stejně tak námitky proti pravidlům hodnocení lze podat kdykoliv od zahájení zadávacího řízení do konce lhůty pro podání (finálních) nabídek, neboť o těchto nelze jednat a nelze je změnit (§ 61 odst. 11 ZZVZ a § 242 odst. 4 ZZVZ).

Všechny ostatní námitky proti zadávacím podmínkám lze podat do konce lhůty pro podání (finálních) nabídek, nicméně nelze je efektivně podat před okamžikem, kdy už o nich nelze jednat. Tedy podat je samozřejmě lze, nicméně k podání takových námitek a následně návrhu nebude stěžovatel aktivně legitimován, protože mu prozatím nemůže vzniknout ve smyslu rozhodovací praxe újma. Zadavatel je může odmítnout, neboť nejsou podány oprávněnou osobou, tedy bez jakéhokoliv dalšího věcného vypořádání, a Úřad je z téhož důvodu zamítne.

Jakkoliv se s tímto rozhodnutím ztotožňujeme (protože není racionální vést námitkové a přezkumné řízení o zadávacích podmínkách, které se mohou změnit), časový prostor, v němž mohou dodavatelé namítat zadávací podmínky, je tím pádem omezený. Častý průběh JŘSU, alespoň dle naší zkušenosti, je takový, že zadavatel s účastníky jedná o zadávacích podmínkách a předběžných nabídkách, následně je vyzve k podání upravené (aktualizované) předběžné nabídky, která zpravidla má povahu téměř finální nabídky, načež účastníkům oznámí ukončení jednání o předběžných nabídkách a vyzve je k podání finálních nabídek. Přitom lhůta pro podání finálních nabídek je mnohdy stanovena v jednotkách dní (zpravidla proto, že již upravená předběžná nabídka měla téměř finální znění a sami účastníci delší čas nevyžadují). V souladu s rozhodovací praxí tedy jakékoliv zadávací podmínky (kromě kvalifikačních, minimálních technických podmínek a pravidel hodnocení) mohou účastníci namítat až po oznámení zadavatele o ukončení jednání o předběžných nabídkách. Na podání těchto námitek tak mohou mít jen několik málo dnů.

Ještě zajímavější situace však může nastat, pokud si zadavatel v JŘSU vyhradí právo o předběžných nabídkách nejednat dle § 61 odst. 9 ZZVZ a toto právo využije. V tom případě totiž bude průběh zadávacího řízení následovný. Dodavatel považuje určitou zadávací podmínku

(například smluvní podmínku) za nezákonnou, nicméně ve lhůtě pro podání předběžných nabídek takové námitky nemůže podat, neboť o předběžných nabídkách může být jednáno, nemůže mu tedy hrozit újma a má vyčkat do doby, kdy o zadávací podmínce nelze jednat. Následně zadavatel obdrží předběžné nabídky, s nimiž je „spokojen“, rozhodne se o předběžných nabídkách nejednat a rozhodne o výběru na základě předběžných nabídek. Lhůta pro podání finálních nabídek tak vůbec nebude aktivována. Dle našeho názoru by pak při přidržení se aktuální rozhodovací praxe účastník fakticky ztratil právo podat námitky proti zadávacím podmínkám.

Dle našeho názoru by nemělo být připuštěno, že by určitou zadávací podmínku nebylo možné napadnout námitkami nikdy. Proto bychom se opatrně přikláněli k výkladu, že § 242 odst. 4 ZZVZ nestanoví žádný počátek běhu lhůty pro podání námitky proti zadávacím podmínkám, ale pouze její konec. Počátek běhu plyne z rozhodovací praxe jako okamžik, kdy již nelze o zadávací podmínce jednat. Dle našeho názoru tedy oznámením rozhodnutí o výběru dodavatele na základě předběžných nabídek (popřípadě jiným oficiálním sdělením zadavatele, že o zadávacích podmínkách či předběžných nabídkách již nebude jednáno, viz též níže) byl aktivován okamžik, kdy je zřejmé, že o zadávací podmínce již nelze jednat. Konec lhůty pro podání námitky je dle ZZVZ dán koncem lhůty pro podání nabídek, která nemůže skončit, pokud ani nepočala běžet. Účastník by tak měl mít možnost podat námitky proti zadávací podmínce do 15 dnů od oznámení rozhodnutí o výběru na základě podaných předběžných nabídek, neboť to je okamžik, kdy se dozvěděl, že se o zadávací podmínce nebude jednat. Je-li nám známo, taková situace v rozhodovací praxi řešena nebyla, takže nedokážeme predikovat, jak by Úřad v dané situaci postupoval.

Je třeba zdůraznit, že výhrada zadavatele nejednat o předběžných nabídkách na závěrech Úřadu o tom, že námitky lze podat až v okamžiku, kdy jsou zadávací podmínky „neprojednatelné“, nic nemění. Zatímco předseda Úřadu v rozhodnutí sp. zn.: ÚOHS-R0042/2024/VZ ze dne 3. 5. 2024⁶ zdůrazňoval, že pro chybějící aktivní legitimaci (újmu) je relevantní, že zadavatel výhradu nejednat o předběžných nabídkách nestanovil, v rozhod-

nutí Úřadu sp. zn.: ÚOHS-S0460/2024/VZ ze dne 23. 7. 2024⁷ Úřad explicitně uvádí, že ani tato výhrada nemění nic na jeho názoru, neboť „Ačkoliv si zadavatel v zadávací dokumentaci (...) vyhradil právo o předběžných nabídkách nejednat a zadat veřejnou zakázku na základě předběžné nabídky, nelze tuto skutečnost vykládat tím způsobem, že by tato zadávací podmínka sama o sobě nějakým významným způsobem zvyšovala „pravděpodobnost“ nejednání o předběžných nabídkách, natož aby tato přímo vylučovala možnost zadavatele o předběžných nabídkách jednat (...), respektive vylučovala možnost zadávací podmínky (výjma minimálních technických podmínek a podmínek pro hodnocení nabídek) na základě výsledků jednání měnit.“

Zajímavou otázkou pak může být i situace, kdy zadavatel v průběhu jednání o předběžných nabídkách jednoznačně účastníkům sdělí, že o určité zadávací podmínce jednat nebude. Máme za to, že i když tím nadále nevylučuje změnu svého názoru, ani tím nevylučuje jednání o takové zadávací podmínce a její změnu, z pohledu zásady transparentnosti svou vůli nejednat o dané zadávací podmínce jednoznačně vyjádřil a takovou zadávací podmínku by zřejmě mělo být možné napadnout námitkami již před ukončením jednání o předběžných nabídkách. Situaci lze přirovnat k JŘSU, v němž zadavatel učinil výhradu o předběžných nabídkách nejednat, načež však ve vysvětlení zadávací dokumentace u několika zadávacích podmínkách uvedl, že o nich bude jednáno, čímž dle Úřadu „negoval“ svou výhradu a jednat o předběžných nabídkách byl povinen (viz rozhodnutí předsedy Úřadu sp. zn.: ÚOHS-R0163/2023/VZ ze dne 14. 2. 2024).⁸

Poučení pro zadavatele z výše uvedeného je, pokud chtějí eliminovat či alespoň oddálit podání námitky proti zadávacím podmínkám, aby uváděli jako minimální technické podmínky jen minimum podmínek, o kterých nebude jednáno. Dále, aby o žádné další zadávací podmínce v průběhu jednání neuváděli, že o ní jednat nebudou. Obdrželi-li zadavatel námitky proti zadávacím podmínkám, o nichž lze jednat, přičemž fáze jednání ještě nebyla ukončena, tyto lze s poukazem na rozhodovací praxi Úřadu odmítnout dle § 245 odst. 3 písm. a) ZZVZ, neboť nebyly podány oprávněnou osobou dle § 241 ZZVZ, když účastníkovi nehrozí

ani nevznikla újma, dokud lze o namítané zadávací podmínce jednat.

Poučení pro dodavatele pak spočívá v tom, aby měli případné námitky připraveny s předstihem a byli bdělí, tedy správně identifikovali okamžik ukončení jednání o předběžných nabídkách a námitky stihli podat v mnohdy velmi krátké lhůtě pro podání finálních nabídek. Na tomto místě lze dodat, že v době jednání o předběžných nabídkách dodavatel může námitky podat a takové podání může mít žádoucí efekt (zadavatel je změněn), nicméně stěžovatel by měl být srozuměn s tím, že zadavatel znalý judikatury by je měl odmítnout pro předčasnost (chybějící aktivní legitimaci) a dodavatel s případným návrhem k Úřadu nebude úspěšný.

Mgr. Zuzana Profousová, právník,
specialista zadávání veřejných zakázek
Mgr. Milan Šebesta, LL.M. et LL.M.,
advokát, partner
MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

Poznámky:

- ¹ Což v případě jednacího řízení s uveřejněním nemusí při zahájení zadávacího řízení znamenat nutně podrobnost potřebnou pro samotné podání finální nabídky, jelikož požadavky na ni i co do rozsahu plnění budou mnohdy odvislé právě od jednání zadavatele s účastníky, jak je uvedeno dále.
- ² <https://uohs.gov.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-22501.html>.
- ³ <https://uohs.gov.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-21674.html>.
- ⁴ <https://uohs.gov.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-21673.html>.
- ⁵ <https://uohs.gov.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-22011.html>.
- ⁶ <https://uohs.gov.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-21673.html>.
- ⁷ <https://uohs.gov.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-22011.html>.
- ⁸ <https://uohs.gov.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-21423.html>.

Problematika sell-out v českém právním řádu

V právním prostředí je obecně znám institut tzv. squeeze-out, tedy proces, při němž dochází k vytěsnění menšinových akcionářů akcionářem, který ve společnosti disponuje alespoň 90 % akcií. Méně známým, avšak neméně významným institutem je sell-out, jenž byl do právního řádu zaveden později. Tento institut představuje důležitý prostředek ochrany minoritních akcionářů, neboť jim umožňuje požadovat od hlavního akcionáře odkup jejich účastí v akciové společnosti.

Historický exkurz

Dřívější právní úprava umožňovala využít squeeze-out jen majoritním akcionářům. Aktuálně však již může o odkup hlavním akcionářem požádat i akcionář minoritní. Tento právní institut neměl v obchodním zákoníku účinném do 1. ledna 2014 žádné srovnatelné ustanovení, přestože už v roce 2008 Ústavní soud ve svém nálezu (sp. zn. Pl. ÚS 56/05 ze dne 27. března 2008) poukázal na to, že právní úprava vztahů mezi majoritními a minoritními akcionáři v České republice by byla vyváženější, pokud by zákonodárce vedle institutu nuceného odkupu (squeeze-out) zakotvil také právo minoritních akcionářů požadovat od hlavního akcionáře odkup jejich akcií (tzv. sell-out). K přijetí takového ustanovení však během účinnosti obchodního zákoníku nedošlo. Do českého právního řádu byl zaveden v návaznosti na implementaci evropských směrnic.

Aktuální úprava

Smyslem tohoto institutu je posílit rovnováhu mezi postavením minoritních a majoritních akcionářů, neboť zatímco zákon přiznává majoritnímu akcionáři oprávnění domáhat se nuceného přechodu akcií prostřednictvím institutu squeeze-out, minoritním akcionářům poskytuje prostřednictvím sell-outu možnost dobrovolně ukončit svou účast ve společnosti. Uplatnění institutu sell-out je podmíněno splněním totožných zákonných předpokladů, jaké jsou vyžadovány pro realizaci squeeze-outu. Z povahy právní úpravy přitom vyplývá, že tento mechanismus se vztahuje výlučně na akciové společnosti, neboť v případě společnosti s ručením omezeným obdobný institut právní řád neupravuje.

Minoritní akcionáři jsou oprávněni požadovat odkup svých akcií bez časové

ho omezení, jsou-li naplněny podmínky stanovené v § 395 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích. Klíčovým předpokladem vzniku tohoto práva je existence hlavního akcionáře ve smyslu § 375 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, tedy osoby, která vlastní akcie představující alespoň 90 % základního kapitálu společnosti a současně disponuje nejméně 90 % hlasovacích práv s těmito akciemi spojených. Pro srovnání lze uvést, že polská právní úprava považuje za hlavního akcionáře jednotlivce nebo skupinu akcionářů (nejvýše pěti), kteří společně drží minimálně 95 % základního kapitálu společnosti, přičemž každý z nich musí vlastnit alespoň 5% podíl na tomto kapitálu.

Postup

Žádost o odkup akcií je nutné směřovat přímo vůči hlavnímu (majoritnímu) akcionáři, nikoli vůči samotné obchodní korporaci. Právní úprava přitom nestanoví žádné zvláštní náležitosti ani formu této žádosti, a proto ji může minoritní akcionář uplatnit i ústně, například na valné hromadě. Z projevu vůle však musí jednoznačně vyplývat, že se jedná o výkon práva podle § 395 ZOK, nikoli pouze o obecnou nabídku k převodu akcií.

Podáním žádosti o odkup akcií vzniká hlavnímu akcionáři povinnost reagovat předložením veřejného návrhu smlouvy. Tento návrh musí být určen všem minoritním akcionářům a musí obsahovat závazek odkoupit jejich akcie za přiměřené protiplnění. Výše protiplnění má odpovídat skutečné hodnotě akcií, přičemž její přiměřenost musí být doložena znaleckým posudkem.

Na rozdíl od institutu nuceného odkupu (squeeze-out), u něhož zákon výslovně stanoví, že znalecký posudek nesmí být ke dni přijetí žádosti starší než tři mě-

síce, právní úprava sell-outu takovou lhůtu neobsahuje. S ohledem na ochranu majetkových práv minoritních akcionářů a snahu předejít případným sporům o přiměřenost protiplnění je však v odborné literatuře i praxi často doporučováno postupovat analogicky a vycházet rovněž z tříměsíční časové lhůty.

Právní úprava nestanoví konkrétní lhůtu, ve které je hlavní akcionář povinen reagovat na žádost minoritního akcionáře předložením veřejného návrhu smlouvy. Vzhledem k tomu, že příprava takového návrhu je časově náročná a zpravidla zahrnuje zajištění znaleckého posudku i samotné vypracování nabídky, převládá v odborné literatuře názor, že za přiměřenou lze považovat lhůtu tří měsíců od doručení žádosti.

Další problematickou otázkou v rámci institutu práva na odkup akcií je, zda je osoba, která proces iniciovala podáním žádosti, povinna veřejný návrh na odkup akceptovat, pokud jej hlavní akcionář následně předloží. Současně vyvstává otázka, zda by případná povinnost přijetí návrhu mohla dopadat i na ostatní minoritní akcionáře, kteří žádost nepodali, nebo zda naopak nelze takovou povinnost dovodit vůbec – ani vůči žadateli, ani vůči ostatním minoritním akcionářům.

Ze všech uvedených variant se jako nejméně přijatelná jeví ta, která by povinnost akceptovat veřejný návrh rozšiřovala na všechny minoritní akcionáře bez ohledu na jejich aktivní zapojení do procesu. Institut práva na odkup (sell-out) je třeba chápat jako ochranný mechanismus ve prospěch menšiny, a tedy primárně jako oprávnění, nikoli jako povinnost. Zavedení plošné povinnosti přijmout návrh by ve svém důsledku vedlo k funkční obdobě institutu vytěsnění (squeeze-out), pouze s tím rozdí-

Specialisté na hospodářskou soutěž

Hospodářská soutěž

Regulovaná odvětví

Prověřování zahraničních investic (FDI)

Veřejné zakázky

Compliance

lem, že impulz by vycházel od minoritního akcionáře. Takový výklad by však popíral samotný smysl sell-outu jako nástroje ochrany minoritních akcionářů, a proto jej nelze akceptovat.

Ani varianta, podle níž by povinnost přijmout veřejný návrh tížila výlučně samotného žadatele, nepůsobí zcela přesvědčivě. Ačkoli příprava veřejného návrhu představuje pro hlavního akcionáře určité náklady, zejména v souvislosti se zpracováním znaleckého posudku, nelze přehlédnout, že samotná existence minoritních akcionářů ve společnosti generuje pro majoritního akcionáře určité administrativní zatížení, s nímž je nutno předem počítat. Případné zneužití institutu práva na odkup je proto namíste řešit prostřednictvím jiných právních nástrojů, nikoli zavedením povinnosti návrh přijmout. Navíc tento přístup neřeší situaci, kdy je sice veřejný návrh učiněn, avšak jeho podmínky – zejména na výše protiplnění – jsou nepřiměřené. V tomto případě, když akcionář neodmítá samotný prodej, ale pouze výši nabídky, zákon mu nedává jasný návod, jak dále postupovat. Jedním z řešení je domáhat se dorovnání soudní cestou. V takovém případě však musí sám předložit znalecký posudek podporující vyšší ocenění.

I kdyby bylo možné tuto disproporci napravit soudní cestou prostřednictvím dorovnání, zůstává nezodpovězenou otázkou, jak by měla být povinnost akceptace v praxi vynucována. Nelze totiž jednoznačně dovodit, zda by k tomu měl sloužit institut nahrazení projevu vůle soudem, který zákon výslovně zmiňuje pouze ve vztahu k povinnosti návrh učinit, nikoli k jeho přijetí. Stejně tak není jasné, zda by mělo dojít k převodu vlastnického práva k cenným papírům automaticky a případně k jakému datu (například po uplynutí platnosti nabídky).

Z uvedených důvodů je vhodné považovat žadatele, stejně jako ostatní akcionáře, za osoby oprávněné, nikoli povinné, a tedy za subjekty, které mohou, a nikoliv musí, návrh přijmout.

Zároveň platí, že odmítnutí nabídky nevylučuje možnost opětovného zahájení procesu sell-out jiným minoritním akcionářem. Tím by se celý postup musel opakovat, včetně vypracování nového

posudku a zveřejnění nové nabídky. I když je tato varianta právně možná, nelze očekávat výrazné zvýšení protiplnění při opakovaném pokusu.

Možnosti obrany majoritního akcionáře proti sell-outu

Jednou z možností, která je v praxi často využívána je, že dominantní akcionář místo reakce na žádosti minoritních akcionářů zahajuje proces squeeze-out. Tím docílí úplného odkupu zbývajících akcií a znemožní další využití institutu sell-out. Výhodou této strategie je plná kontrola nad celým procesem, což u postupu iniciovaného minoritou chybí. Někteří majoritní akcionáři se pak pokoušejí předejít vzniku podmínek pro sell-out i jinými způsoby – například převedením části akcií na osoby blízké, čímž uměle sníží svůj podíl pod rozhodující hranici, aby již nesplňovali status hlavního akcionáře a povinnost odkupu se tak na něj nevztahovala. V současnosti právní úprava takové jednání výslovně nezakazuje, a je proto otázkou, jak budou v budoucnu reagovat soudy. Lze uvažovat i nad tím, zda v situaci, kdy hlavní akcionář účelově převede část svých akcií, čímž znemožní uplatnění práva na sell-out, následně neodpovídá za škodu způsobenou porušením zákonné povinnosti vůči minoritním akcionářům. Tento výklad se však podle mého názoru jeví jako problematický. Ve svém důsledku totiž neřeší postavení minoritních akcionářů, kteří zůstávají „uvězněni“ v rámci společnosti a musejí čelit všem nevýhodám, jež s tímto postavením souvisejí.

Dalším možným výkladem bychom zase mohli dosáhnout toho, že rozhodujícím okamžikem pro posouzení, zda osoba, již byla žádost adresována, má postavení hlavního akcionáře, je den doručení této žádosti. Jakékoli pozdější změny v rozsahu jejího akcionářského podílu, včetně jeho snížení, již nejsou z hlediska právní relevance pro daný proces podstatné.

Závěr

Institut práva na odkup akcií (sell-out) představuje významný korektiv tradičně silného postavení hlavního akcionáře v akciových společnostech a doplňuje dlouhodobě známý mechanismus nuceného odkupu (squeeze-out). Jeho zakotvení v českém právním řádu lze vnímat

jako krok správným směrem k posílení ochrany minoritních akcionářů a k vyvážení vzájemných vztahů uvnitř akcionářské struktury společnosti.

Přestože je právní úprava sell-outu koncipována jako zrcadlový institut ke squeeze-outu, v řadě ohledů vykazuje interpretační i aplikační nejasnosti. Ty se týkají zejména časového rámce postupu, otázky povinnosti přijmout veřejný návrh na odkup, přiměřenosti protiplnění a možností procesní obrany jak na straně minoritních, tak na straně majoritních akcionářů. Absence výslovných zákonných pravidel v těchto oblastech zvyšuje význam právní doktríny a budoucí judikatury, která bude muset vymezit hranice tohoto institutu a zabránit jeho zneužívání.

Sell-out je nutno chápat primárně jako oprávnění minoritního akcionáře, nikoli jako jeho povinnost. Jakékoli výklady směřující k nucené akceptaci veřejného návrhu by vedly k popření ochranné funkce tohoto institutu a fakticky by jej přiblížily mechanismu vytěsnění, což nelze považovat za souladné s jeho účelem. Stejně tak pokusy majoritních akcionářů účelově obcházet podmínky sell-outu vyvolávají otázky, které si zaslouží zvýšenou pozornost soudní praxe.

Do budoucna lze očekávat, že praktické využívání institutu sell-out povede k dalšímu zpřesňování jeho výkladu, a to jak prostřednictvím rozhodovací činnosti soudů, tak případnými legislativními úpravami. Teprve jejich prostřednictvím bude možné plně naplnit cíl tohoto institutu, jímž je poskytnout minoritním akcionářům efektivní a spravedlivý nástroj ochrany jejich majetkových práv v prostředí silné akcionářské dominance. ©

JUDr. Nikol Labuťová, advokát
Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.

JELÍNEK & PARTNEŘI
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Daňové zacházení s podílovými fondy v Česku a na Slovensku: proč slovenské fondy trátí na dividendách ze zahraničí

Kolektivní investování představuje v České republice i ve Slovenské republice významný nástroj správy a zhodnocování kapitálu, a to jak pro retailové investory, tak pro institucionální klientelu. Přestože právní úprava kolektivního investování v obou státech vychází ze společných základů a je významně harmonizována evropským právem, v oblasti daňového zacházení s investičními fondy existují rozdíly, které mají v praxi podstatné ekonomické dopady. Tyto rozdíly se nejvýrazněji projeví v přeshraničních situacích, zejména při investování na zahraničních trzích a inkasu dividend či úroků ze zahraničí.

Česká právní úprava podílových fondů podle zákona č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech (ZISIF), a slovenská úprava podílových fondů podle zákona č. 203/2011 Z. z., o kolektivnom investovaní (ZKI), vycházejí ze shodného konceptu, podle něhož podílový fond nemá právní osobnost a je spravován investiční společností dle § 7 ZISIF, resp. správcovskou společností dle § 27 ZKI v případě slovenských fondů. Zásadní rozdíl však nastává v daňové oblasti. Zatímco český podílový fond je zákonem výslovně považován za poplatníka daně z příjmů právnických osob, slovenský podílový fond tuto daňovou subjektivitu nemá a sám o sobě není poplatníkem daně z příjmů.

Na první pohled se může slovenský model jevit jako výhodnější, neboť podílový fond na Slovensku nepodléhá dani z příjmů právnických osob vůbec. Tento zdánlivý benefit se však v praxi často obrací proti investorům, zejména v případě fondů s globální investiční strategií. Absence daňové subjektivity slovenského podílového fondu totiž vede k tomu, že fond zpravidla není považován za daňového rezidenta pro účely smluv o zamezení dvojího zdanění. Výsledkem je vyšší srážková daň u zdroje zahraničních dividend, která významně snižuje čistý výnos investic.

Cílem tohoto článku je proto komparativně popsat daňové zacházení s podílovými fondy v České republice a ve Slovenské republice, vysvětlit příčiny rozdílné míry zdanění dividend a úroků přijímaných těmito fondy ze zahraničí a analyzovat roli, kterou v tomto kontextu hraje skutečnost,

že slovenský podílový fond není poplatníkem daně z příjmů právnických osob. Pozornost je věnována rovněž praktickým důsledkům této právní konstrukce a možným řešením de lege lata i de lege ferenda.

Podílový fond jako poplatník daně z příjmů

V důsledku skutečnosti, že český podílový fond podle ZISIF je explicitně zařazen mezi poplatníky daně z příjmů právnických osob („DPPO“) v § 17 odst. 1 písm. c) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (ZDP), a současně je v České republice spravován způsobem zakládajícím daňové rezidentství (zejména prostřednictvím sídla a místa skutečného vedení obhospodařovatele), může zpravidla vystupovat jako „rezident smluvního státu“ ve smyslu čl. 4 odst. 1 vzorové smlouvy OECD, resp. obdobných ustanovení v dvoustranných smlouvách o zamezení dvojího zdanění. Na tomto základě může český podílový fond požádat správce daně o vydání potvrzení o daňovém rezidentství a uplatňovat smluvně snížené sazby srážkové daně v zahraničí.

Oproti tomu slovenský podílový fond, který není poplatníkem daně z příjmů právnických osob podle § 12 zákona č. 595/2003 Z. z., o dani z příjmů (dále jen „SKZDP“), nesplňuje podmínku podléhání dani v žádném rozsahu, a to ani formálně. Dle SKZDP jsou předmětem daně pouze příjmy správcovské společnosti, tedy primárně výnosy za správu fondů.

Tato skutečnost má zásadní význam pro účely mezinárodního zdanění, neboť subjekt, který ve státě, s nímž má být jeho rezidentství spojeno, nepodléhá dani z pří-

jmů ani formálně, zpravidla nenaplnuje definiční znaky daňového rezidenta ve smyslu 4 odst. 1 vzorové smlouvy OECD ani odpovídajících ustanovení dvoustranných smluv o zamezení dvojího zdanění. Slovenský podílový fond proto nenaplnuje materiální ani formální znaky rezidenta smluvního státu.

Tomu odpovídá i aplikační praxe slovenské daňové správy, která podílovým fondům nevydává potvrzení o daňovém rezidentství, přičemž tento závěr výslovně vyplývá i z ustanovení § 51g SKZDP, jež omezuje okruh subjektů oprávněných k prokázání daňové rezidence. V důsledku toho nejsou slovenské podílové fondy schopny vůči zahraničním plátcům příjmů doložit, že jsou rezidenty Slovenské republiky pro účely aplikace smluv o zamezení dvojího zdanění.

Praktickým důsledkem této právní konstrukce je skutečnost, že zahraniční státy při výplatě dividend nebo jiných pasivních příjmů neuplatní vůči slovenským podílovým fondům smluvně snížené sazby srážkové daně, ale použijí plné vnitrostátní sazby podle svého daňového práva. Tento efekt se projeví bez ohledu na to, že Slovenská republika má se státem zdroje příjmu uzavřenou platnou smlouvu o zamezení dvojího zdanění.

Rozdíl v daňovém zacházení se tak neprojevuje na úrovni přímého zdanění podílového fondu ve státě jeho založení, ale na úrovni zdanění zahraničních příjmů u zdroje, což má zásadní dopad na čistý výnos investorů. Slovenský model kolektivního investování tak v mezinárodním kontextu vykazuje strukturální daňovou nevýhodu, a to právě

v důsledku absence daňové subjektivity podílového fondu podle § 12 SKZDP.

Praktický dopad: příklad Německa

Pro ilustraci praktických dopadů rozdílného daňového zacházení lze uvést příklad investice do akcií německých kapitálových společností vyplácejících dividendu. V případě českého podílového fondu je na základě smlouvy o zamezení dvojího zdanění mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo uplatněna maximální smluvní srážková daň ve výši 15 % z hrubé dividendy, neboť fond je schopen vůči německému plátcí příjmů prokázat své daňové rezidentství v České republice.

Slovenský podílový fond naproti tomu není schopen prokázat daňové rezidentství, a tudíž nemůže využít výhod vyplývajících ze smlouvy o zamezení dvojího zdanění uzavřené mezi Slovenskou republikou a Spolkovou republikou Německo. Německo proto při výplatě dividend uplatní plnou vnitrostátní srážkovou daň, která činí 25 % navýšených o solidární daň (Solidaritätszuschlag), tedy přibližně 26,4 % z hrubé dividendy.

Rozdíl v daňovém zatížení ve výši více než 11 procentních bodů se bezprostředně promítá do nižšího čistého výnosu investorů slovenského podílového fondu. Tento negativní efekt se navíc kumulativně prohlubuje v čase, zejména u fondů s dlouhodobou investiční strategií a s vysokým podílem zahraničních dividendových titulů v portfoliu. Zatímco český podílový fond je schopen zachovat daňovou efektivitu zahraničních dividend díky aplikaci smluvního režimu, slovenský podílový fond je vystaven systematicky vyššímu daňovému zatížení, které nelze kompenzovat ani na úrovni fondu, ani na úrovni investorů.

Uvedený příklad vychází ze standardní aplikace německé dividendové srážkové daně a nezohledňuje případné zvláštní režimy (např. při získání určité kapitálové účasti) či refundační mechanismy v jurisdikci zdroje, které mohou být dostupné pouze za specifických podmínek.

Řešení prostřednictvím českého SICAV

Jedním z praktických řešení této situace je využití české fondové struktury, konkrétně akciové společnosti s proměnným základním kapitálem (SICAV) podle § 154

ZISIF. Český SICAV má právní osobnost a je poplatníkem daně z příjmů právnických osob se stejným daňovým režimem jako český podílový fond, pokud bude dodržena skladba aktiv, případně jsou-li investiční akcie přijaty k obchodování na evropském regulovaném trhu, viz § 17b odst. 1 písm. a) a c) ZDP. Český SICAV se tak může kvalifikovat jako „základní investiční fond“ a užívat stejnou daňovou sazbu jako český podílový fond ve výši 5 % (§ 21 odst. 2 ZDP).

Slovenská správcovská společnost může v této struktuře vystupovat jako zakladatel fondu držící zakladatelské akcie SICAVu. Se zakladatelskými akciemi je spojeno právo volit na valné hromadě obhospodařovatele a členy dozorčí rady. Dále na sebe může správcovská společnost nechat outsourcingovat část obhospodařování dle § 23 ZISIF. Tím si zajistí rozumnou míru kontroly nad prováděnými investicemi a zachová svůj brand pro další marketing.

Slovenský SICAV a jeho limity

Slovenská právní úprava rovněž zná investiční fondy ve formě akciové společnosti s proměnným základním kapitálem (SICAV, viz § 26d ZKI). Tento typ fondů je však na Slovensku v praxi využíván spíše okrajově, zatímco převážnou část trhu kolektivního investování nadále tvoří podílové fondy.

Slovenský fond ve formě SICAV je z hlediska mezinárodního zdanění schopen odstranit nevýhody slovenských podílových fondů, zejména nemožnost uplatňovat smlouvy o zamezení dvojího zdanění. Tato výhoda je však vyvážena opačným problémem v oblasti daně z příjmů právnických osob. Zatímco slovenské podílové fondy dani z příjmů právnických osob vůbec nepodléhají, fondy ve formě SICAV jsou poplatníky této daně ve stejném režimu jako běžné obchodní korporace (srov. § 12 odst. 1 písm. d) SKZDP). Takové daňové zatížení je však z hlediska ekonomické podstaty kolektivního investování nepřiměřené, když významně snižuje výkonnost fondu.

Řešení skrze přeshraniční obhospodařování

Rovněž je možné, aby slovenská správcovská společnost byla přímo obhospodařovatelem v rámci přeshraničního obhospodařování dle § 60 a násl. ZKI, resp. 328 ZISIF

z pohledu fondu. Z daňového hlediska se jedná o agresivnější variantu optimalizace – v případě zpochybnění „místa vedení“ v ČR ze strany finančního úřadu musí fond (bez ohledu na to, jestli se jedná o SICAV nebo podílový fond) prokázat, že má v ČR své místo vedení. Z tohoto důvodu je daňově bezpečnější si zřídit v ČR pobočku (která bude stálou provozovnou ve smyslu ZDP a mezinárodních smluv o zamezení dvojího zdanění) a obhospodařovat fond jejím prostřednictvím, než se spoléhat na režim bez umístění pobočky. S ohledem na náročnost zřízení pobočky se však jedná primárně o dlouhodobé řešení a určité částečné opuštění Slovenska jako takového.

V případě přeshraničního obhospodařování je následně vhodné využít služeb administrátora fondů v ČR, který obstará činnosti zejména spočívající ve vedení účetnictví, zajištění compliance a výpočtu aktuální hodnoty investičních akcií, které mají výrazně více lokální charakter než činnost obhospodařování.

Úvahy de lege ferenda

Z komparace české a slovenské právní úpravy plyne, že absence daňové subjektivity slovenského podílového fondu sice formálně eliminuje daň z příjmů na úrovni fondu, avšak současně vytváří významnou nevýhodu při investování na zahraničních trzích. Jako systémové řešení se proto nabízí zavedení formální daňové subjektivity slovenských podílových fondů, obdobně jako v České republice. Zachování ekonomické neutrality by bylo možné dosažením nulové nebo symbolické sazby daně, přičemž klíčovým efektem by bylo získání postavení daňového rezidenta a možnost plnohodnotného uplatňování smluv o zamezení dvojího zdanění.

Taková úprava by odstranila strukturální nevýhodu slovenských podílových fondů, zvýšila jejich konkurenceschopnost a zároveň by nepředstavovala zásadní zásah do daňového zatížení investorů.

Mgr. Ondřej Nový, advokátní koncipient
KLB Legal, s.r.o., advokátní kancelář

KLB LEGAL

S neoprávněnými poplatky u lékařů je konec. Novela posílila ochranu pacientů

Od 1. ledna 2026 se pacienti již nemusí obávat, že po nich lékaři budou vyžadovat neoprávněné platby za služby hrazené z veřejného zdravotního pojištění. Tyto praktiky totiž výslovně zakázala novela zákona o zdravotních službách, která reagovala na rostoucí počet stížností. Novela chrání pacienty před praxí, kdy si někteří lékaři účtovali peníze navíc za služby, které mají být hrazené z veřejného zdravotního pojištění. Zákon nyní takové poplatky výslovně zakazuje a zpřísnil pravidla. Novela zároveň zavedla povinnost transparentních ceníků, upravila institut nemocničního ombudsmana a přenesla odpovědnost za pohotovostní službu z krajských samospráv na zdravotní pojišťovny.

Od ledna letošního roku nabyla účinnosti nenápadná, leč přelomová novela zákona o zdravotních službách. Kromě toho, že nově definuje pohotovostní službu a upravila řadu povinností poskytovatelů, také oficiálně zakázala všechny poplatky za zdravotní služby plně hrazené ze systému veřejného zdravotního pojištění. Ministerstvo zdravotnictví ČR tak reagovalo na rostoucí počet stížností týkajících se neoprávněných plateb, které po pacientech vyžadovali typicky hůře dostupní specialisté, například gynekologové nebo stomatologové. Tyto „poplatky“ byly často spojovány s úkony typu registrace u lékaře, rychlejší sjednání termínu nebo

možnost objednat se online. Problém spočíval v tom, že takové praktiky byly a jsou z právního hlediska nelegální.

Novela tedy tuto praxi výslovně zakázala a od začátku roku je tento zákaz plně v platnosti. Poskytovatelé stejně tak nemohou poskytnutí zdravotní péče podmiňovat jakoukoli platbou či nákupem jiného zboží a služeb. Novela chrání pacienty před neoprávněnými poplatky, které si někteří lékaři účtovali navíc. V praxi se dříve častěji objevovaly případy, kdy pacienti platili za registraci u lékaře, internetové objednání nebo obdobné údajně „nadstandardní“ služby. Takové služby v rámci plně hrazené péče však neexistují

a nikdy neexistovaly. Novela proto zakázala tyto poplatky a upřesnila pravidla, čímž nyní poskytuje pacientům jasnou a účinnou právní ochranu.

Skryté poplatky jsou minulostí

Nová právní úprava představuje krok správným směrem, protože dosavadní praxe popírala smysl tuzemského systému veřejného zdravotního pojištění založeného na úhradovém principu. Ten funguje tak, že pojištěnci odvádějí pojistné do fondů zdravotních pojišťoven a z takto shromážděných prostředků jsou následně hrazeny služby, které poskytovatelé zajišťují pacientům. Pokud pojiště-

nec využívá služeb u smluvního poskytovatele konkrétní pojišťovny, vzniká mu právo na využívání hrazených služeb bez jakékoli přímé úhrady.

Z pohledu úhrad se zdravotní služby dělí na tři skupiny: hrazené (plně placené z veřejného zdravotního pojištění, poskytovatel za ně nesmí požadovat žádnou další platbu), částečně hrazené (část ceny hradí pojišťovna a předem známou část doplácí pacient) a nehrazené (pacient je platí celé sám). Nad rámec toho je zákonem předvídán regulační poplatek v částce 90 Kč za využití pohotovostní služby. Odlišná je situace u nesmluvních poskytovatelů – typicky soukromých klinik bez smlouvy se zdravotní pojišťovnou – kde si pacient zpravidla hradí veškerou péči, zákaz poplatků za hrazené služby se na ně z povahy věci nevztahuje.

U plně hrazené péče přitom nelze požadovat žádné příplatky za tzv. „nadstandard“ – mohou být nabízeny pouze doplňkové (nehrazené) služby, které přímo nesouvisí s poskytovanou hrazenou péčí (např. za samostatný pokoj) a u kterých je předem zřejmé, že si je pacient hradí sám. Novela přitom pamatovala i na velmi přísné sankce pro poskytovatele, kteří by zákaz poplatků ignorovali. Pacient se může ohradit přímo na místě, případně se obrátit na svou zdravotní pojišťovnu. Ta může situaci řešit v rámci smluvního vztahu s poskytovatelem. Pa-

cient se může obrátit i na nemocničního ombudsmana nebo na krajský úřad. Ten je oprávněn zahájit přestupkové řízení a uložit poskytovateli pokutu sahající až do výše milionu korun.

Transparentní ceníky chrání pacienty

Další novinka, kterou novela zákona o zdravotních službách zavedla, se týká zveřejňovaných ceníků – ceny v nich uvedené jsou pro poskytovatele závazné a musí se jimi tedy řídit. Touto změnou byla zajištěna lepší informovanost pacientů o ceně zdravotních služeb, které nejsou hrazené ze zdravotního pojištění. Platbu za nehrazené nebo částečně hrazené služby lze požadovat pouze tehdy, je-li to ve zveřejněném ceníku jednoznačně uvedeno v době, kdy o tom poskytovatel pacienta informuje a jen v částce uvedené v ceníku. Pacient se s ceníkem musí mít možnost seznámit předem a pokud tato možnost zajištěna není, nelze úhradu požadovat. Jinak poskytovateli hrozí pokuta ve výši až padesát tisíc korun.

V neposlední řadě se novela zabývala i praktickými systémovými otázkami. Poskytovatelé jednodenní a lůžkové péče musí od ledna letošního roku ze zákona ustanovit osobu pověřenou vyřizováním stížností pacientů, tzv. nemocničního ombudsmana. Poskytovatelé také mají povinnost transparentně zveřejnit kontakt na ombudsmana, aby se na něj

mohli pacienti aktivně a jednoduše obracet. Další novinky se mimo jiné týkají snižování administrativní zátěže, posilování práv pacientů a zvýšení ochrany osob ohrožených domácím či sexuálním násilím.

Významnou změnou je také úprava odpovědnosti za zajištění lékařské pohotovosti. Lékařské pohotovosti dosud měly na starosti kraje, od ledna letošního roku však tato agenda připadla přímo zdravotním pojišťovnám. Zákonodárce si od této novinky sliboval, že se tak zvýší dostupnost pohotovostí i jejich efektivita. Pro dospělé pacienty nyní zajišťují tyto služby nemocnice s urgentním příjmem, pro dětské pacienty zařízení poskytující akutní pediatrickou lůžkovou péči. Minimální rozsah a parametry provozu byly stanoveny prováděcí vyhláškou, která byla přijata společně s nabytím účinnosti novely, čímž byla zajištěna komplexní implementace celé reformy pohotovostních služeb.

Mgr. Kristýna Kovaříková, advokát / Counsel
ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

ROWAN[®]
LEGAL

 online

Microsoft Copilot od A do Z v právní praxi

Jak využít Microsoft Copilot k rychlejší tvorbě smluv, práci s e-maily a automatizaci rutinních úkonů v právní praxi? Praktický průvodce od prvního nastavení až po pokročilé workflow, které vám ušetří hodiny práce týdně.

Další online konference a semináře
naleznete na www.epravo.cz

Z aktuální judikatury

Vydání výtěžku zpeněžení

Jestliže osoby nadané popěrným právem nepopřely pohledávku věřitele přihlášenou do insolvenčního řízení vedeného na majetek dlužníka jako pohledávku s právem na uspokojení ze zajištění v rozsahu práva na uspokojení ze zajištění co do pořadí (v režimu § 195 insolvenčního zákona), pak pro účely posouzení doby vzniku zajištění (§ 167 odst. 1 insolvenčního zákona) je určující mechanismus vzniku zajištění. Mělo-li jít o zajištění z titulu smluvních zástavních práv k nemovitostem nabyté bankou N v režimu § 1937 odst. 2 o. z. od původního zástavního věřitele (banky U), pak okamžikem vzniku zajištění je doba vzniku zástavního práva k nemovitostem bance U (jestliže věřitel (banka N) přihlásil pohledávky do insolvenčního řízení jako zajištěné zástavním právem k majetku dlužníka a takto (s právem na uspokojení ze zajištění) byly pohledávky následně zjištěny při přezkumném jednání, pak pro účely vydání výtěžku zpeněžení zajištění zajištěným věřitelům nelze vycházet z toho, že šlo o věřitele nezajištěného (že dobu vzniku zajištění nelze určit proto, že zajištění podle hmotného práva vůbec nevzniklo)).

Výklad právních norem

Za situace, kdy jsou podle § 14 odst. 1 písm. a) zákona č. 37/2021 Sb., o evi-

denci skutečných majitelů („ZESM“) údaje o skutečných majitelích zapsané v evidenci skutečných majitelů přístupné komukoliv, brání články 7 a 8 Listiny základních práv EU aplikaci těch ustanovení vnitrostátního práva, která vynucují splnění povinnosti evidující osoby podle § 9 odst. 1 ZESM.

Insolvenční řízení

Žalobou z lepšího práva se rozumí žaloba, kterou se třetí osoba domáhá po tom, komu byla z majetkové podstaty (výtěžku jejího zpeněžení, jímž mohou být i splátky při oddlužení) vyplacena jeho pohledávka za (insolvenčním) dlužníkem, zaplacení částky ve výši odpovídající přijatému plnění, když má za to, že pohledávka byla vyplacena (uvažováno z pohledu hmotného práva) neprávem, neboť třetí osoba tu ve skutečnosti měla k plnění z majetkové podstaty „lepší právo“ než věřitel uspokojené pohledávky, a tedy, kdyby bylo postupováno podle hmotného práva, plnění by náleželo třetí osobě; žaloba z tzv. lepšího práva uvedeným způsobem slouží k ochraně třetích osob, jejichž právo na uspokojení z majetkové podstaty (z výtěžku jejího zpeněžení) bylo v insolvenčním řízení porušeno. Z hlediska hmotněprávního jde v žalobě z tzv. lepšího práva o právo z bezdůvodného obohacení, které vzniká tehdy, jestliže věřitel pohledávky uspokojené z majetkové podstaty získal na úkor třetí

osoby majetkový prospěch plněním bez právního důvodu. Při žalobě z lepšího práva, která je uplatňována v souvislosti s insolvenčním řízením, soud posuzuje podle hmotného práva, zda má k výtěžku zpeněžení lepší právo třetí osoba, nebo ten, kdo byl uspokojen v insolvenčním řízení (žaloba z lepšího práva slouží k zajištění souladu způsobu rozvržení výtěžku zpeněžení s hmotněprávními vztahy).

Osobnost člověka

Mezi osoby, které z povahy své činnosti vstupují do veřejného prostoru, musí snášet zvýšenou intenzitu zájmu o svou osobu či výsledky tvorby a jsou vystaveny i větší míře případné kritiky (zejména vedle politiků a osob zastávajících veřejné funkce) patří i výkonní umělci (herci, zpěváci, hudebníci, tanečníci, režiséři) a další umělci (spisovatelé, skladatelé, malíři, sochaři apod.). Je dáno samotnou podstatou jejich profese, že umělecká tvorba je určena pro veřejnost, kterou má bavit, poučovat či jinak oslovovat, takže bez vzájemné interakce postrádá smysl. Součástí této komunikace je i zájem adresátů uměleckých děl získat informace nejen o díle samotném (jeho vzniku, významu, smyslu i možnostech jeho získání či jiného sdílení), ale i o jeho autorech, protože umělecký projev zpravidla zahrnuje určitý vnos jejich osobnosti do prezentovaného díla. Činnost umělců je tedy zcela opodstatněně podrobována

umělecké kritice, více či méně laickému hodnocení, oceňování v anketách či festivalech, tedy rozličným způsobům rozboru nejen samotného díla, ale i hodnocení osoby, která jej vytvořila. V tomto smyslu se tedy umělci nepochybně pohybují ve veřejné sféře a musí být připraveni snášet i zvýšený zájem o svou osobu. Tento zájem veřejnosti však má své meze, které jsou dány právě okruhem informací, které ještě spadají do umělecké činnosti (Umělec má nezadatelné právo na ochranu svého soukromí, a to prakticky v tom rozsahu, nakolik si je vymezí svým souhlasem s informováním veřejnosti o svém zázemí, vztazích a jiných záležitostech intimního charakteru. Do oblasti veřejného zájmu proto bez dalšího patří jen ty nejzákladnější informace o původu, rodinných poměrech či případně dalších momentech života umělců významných pro uměleckou tvorbu, jsou-li podávány korektně a ve snaze o objektivní hodnocení jejich činnosti. Bez souhlasu umělce sem již nepatří zveřejňování těch soukromých záležitostí, které bezprostředně nesouvisí s jeho uměleckou profesí, tím spíše pak ne zprávy nepodložené či dokonce nepravdivé, jsou-li motivovány spíše snahou o ukojení nezdravé zvědavosti či o naplnění jiných zájmů, nikoliv o vedení seriózní debaty nad uměleckou činností.)

Veřejná funkce

Ředitel sekce územního pracoviště finančního úřadu je veřejnou funkcí. Čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod ve spojení s čl. 21 odst. 4 Listiny i čl. 25 písm. c) Mezinárodního paktu o občanských a politických právech proto vyžaduje, aby splnění kritérií rovného přístupu k veřejným funkcím bylo soudně přezkoumatelné. Postup služebního orgánu ve výběrovém řízení na volné služební místo podle zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, je omezen přinejmenším ústavními požadavky na výkon veřejné moci, jako je zákaz zneužití pravomoci či jiné svévole (čl. 2 odst. 3 Ústavy, čl. 2 odst. 2 Listiny), zákaz diskriminace (čl. 3 odst. 1 Listiny) nebo povinnost respektovat základní práva jednotlivce a šetřit jejich podstatu a smysl (čl. 1 Ústavy a čl. 4 odst. 4 Listiny). Dodržení těchto pravidel musí být pod kontrolou soudní moci. Ochrana cestou antidiskriminační žaloby pro své úzké věcné vymezení a funkční omezení nedostačuje.

Nezákonné trestní stíhání veřejně činné osoby

Obecné soudy jsou povinny při stanovení výše zadostiučinění za nezákonné trestní stíhání podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, vždy pečlivě zvažovat veškeré okolnosti případu. Mezi ně mohou patřit i relevantní specifika profesního prostředí poškozených. Pokud tak nepostupují, porušují tím právo stěžovatelů na soudní ochranu a právo na náhradu škody způsobené při výkonu veřejné moci garantované čl. 36 odst. 1, resp. čl. 36 odst. 3 Listiny základních práv a svobod.

Restituční nárok

Z hlediska práva na ochranu a uspokojení restitučního nároku nelze činit rozdíl mezi oprávněnými osobami, které žádají o naturální náhradu podle § 11a odst. 1 zákona o půdě, a oprávněnými osobami, které žádají o finanční náhradu podle § 16 odst. 1 zákona o půdě. Jejich postavení musí být rovné.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Obecně platí, že žádost o finanční náhradu podle § 16 odst. 1 zákona o půdě a jejím poskytnutím v neúplné (částečné) výši restituční nárok nezaniká, nebyl-li zjištěn jednoznačný projev vůle oprávněné osoby se zbytku restitučního nároku vzdát. V případě zjištění takové vůle je třeba vzhledem k okolnostem věci posoudit, zda jí lze přiznat příslušné právní účinky.

Soudní poplatek

Přestože rozsah povinnosti řádně odůvodnit rozhodnutí závisí na konkrétních okolnostech každého případu, ani to, že jde o rozhodnutí ve věci návrhu na vrácení soudního poplatku, neznamená možnost na odůvodnění rozhodnutí zcela rezignovat. Ačkoliv by ve věcech soudních poplatků bylo možné snést nižší standard odůvodnění, je potřeba navrhovateli poskytnout alespoň základní srozumitel-

nou odpověď na jeho argumenty a mimo jiné se též vyvarovat libovůle.

Pokud soud přijme výklad, který se odchyluje od doslovného znění zákona, musí vysvětlit důvody, které jej k tomu vedly. Je na něj tedy kladeno větší argumentační břemeno než v případě, kdy následuje jednoznačný doslovný výklad.

Styk rodiče s dítětem

Rozhodnutí, které upravuje styk rodiče s dítětem ve značně omezeném rozsahu, musí zároveň obsahovat konkrétní výhled jeho dalšího rozšiřování. V opačném případě může být porušeno právo rodiče na péči a výchovu dítěte podle čl. 32 odst. 4 Listiny základních práv a svobod.

Bezplatná obhajoba

Obecné soudy nemohou při rozhodování o nároku na bezplatnou obhajobu či obhajobu za sníženou odměnu (čl. 40 odst. 3 Listiny základních práv a svobod) klást obviněnému k tíži, že si zvolil obhájce před tím, než o tomto jeho nároku rozhodly, ani to, že podle jejich názoru obviněný zavinil svým jednáním situaci, ve které není sám schopen hradit náklady obhajoby.

Blanketní stížnost

Podáním prosté stížnosti do protokolu bezprostředně po převzetí usnesení není konzumována lhůta k podání stížnosti a účastník řízení má možnost stížnost v otevřené lhůtě doplnit.

Dovolání

Pokud je stěžovatelka vedena chybným poučením odvolacího soudu a nepodá dovolání, znamenalo by odmítnutí stěžovatelčiny ústavní stížnosti pro nepřipustnost porušení jejího práva na přístup k soudu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Namísto je proto zrušení rozhodnutí odvolacího soudu tak, aby se stěžovatelce otevřela možnost podat dovolání k Nejvyššímu soudu.

Hodnocení důkazů

Jestliže obecné soudy v rámci prokazování viny obviněného přistoupí k hod-

20 let jste nás znali jako Z/C/H Legal.
Od teď jsme NIRRIS.

nirris.cz

N I R R I S

nocení důkazů jednostranně, nevezmou do úvahy nutnost uplatnění zásady presumpce nevinny a z ní vyvozené zásady in dubio pro reo a nezabývají se povahou trestního řízení jako nejzazšího prostředku (ultima ratio) ve smyslu dle § 12 odst. 2 trestního zákoníku, poruší takovým postupem základní práva obviněného.

Blanketní kasační stížnost

Pokud se doplnění kasační stížnosti označené chybnou spisovou značkou ve stanovené lhůtě dostane do dispozice Nejvyššího správního soudu a je z něj možné, na základě dalších identifikátorů, jednoznačně zjistit, kterého řízení se týká a Nejvyšší správní soud i přesto odmítne kasační stížnost pro neodstraněné vady, poruší tím právo stěžovatele na přístup k soudu garantované čl. 36 odst. 1 Listiny.

Předběžné opatření

Odvolací soud může změnit rozhodnutí o zamítnutí návrhu na předběžné opatření pouze za předpokladu, že mimo jiné předloží zvláštní zdůvodnění, proč nebylo možné namísto toho rozhodnutí soudu prvního stupně zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

Odvolání proti rozhodnutí o předběžném opatření není třeba doručovat jiným účastníkům, zejména pokud to není účelné (například s ohledem na dosavadní vývoj řízení) či vhodné nebo pokud by mohl být nevhodným doručením odvolání zmařen účel předběžného opatření.

Překvapivé skutkové posouzení

Je neústavní takový postup civilních soudů, kdy Nejvyšší soud v kasačním rozhodnutí přehodnotí skutková zjištění nalézacího soudu a odvolacího soudu a soudy nižšího stupně poté bez doplnění dokazování přijmou skutkové závěry, které jsou zcela protichůdné vůči závěrům učiněným v předchozím řízení. Takový postup je překvapivý a vykazuje znaky libovůle, čímž porušuje základní požadavky čl. 36 odst. 1 Listiny.

Seznam advokátů, bezúhonnost

Podmínka bezúhonnosti žadatele o zápis do seznamu advokátů podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 85/1996 Sb., o advoka-

cii, se nevyčerpává bezúhonností trestněprávní (trestní zachovalostí) a zahrnuje též širší bezúhonnost „stavovskou“. Advokátní komora je proto oprávněna zohlednit i dříve spáchaný trestný čin žadatele o zápis do seznamu advokátů (ve smyslu citovaného ustanovení), třebaže jde o trestný čin, který byl již zahlazen.

Daň z příjmů

Náhrada snížené odměny jednatele společnosti s ručením omezeným z důvodu jeho dočasné pracovní neschopnosti či nařízené karantény sjednaná ve smlouvě o výkonu funkce není podle § 6 odst. 9 písm. t) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění účinném do 31. 12. 2023, osvobozena od daně z příjmů, a proto spadá do vyměřovacího základu pojistného podle § 5 odst. 1 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Z téhož titulu při nařízení karantény jednatele společnosti s ručením omezeným nenáležel podle § 5 zákona č. 121/2021 Sb., o mimořádném příspěvku zaměstnanci při nařízené karanténě, ani mimořádný příspěvek.

Lhůta k vydání rozhodnutí v přezkumném řízení

Prekluzivní lhůta 15 měsíců pro přezkumné řízení v § 97 odst. 2 správního řádu se uplatní i v případě přezkumu územního plánu podle § 174 správního řádu.

Podmíněné upuštění od výkonu zbytku trestu

V případě, kdy odsouzenému bylo uloženo několik na sebe bezprostředně navazujících trestů zákazu činnosti téhož druhu, je k rozhodnutí o jeho žádosti o podmíněné upuštění od výkonu jejich zbytků příslušný podle § 315 odst. 2 tr. ř. ten soud, který odsouzenému uložil trest,

jenž je vykonáván v okamžiku podání žádosti o podmíněné upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti podle § 90 odst. 1 tr. zákoníku nebo který by připadal v úvahu, pokud odsouzený ke dni podání žádosti tento trest nevykonával z důvodu výkonu trestu odnětí svobody.

Zahlazení odsouzení

Podmínka nepřetržité doby, která musí uplynout, aby soud mohl zahladit odsouzení, je naplněna uplynutím právě jen časového úseku vymezeného v § 105 odst. 1 písm. a) až e) tr. zákoníku. Vedení či nevedení řádného života odsouzeným v době od uplynutí tohoto časového úseku do rozhodnutí soudu o zahlazení odsouzení je proto nerozhodné.

Daňové řízení

Uplyne-li maximální možná délka lhůty pro placení daně (20 let) podle § 160 odst. 5 daňového řádu (a nejde-li o případ upravený v § 160 odst. 6 daňového řádu), nelze daň vybrat ani vymáhat, a to bez zřetele k tomu, zda správce daně do té doby učinil úkony, jež podle § 160 odst. 3 daňového řádu běh lhůty pro placení daně přerušují, nebo podle § 160 odst. 4 daňového řádu lhůtu pro placení daně staví. K uplynutí lhůty pro placení daně (k prekluzi přihlášené pohledávky správce daně) přihlédne při rozvrhu též konkursní soud.

Důkazní břemeno

Jestliže byla prokázána pravost (úředně neověřeného) podpisu výstavce na směnce vlastní, lze předpokládat také to, že výstavce se podepsal pod text uvedený na směnečné listině. Namítá-li výstavce, že k vytvoření směnky byla zneužita jím podepsaná prázdná listina, je na něm, aby tuto skutečnost též prokázal.

Poškozený

Majetek obchodních společností je pro jejich společníky či akcionáře majetkem cizím, stejně tak to platí i pro statutární orgán, a to i kdyby měl na obchodní společnosti majetkovou účast. Obchodní společnosti jsou zakládány z vůle jejich společníků a svým vznikem se obchodní společnosti od společníků majetkově oddělují, společníkům vznikají práva a povinnosti vyplývající z účasti na tako-

vé obchodní společnosti, které odpovídají jejich smluvnému podílu na takové společnosti. Mezi tato práva patří právo na výnos v podobě podílu na zisku, na cenu za podíl při jeho převodu, popř. vypořádací podíl či podíl na likvidačním zůstatku. Společníci se také podílejí na řízení a kontrole činnosti obchodní korporace, proto jsou vybaveni např. hlasovacím právem, právem na informace nebo právem na vysvětlení. Společníci mají rovněž právo podat společnickou žalobu a domáhat se tak náhrady újmy, která byla obchodní společnosti způsobena členem voleného orgánu, popř. jinou osobou stanovenou v zákoně (u veřejné obchodní společnosti společníkem). Mezi povinnosti společníků se pak řadí např. vkladová povinnost či ručitelská povinnost. Tyto práva a povinnosti jsou zákonem různě modifikovány u jednotlivých obchodních společností a také v závislosti na postavení společníka (např. práva menšinových akcionářů), některé z nich lze upravit odlišně od zákona v zakladatelském právním jednání. Rozsah, v němž společník vykonává tato svoje práva a je povinen plnit svoje povinnosti, pak určuje velikost jeho podílu. Společník, byť se jedná o jediného (stoprocentního) společníka, má zcela odlišné postavení oproti této obchodní společnosti, vůči níž má pouze zákonem a zakladatelským právním jednáním vymezena práva a povinnosti. Majetek, který společníci do obchodní společnosti vložili při plnění jejich vkladové povinnosti, se vznikem obchodní společnosti stává majetkem obchodní společnosti, se kterým sama hospodář a k němuž nese samostatnou majetkovou odpovědnost v právních vztazích, do nichž vstupuje. Jestliže tedy byla způsobena škoda na majetku obchodní společnosti, pak poškozeným je právě tato obchodní společnost, nikoli její společník či akcionář, protože majetek akciové společnosti je pro něj majetkem cizím.

Osoba blízká

Skutečnost, že společnost s ručením omezeným ovládá fyzická osoba, jež se osobou blízkou (sourozencem) fyzické osoby, která ovládá akciovou společnost, nečiní ze společnosti s ručením omezeným toho, kdo akciovou společnost podstatně ovlivňuje; na právní jednání mezi akciovou společností a společností s ručením omezeným nelze jen proto pohlí-

žet jako na právní jednání mezi osobami blízkými (§ 22 odst. 2 o. z.).

Vylučovací žaloba

Správce konkursní podstaty nemohl být v dobré víře, že majetek byl sepsán do konkursní podstaty úpadce po právu, jestliže v době, za kterou má vydat užitky z tohoto majetku, probíhalo řízení o žalobě na jeho vyloučení ze soupisu konkursní podstaty (§ 19 odst. 2 ZKV).

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Nemajetková újma

Znásilnění je závažným útokem na fyzickou a duševní integritu osoby (zpravidla ženy) a může vést jak ke vzniku fyzické či psychické újmy, ústící v újmu na zdraví, stejně jako bez ohledu na zdravotní následky představuje zásadní neoprávněný zásah do dalších osobnostních práv tímto násilným aktem postižené ženy či dívky. Při právním posouzení nároku na peněžité zadostiučinění je třeba rozlišit, o náhradu jakého okruhu újmy poškozená usiluje – v úvahu bude nepochybně přicházet nejen satisfakce za zásah do osobnostních práv, ale též kompenzace za újmu na zdraví v podobě bolestného či náhrady za ztížení společenského uplatnění nebo jiné nemajetkové újmy, případně různé kombinace těchto nároků. Aby bylo možné dostat požadavku na rovnost všech před zákonem a vynést rozhodnutí, jež bude nejen adekvátně vypořádávat požadavek na náhradu nemajetkové újmy v rámci konkrétního posuzovaného vztahu, ale též bude odpovídajícím způsobem zasazeno do kontextu sporů obdobných a bude za obdobné újmy přiznávat poškozeným srovnatelné částky (tedy bude usilovat o spravedlivé řešení ve vztahu ke všem poškozeným), musí žalobkyně náležitě skutkově vymezit a soud pak právně kvalifikovat a posoudit nárok (nároky), jehož se poškozená domáhá. Pro stanovení náhrady nemajetkové újmy u znásilněné ženy je proto rozhodující, zda jde („jen“) o zásah do osobnostních práv (zejména svobody rozhodování v sexuálních vztazích a dů-

stojnosti), anebo (i) o zásah do zdraví, u něž se odčítá újma podle míry dočasných obtíží (bolest), trvalých zdravotních následků (ztížení společenského uplatnění) či dalších, sem nepodřaditelných, újem spojených s poškozením zdraví.

Nutná obhajoba a obnova řízení

Je-li dán některý z důvodů nutné obhajoby podle § 36a odst. 2 písm. a) až d) tr. ř., musí mít obviněný obhájce již od počátku řízení o návrhu na povolení obnovy řízení, pokud se ho podle § 36b odst. 1 tr. ř. nevzdal. Provedení obnovovacího řízení bez splnění této podmínky je vadou odůvodňující zrušení rozhodnutí v něm vydaného.

Z rozhodování o návrhu na povolení obnovy řízení je podle § 30 odst. 2, 4 tr. ř. vyloučen i soudce, který v původním trestním řízení v téže věci rozhodoval před podáním obžaloby nebo návrhu na schválení dohody o vině a trestu o vazbě obviněného.

Oddlužení

Rozhodnutí o záloze podle § 136 odst. 3 a 5 insolvenčního zákona musí být vždy odůvodněno. Proti rozhodnutí o záloze podle § 136 odst. 3 a 5 je odvolání přípustné.

Vazba

Státní zástupce není v přípravném řízení oprávněn zamítnout návrh, jímž se obviněný s argumentem, že pominul důvod vazby, domáhá zrušení peněžité záruky. Pokud takovému návrhu nevyhoví, je povinen ho podle § 73a odst. 5 a § 73b odst. 2, 4 tr. ř. per analogiam předložit k rozhodnutí soudu příslušnému podle § 26 tr. ř.

Adhezní řízení, náhrada škody

Pro počátek běhu promlčecí lhůty podle § 619 o. z. třeba považovat za rozhodný okamžik, kdy má poškozený možnost úspěšně vymáhat své právo veřejnomo- censkými prostředky. V případě trestního řízení jde o možnost poškozeného uplatnit svůj nárok na náhradu škody způsobem, který vyžaduje ustanovení § 43 odst. 3 tr. ř., podle něhož musí být z návrhu poškozeného patrné, z jakého

důvodu a v jaké výši uplatňuje svůj nárok, a zároveň musí být označen konkrétní obviněný, od kterého poškozený požaduje náhradu škody.

Azyl

Doba, po kterou se na vyžádaného k vydání jinému než členskému státu Evropské unie hledí jako na žadatele o udělení mezinárodní ochrany, se podle § 101 odst. 6 písm. a) z. m. j. s. nezapočítává do nejvyšší přípustné doby trvání vydávací vazby ani poté, co bylo ustanovením § 3d odst. 3 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, po novele provedené zákonem č. 173/2023 Sb., umožněno vydat vyžádaného v této době takovému státu.

Bezplatná obhajoba

Pro fakultativní rozhodnutí soudu o nároku na bezplatnou obhajobu nebo obhajobu za sníženou odměnu i bez návrhu obviněného podle § 33 odst. 2 věta druhá tr. ř. jsou rozhodující jednak výsledky vyplývající ze shromážděných důkazů svědčících o tom, že obviněný nemá dostatek prostředků na to, aby si náklady obhajoby hradil sám, a jednak nutnost obhajoby k ochraně jeho práv. Jde o postup soudu, pro který svědčí zjištění vyplývající z výsledků provedení dokazování, která soud hodnotí s ohledem na zjištěné majetkové poměry, z nichž musí vyplývat, že obviněný je nemajetný a nemá z žádných zdrojů možnost obhajobu hradit, přičemž přihlíží i k povaze složitosti a závažnosti věci. Na jejím základě též usuzuje na nutnost obhajoby k ochraně práv obviněného.

Právní styk s cizinou

Soud rozhodující podle § 205 odst. 1 z. m. j. s. o předání vyžádaného může sám provádět věcné změny v popisu skutku, pro který byl vyžadujícím státem vydán evropský zatýkáací rozkaz, pouze na podkladě informací poskytnutých příslušným orgánem vyžadujícího státu (např. k žádosti soudu o dodatkové informace podle § 205 odst. 1 poslední věty z. m. j. s.).

Předběžné opatření

O návrhu na nařízení předběžného opatření podle § 102 o. s. ř. podaném v průběhu odvolacího řízení nadále rozhoduje

pouze soud prvního stupně, povaha odvolacího řízení vylučuje přiměřené použití § 102 o. s. ř. (§ 211 o. s. ř.).

Přípustnost odvolání

Přípustnost odvolání podle § 202 odst. 2 o. s. ř. je posuzována ve vztahu k žalobě i vzájemnému návrhu samostatně.

Zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě, přijetí úplatku

Ustanovením o trestném činu zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 256 tr. zákoníku se chrání (objekt trestného činu) zájem na řádném a zákonném provedení jakékoli veřejné soutěže, zadání veřejné zakázky nebo jakékoli veřejné dražby, zejména zájem na dodržování stanoveného postupu za rovných podmínek pro jejich účastníky (soutěžitele). Předmětem ochrany (objektem) trestného činu přijetí úplatku podle § 331 tr. zákoníku je zájem na řádném, nestranném a zákonném obstarávání věcí obecného zájmu, resp. zájem na rovnosti podmínek soutěžitelů v hospodářské soutěži, která by mohla být narušena korupčním jednáním.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Vztah ustanovení o postihu úplatkářství a korupce při zadávání veřejných zakázek, při veřejných soutěžích a veřejných dražbách se může jevit v různém světle v závislosti na dikci jednotlivých ustanovení a jejich výkladu v příslušném období. Je tak namístě přehodnotit dříve přijímané odůvodnění a na první pohled správný názor, že specificky zaměřené ustanovení na úzkou dílčí oblast veřejných zakázek, veřejných soutěží a veřejných dražeb by mělo mít aplikační přednost před obecně vymezeným ustanovením o korupci při obstarávání věcí obecného zájmu, stejně tak dobrý smysl dávalo postihování korupce mezi účastníky veřejných soutěží (včetně uchazečů o veřejné zakázky) a veřejných dražeb jen podle zvláštního ustanovení

s tím, že taková účast sama o sobě není věcí obecného zájmu. Náhled na to se ovšem postupem doby měnil, nejprve (v roce 2004) došlo k rozšíření pojmu obstarávání věcí obecného zájmu i na některé případy zachovávání povinností v obchodních vztazích (dnešní výkladové ustanovení § 334 odst. 3 tr. zákoníku, předtím § 162a odst. 3 tr. zák.), následně v roce 2008 zvýšením trestních sazeb u obecných trestných činů postihujících korupci, avšak ponecháním trestních sazeb u zvláštních případů postihu korupce, pak i při rekodifikaci trestního práva hmotného (v roce 2009) rozšířením dosahu obecného ustanovení o úplatkářství i na případy související s podnikáním, aby pak (v roce 2011) došlo ještě k dalšímu zpřísnění trestních sazeb korupčních trestných činů (podle § 257, § 258 a § 331 tr. zákoníku) a zavedení další okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby v § 256 odst. 4 tr. zákoníku.

Detence

Odpadl-li v průběhu detenčního řízení jeho předmět (např. proto, že umístěný byl v mezidobí propuštěn nebo dodatečně udělil souhlas se svou původně nedobrovolnou hospitalizací), soud prvního stupně i odvolací soud jsou povinny detenční řízení zastavit (za současného zrušení již případně vydaných rozhodnutí), aniž by tak (zákonem předvídaným způsobem) bylo formou autoritativního rozhodnutí soudu najisto postaveno, zda k převzetí a/nebo k dalšímu držení umístněného došlo v souladu se zákonem nebo naopak v rozporu s ním. V nastalé procesní situaci, kdy je detenční řízení zastaveno, je třeba vycházet z předpokladu, že nebylo-li soudem závazně vysloveno něco jiného, platí (ve vztahu k postupu orgánů veřejné moci i zdravotního ústavu), že k převzetí či dalšímu držení došlo na základě zákona a v jeho mezích. Zastavení detenčního řízení však nebrání tomu, aby umístněný na základě své vlastní procesní aktivity (popř. aktivity svého zástupce) dosáhl opětovného (do)projednání dané otázky, a tím i plného soudního přezkumu oprávněnosti jeho převzetí či dalšího držení ze strany zdravotního ústavu. Tímto specifickým procesním postupem je učiněno zadost i vnitrostátním a mezinárodním požadavkům na vysokou míru ochrany umístněného (včetně možnosti domoci se náhrady škody nebo nemajetkové újmy).

Matzner & Vítek

ODBORNOST A DŮVĚRA NA PRVNÍM MÍSTĚ

www.matznervitek.legal

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

Právo poškozeného

Pokud trestní soud v rámci veřejného zasedání o odvolání neumožní poškozenému plně se vyjádřit k věci v rozporu s výslovným zněním § 43 odst. 1 trestního řádu (ve spojení s § 235 odst. 3 a § 238 trestního řádu), poruší právo poškozeného vyjádřit se k věci ve smyslu čl. 38 odst. 2 Listiny a právo na soudní ochranu zaručené čl. 36 odst. 1 Listiny.

Subjektivní promlčecí lhůta

Subjektivní promlčecí lhůta podle § 32 odst. 3 zákona č. 82/1998 Sb. k uplatnění nároku na náhradu nemajetkové újmy způsobené porušením práva na účinné vyšetřování začne běžet nejdříve okamžikem, kdy je porušení tohoto práva s konečnou platností posouzeno orgány, které jsou k takovému hodnocení primárně pověřeny.

Přípustnost dovolání

Právo na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod garantuje každému možnost domáhat se stanoveným postupem ochrany svých práv před nezávislým a nestranným soudem, případně před jiným orgánem. Tento postup k ochraně práv jednotlivce není upraven ústavními předpisy, nýbrž je regulován v zákonných procesních předpisech (čl. 36 odst. 4 Listiny), které stanoví, jakými konkrétními způsoby a procesními instituty lze právo na soudní a jinou právní ochranu realizovat. Dodrží-li jednotlivec stanovený postup, a soud přesto odmítne o jeho právu rozhodnout, dochází k porušení práva na soudní ochranu, k ústavně nepřijatelnému odepření spravedlnosti (denegationis iustitiae). To platí i pro řízení o dovolání před Nejvyšším soudem, neboť i když dovolání představuje mimořádný opravný prostředek, jehož existence sama nepožívá ústavněprávní ochrany, rozhodování o něm – je-li už takový opravný prostředek v právním řádu zaveden – není vyjmutο z rámce ústavněprávních principů a ústavně zaručených práv a svobod [srov. např. náleze ze dne 13. 3. 2018 sp. zn. III. ÚS 3045/17 (N 47/88 SbNU 633)].

Veřejně přístupná účelová komunikace

Postupem orgánů veřejné moci, které ústavně konformním způsobem posoudí

existenci definičních znaků veřejně přístupné účelové komunikace, a protože dospěly k závěru, že definiční znaky nebyly naplněny, určí, že dotčené pozemky nejsou účelovou komunikací podle § 7 odst. 1 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, nedojde k zásahu do práva na soudní a jinou právní ochranu zaručené čl. 36 Listiny základních práv a svobod.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Vazba

Z absence písemné formy nájemní smlouvy obviněného k bytu neplyne bez dalšího důvodná obava, že se bude skrývat nebo uprchnout. Útěkovou vazbu [§ 67 písm. a) trestního řádu] nelze odůvodnit ani výhradně hrozbou vysokého trestu, tím spíše, pokud obviněný namítá skutečnosti, kterými obavu z útěku zeslabuje.

Předstížnou vazbu, tedy především riziko opakování trestné činnosti [§ 67 písm. c) trestního řádu] nelze odůvodnit pouze tím, že obviněný měl údajně spáchat tu trestnou činnost, pro kterou je v projednávané věci navrženo jeho vzetí do vazby. Je třeba rovněž vyhodnotit aktuální situaci obviněného, zejména jeho postoj, rodinné zázemí či reálnou možnost opakování trestné činnosti.

V odůvodnění rozhodnutí o vzetí obviněného do vazby musí být v souladu s § 73c písm. c) trestního řádu uvedeny důvody, pro které nebylo možné dosáhnout účelu vazby jiným opatřením. Nepostačuje přitom citace či parafrázování zákona, ale je třeba se alespoň stručně vypořádat s tím, z jakých konkrétních důvodů nelze nahrazení vazby v posuzované věci považovat za dostatečné.

Péče o dítě

Stát má pozitivní povinnost zajistit nejen vydání rozhodnutí upravujícího poměry k nezletilým dětem, ale i jeho faktický výkon; soudy jsou proto povinny aktiv-

ně využívat dostupné prostředky, včetně ukládání pokut podle § 502 zákona o zvláštních řízeních soudních. Nejsou-li tato rozhodnutí dlouhodobě plněna, může nečinnost soudu představovat porušení práva na rodinný život podle čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a práva na péči o dítě a jeho výchovu podle čl. 32 odst. 4 Listiny základních práv a svobod.

Kontakt rodiče s dětmi

Obecné soudy poruší práva rodiče na rodinný život a na péči o děti a jejich výchovu zaručená čl. 10 odst. 2 a čl. 32 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, pokud vyloučí zcela jeho kontakt s dětmi z důvodu, že rodič děti ovlivňuje proti druhému rodiči, aniž by se zabývaly možnostmi asistovaného styku.

Právo na náhradu újmy

Pokud žalobce neměl – v důsledku pochybení veřejné moci – reálnou možnost, jak se domoci změny, zrušení či alespoň faktického popření nezákonného rozhodnutí, nelze trvat na splnění zákonné podmínky, že před uplatněním nároku na náhradu újmy musí být nezákonné rozhodnutí zrušeno či změněno pro nezákonnost (§ 8 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti státu za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, ve spojení s čl. 36 odst. 3 Listiny základních práv a svobod.).

Odměna exekutora

S ústavněprávními požadavky, jež plynou z ústavně zaručeného základního práva na řádný proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, koresponduje povinnost obecných soudů odůvodnit svá rozhodnutí nejen tak, aby vyhovovala kritériím stanoveným příslušným procesním předpisem, ale také, aby byla přezkoumatelná, tedy aby z nich bylo dostatečně patrné, jakými úvahami se obecné soudy při svém rozhodování řídily. S tímto základním právem se neslučuje, jestliže obecný soud řádně (tj. srozumitelně a v souladu s pravidly logického myšlení) nezdůvodní, proč při stanovení odměny soudního exekutora podle § 6 odst. 1 exekutorského tarifu postupoval jinak než soudní exekutor

i než on sám ve svém předchozím rozhodnutí a použil 15% sazbu také na základ přesahující částku 3 000 000 Kč.

Výživné

Obecné soudy poruší ústavně zaručené právo účastníků na soudní ochranu, pokud při určování výživného na nezletilé dítě vychází z nepřezkoumatelně zjištěných příjmů povinné osoby, popřípadě pokud na zjišťování příjmů povinné osoby v rozporu se zásadou vyšetřovací rezignují.

Zákonný soudce

Dospěje-li senát Nejvyššího soudu při svém rozhodování k právnímu názoru, který je odlišný od právního názoru vyjádřeného jiným senátem, a nepostoupí-li věc v rozporu s § 20 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), k rozhodnutí velkému senátu, poruší základní právo na zákonného soudce podle čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Zákonný soudce

Dotýká-li se otázka procesního práva nejednotně řešená Nejvyšším soudem ústavně zaručeného práva na přístup k soudu, jde o otázku zásadního právního významu ve smyslu § 20 odst. 2 zákona o soudech a soudcích. Nepředložení takovéto věci velkému senátu kolegia zakládá porušení ústavně zaručeného práva na zákonného soudce (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod).

Adhezní nárok

Postup obecného soudu, který svévolně (ani zčásti) nepřizná uplatněný adhezní nárok, ač jsou pro to splněny zákonné podmínky, je porušením ústavně zaručeného práva oběti na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a v souvislosti s tím i porušením ústavně zaručených práv na nedotknutelnost osoby a jejího soukromí podle čl. 7 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a na ochranu lidské důstojnosti a cti podle čl. 10 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Adhezní řízení

Náhradu nákladů poškozených v adhezním řízení podle § 154 odst. 1 trestního

řádu nelze vyloučit jen kvůli plnění z pojištění odsouzeného a obecné soudy musí její případné snížení řádně odůvodnit. Pokud tak neučiní a nevypořádají se s argumentací poškozených, porušují jejich právo na soudní ochranu zaručené čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Pokud trestní soudy při stanovení odměny ustanoveného obhájce bez řádného odůvodnění vyloučí použití § 12 odst. 4 advokátního tarifu v případě, kdy toto ustanovení použít mají, porušují právo na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Stejného porušení se dopustí, pokud totéž ustanovení použijí na úkony, na které nedopadá.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Vlastnictví

Ustanovení § 65 odst. 9 katastrálního zákona upravuje postup katastrálního úřadu v případě uplatnění vyvratitelné domněnky, že nemovitost je opuštěná (§ 1050 odst. 2 o. z.), nestanoví však ani nevyvratitelnou domněnku, ani fikci opuštění nemovitosti. Na základě § 65 odst. 9 katastrálního zákona stát vlastnické právo k nemovitosti nenabývá.

Vlastnictví

Ustanovení § 1109 o. z. nelze aplikovat na věci, které sice podléhají evidenci v katastru nemovitostí, ale nejsou v ní zapsány. Ani vlastník nemůže převést vlastnické právo k takové věci jinak než zápisem do katastru nemovitostí. Její převod je vždy, i pokud není v katastru dosud evidována, možný pouze zápisem do katastru nemovitostí. Proto ani v případě nabytí od neoprávněného není možné připustit nabytí vlastnictví k nemovité věci zapisované (byť ve skutečnosti nezapsané) do katastru nemovitostí bez takového zápisu.

Výklad právních předpisů, přepravní smlouva

Autonomnímu výkladu pojmu přepravní smlouvy ve smyslu Úmluvy CMR odpovídá závazek dopravce přepravit (za podmí-

nek čl. 1 odst. 1 Úmluvy CMR) zásilku za úplatu na vlastní odpovědnost, nikoli však nutně osobně. Dopravce se tedy ve smlouvě musí zavázat, že za provedení přepravy zodpovídá, nikoliv že pouze zajistí přepravu zásilky prostřednictvím jiné osoby; v tom případě by se jednalo o zaslátelce či jiného obstaravatele. Vlastní odpovědnost znamená, že dopravce má podle smlouvy odpovídat protistraně za uskutečnění plnění, tj. za dodání zásilky příjemci v souladu se smlouvou, tj. řádně a včas, přičemž v pochybnostech má být daná smlouva posouzena jako smlouva o přepravě ve smyslu Úmluvy CMR. Zda závazek dopravce odpovídá v jednotlivém případě výše uvedenému, je třeba zjistit výkladem konkrétní smlouvy. Vzhledem k tomu, že Úmluva CMR neobsahuje vlastní interpretační pravidla, použijí se výkladová ustanovení konkrétního národního právního řádu.

Zadostiučnění

Ačkoliv soudy mohou zahrnout volbu řetězení odškodňovacích řízení, které zpravidla způsobuje oddálení konečného vypořádání všech aspektů věci, do posuzování významu předmětu řízení, tato volba zásadně nemůže být jedinou skutečností, na které je závěr o výrazné snížení předmětu řízení založen.

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci

Fyzickými osobami, na které se podle ustanovení § 101 odst. 5 zák. práce vztahuje povinnost zaměstnavatele zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví při práci, jsou jakékoli fyzické osoby odlišné od jeho zaměstnanců, které se s vědomím zaměstnavatele zdržují na jeho pracovišti, bez ohledu na účel, za kterým se tam nacházejí, a na to, zda je mezi nimi a zaměstnavatelem smluvní nebo jiný právní vztah. Takovou fyzickou osobou může být i osoba samostatně výdělečně činná, která na základě dohody uzavřené se subdodavatelem smluvního dodavatele zaměstnavatele provádí v jeho prostorách úklidové práce. Okolnost, že tato osoba uvedenou činnost vykonává samostatně, vlastním jménem a na vlastní účet a odpovědnost, na jejím postavení z hlediska ustanovení § 101 odst. 5 zák. práce nic nemění.

Pozůstalost

Pokud správu nevykonává vykonavatel závěti či správce pozůstalosti jmenovaný

zůstavitelem, který funkci přijal, pak se (nevyjde-li v řízení najevo opak) přichází-li v úvahu jen jediný dědic zůstavitele, který dědictví neodmítl vychází z toho, že správu vykonává tento dědic, popř. společně více v úvahu přicházejících dědiců nebo na základě jejich dohody či rozhodnutí soudního komisaře podle § 156 z. ř. s. některý či někteří z nich. Nemí-li takto spravována celá pozůstalost, soudní komisař i bez návrhu jmenuje (byť i jen na určitou dobu nebo jen k určité části pozůstalosti) správce pozůstalosti podle § 157 a 158 z. ř. s., a to na náklady pozůstalosti; půjde tedy o náklady řízení ve smyslu § 127 o. s. ř., věta první in fine z. ř. s., o nichž soud rozhodne v rozhodnutí, jímž se řízení končí a jejich úhradu uloží dědicům podle § 108 z. ř. s.

Reorganizace

U dlužníka, u něhož je objektivně přípustná reorganizace (§ 316 odst. 4 insolvenčního zákona), není možné rozhodnout o přeměně reorganizace v konkurs na návrh dlužníka (dle § 363 odst. 1 písm. a/ insolvenčního zákona), jestliže o způsobu řešení úpadku rozhodla schůze věřitelů, která řešení úpadku svým usnesením závazně určila.

Správce pozůstalosti

Nepovolal-li zůstavitel správce pozůstalosti nebo vykonavatele závěti (srov. § 1677 o. z.), nebo nebyl-li v pozůstalostním řízení jmenován správce pozůstalosti (srov. § 157 z. ř. s.), potom spravuje pozůstalost dědic; je-li dědiců více a neujedná-li si nic jiného, spravují pozůstalost všichni dědicové, nenařídí-li soud jiné opatření (srov. § 1677 odst. 1 věta druhá a odst. 2 o. z.).

K oprávnění toho, kdo spravuje pozůstalost, lze odkázat na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 8. 2021, sp. zn. 24 Cdo 2261/2021, v němž bylo vysvětleno, že pro všechny, kteří spravují pozůstalost, podle ustanovení § 1678 odst. 1 o. z. platí, že vykonávají její prostou správu; může-li správce činit hmotněprávní úkony k zajištění chodu živnosti zůstavitele tak, aby se zabránilo ztrátám na majetku, může též vlastním jménem činit v tomto rozsahu i procesní úkony, neboť bez možnosti vymáhat plnění po dlužnících zůstavitele ve prospěch pozůstalosti i procesními prostředky, včetně podávání žalob či

pokračování v soudním řízení na místo zemřelého, by činnost správce pozůstalosti, kterou mu ukládá zákon, nemohla být zcela úspěšná. Není žádného důvodu k tomu, aby ten, kdo spravuje pozůstalost, mohl podle § 1703 o. z. být do skončení řízení o pozůstalosti žalovaným ohledně případných dluhů zůstavitele, na druhé straně však aby neměl možnost žalovat případného dlužníka zůstavitele ohledně plnění ve prospěch pozůstalosti.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Rozhodčí řízení

Řízení o zrušení rozhodčího nálezu soudem není pouhou fází té části vykonávacího či exekučního řízení, v níž se rozhoduje o zastavení výkonu rozhodnutí (exekuce). Ustanovení § 35 z. r. ř. prolamuje lhůtu k podání žaloby na zrušení rozhodčího nálezu zakotvenou v § 31 z. r. ř. v případech v § 35 odst. 1 z. r. ř. uvedených. Pro posouzení úspěšnosti žaloby z hlediska včasnosti jejího podání je určující lhůta poskytnutá v souladu s § 35 odst. 2 z. r. ř. v usnesení soudu výkonu rozhodnutí (exekučního soudu), což předpokládá předchozí nařízení výkonu rozhodnutí (exekuce) a podání návrhu na jeho (její) zastavení z důvodů uvedených v § 35 odst. 1 z. r. ř.; existence trvajících řízení o výkon rozhodnutí (exekuci) však není procesní podmínkou tohoto řízení, pro jejíž nedostatek (daný pozdějším zastavením výkonu rozhodnutí či exekuce) by bylo nutno řízení zastavit.

Správce pozůstalosti

Vznikne-li na majetku zůstavitele škoda, která ještě za jeho života nebyla nahrazena, představuje právo na její náhradu majetkové právo, které patří do dědictví. Nebyla-li škoda nahrazena ani po smrti zůstavitele dobrovolně, je nezbytné, aby nárok na náhradu škody byl uplatněn žalobou u soudu. Podání žaloby představuje úkon - také s přihlédnutím k možnému promlčení nebo zmaření (ztížení) vymahatelnosti práva po dlužníku - nezbytný k uchování majetkových hodnot náležejících do dědictví, proto je správce

dědictví oprávněn a povinen tímto způsobem zůstavitelovo právo uplatnit. Výše vymáhané náhrady tu sama o sobě není významná, nicméně z hlediska uchování majetkových hodnot náležejících do dědictví jde o okolnost, která významně akcentuje vymáhání práva správcem dědictví i prostřednictvím žaloby u soudu.

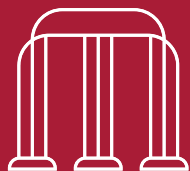
Působnost správce dědictví se vztahuje na věci, práva a jiné majetkové hodnoty patřící do dědictví, a to - v závislosti na rozsahu vymezeném soudem - buď na všechny, nebo jen na některé. O tom, co nepatří do dědictví nebo co mu z dědictví nebylo svěřeno, není správce dědictví oprávněn činit jakékoliv úkony.

Incidenční spory

V případě nevykonatelné pohledávky představované požadováním (kapitalizovaným) úrokem z prodlení, může být popření výše úroků z prodlení odůvodněno i tvrzením, že dlužník (banka) neodpovídá za prodlení, jelikož při stržení finančních prostředků z účtu (právního předchůdce žalobce) jednal (byl povinen jednat) na základě nezákonných exekučních příkazů.

Neoprávněná stavba

Při posuzování podmínek pro aplikaci § 3 odst. 1 obč. zák. je vždy třeba brát v úvahu princip vlastnické svobody, vyjádřený též v článku 11 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, podle které vyvlastnění nebo nucené omezení vlastnického práva je možné ve veřejném zájmu, a to na základě zákona a za náhradu. Z tohoto principu vyplývá i právo vlastníka neuzívat věc, pokud mu její užívání není uloženo zákonem. Zamítá-li soud vlastnickou žalobu proto, že uplatnění práva vlastníka na ochranu je v rozporu s dobrými mravy, jde v podstatě o případ nuceného omezení vlastnického práva (byť v případě, že se změnila skutkové okolnosti, které vedly k zamítnutí žaloby, může se vlastník opět u soudu domáhat ochrany). Nelze sice vyloučit, že uplatnění práva vlastníka bránit se proti neoprávněným zásahům může být v konkrétním případě v rozporu s dobrými mravy; půjde však vždy o výjimečné případy, kdy výkon práva vážně poškodí uživatele věci, aniž by vlastníkově přinesl odpovídající prospěch, a vyhovění žalobě by se dotýkalo zvláště významného zájmu žalovaného.

MARTINÍK

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Spor za 100 milionů EUR

Zastupujeme klienty
v mezinárodních
arbitrážích, kde na
detailech záleží nejvíce.

Aktuálně náš tým vede procesní strategii
v komplexním obchodním sporu před LCIA.
Hodnota sporu přesahující 100 milionů EUR
potvrzuje naši schopnost koordinovat náročné
právní bitvy napříč jurisdikcemi.

POTŘEBUJETE PRÁVNÍ POMOC? OZVĚTE SE NÁM!

WWW.MARTINIK.LEGAL

PAVEL@MARTINIK.LEGAL

Nesprávný úřední postup

Právo na projednání věci v přiměřené době ve smyslu čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod, publikované pod č. 209/1992 Sb. (Úmluva) je obsahově shodné s právem na projednání věci bez zbytečných průtahů ve smyslu čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, vyhlášené pod č. 2/1993 Sb. (Listina), což znamená, že účastníci správního řízení, na něž dopadá čl. 6 odst. 1 Úmluvy nebo jejichž předmětem je základní právo nebo svoboda, mají právo na náhradu nemajetkové újmy způsobené nepřiměřenou délkou takového řízení, přičemž se na ně aplikuje zejména na stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 13. 4. 2011, Cpjn 206/2010 (Stanovisko), jež se posouzením celkové délky řízení a výkladem ustanovení § 31a zákona č. 358/1992 Sb. podrobněji zabývá.

I za situace, kdy toto řízení nespadá pod čl. 6 odst. 1 Úmluvy, lze právo na projednání tohoto návrhu v přiměřené době dovodit z čl. 38 odst. 2 Listiny, a to již na základě skutečnosti, že je tento návrh projednáván v řízení před soudem. Nadto uvedené právo plyne též ze znění § 2 odst. 4 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů, který orgánům činným v trestním řízení ukládá povinnost projednávat trestní věci urychleně a bez zbytečných průtahů. Při posouzení vlastní přiměřenosti délky takového řízení, jakož i odpovídající formy či výše odškodnění nemajetkové újmy, jež poškozenému nepřiměřenou délkou tohoto řízení vznikla, je pak namístě vyjít z postupu popsaného ve Stanovisku. Uplatní se zde i ve Stanovisku obsažený závěr o tom, že je třeba vycházet ze „silné, ale vyvratitelné domněnky“, že nepřiměřená délka řízení znamená pro poškozeného morální újmu, a žádné důkazy se proto v tomto ohledu zásadně nevyžadují.

Restituce

Bylo-li o odvolání proti konfiskační vyhlášce vydané k provedení dekretu č. 12/1945 Sb. rozhodnuto v rozhodném období, nelze nárok uplatněný podle zákona o mimosoudních rehabilitacích bez zvážení konkrétních okolností odmítnout s tím, že požadované věci přešly

na stát před rozhodným obdobím ke dni účinnosti dekretu.

Přerušení výkonu trestu odnětí svobody

Ustanovení § 325 odst. 2 trestního řádu je potřeba ústavně konformně vykládat tak, že matkou „pečující o dítě“ je i taková matka, jejíž dítě bylo svěřeno do pěstounské péče jen kvůli tomu, že byla matka omezena na osobní svobodě. Obecné soudy musí zkoumat, z jakého důvodu bylo dítě odsouzené svěřeno do pěstounské péče, a pokud tím důvodem byl výkon trestu odnětí svobody na odsouzené (případně vazba), nelze pouze na základě této skutečnosti žádost o přerušení výkonu trestu zamítnout. Zároveň nelze rozšiřovat podmínky pro přerušení výkonu trestu odnětí svobody podle tohoto ustanovení o zvažování vhodnosti odsouzené matky pro péči o dítě.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Kasační stížnost

Pokud Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost jako opožděně podanou, přestože byla podána včas, odepře tím stěžovateli právo na přístup k soudu v rozporu s čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Náklady řízení

Soud poruší právo stěžovatele na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, pokud rozhoduje o nákladech řízení podle § 146 odst. 2 věta druhá občanského soudního řádu a nezabývá se kritériem důvodnosti žaloby, ačkoliv to bylo s ohledem na okolnosti případu potřebné a stěžovatel se posouzení tohoto kritéria dovolával.

Odejmutí věci soudci

K odejmutí věci rozhodujícímu soudci podle § 262 trestního řádu lze přistoupit pouze v případě vysoké míry pravděpodobnosti, že soudce nebude schopen ukončit řízení způsobem, jenž by mohl odvolací soud aprobovat. Pokud k ode-

jmutí dojde z důvodu prosazení vlastního hodnocení provedených důkazů a z něho plynoucích závěrů o skutkových zjištěních, jedná se o porušení práva na zákonného soudce (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod).

Péče o dítě

Má-li soud za to, že poměry nezletilého dítěte se změnily natolik zásadně, že je třeba změnit rozložení péče každého z rodičů, musí zároveň závěr o tom, v jakém poměru bude každý z rodičů pečovat (zda v časově souměrném či časově vychýleném ve prospěch jednoho z rodičů), podepřít konkrétními důvody, proč je takové rozložení péče za specifických okolností věci vhodné a v nejlepším zájmu dítěte. Neučiní-li takto individualizované posouzení konkrétní rodinné situace a vyjde toliko z mechanicky a nepřiléhavě použitých obecných postulátů plynoucích z vývojové psychologie dítěte, dopustí se libovůle a poruší tím právo rodiče na péči a výchovu dítěte podle čl. 32 odst. 4 Listiny základních práv a svobod ve spojení s právem na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Platy soudců

Pakliže výše platové základny soudců stanovená napadenou právní úpravou vyplývá ze stejného mechanismu výpočtu, o jehož neústavnosti bylo nálezem Ústavního soudu dříve rozhodnuto, čímž zákonodárce úmyslně prodlužuje nálezem konstatovaný neústavní stav, je přijetí takové právní úpravy v rozporu se závazností vykonatelných rozhodnutí Ústavního soudu podle čl. 89 odst. 2 Ústavy České republiky.

Dočasná restrikce soudcovských platů, a to i restrikce spočívající ve zpomalení tempa růstu soudcovských platů oproti zákonem stanoveným obecným pravidlům (platovému automatu), musí být odůvodněna výjimečnými okolnostmi. Výjimečná okolnost musí být takové povahy, že se neočekávaně odrazí v ekonomice společnosti v úrovni mzdové či platové hladiny v národním hospodářství tak, že uplatnění platového automatu na ni není dostatečnou odpovědí, protože zákonem stanovený platový automat by takovou situaci nemohl v platech soudců dostatečně korigovat.

Náklady na úpravy sítí ČEZ Distribuce se letos vyšplhaly na 19,2 mld. korun

Společnost ČEZ Distribuce v roce 2025 vynaložila 19,2 miliardy korun na úpravy své distribuční soustavy. Prostředky šly zejména do připojení zákaznických požadavků v oblasti obnovitelných zdrojů a nově i zařízení pro ukládání elektrické energie. Další výdaje si vyžádaly investice do digitalizace, především pro inteligentní měření a IT řešení. V roce 2026 plánuje ČEZ Distribuce investovat 18,65 mld. korun do obnovy, rozvoje, posílení, automatizace a digitalizace distribuční sítě.

„V průběhu celého roku realizujeme investiční akce na rozvoj, obnovu a posílení distribuční soustavy tak, abychom byli schopni připojovat požadavky našich zákazníků, především obnovitelné zdroje elektriny. V září jsme spustili

příjem žádostí o připojení bateriových úložišť, kdy jsme očekávali zvýšený zájem, který se potvrdil. Za pouhých dvanáct dní od spuštění jsme přijali přes tisíc žádostí o rezervovaný výkon ve výši 7,5 GW. Nyní ke konci listopadu již v žá-

dostech evidujeme požadavky s celkovou kapacitou baterií ve výši 258 GWh. Další významná část investic putovala do digitalizace naší distribuční sítě,“ vysvětlil generální ředitel ČEZ Distribuce Martin Zmelík.

FVE za jedenáct měsíců 2025

Za letošních jedenáct měsíců energetici připojili celkem 15376 fotovoltaických elektráren (FVE) s instalovaným výkonem 427 MW. Z toho je 14858 FVE připojeno na hladině nn o celkovém instalovaném výkonu 185 MW. Dalších 517 FVE s instalova-

ným výkonem 219 MW bylo připojeno na hladině vn. Více jak 87 % instalací – přesně tedy 13441 fotovoltaických elektráren s celkovým instalovaným výkonem 210 MW je vybaveno bateriovým úložištěm, jehož kapacita je 225 MWh. Průměrná hodnota instalované akumulace na odběrném místě na hladině nn je cca 13,8 kWh.

Srovnání FVE s loňským rokem

Pro srovnání za stejné období roku 2024 pak energetici z ČEZ Distribuce připojili do sítě 26496 fotovoltaických elektráren s instalovaným výkonem 551 MW. Celkem energetici připojili v roce 2024 k distribuční síti 29301 fotovoltaických elek-

tráren s instalovaným výkonem 653 MW. Téměř 84 % byly výrobní do 10 kW na hladině nízkého napětí.

Akumulace

V souvislosti s naplněním zákona LEX OZE III byl ke dni 19. 9. 2025 v 8 hod. zahájen příjem žádostí o samostatně stojící bateriová úložiště. Aktuálně ke konci listopadu energetici přijali 4717 ks žádostí o připojení s celkovou kapacitou baterií ve výši 258 GWh. V 61 % případů jsou žádosti směřovány do hladiny vysokého napětí a 36 % do hladiny velmi vysokého napětí.

ČEZ Distribuce informovala také o spuštění nové mapy připojitelnosti na jednotlivých napěťových hladinách a nové sekce „Pro provozovatele akumulace“.

Akumulace elektřiny | Homepage

Kapacita pro připojení se v čase mění

V rámci vyhodnocování volné kapacity pro připojování výroben, odběrů a nově i akumulace jsou zpracovány přehledové mapy oblastí s přehledem o dostupné kapacitě a možnostech připojování na všech napěťových hladinách. Aktuální stav je možné sledovat na našich webových stránkách.

Volná distribuční kapacita pro připojování výroben | ČEZ Distribuce (cezdistribuce.cz)

Mapa připojitelnosti pro akumulace | Homepage

Volná distribuční kapacita | Homepage

Na hladině nízkého napětí je možné ověřit volnou kapacitu pro připojování výrobního zdroje také v aplikaci PROUD.

Proud | ČEZ Distribuce (cezdistribuce.cz)

Významné strategické stavby v regionech

Desítky projektů a investice ve výši několika miliard korun mění síť ČEZ Distribuce napříč republikou.

Východ: Obnova vedení a rozvoden

- Probíhá rekonstrukce vedení 110 kV z 80. let mezi Neznášovem a Novou Pakou (rekonstrukci dokončíme díky pečlivé koordinaci o 2 měsíce dříve).
- Dokončuje se rekonstrukce rozvodny 110/22 kV v Havlíčkově Brodě za plného provozu a bez dopadu na naše zákazníky.
- Energetici rozšiřují rozvodnu společnosti ČEPS v Neznášově pro připojení nového transformátoru 400 kV (dokončení projektu je naplánováno na prosinec, finální úpravy pak proběhnou začátkem příštího roku).

Střed: Koordinace staveb a obnova klíčového vedení

- Dokončili jsme přeložku vedení 110 kV pro výstavbu dálnice D0 – projekt vyžadoval rychlou přípravu, složité majetkoprávní vypořádání i precizní spolupráci s ŘSD.
- Proběhla rekonstrukce transformovny Milín v návaznosti na investici společnosti ČEPS (změna napájení z 220 kV na 400 kV a nová výstavba transformace 400/110 kV). Největší výzvou u tohoto projektu byla koordinace dodávek materiálu, u kterých se výrazně změnil termíny výroby a dodávky, nicméně jsme si s touto nepřijemností poradili.
- Pokračuje první etapa rekonstrukce přenosové trasy mezi Čechy Střed a AZB Škoda. I přes zpožděné dodávky

materiálu a náročné terénní podmínky se daří držet harmonogram a připravit půdu pro další etapy v následujících letech.

Sever: Modernizace transformoven v Děčíně a Chomutově

Na severu Čech, konkrétně v Děčíně a Chomutově, probíhá rozsáhlá obnova transformoven 110/22 kV, které jsou klíčové pro zásobování regionu elektřinou.

- Transformovna z roku 1990 Děčín východ prochází kompletní modernizací za plného provozu.
- Energetici obnovují zařízení v Chomutově z roku 1954. Projekt provázely komplikace s dodávkami a zachováním napájení během zimního období, díky profesionálnímu přístupu techniků a zhotovitele se podařilo vše zvládnout bez dopadu na zákazníky.

Morava: Posílení sítí a modernizace klíčových uzlů

- Proběhla modernizace vedení 110 kV v chráněné krajinné oblasti (Studénka) ve spolupráci se společností ČEPS (v návaznosti na útlum výroby v Elektrárně Dětmarovice).
- Proběhla rekonstrukce rozvodny Lískovec, která si vyžádala složitou koordinaci odstávek, a transformovny Břidličná s navýšenou zkratkovou odolností.
- Unifikujeme síť z 10 kV na 22 kV v Ostravě-Porubě, tím posílíme napájení a v celé oblasti a zefektivníme provoz.

ČISTÁ
ENERGIE
ZÍTRKA

ČEZ Distribuce, a. s., ze Skupiny ČEZ provozuje na území České republiky vedení v délce 175 939 km s 3,8 mil. odběrných míst. Společnost působí na území krajů Plzeňského, Karlovarského, Ústeckého, Středočeského, Libereckého, Královéhradeckého, Pardubického, Olomouckého, Moravskoslezského a částečně v kraji Zlínském a Vysočina. Postupnou modernizací, plánovanou rekonstrukcí zařízení distribuční soustavy a proaktivním přístupem stabilně zvyšuje a zajišťuje kvalitní a spolehlivé dodávky elektřiny a plní rostoucí požadavky zákazníků. Cílenými investicemi do distribučního zařízení je umožňován další rozvoj české ekonomiky a vytvářen prostor investorům a tím i novým pracovním místům v regionech. Více na www.cezdistribuce.cz

ARROWS
advokátní kancelář

PORADCE PRO HR

Mgr. Jakub Oliva, LL.M., MSc.
Společník ARROWS, advokát

Po svátcích přichází vlna reklamací: Jaká práva mají spotřebitelé?

Vánoční sezóna 2025 potvrdila trend, který se v posledních letech stal běžnou součástí nakupování – dárky se pořizují převážně online. Podle dat APEK (prosinec 2025) využilo více než 57 % zákazníků k převzetí zásilek výdejní boxy, zatímco doručení domů preferovalo jen 18 %. Tento způsob distribuce přináší pohodlí, ale zároveň otevírá prostor pro problémy, které se začínají naplno projevovat právě po svátcích. Reklamace, vrácení zboží a řešení vadných produktů jsou témata, která se v lednu dostávají do popředí.

S novým rokem přichází období, kdy spotřebitelé nejčastěji řeší reklamace, vrácení zboží a spory s e-shopy. Online nakupování se stalo dominantním způsobem pořizování vánočních dárků, což přináší nejen pohodlí, ale i právní otázky.

Právník Tomáš Smolík z D.A.S. právní ochrana upozorňuje, že největší roli hraje čas. Spotřebitel by měl zásilku zkontrolovat ihned po doručení, i když jde o dárek určený na později. Pokud balík zůstane nerozbalený několik dní, může se zákazník připravit o možnost výměny či vrácení. Rychlá kontrola je klíčová nejen kvůli vadám, ale i kvůli prokázání, zda k poškození došlo během přepravy.

Odpovědnost za doručení nese vždy prodejce

Pokud zásilka nedorazí v termínu uvedeném e-shopem, není podstatné, kdo ji fyzicky doručuje. Odpovědnost za doručení i kvalitu zboží leží na prodejci. Smolík vysvětluje: „I když přepravu zajišťuje třetí osoba, smluvní závazek je mezi zákazníkem a obchodníkem. Odmítne-li prodejce uznat zpoždění či ztrátu zásilky, má spotřebitel nárok na vrácení peněz nebo nové odeslání balíčku.“ Doporučuje proto sledovat stav zásilky a při nečinnosti ihned kontaktovat e-shop.

Jak postupovat při poškozené zásilce

Po převzetí zásilky je vhodné provést kontrolu obsahu bez zbytečného odkladu. V praxi se často stává, že spotřebitelé nechávají balíky nerozbalené i několik dní, což komplikuje prokázání, zda k poškození došlo během přepravy. Pokud se objeví vada, je nutné pořídit fotografie výrobku i obalu a situaci co nejdříve písemně oznámit prodejci.

14 dnů platí pouze u nákupů na dálku a je právem spotřebitele, nikoli automatickým benefitem prodlouženým do ledna. Pokud e-shop nabízí delší lhůtu, jde o dobrovolnou službu. Reklamace se týká vadného nebo poškozeného zboží a zákonná dvouletá záruka platí bez ohledu na slevu či akci. Tomáš Smolík připomíná: „Za účelem případné reklamace balík otevřete co nejdříve.“

Jaká práva garantuje zákon

Pokud má zakoupená věc vadu, kterou spotřebitel nezpůsobil, má právo ji reklamovat. Není nutné mít originální paragon ani obal, stačí doložit, že nákup proběhl, například výpisem z účtu. Reklamací lze uplatnit v kterékoliv prodejně dané značky a prodejce je povinen vystavit potvrzení o jejím přijetí.

Na vyřízení má 30 dní. Nejčastějším postupem je oprava nebo výměna, ale pokud se vada opakuje nebo je závažná, má zákazník nárok na slevu nebo vrácení peněz. Pokud se vada objeví do dvanácti měsíců od nákupu, má se za to, že existovala už při převzetí, a prodejce musí prokázat opak.

Pokud prodejce reklamaci zamítne bez řádného zdůvodnění, může spotřebitel požádat o nové posouzení, obrátit se na Českou obchodní inspekci nebo v krajním případě řešit spor soudní cestou. ☎

K častým chybám patří pozdní oznámení problému, nedostatečný popis vady nebo absence dokumentace. „To může vést k prodloužení vyřizování nebo zamítnutí reklamace. Typické vady zahrnují mechanické poškození, nekompletní obsah balení, chybějící příslušenství nebo vady funkčnosti, které se projeví až po prvním použití,“ vysvětluje Smolík.

Pokud je zboží vadné, má zákazník podle zákona nárok na opravu, výměnu, slevu nebo vrácení peněz. Sleva či akční nabídka se na rozsah práv nijak nevztahuje, rozhodující je stav produktu, nikoli jeho cena.

Reklamace versus vrácení zboží do 14 dnů

Po Vánocích se často zaměňují dva odlišné režimy – reklamace a možnost vrátit zboží bez udání důvodu. Vrácení do

PRÁVNÍ OCHRANA

Pobočka ERGO Versicherung Aktiengesellschaft pro ČR

JELÍNEK & PARTNEŘI

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

◉ **VIZE** — **VYTRVALOST** — **ODHODLÁNÍ** ◉

To jsou pilíře naší advokátní kanceláře
i našich právních služeb.

Více než
30 LET S VÁMI

www.advokatijelinek.cz

+420 724 794 986

Od slibů k implementaci: co skutečně rozhodne o roce 2026

Po období drahých energií, inflačních šoků a nervózních sazeb přišel rok 2025, který působí skoro nepatřičně klidně. Inflace se vrací ke dvěma procentům, sazby nepřekvapují a ekonomika zrychluje. Na papíře máme konečně „normálnější“ makroekonomické prostředí. Jenže o tom, jak se nám tu bude skutečně žít, nakonec nerozhodnou grafy v prezentacích, ale mnohem prozaičtější věci: jak rychle dokážeme povolovat, stavět a digitalizovat – a jestli se politické sliby dostanou za hranici tiskové konference.

Rok 2025 byl z makroekonomického pohledu příznivější než předchozí období. Reálné HDP rostlo, domácnosti po letech opatrnosti znovu utrácely, vláda i firmy postupně obnovovaly investiční aktivitu. Výhled na rok 2026 počítá s pokračováním růstu taženého spotřebou i investicemi. Pod povrchem ale zůstávají miny, které nelze ignorovat: tarifní bariéry vůči exportu do USA, setrvačnost cen služeb nebo silný mzdový růst, který se dobře vyjímá v politických prohlášeních, ale méně už v tabulkách konkurenceschopnosti. A v pozadí stále stojí geopolitická realita – Rusko, jehož primárním cílem je udržet domácí mocenský režim v chodu, a k tomu používá celé spektrum nástrojů od války až po energetickou a informační manipulaci. Oslabování EU a jejích institucí není samoučel, ale velmi užitečný vedlejší efekt: čím roztržitější a unavenější Evropa, tím snazší je doma vysvětlit, proč je „pevná ruka“ jediným řádem. Pro malou, otevřenou ekonomiku uprostřed EU je to tvrdý parametr pro export, energetiku i obrannou politiku, nikoli jen kulisa večerních zpráv.

Nová vláda nastoupila s programem, který na první pohled vypadá jako katalog všeho, co by si podnikatel přál: nezvyšovat daně, dokonce snížit daň z příjmů právnických osob na 19 %, spustit „EET 2.0“ v digitálně jednodušší podobě, posílit dohled nad převodními cenami, urychlit povolování bytů, zajistit energetickou bezpečnost založenou na jádru, odmítnout ETS 2 a zároveň otevřít debatu o větší kontrole nad ČEZem. Problém české politiky ale tradičně nespočívá v nedostatku ambicí, nýbrž v nedostatku implementace. Nižší daně, levnější energie a rychlejší stavební řízení se

dobře vyjímají v politickém sloganu, hůř v rozpočtových tabulkách a na přetíženejších úřadech. Bez funkčních digitálních procesů, jednotných metodik, stabilních a kapacitně posílených úřadů a rozumného financování bez nafukování dluhu hrozí dobře známý scénář: velká očekávání, omezená realita a rostoucí frustrace. To vše na pozadí Evropské unie, která řeší, jak snížit strukturální závislosti na autoritářských režimech, zatímco v některých členských státech ochotně rezonují jednoduché příběhy o „zlém Bruselu“ – příběhy, které se v Moskvě velmi dobře poslouchají, protože pracují přesně

s tou únavou a skepsí, kterou režim pro své přežití potřebuje.

Na realitním trhu se mezitím uzavřela éra extrémně levných peněz. Hypoteční trh v roce 2025 znovu ožil, sazby pod pěti procenty nejsou zázrak ani katastrofa, spíš návrat k normálu, který neodpouští lehkovážné zadlužování. Banky dávají přednost stabilním maržím a obezřetnosti, Česká národní banka komunikuje zdrženlivost. Domácnosti řeší refinancování, někdy i nepříjemný „úrokový šok“, více plánují a častěji volí kratší či střední fixace. Poptávka se posouvá k menším,

energeticky úsporným bytům, developerské financování se vrací, ale s vyššími nároky na předprodeje a vlastní kapitál. Základní scénář pro rok 2026 je trpělivá stabilita – bez návratu k dvouprocentním hypotékám, které vytvořily iluzi, že ceny nemovitostí mohou růst donekonečna a všichni na tom vydělají. Skutečné tempo bytové výstavby však neurčí inflace ani základní sazba, ale průchodnost stavebního řízení. Novely stavebního práva, digitalizace, rozšíření okruhu staveb bez povolení a centralizace stavebních úřadů pod nový úřad slibují zrychlení, ale realističtější půjde spíše o postupné zlepšování tam, kde budou kvalitní podklady, zvládnuté procesy a skutečně funkční digitální nástroje – nikoli jen další e-podatelný s analogovým myšlením.

Souběžně s tím se umělá inteligence definitivně přestala tvářit jako futuristická kuriozita a stala se běžnou součástí práce. Největší přínos má u opakovatelných úloh, jako jsou řešerše, sumarizace nebo první verze textů a tabulek. Interpretace a schopnost nést důsledky za závěr jsou

totiž stále lidskou disciplínou. Z makroekonomického pohledu AI nepřinese skokovou náhradu veškeré práce, ale postupné zvyšování produktivity tam, kde existují datové standardy, dokumentace a kontrola kvality. AI je tak spíše infrastrukturou produktivity než kouzelným tlačítkem, které vyřeší strukturální problémy státu.

Rok 2025 tedy přinesl stabilizaci – inflace klesala, ekonomika rostla, trhy byly klidnější. O tom, jaký bude rok 2026, rozhodne implementace. Zda se digitální povolování přestane vnímat jako marketingový slogan a stane se skutečnou službou. Zda bytová výstavba dostane předvídatelná pravidla místo permanentních výjimek. Zda se energetická politika povede bez hysterických obrátů, s předvídatelným rámcem pro investory – a s vědomím, že v Moskvě je primární motivací režimu přežít za každou cenu, i kdyby měl dlouhodobě zchudnout vlastní obyvatelstvo. A zda AI skončí jako řízený nástroj zvýšení produktivity, ne jen další buzzword v prezentacích. Makroekonomicky

máme tentokrát vítr v zádech – na tahu je státní správa a politická reprezentace. Pokud dodají nudnou, ale funkční implementaci, můžeme mluvit o vyšší produktivitě, rychlejším rozhodování a větší důvěře v instituce. Pokud ne, přibude jen další kapitola české klasiky „slibem nezarmoutíš“ – a mezi těmi, kdo z ní budou tiše profitovat, nebudou jen domácí populisté, ale i režimy, pro které je unavená a vnitřně rozhádaná Evropa ideálním prostředím pro vlastní udržení u moci. ©

Ing. Oxana Šnajberg,
Managing Partner
EqSA

Průvodce venture capital investicemi a nejnovější trendy v oboru

Praktický průvodce venture capital investicemi od term sheetu až po exit v kontextu českého práva. Získáte přehled klíčových právních aspektů a nejnovějších trendů pohledem investorů i zakladatelů startupů.

Další online konference a semináře
naleznete na www.epravo.cz

Rozhodčí řízení u Rozhodčího soudu v roce 2025

Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky (dále jen „Rozhodčí soud“) přináší zajímavé statistiky za rok 2025, které ukazují pozitivní vývoj v rozhodčích řízeních vedených u Rozhodčího soudu za poslední roky.

Počet sporů v rozhodčím řízení

Rok	Celkem	Mezinárodní	Vnitrostátní
2021	523	58	465
2022	533	47	486
2023	521	50	471
2024	498	65	433
2025 ¹	425	60	365

Přestože ještě není konec roku 2025, lze odhadovat, že za tento rok bude mít Rozhodčí soud celkový nápad okolo 430-450 sporů. Z celkového počtu sporů vedených u Rozhodčího soudu v tomto roce je aktuálně 60 sporů mezinárodních, tedy alespoň jedna ze stran měla sídlo či bydliště v zahraničí, případně byl spor veden v cizím jazyce (nejčastěji v angličtině).

Dlouhodobě se v mezinárodních sporech vedených u Rozhodčího soudu nejčastěji vyskytují subjekty ze Slovenska, Maďarska a Polska. V roce 2025 však byly účastníkem Rozhodčího řízení například i subjekty z USA, Kypru, Lucemburska, Egypta či Ghany.

Podíl mezinárodních sporů z celkového počtu sporů je v roce 2025 vyšší (cca 15 % z celkového počtu sporů) než byl v předcházejících letech. To ukazuje, že Rozhodčí soud má dobré jméno nejen v tuzemsku, ale i v zahraničí.

Výhodu vedení rozhodčího řízení u Rozhodčího soudu spatřují (nejen) zahraniční účastníci zejména v tom, že mohou ovlivnit výběr rozhodců a nominovat např. i zahraniční experty. Účastníci si navíc mohou v rozhodčí smlouvě (doložce) flexibilně modifikovat parametry řízení, typicky volbu procesního jazyka, místo konání ústního jednání či specifické kvalifikační nároky na rozhodce, jako je jejich odborné vzdělání či jazyková vybavenost.

Lze pozorovat, že celkový počet sporů, resp. tuzemských sporů, mírně poklesl,

příčemž Rozhodčí soud pozoruje pokles zejména u tzv. bagatelních sporů a rovněž u sporů vyplývajících ze spotřebitelských smluv (uzavřených do 1. 12. 2016, kdy ještě bylo možné projednávat spory ze smluv uzavíraných se spotřebitelem v rozhodčím řízení).

Rozhodčí soud má ve srovnání s mnohými významnými mezinárodními rozhodčími institucemi vysoký nápad sporů (dle posledních dostupných dat za rok 2024 např. LCIA eviduje celkem 318 sporů, VIAC celkem 45 sporů, SCC celkem 204 sporů, ICC celkem 841 sporů, SIAC celkem 625 sporů, HKIAC celkem 352 sporů).

Průměrná délka rozhodčího řízení

Ze statistik vedených Rozhodčím soudem vyplývá, že průměrná délka vedení rozhodčího řízení u Rozhodčího soudu za poslední roky činí okolo 4 měsíců. Délka vedení konkrétního rozhodčího řízení však samozřejmě závisí na mnoha faktorech, zejména na charakteru a komplikovanosti sporu a aktivitě stran (množství navrhaných a prováděných důkazů, nutnosti konání ústního jednání apod.), jakož i na dalších individuálních okolnostech.

Ze sporů zahájených v roce 2024 (celkem 498 sporů) bylo dosud ukončeno téměř 95 %.^{2,3}

Urychlené řízení do dvou a čtyř měsíců

Pokud chtějí mít strany jistotu, že jejich spor bude rozhodnut v určité lhůtě, mohou si ujednat možnost vedení rozhodčího řízení s vydáním rozhodnutí do dvou či čtyř měsíců od zaplacení poplatku za rozhodčí řízení nebo při zahájení řízení (příp. v jeho průběhu) požádat o rozhodnutí sporu do čtyř měsíců od zaplacení poplatku.

Dlouhodobě se ukazuje jako oblíbenější varianta urychlené řízení s vydáním rozhodčího nálezu do dvou měsíců.

Rok	Celkem	Do 2 měsíců	Do čtyř měsíců
2021	33	26	7
2022	66	58	8
2023	65	59	6
2024	52	43	9
2025 ⁴	46	41	5

Jmenování rozhodců

Rozhodčí soud od 1. 1. 2025 významně změnil pravidla týkající se jmenování/volby rozhodců do rozhodčích řízení u něj vedených. Do 31. 12. 2024 platilo, že spory rozhodovali pouze rozhodci zapsaní na seznamu rozhodců vedeném Rozhodčím soudem; předsednictvo Rozhodčího soudu mohlo pouze na žádost strany rozhodnout o zápisu rozhodce pro konkrétní spor (ad hoc).

Od roku 2025 Rozhodčí soud, po vzoru mnohých moderních rozhodčích institucí, již nevede seznam rozhodců a účastníci řízení nejsou omezeni ve výběru rozhodce seznamem. Strany mohou navrhnout jakéhokoli rozhodce, který splňuje zákonné podmínky pro výkon této funkce (zejména dle § 4 zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů) a požadavky stanovené Směrnicí o podmínkách pro výkon činnosti rozhodce Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky.

Rozhodci jmenování účastníky řízení vždy podléhají potvrzení ze strany Rozhodčího soudu. Potvrzení rozhodce provádí předseda Rozhodčího soudu, případně předsednictvo Rozhodčího soudu, pokud to předseda Rozhodčího soudu považuje za potřebné. Jmenovaný rozhodce nejprve poskytne Rozhodčímu soudu vyjádření, zda s nominací souhlasí a může nominaci přijmout (každý rozhodce musí splňovat kritéria nestrannosti a nezávislosti). Volba předsedy rozhodčího senátu, rozhoduje-li spor tříčlenný senát, rovněž podléhá potvrzení předsedy

dou Rozhodčího soudu (užije se postup jako při potvrzování rozhodců jmenovaných za strany).

Rozhodčí soud průběžně vyhodnocuje zavedenou změnu a z dosavadního vyhodnocení vyplývá, že účastníci řízení postupně začali využívat možnost výběru kandidátů na rozhodce dříve nezapsaných na seznamu rozhodců Rozhodčího soudu. Rozhodčí soud vnímá přínos této změny zejména pro spory, v nichž se řeší otázky vyžadující znalost určité speciální problematiky (např. IT, energetika, stavebnictví), kdy lze nominovat odborníka na tuto určitou specifickou oblast.

Zrušení rozhodčího nálezu

Rozhodčí řízení vedené u Rozhodčího soudu je jednoinstanční, pokud se strany v rozhodčí smlouvě nedohodnou na možnosti přezkumu rozhodčího nálezu jinými rozhodci. Právní řád, konkrétně § 31 a násl. zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, však upravuje možnost zrušení rozhodčího nálezu obecným soudem za podmínek uvedených v těchto ustanoveních. Rozhodčí nález je možné zrušit pouze ze zákonem předvídaných důvodů, které mají původ v procesních vadách (např. nebyla dána pravomoc Rozhodčího soudu, spor rozhodoval vyloučený rozhodce, stranám nebylo poskytnuto v řízení rovné postavení).

Rozhodčí soud na základě dlouhodobých analýz konstatuje, že rozhodčí nálezy vydané v řízeních u Rozhodčího soudu jsou rušeny pouze ve zlomku případů. Ze sporů zahájených v letech 2020-2022 (přes 1500 sporů) Rozhodčí soud eviduje pouze čtyři spory, v rámci kterých byl zrušen rozhodčí nález. Ze sporů zahájených v letech 2020-2024 byl podle údajů dostupných Rozhodčímu soudu zrušen rozhodčí nález pouze v cca 0,16 % všech sporů zahájených u Rozhodčího soudu v příslušném časovém období. Z rozhodčích nálezů vydaných v letech 2023-2024 Rozhodčí soud dosud neeviduje žádný zrušený rozhodčí nález.⁵

Doménové spory

Rozhodčí soud kromě poskytování služeb v oblasti tuzemských a mezinárodních arbitráží rovněž provozuje online sudiště pro řešení sporů o doménová jména.

Rozhodčí soud poskytuje služby v oblasti alternativního řešení sporů o doménová jména hned na třech úrovních – pro celosvětové domény podle pravidel UDRP, pro doménu Evropské unie .eu a pro českou doménu .cz.

Počet sporů o doménu.eu

Rok	Celkem
2019	41
2020	60
2021	58
2022	58
2023	40
2024	39
2025 ⁶	54

Spory o doménová jména s koncovkou .eu řeší Rozhodčí soud od roku 2006, do roku 2016 řešil Rozhodčí soud tyto spory výhradně, od roku 2017 získal licenci ještě jeden poskytovatel.

Počet sporů o doménu.cz

Rok	Celkem
2019	31
2020	34
2021	26
2022	29
2023	32
2024	35
2025 ⁷	26

Rozhodčí soud je jediným poskytovatelem alternativního řešení sporů o národní doménu .cz. Spory se rozhodují v ADR procesu obdobně jako u domény .eu.

Rok	Celkem
2019	456
2020	564
2021	619
2022	727
2023	908
2024	940
2025 ⁸	909

Počet sporů o generické domény (UDRP) Nápad generických doménových sporů se za posledních pět let téměř zdvojnásobil. Mezi generická doménová jména patří nejpobulárnější .com a řada dalších koncovek, jako je například .net nebo

.org (a více než 1500 dalších). Rozhodčí soud spravuje jako jedna z šesti institucí na celém světě online sudiště pro spory o tyto domény.

Další a podrobnější statistiky týkající se rozhodčího řízení i za předcházející roky lze nalézt na webu Rozhodčího soudu, konkrétně na následujícím odkazu: <https://www.soud.cz/statistika-soudu>. Statistické údaje za rok 2025 budou v nejbližší době doplněny v návaznosti na jejich kompletní vyhodnocení.

Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky

Poznámky:

- ¹ Informace o počtu sporů za rok 2025 jsou aktuální k datu 18. 12. 2025.
- ² Informace je aktuální k datu 18. 12. 2025.
- ³ V některých případech navíc může být spor přerušen ze zákonných důvodů (úpadek účastníka řízení) či na žádost stran.
- ⁴ Informace o počtu sporů vedených v urychleném řízení za rok 2025 jsou aktuální k datu 18. 12. 2025.
- ⁵ Informace je aktuální k datu 18. 12. 2025. Rozhodčí soud nemůže vyloučit, že došlo ke zrušení rozhodčího nálezu, avšak Rozhodčí soud se o této skutečnosti nedozvěděl, když žádný z účastníků nepožádal o pokračování v řízení.
- ⁶ Informace o počtu sporů za rok 2025 jsou aktuální k datu 18. 12. 2025.
- ⁷ Informace o počtu sporů za rok 2025 jsou aktuální k datu 18. 12. 2025.
- ⁸ Informace o počtu sporů za rok 2025 jsou aktuální k datu 18. 12. 2025.

ČEZ provozuje v ČR fotovoltaiky o výkonu 200 MW a zrychluje výstavbu. Během dvou let spustí stovky MW

Stovky megawatt z FVE začnou dodávat bezemisní elektřinu v příštích 2 letech. Nové kapacity budou znamenat částečnou náhradu za končící uhelné zdroje. Nejvíce preferovanými zdroji v ČR jsou dle aktuálního průzkumu jaderné elektrárny, a právě obnovitelné zdroje.

Skupina ČEZ zahájila za posledních 15 měsíců provoz FVE o výkonu 73 MW. V příštím roce zprovozní až 100 MW solárních zdrojů. V přípravě má další projekty v řádu vyšších stovek MW, které bude postupně zprovozňovat v příštích dvou letech. Aktuálně vyrábí ČEZ v ČR bezemisní elektřinu ze slunce v elektrárnách o výkonu 200 MW, a pokrývá tak spotřebu více než 60 tisíc domácností.

Tušimice, Záluží u Litvínova a Dolní Litvínov. Trojice fotovoltaik spuštěná v 2. pololetí disponuje výkonem přes 30 MW. Celkový výkon solárních zdrojů ČEZ v ČR tak překonal 200MW hranici a přírůstky se pozitivně projevují i na výrobě. Za první tři čtvrtletí narostla produkce fotovoltaických elektráren provozovaných společnostmi Skupiny ČEZ o více než 30 % a podobný trend se dá očekávat i v celoročním účtování.

„Zrychlujeme instalace našich fotovoltaik, když jsme v poslední době spustili elektrárny o výkonu 73 MW. V dalších dvou letech tempo ještě zvýšíme a zprovozníme nové zdroje o výkonu v řádu vyšších stovek MW. Největší fotovoltaické elektrárny v Ústeckém kraji i v rámci celé České republiky zahájí provoz v okolí Tušimic, Pruněřova a Ledvic, kde využíváme elektrárenské areály i bývalé těžební a další brownfieldové pozemky. Kvůli optimálnímu řízení provozu vznikajících fotovoltaik jsme letos v předstihu spustili v regionu i nový dispečink pro řízení zelených elektráren, který je zapojen do systému řízení české elektrizační soustavy,“ říká Jan Kalina, člen představenstva a ředitel divize obnovitelná a klasická energetika ČEZ.

„Klíčovým partnerem při výstavbě fotovoltaik jsou pro nás obce. Zohledňování jejich připomínek a ekonomických zájmů přispívá ke zdárnému rozvoji projektů. Při vlastní výstavbě také často využíváme

existující energetickou infrastrukturu, což zrychluje zprovozňování elektráren a integraci do energetické soustavy. Ve vybraných případech fotovoltaiky doplníme i o bateriové systémy přispívající ke stabilizaci celé české energetiky,“ dodává Kateřina Bičáková, generální ředitelka ČEZ Obnovitelné zdroje.

V souvislosti se svou strategií Čistá Energie Zítřka se ČEZ zaměřuje na intenziv-

ní rozvoj obnovitelných zdrojů. Do roku 2030 chce přispět k transformaci české energetiky na bezemisní vybudováním investic do nových obnovitelných zdrojů ve výši až 40 miliard korun.

Dokončené fotovoltaické projekty v nové éře (stav k 12/2025)

Kraj	Název projektu	Výkon [MWp]
Liberecký	FVE Křižany	4,3
Vysočina	FVE Okrouhlička	2
Ústecký	FVE Vrskmaň	4,8
Plzeňský	FVE Tachov	4,3
Ústecký	FVE Vysočany Hráz	6
Středočeský	FVE Elektrárna Mělník Skládka paliva	7,3
Ústecký	FVE Dolní Podluží	10,1
Ústecký	FVE Tušimice – Skládka paliva č. 3	3,9
Ústecký	FVE Záluží u Litvínova	9,6
Ústecký	FVE Dolní Litvínov	18,7
Jihočeský	FVE Plav	2,3
CELKEM		73,3

Adresář advokátních kanceláří, které přispěly do sekce „Z PRÁVNÍ PRAXE“

act Řanda Havel Legal advokátní kancelář s.r.o.
Truhlářská 13-15
110 00 Praha 1
Tel.: +420 222 537 500 – 501
e-mail: office.prague@actlegal-czechia.com
www.actlegal.com

Advokátní kancelář Brož, Sedlatý s.r.o.
Palác Flora, budova A
Vinohradská 2828/151
130 00 Praha 3
Tel.: +420 246 028 028
e-mail: info@broz-sedlaty.cz
www.broz-sedlaty.cz

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.
Pardubice – Dražkovice 181
533 33 Pardubice
Tel.: +420 466 310 691
e-mail: advokati@advokatijelinek.cz
www.advokatijelinek.cz

Advokátní kancelář Matzner & Vitek
Anny Letenské 34/7
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 254 555
e-mail: info@matznervitek.cz
www.matznervitek.legal

Advokátní kancelář Petráš Rezek s.r.o.
Opletalova 1525/39
110 00 Praha 1
Tel.: +420 601 001 555
e-mail: office@petrasrezek.cz
hwww.petrasrezek.cz

Advokátní kancelář Vych & Partners, s.r.o.
Lazarská 11/6
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 517 466
e-mail: office@ak-vych.cz
www.ak-vych.cz

Aegis Law, advokátní kancelář, s.r.o.
Jungmannova 26/15
110 00 Praha 1
Tel.: +420 732 417 283
e-mail: office@aegislaw.cz
www.aegislaw.cz

BRODEC & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář
Rubešova 162/8
120 00 Praha 2
Tel.: +420 224 247 215
e-mail: info@akbrodec.cz
www.akbrodec.cz

Bříza & Trubač s.r.o., advokátní kancelář
Klimentská 1216/46
110 00 Praha 1
Tel.: + 420 777 601 114
e-mail: info@brizatrubac.cz
www.brizatrubac.cz

DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.
 Vinohradská 938/37
 120 00 Praha 2
 Tel.: +420 244 912 463
 e-mail: ak@dbkp.cz
 www.dbkp.cz

Doležal & Partners s.r.o., advokátní kancelář
 Koliště 1912/13
 602 00 Brno
 Tel.: +420 543 217 520
 e-mail: brno@dolezalpartners.com
 www.dolezalpartners.com

Eversheds Sutherland, advokátní kancelář, s.r.o.
 Oasis Florenc
 Pobřežní 394/12
 186 00 Praha 8
 Tel.: +420 255 706 500
 e-mail: praha@eversheds-sutherland.cz
 www.eversheds-sutherland.com

GLATZOVA & Co., s.r.o.
 Betlémský palác
 Husova 5
 110 00 Praha 1
 Tel.: +420 224 401 440
 e-mail: office@glatzova.com
 www.glatzova.com

HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář
 Florentinum, recepce A
 Na Florenci 2116/15
 110 00 Praha 1
 Tel.: +420 255 000 111
 e-mail: office@havelpartners.cz
 www.havelpartners.cz

**HSP & Partners
 advokátní kancelář s.r.o.**
 Vodičkova 710/31
 110 00 Praha 1
 Tel.: +420 734 363 336
 e-mail: sekretariat.praha@akhsp.cz
 www.akhsp.cz

KGS legal s.r.o., advokátní kancelář
 Pasáž Platýz
 Národní 416/37
 110 00 Praha 1
 e-mail: info@kgslegal.cz
 www.kgslegal.cz

KLB Legal, s.r.o., advokátní kancelář
 Letenská 121/8
 118 00 Praha 1
 Tel.: +420 739 013 183
 e-mail: info@klblegal.cz
 www.klblegal.cz

Martiník advokátní kancelář, s.r.o.
 Uruguayská 380/17
 120 00 Praha 2 - Vinohrady
 Tel.: +420 773 706 807
 e-mail: pavel@martinik.legal
 www.martinik.legal

MELKUS KEJLA & PARTNERS

MELKUS KEJLA & PARTNERS advokátní kancelář s.r.o.

Washingtonova 1624/5
110 00 Praha 1
Tel.: +420 725 907 365
e-mail: info@melkuskejla.cz
www.melkuskejla.cz

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář
Jugoslávská 620/29
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 866 555
e-mail: info@mt-legal.com
www.mt-legal.com

PADĚRA & PARTNEŘI ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

PADĚRA & PARTNEŘI s.r.o. advokátní kancelář
Svaté Anežky České 32
530 02 Pardubice
Tel.: +420 773 240 555
e-mail: info@akprp.cz
www.akprp.cz

PORTOS

PORTOS, advokátní kancelář s.r.o.
City Tower
Hvězdova 1716/2b
140 00 Praha 4
Tel.: +420 224 827 884
e-mail: info@portos.cz
www.portos.cz

PPS advokáti s.r.o.
Opletalova 1525/39
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 237 905
e-mail: pps@ppsadvokati.cz
www.ppsadvokati.cz

P / R / K

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář
Jáchymova 26/2
110 00 Praha 1
Tel.: +420 221 430 111
e-mail: prague@prkpartners.com
www.prkpartners.cz

RÖDL

Rödl Legal, s.r.o.
Platněřská 2
110 00 Praha 1
Tel.: +420 236 163 111
e-mail: prag@roedl.com
www.roedl.net/cz/cz

ROWAN[®] LEGAL

ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.
Na Pankráci 1683/127
140 00 Praha 4
Tel.: +420 224 216 212
e-mail: praha@rowan.legal
www.rowan.legal

**Sokol, Novák, Trojan, Doleček a partneři,
advokátní kancelář s.r.o.**
Na Strži 2102/61a
140 00 Praha 4
Tel.: +420 270 005 533
e-mail: advokati@sntd.eu
www.sntd.eu

Wolf Theiss

**WOLF THEISS Rechtsanwälte GmbH & CO KG,
organizační složka**
Butterfly Karlín
Pernerova 691/42
186 00 Karlín
Tel.: +420 234 765 111
e-mail: praha@wolftheiss.com
www.wolftheiss.com

Preciznost, rychlost
a spolehlivost ve všem,
co děláme

NAŠE
SLUŽBY

- OCEŇOVÁNÍ PODNIKU JAKO CELKU
- ZNALECKÉ POSUDKY PRO KONKURZY A REORGANIZACE
- OCEŇOVÁNÍ NEMOVITOSTÍ
- ZNALECKÉ POSUDKY PRO SOUDNÍ SPORY A ARBITRÁŽE
- EXPERTNÍ ANALÝZY A TRANSAKČNÍ PORADENSTVÍ
- ZNALECKÉ POSUDKY PRO TRANSFEROVÉ CENY

EqSA

www.eqsa.cz

ROZHODČÍ SOUD

při Hospodářské komoře České republiky
a Agrární komoře České republiky

Řešení sporů efektivně, rychle a odborně!

www.soud.cz

Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky

- byl založen roku 1949
- řízení je vedené podle publikovaných pravidel
- vede Seznam rozhodců, kde je zapsáno více než 570 rozhodců z tuzemska i zahraničí
- sekretariát Rozhodčího soudu zajišťuje konzultace a veškerou administrativu spojenou s rozhodčím řízením před Rozhodčím soudem

Jaké spory Rozhodčí soud řeší?

Majetkové spory (kromě sporů spotřebitelských, incidenčních a sporů spojených s výkonem rozhodnutí) ve kterých lze jinak uzavřít smír.

Jedná se především o spory:

- z obchodních vztahů
- občanskoprávní
- pracovně právní vztahy (smluvní podmínky mzdového charakteru)

Výhody rozhodčího řízení

- je jednoinstanční, odborné, neveřejné, rychlé, méně formální
- snadná vykonatelnost v tuzemsku i zahraničí (díky Newyorské úmluvě z roku 1958)
- strany si mohou stanovit místo i jazyk rozhodčího řízení, řízení v urychleném nebo on-line režimu

DOPORUČENÉ ZNĚNÍ ROZHODČÍ DOLOŽKY DO SMLUV

„Všechny spory vznikající z této smlouvy a v souvislosti s ní budou rozhodovány s konečnou platností u Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky podle jeho Řádu třemi rozhodci (případně lze alternativně uvést: jedním rozhodcem jmenovaným předsedou Rozhodčího soudu).“

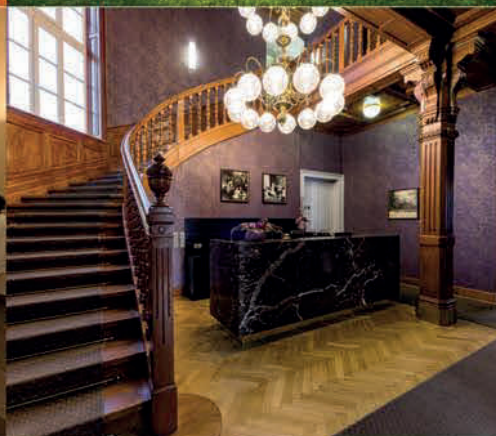
KONTAKTUJTE NÁS

Vladislavova 1390/17 / Praha 1 / Tel.: +420 222 333 340 / e-mail: paha@soud.cz / www.soud.cz

R

WELLNESS & SPA HOTEL
VILLA REGENHART

- * Výhodné pobytové balíčky
- * Stylová restaurace
- * Wellness & Spa
- * Firemní a rodinná setkání
- * Dárkové poukazy

LIFTING BEZ OPERACE V ÚSTAVU LÉKAŘSTVÍ A KOSMETIKY

Jasným trendem současné moderní estetiky je kombinace vždy několika různých ošetření. Protože v ÚLK je naším cílem dosáhnout svěžího a přirozeného efektu při všech ošetřeních, sestavujeme pro každého takový individuální program, který bere v potaz typ pleti, její problémy či věk klienta. Mezi nejčastěji kombinované zákroky patří: **zpevnění kontury čelisti 3D liftingovými vstřebatelnými nitěmi**, **kanylová modelace přírodní kyselinou hyaluronovou** ke kompenzaci propadů pod očima a na lících, **kanylová modelace tělu vlastní kyselinou hyaluronovou** do vrásek periorálně, a to bez nepřirozeného vyšpulení rtů. Dále **rejuvenace epidermis, barevné sjednocení a redukce rozšířených žilek**, to vše systémem laserových ošetření.

Navštivte Ústav lékařství a kosmetiky a svěřte se do péče zkušených odborníků v oblasti estetické medicíny na klinické úrovni. Jsme zařízením s nejdelší tradicí a nejvíce zkušenostmi v České republice. Již od založení ÚLK v roce 1958 jsme právem považováni za prestižní pracoviště. Zároveň je pro nás samozřejmostí využívání nejnovějších a nej kvalitnějších metod, přípravků a strojů při každém zákroku.

www.ulk.cz

Ústav lékařství a kosmetiky

Vyšehradská 49 – Emauzy

128 00 Praha 2

e-mail: prijem@ulk.cz

Schody Home Bar, Zámecké schody 8, Praha 1, tel. 739 579 839, @SchodyHomeBar

ČISTÁ
ENERGIE
ZÍTŘKA

Vykouzlete si tu nejkrásnější atmosféru Vánoc

Na jejich energii se můžete spolehnout od nás.
I letos rozsvítíme vánoční stromy po celé zemi.

ČEZ. Čistá Energie Zítřka.

cez.cz/vanoce